

Sananlaskut 1 (Proverbs 1)

¹ יִשְׂרָאֵל: מֶלֶךְ דָּוִד בֶּן־שְׁלֹמֹה מִשְׁלִי

[H4912](#)

mish·lei

Sananlaskut Salomon

[H8010](#)

She·lo·moh

Salomon

[H1121](#)

ben-

pojan

[H1732](#)

Da·vid;

Davidin

[H4428](#)

me·lech,

kuninkaan

[H3478](#)

Is·ra·'el.

Israelin

² בִּינָה: אָמַרְי לְהַבִּין וּמוֹסֵר חֲכָמָה לְדַעַת

[H3045](#)

la·da·'at

tuntemiseksi viisauden

[H2451](#)

choch·mah

viisautta

[H4148](#)

u·mu·sar;

ja opetuksen

[H995](#)

le·ha·vin,

ymmärtämiseksi

[H561](#)

'im·rei

sanojen

[H998](#)

vi·nah.

viisauden

³ וּמִישָׁרִים: אִמְשָׁפֹט צָדֵק הַשֹּׁכֵל מוֹסֵר לַקַּחַת

[H3947](#)

la·ka·chat

ottaa vastaan kuri

[H4148](#)

mu·sar

kuri

[H7919](#)

has·kel;

viisauden

[H6664](#)

tze·dek

oikeuden

[H4941](#)

u·mish·pat,

oikeudenmukaisuuden

[H4339](#)

u·mei·sha·rim.

ja suoraselkäisyyden

⁴ וּמִזְמָה: דַּעַת לְנוֹעַר עֲרֻמָּה לִפְתָּאִים לַתֵּת

[H5414](#)

la·tet

antamaan yksinkertaisille

[H6612](#)

lif·ta·jim

viisautta

[H6195](#)

'a·re·mah;

viisautta

[H5288](#)

le·na·'ar,

nuorille

[H1847](#)

da·'at

tietoa

[H4209](#)

u·me·zim·mah.

ja harkintaa

⁵ יִקְנֶה: תַּחְבֻּלוֹת יִנְבוֹן לַקַּח וַיּוֹסֶף חָכָם יִשְׁמַע

[H8085](#)

jish·ma'

kuulee

[H2450](#)

cha·chom

viisas

[H3254](#)

ve·jo·sef

ja lisää

[H3948](#)

le·kach;

oppimistaan

[H995](#)

ve·na·von,

ja harkitsee

[H8458](#)

tach·bu·lot

neuvoja

[H7069](#)

jik·neh.

viisaita

⁶ וַחֲדִידָתָם: חֲכָמִים דְּבָרִי וּמְלִיצָה מִשָּׁל לְהַבִּין

[H995](#)

le·ha·vin

ymmärtää

[H4912](#)

ma·shol

sananlaskun ja sen tulkinnan sanat

[H4426](#)

u·me·li·tzah;

sanat

[H1697](#)

div·rei

viisaiden

[H2450](#)

cha·cha·mim,

viisaiden

[H2420](#)

ve·chi·do·tam.

ja heidän arvoitukset

⁷ אִמּוֹסֵר חֲכָמָה דַּעַת רֵאשִׁית יְהוָה יֵרָאֵת

[H3374](#)

jir·'at

pelko

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN on alku

[H7225](#)

re·shit

alku

[H1847](#)

da·'at;

ymmärryksen

[H2451](#)

choch·mah

viisautta

[H4148](#)

u·mu·sar,

ja opetusta

פּ בְּזוּ: אֵוִילִים

[H191](#)

'e·vi·lim

tyhmit

[H936](#)

ba·zu.

halveksivat

Peh

⁸ אָמַרְתָּ: תִּתֹּשׁ וְאַל־ אֲבִיךָ מוֹסֵר בְּנֵי שְׁמַע

[H8085](#)

she·ma'

kuule

[H1121](#)

be·ni

poikani varoitusta

[H4148](#)

mu·sar

[H1](#)

'a·vi·cha;

isäsi

[H408](#)

ve·'al-

ja älä

[H5203](#)

tit·tosh,

heitä pois

[H8451](#)

to·rat

opetusta

[H517](#)

'im·me·cha.

äitisi

⁹ לְגַרְגְּרֶתֶיךָ: יַעֲנֹכִים לְרֹאשֶׁךָ הֵם הֵן לִוִּית כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H3880](#)

liv·jat

seppele

[H2580](#)

chen

armon

[H1992](#)

hem

ne ovat

[H7218](#)

le·ro·she·cha;

päähäsi

[H6060](#)

va·'a·na·kim,

ja kaulakoriste

[H1621](#)

le·gar·ge·ro·tei·cha.

kaulallasi

¹⁰ תֵּבָא: אַל־ חֲטָאִים יִפְתּוֹךְ אִם־ בְּנִי

[H1121](#)

be·ni

poikani jos

[H518](#)

'im-

[H6601](#)

je·fat·tu·cha

houkuttelevat sinua

[H2400](#)

chat·ta·'im,

syntiset

[H408](#)

'al-

älä

[H14](#)

to·ve.

suostu

¹¹ לְנִקְי נִצְפָּנָה לְדָם נֶאֱרָבָה אֶתְנֹו לָכָה יֹאמְרוּ־אִם־

[H518](#)

'im-

jos

[H559](#)

jo·me·ru

he sanovat

[H1980](#)

le·chah

tule

[H854](#)

'it·ta·nu

kanssamme

[H693](#)

ne·'er·vah

väijymme

[H1818](#)

le·dam;

verta

[H6845](#)

nitz·pe·nah

vaanimme

[H5355](#)

le·na·ki

viattomia

חֲנָם:

[H2600](#)

chin·nam.

ilman syytä

¹² כִּי־וָרִידִי וְתַמִּימִים חַיִּים כְּשֶׁאוֹל נִבְלָעִים

[H1104](#)

niv·la·'em

nielaiskaamme heidät kuin Sheol / tuonela elävältä

[H7585](#)

ki·she·'ol

kuin Sheol / tuonela elävältä

[H2416](#)

chaj·jim;

ja ehyenä

[H8549](#)

u·te·mi·mim,

ja ehyenä

[H3381](#)

ke·jor·dei

kuin jotka vaipuvat alas

בּוֹר:

[H953](#)

vor.

hautaan

¹³ שְׁלָל: בִּתְיִינוּ נִמְלָא נִמְצָא יֶקֶר הֵוֹן כָּל־

[H3605](#)

kol-

kaikkeaa

[H1952](#)

hon

arvokasta

[H3368](#)

ja·kar

kallisarvoista

[H4672](#)

nim·tza;

me löydämme

[H4390](#)

ne·mal·le

täytämme

[H1004](#)

vat·tei·nu

talomme

[H7998](#)

sha·lal.

saaliilla

14 לְכַלְנוּ: יְהִיָּה אֶחָד כִּיס בְּתוֹכְנוּ תַפִּיל גּוֹרְלָךְ

[H1486](#)

go·ral·cha
arpaa

[H5307](#)

tap·pil
heitä

[H8432](#)

be·to·che·nu;
kanssamme

[H3599](#)

kis

[H259](#)

'e·chad,
kukkaro yksi

[H1961](#)

jih·jeh
olkoon

[H3605](#)

le·chul·la·nu.
meidän kaikkien

15 אַתֶּם בְּדַרְךְ תֵּלֵךְ אֶל־בְּנֵי יִרְגְּלֶךָ מִנֶּעַ

[H1121](#)

be·ni,
poikani

[H408](#)

'al-

[H1980](#)

te·lech
lähde

[H1870](#)

be·de·rech
tielle

[H854](#)

'it·tam;
samalle heidän kanssaan pidä poissa jalkasi

[H4513](#)

me·na'

[H7272](#)

rag·le·cha,
jalkasi

מִנְתִּיבָתֶם:

[H5410](#)

min·ne·ti·va·tam.
heidän poluiltaan

16 דָּם: לְשֹׁפָךְ־יִמְהָרוּ יָרוּצוּ לָרַע רַגְלֵיהֶם כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H7272](#)

rag·lei·hem
heidän jalkansa

[H7451](#)

la·ra'
pahaan

[H7323](#)

ja·ru·tzu;
juoksevat

[H4116](#)

vi·ma·ha·ru,
ja kiiruhtavat

[H8210](#)

lish·poch-

[H1818](#)

dam.
verta

17 כָּנָף: בַּעַל כָּל־בְּעֵינָי הָרָשָׁת מְזוֹרָה חָנָם כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H2600](#)

chin·nom
ilman syytä

[H2219](#)

me·zo·rah
levitetään

[H7568](#)

ha·ra·shet;
verkko

[H5869](#)

be·ei·nei,
silmien eteen

[H3605](#)

chol

[H1167](#)

ba·'al
jokaisen herran

[H3671](#)

ka·naf.
ääreen

18 לְנַפְשָׁתֶם: יִצְפְּנוּ יֶאֱרְבוּ לְדַמָּם וְהֵם

[H1992](#)

ve·hem
he omaa

[H1818](#)

le·da·mam
vertaan

[H693](#)

je·e·rou;
väijyvät

[H6845](#)

jitz·pe·nu,
ja vaanivat

[H5315](#)

le·naf·sho·tam.
omaa sieluaan

19 יִקַּח: בַּעֲלֵיו נִפְשׁ אֶת־בָּצַע בָּצַע כָּל־אַרְחוֹת זֶן

[H3651](#)

ken,
niin on

[H734](#)

'a·re·chot
polku

[H3605](#)

kol-

[H1214](#)

bo·tze·a'
kaikkien ahneiden

[H1215](#)

ba·tza';
ahneus

[H853](#)

'et-
ET

[H5315](#)

ne·fesh
sielun

[H1167](#)

be·a·lav
omistajaltaan

[H3947](#)

jik·kach.
vie

פ

Peh

20 קוֹלָה: תִּתֵּן בְּרַחֲבוֹת תִּרְנָה בְּחוּץ חֻכְמוֹת

[H2454](#)

cha·che·mot
viisaus

[H2351](#)

ba·chutz
ulkona

[H7442](#)

ta·ron·nah;
huutaa

[H7339](#)

ba·re·cho·vot,
aukioilla

[H5414](#)

tit·ten
antaa

[H6963](#)

ko·lah.
äänensä

²¹ בְּעִיר שְׁעָרִים בְּפֶתְחִי תִקְרָא הַמַּיּוֹת בְּרֹאשׁ

[H7218](#)

be-rosh
pääpaikoilla

[H1993](#)

ho-mi-jot,
se huutaa

[H7121](#)

tik-ra
kutsuu

[H6607](#)

be-fit-chei
aukoissa

[H8179](#)

she'a-rim
porttien

[H5892](#)

ba'ir,
kaupungissa

תֹּאמַר: אֶמְרִיהָ

[H561](#)

'a-ma-rei-ha
sanansa

[H559](#)

to-mer.
lausuu

²² לָצֹן וְלָצִים כָּתִי תִאָּהֱבוּ פְתִימֹתַי עַד-

[H5704](#)

'ad-
kuinka

[H4970](#)

ma-tai
kauan

[H6612](#)

pe-ta-jim
te yksinkertaiset

[H157](#)

te'e-ha-vu
rakastatte

[H6612](#)

fe-ti
yksinkertaisuutta ja pilkkaamisesta

[H3887](#)

ve-le-tzim,
pilkkaajien

[H3944](#)

la-tzon

דַּעַת: יִשְׁנָאוּ וְכִסִּילִים לָהֶם חֲמֵדוֹ

[H2530](#)

cha-me-du
iloiitsette

[H1992](#)

la-hem;
ja te

[H3684](#)

u-che-si-lim,
tyhmät

[H8130](#)

jis-ne-'u-
vihaatte

[H1847](#)

da'at.
ymmärrystä

²³ אוֹדִיעָה רוּחִי לָכֶם אֲבִיעָה הִנֵּה לְתוֹכְחָתִי תִשׁוּבוּ

[H7725](#)

ta-shu-vu,
kääntykää

[H8433](#)

le-to-chach-ti
minun nuhtelustani

[H2009](#)

hin-neh
katso

[H5042](#)

'ab-bi-'ah
minä vuodatan teille

[H0](#)

la-chem
teille

[H7307](#)

Ru-chi;
Henkeni

[H3045](#)

o-di-'ah
ja teen tunnetuksi

אֶתְכֶם: דְּבָרִי

[H1697](#)

de-va-rai
sanani

[H853](#)

'et-chem.
teille

²⁴ וְאֵין יָדִי נִטִּיתִי וְתִמָּאֵנוּ קִרְאתִי יַעַן

[H3282](#)

ja-'an
sen tähden

[H7121](#)

ka-ra-ti
minä

[H3985](#)

vat-te-ma'e-nu;
mutta te kieltäydyitte

[H5186](#)

na-ti-ti
ojensin

[H3027](#)

ja-di,
käteni

[H369](#)

ve-'ein
mutta ette

מִקְשִׁיב:

[H7181](#)

mak-shiv.
välittäneet

²⁵ אֲבִיָּתָם: לֹא וְתוֹכְחָתִי עֲצָתִי כָּל־ וְתִפְרָעוּ

[H6544](#)

vat-tif-re-'u
ja te hylkäsitte

[H3605](#)

chol
kaikki

[H6098](#)

'a-tza-ti;
neuvoni

[H8433](#)

ve-to-chach-ti,
ja varoituksiani

[H3808](#)

lo
ette

[H14](#)

'a-vi-tem.
hyväksyneet

26 בָּבֶא אֶלְעַג אֲשַׁחַק בְּאִדְכֶם אָנִי גַם־

[H1571](#)

gam-

nyt myös minä

[H589](#)

'a-ni

[H343](#)

be-'ei-de-chem

onnettomuudellenne nauran

[H7832](#)

'es-chak;

[H3932](#)

'el-'ag,

pilkkaan

[H935](#)

be-vo

kun tulee päälleenne

פַּחַדְכֶם:

[H6343](#)

fach-de-chem.

kauhu

27 וְאִדְכֶם פַּחַדְכֶם (ק כְּשׁוֹאָה) (כ כְּשִׁאָוָה) בָּבֶא

[H935](#)

be-vo

kun tulee

[H7584](#)

che-sha-'a-vah

tuhoisana myrskynä

ch

[H7584](#)

che-sho-'ah

kuin hävityksenä

q

[H6343](#)

pach-de-chem,

kauhunne

[H343](#)

ve-'ei-de-chem

kun ahdistuksenne

וְצוֹקָה: צָרָה עָלֵיכֶם בָּבֶא וְאַתָּה כְּסוּפָה

[H5492](#)

ke-su-fah

myrskytuulena saapuu

[H857](#)

je-'e-teh;

[H935](#)

be-vo

kun tulee

[H5921](#)

'a-lei-chem,

teidän päälleenne hätä

[H6869](#)

tza-rah

hätä

[H6695](#)

ve-tzu-kah.

ja ahdistus

28 וְיִמְצְאוּנִי: וְלֹא יִשְׁחַרְנִי אֶעֱנָה וְלֹא יִקְרְאוּנִי אֲזִי

[H227](#)

'az

silloin he huutavat minua mutta en minä vastaa

[H7121](#)

jik-ra-'un-ni

[H3808](#)

ve-lo

mutta en minä vastaa

[H6030](#)

'e-'e-neh;

he etsivät minua

[H7836](#)

je-sha-cha-run-ni,

mutta eivät minua löydä

[H3808](#)

ve-lo

mutta eivät minua löydä

[H4672](#)

jim-tza-'un-ni.

mutta eivät minua löydä

29 בָּחֲרוּ: לֹא יְהוָה וְיִרְאֵת דַּעַת שְׂנְאוֹ כִּי־תַחַת

[H8478](#)

ta-chat

koska

[H3588](#)

ki-

kun

[H8130](#)

sa-ne-'u

he vihasivat opetusta

[H1847](#)

da-'at;

ja pelkoa

[H3374](#)

ve-jir-'at

ja pelkoa

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAN eivät

[H3808](#)

lo

eivät

[H977](#)

va-cha-ru.

valinneet

30 תּוֹכַחְתִּי: כָּל־נֶאֱצוּ לַעֲצָתִי אָבוּ לֹא־

[H3808](#)

lo-

eivät

[H14](#)

'a-vu

he halunneet neuvotani

[H6098](#)

la-'a-tza-ti;

neuvotani

[H5006](#)

na-'a-tzu,

he halveksivat kaikki

[H3605](#)

kol-

minun nuhteitani

[H8433](#)

to-chach-ti.

minun nuhteitani

31 וַיֹּאכְלוּ־שִׁבְעוֹ: וּמִמַּעֲצֵיתֵיהֶם דֶּרֶךְם מִפְּרִי

[H398](#)

ve-jo-che-lu

siksi he saavat syödä hedelmiä

[H6529](#)

mip-pe-ri

hedelmiä

[H1870](#)

dar-kam;

tiensä

[H4156](#)

u-mi-mo-'a-tzo-tei-hem

ja neuvoistaan

[H7646](#)

jis-ba-'u.

saavat tarpeekseen

³² כְּסִילִים וְשָׁלוֹת תַּהֲרִגֶם פְּתִימִם מְשׁוּבָּת כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H4878](#)

me-shu·vat
luopumus

[H6612](#)

pe·ta·jim
yksinkertaiset

[H2026](#)

ta·har·gem;
tappaa

[H7962](#)

ve·shal·vat
ja hyvinvointi

[H3684](#)

ke·si·lim
tyhmien

תֵּאבְדֶם:

[H6](#)

te·'ab·be·dem.
tuhoaa heidät

³³ פֶּרָעָה: מִפְּחַד וְשֹׁאֵן בְּטַח יִשְׁכֵּן לִי וְשִׁמְעַ

[H8085](#)

ve·sho·me·a'
mutta joka kuuntelee minua

[H0](#)

li

[H7931](#)

jish·kon-

[H983](#)

be·tach;
turvassa

[H7599](#)

ve·sha·'a·nan,
ja on rauhassa

[H6343](#)

mip·pa·chad
pelolta

[H7451](#)

ra·'ah.
pahan

Peh

Sananlaskut 2 (Proverbs 2)

¹ אֶתֶּרֶךְ: תִּצְפֹּן וְיִמְצְאוּתִי אֶמְרִי תִקַּח אִם־בְּנִי

[H1121](#)

be-ni

poikani jos

[H518](#)

'im-

[H3947](#)

tik·kach

otat vastaan minun sanani käskyni

[H561](#)

'a·ma·rai;

[H4687](#)

u·mitz·vo·tai,

[H6845](#)

titz·pon

säilytät

[H854](#)

'it·tach.

itselläsi

² לְתַבּוּנָה: לְבָרְךָ תִּטָּה אֶזְנוֹךָ לְחִכְמָה לְהַקְשִׁיב

[H7181](#)

le·hak·shiv

että annat kuulla

[H2451](#)

la·cha·che·mah

viisautta

[H241](#)

'a·ze·ne·cha; tat·teh

korvasi

[H5186](#)

ja taivutat

[H3820](#)

lib·be·cha, lat·te·vu·nah.

sisimpäsi

[H8394](#)

ymmärrykseen

³ קוֹלְךָ: תִּתֵּן לְתַבּוּנָה תִקַּח לְבִינָה אִם־כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H518](#)

'im

jos

[H998](#)

lab·bi·nah

viisautta

[H7121](#)

tik·ra;

kutsut

[H8394](#)

lat·te·vu·nah,

ja ymmärrystä

[H5414](#)

tit·ten

anot

[H6963](#)

ko·le·cha.

ääneen

⁴ תַּחֲפֹשֶׁנָּה: וְכַמְטָמוֹנִים כִּכְסֹף תִּבְקֹשֶׁנָּה אִם־

[H518](#)

'im-

jos

[H1245](#)

te·vak·shen·nah

etsit sitä

[H3701](#)

chak·ka·sef;

kuin hopeaa

[H4301](#)

ve·cham·mat·mo·nim

kuin kätkeytyä aarretta

[H2664](#)

tach·pe·sen·nah.

etsit

⁵ תִּמְצָא: אֱלֹהִים וְדַעַת יְהוָה יִרְאֶת תִּבִּין אֶזְ

[H227](#)

'az,

silloin ymmärrät

[H995](#)

ta·vin

pelkäämisen

[H3374](#)

jir·'at

JAHWEH HERRAN

[H3068](#)

JAH·WEH;

ja tuntemisen

[H1847](#)

ve·da·'at

ELOHIM

[H430](#)

E·LO·HIM

Jumalan löydät

[H4672](#)

tim·tza.

⁶ וְתַבּוּנָה: דַּעַת מִפִּי חִכְמָה יִתֵּן יְהוָה כִּי־

[H3588](#)

ki-

sillä

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

[H5414](#)

jit·ten

antaa

[H2451](#)

choch·mah

viisautta

[H6310](#)

mip·piv,

Hänen suustaan tulee tieto

[H1847](#)

da·'at

ja ymmärrys

[H8394](#)

u·te·vu·nah.

⁷ מִגֵּן תוֹשִׁיָה לְיִשְׂרָאֵל יִצְפֹּן (כִּי יִצְפֹּן) וְיִצְפֹּן

ve-tza·fan ch

on tallella kätkeytyä

[H6845](#)

jitz·pon

q

[H3477](#)

laj·sha·rim

vilpittömille

[H8454](#)

tu·shi·jah;

tervettä viisautta

[H4043](#)

ma·gen,

Hän on kilpi niille

תָּם: לְהִלְכִי

[H1980](#)

le·ho·le·chei

jotka vaeltavat viattomasti

[H8537](#)

tom.

⁸ (ק חֲסִידִיו) (כ חֲסִידוֹ) וְדָרָךְ מִשְׁפָּט אַרְחוֹת לְנֹצֵר⁸

[H5341](#)
lin-tzor
Hän vartioi polut

[H734](#)
a-re·chot

[H4941](#)
mish·pat;
oikeuden

[H1870](#)
ve-de·rech
ja tietä

cha-si·dov

ch [H2623](#) q
cha-si·dav
uskollisten

יִשְׁמֹר:

[H8104](#)
jish·mor.
varjelee

⁹ מִמַּעַל כָּל־ אֲמִישָׁרִים וּמִשְׁפָּט צֶדֶק תָּבִין אֶז

[H227](#) [H995](#)
'az, ta·vin
silloin ymmärrät

[H6664](#)
tze·dek

[H4941](#)
u·mish·pat;
ja tuomion

[H4339](#)
u·mei·sha·rim,
ja oikeudenmukaisuuden koko

[H3605](#) [H4570](#)
kol- ma'·gal-
polun

טוֹב:

[H2896](#)
tov.
hyvyyden

¹⁰ יָנַעַם: לְנַפְשְׁךָ וְדַעַת בְּלִבְךָ חֲכָמָה תָּבוֹא כִּי־

[H3588](#) [H935](#)
ki- ta·vo
kun tulee

[H2451](#)
choch·mah
viisaus

[H3820](#)
ve·lib·be·cha;
sisimpääsi

[H1847](#)
ve·da'·at,
ja tieto

[H5315](#)
le·naf·she·cha
sielullesi

[H5276](#)
jin'·am.
on mieluinen

¹¹ תִּנְצְרָכָה: תְּבוֹנָה עָלֶיךָ תִּשְׁמֹר מְזִמָּה

[H4209](#)
me·zim·mah
harkitsevaisuus

[H8104](#)
tish·mor
varjelee

[H5921](#)
'a·lei·cha,
sinua

[H8394](#)
te·vu·nah
ymmärrys

[H5341](#)
tin·tze·rek·kah.
vartioi sinua

¹² תִּהְפְּכוֹת: מְדַבֵּר מֵאִישׁ רַע מִדָּרָךְ לְהַצִּילָךְ

[H5337](#)
le·hatz·tzi·le·cha
ne pelastavat sinut tieltä

[H1870](#)
mid·de·rech

[H7451](#)
ra';

[H376](#)
me'·ish,
pahuuden ja mieheltä

[H1696](#)
me·dab·ber
joka puhuu

[H8419](#)
tah·pu·chot.
petollisesti

¹³ חֲשֹׁךְ: בְּדַרְכֵי־ לָלֶכֶת יֵשֶׁר אַרְחוֹת הָעֲזוּבִים

[H5800](#)
ha'·o·ze·vim
siltä joka jättää

[H734](#)
a-re·chot
polut

[H3476](#)
jo·sher;
suoruuden ja vaeltaa

[H1980](#)
la·le·chet,
poluilla

[H1870](#)
be·dar·chei-
poluilla

[H2822](#)
cho·shech.
pimeyden

¹⁴ רַע: בְּתֵהֶפְכוֹת אֲגִילוּ רַע לַעֲשׂוֹת הַשְּׂמִיחִים

[H8056](#)

has-se-me-chim

niitä jotka iloitsevat tehdessään

[H6213](#)

la'a-sot

[H7451](#)

ra';

pahaa

[H1523](#)

ja-gi-lu,

riemuitsevat

[H8419](#)

be-tah-pu-chot

irstailuista

[H7451](#)

ra'.

pahan

¹⁵ בְּמַעְגְּלוֹתָם: וְנִלְוִיִּם עֲקָשִׁים אַרְחֲתִיָּהֶם אֲשֶׁר

[H834](#)

'a-she-

joiden

[H734](#)

'a-re-cho-tei-hem

tiet

[H6141](#)

'ik-ke-shim;

ovat kieroutuneet ja mutkaiset

[H3868](#)

u-ne-lo-zim,

[H4570](#)

be-ma'ge-lo-tam.

heidän polkunsä

¹⁶ הַחֲלִיקָה: אֲמַרְיָה מִנְכַּרְיָה זָרָה מֵאִשָּׁה לְהַצִּילָהּ

[H5337](#)

le-hatz-tzi-le-cha

se pelastaa sinut naisesta

[H802](#)

me-'ish-shah

[H2114](#)

za-rah;

vieraasta muukalaisesta

[H5237](#)

min-na-che-ri-jah,

[H561](#)

'a-ma-rei-ha

joka sanoillaan imartele

[H2505](#)

he-che-li-kah.

¹⁷ אֶלֶּהִיָּה בְּרִית וְאֵת־נְעוּרֶיהָ אֶלּוֹף הָעֶזְבֶּת

[H5800](#)

ha'o-ze-vet

joka hylkää

[H441](#)

'al-luf

oppaan

[H5271](#)

ne-'u-rei-ha;

nuoruutensa

[H853](#)

ve-'et

ET

[H1285](#)

be-rit

ja liiton

[H430](#)

'E·LO·HEI·HA

ELOHEIHA Jumalansa

שְׂכָחָה:

[H7911](#)

sha-che-chah.

unohtaa

¹⁸ וְרָפְאִים וְאֶל־בֵּיתָהּ מוֹת אֶל־שָׁחָה כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H7743](#)

sha-chah

vaipuu alas kohti

[H413](#)

'el-

[H4194](#)

ma-vet

kuolemaa hänen huoneensa ja kohti

[H1004](#)

bei-tah;

[H413](#)

ve-'el-

[H7496](#)

re-fa-'im,

kuolleiden haamuja

מַעְגְּלוֹתֶיהָ:

[H4570](#)

ma'ge-lo-tei-ha.

hän

¹⁹ אַרְחֻת יִשְׁיָגוּ וְלֹא־יָשׁוּבוּן לֹא־בָּאִיָּה כָּל־

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H935](#)

ba-'ei-ha

jotkat hänen luokseen menevät eivät

[H3808](#)

lo

[H7725](#)

je-shu-vun;

palaa

[H3808](#)

ve-lo-

eivätkä

[H5381](#)

jas-si-gu,

pysy

[H734](#)

a-re-chot

tiellä

חיים:

[H2416](#)
chaj·jim.
elämän

²⁰ תִּשְׁמֹר: צְדִיקִים וְאַרְחוֹת טוֹבִים בְּדֶרֶךְ תֵּלֵךְ לְמַעַן

[H4616](#)

le·ma'an,
sentähden

[H1980](#)

te·lech
vaella

[H1870](#)

be·de·rech
tiellä

[H2896](#)

to·vim;
hyvien

[H734](#)

ve'a·re·chot
ja teistä

[H6662](#)

tzad·di·kim
vanhurskaiden

[H8104](#)

tish·mor.
pidä kiinni

²¹ בָּה: וְנָתְרוּ וְתִמְיָמִים אֶרֶץ יִשְׁכְּנוּ יִשְׂרָאֵל כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H3477](#)

je·sha·rim
oikeamieliset

[H7931](#)

jish·ke·nu-
asuvat

[H776](#)

'a·retz;
maassa

[H8549](#)

u·te·mi·mim,
ja nuhteettomat

[H3498](#)

jiv·va·te·ru
saavat jäädä sinne

[H0](#)

vah.

²² פ מִמֶּנָּה: יִסְחוּ וְבוֹגְדִים יִכְרְתוּ מֵאֶרֶץ וְרָשָׁעִים

[H7563](#)

u·re·sha'im
mutta jumalattomat

[H776](#)

me'e·retz

[H3772](#)

jik·ka·re·tu;
hävitetään

[H898](#)

u·vog·dim,
ja petolliset

[H5255](#)

jis·se·chu
repäistään pois

[H4480](#)

mi·men·nah.

Peh

1 לִבְךָ: יִצָּר וּמִצּוֹתַי תִּשְׁכַּח אֶל־ תּוֹרַתִי בְנִי

[H1121](#) [H8451](#)

be-ni to-ra-ti

poikani opetustani / lakiani älä

[H408](#)

'al-

[H7911](#)

tish-kach;

unohda

[H4687](#)

u-mitz-vo-tai,

ja käskyni

[H5341](#)

jitz-tzor

säilytä

[H3820](#)

lib-be-cha.

sisimmässäsi

2 לָךְ: יוֹסִיפוּ וְשָׁלוֹם חַיִּים וּשְׁנוֹת יָמִים אַרְךָ כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H753](#)

'o-rech

pitkän

[H3117](#)

ja-mim

iän

[H8141](#)

u-she-not

ja vuosia

[H2416](#)

chaj-jim;

elämän

[H7965](#)

ve-sha-lom,

ja rauhaa

[H3254](#)

jo-si-fu

ne lisäävät

[H0](#)

lach.

sinulle

3 גִּרְגְּרוֹתֶיךָ עַל־ קִשְׁרָם יַעֲזֹבֶךָ אֶל־ וְאַמֶּת חֶסֶד

[H2617](#)

che-sed

armoa

[H571](#)

ve'e-met,

ja totuutta

[H408](#)

'al-

älä

[H5800](#)

ja-'az-vu-cha

hylkää

[H7194](#)

ka-she-rem

sido ne

[H5921](#)

'al-

[H1621](#)

gar-ge-ro-tei-cha;

kaulallesi

לִבְךָ: לוֹחַ עַל־ כְּתִיבָם

[H3789](#)

ka-te-vem,

kirjoita ne

[H5921](#)

'al-

[H3871](#)

lu-ach

tauluun

[H3820](#)

lib-be-cha.

sydämesi

4 פ וְאָדָם: אֱלֹהִים בְּעֵינַי טוֹב וְשָׁכַל־ חֵן וּמִצָּא־

[H4672](#)

u-me-tza-

ja löydät

[H2580](#)

chen

armon

[H7922](#)

ve-se-chel-

ja ymmärryksen hyvän

[H2896](#)

tov;

[H5869](#)

be-'ei-nei

silmissä

[H430](#)

E-LO-HIM

ELOHIM Jumalan ja ihmisten

[H120](#)

ve-'a-dam.

Peh

5 אֶל־ בִּינִיתְךָ וְאֶל־ לִבְךָ בְּכָל־ יְהוָה אֶל־ בְּטַח

[H982](#)

be-tach

turvaa

[H413](#)

'el-

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAAN koko

[H3605](#)

be-chol

[H3820](#)

lib-be-cha;

sydäimestäsi mutta

[H413](#)

ve-'el-

[H998](#)

bi-na-te-cha,

ymmärrykseesi älä

[H408](#)

'al-

תִּשְׁעֵן:

[H8172](#)

tish-sha-'en.

nojaudu

6 אַרְחֻתֶיךָ: יִישַׁר יְהוָה דַּעְהוּ דְרָכֶיךָ בְּכָל־

[H3605](#)

be-chol

kaikilla

[H1870](#)

de-ra-chei-cha

teilläsi

[H3045](#)

da-'e-hu;

tunne Hänet niin Hän

[H1931](#)

ve-hu,

[H3474](#)

je-jash-she-

ohjaa suoraan polkusi

[H734](#)

'o-re-cho-tei-cha.

⁷ וְיָסוּר יְהוָה אֶת־יָרָא בְּעֵינֶיךָ חָכָם תְּהִי אֶל־
[H408](#) [H1961](#) [H2450](#) [H5869](#) [H3372](#) [H853](#) [H3069](#) [H5493](#)
'al- te·hi cha·cham be·'ei·nei·cha; je·ra 'et- JAH·WEH ve·sur
älä ole viisas omissa silmissäsi pelkää ET JAHWEH HERRAA ja pysy pois

מֵרָע:

[H7451](#)
me·ra'.
pahasta

⁸ לְעֶצְמוֹתֶיךָ: אֲשַׁקִּי לְשָׁרְךָ תְּהִי רַפְאוֹת־

[H7500](#) [H1961](#) [H8270](#) [H8250](#) [H6106](#)
rif·ut te·hi le·sar·re·cha; ve·shik·kui, le·'atz·mo·tei·cha.
parantuminen se on navallesi ja virvoitusjuomaa luillesi

⁹ כָּל־אֲמִרָאנִשִׁית מֵהוֹנָךְ יְהוָה אֶת־כִּבְד־

[H3513](#) [H853](#) [H3068](#) [H1952](#) [H7225](#) [H3605](#)
kab·bed 'et- JAH·WEH me·ho·ne·cha; u·me·re·shit, kol-
kunnioita ET JAHWEH HERRAA varallisuudellasi ja ensihedelmällä kaikista

תְּבוֹאֶתֶךָ:

[H8393](#)
te·vu·'a·te·cha.
tuloistasi

¹⁰ פִּי יִפְרָצוּ: יִקְבִּיךָ וְתִירוֹשׁ שִׁבַּע אֶסְמִיךָ וַיִּמָּלְאוּ.

[H4390](#) [H618](#) [H7647](#) [H8492](#) [H3342](#) [H6555](#) Peh
ve·jim·mal·'u 'a·sa·mei·cha sa·va'; ve·ti·roosh, je·ka·vei·cha jif·ro·tzu.
niin täyttyvät varastosi runsaudella ja uutta viiniä viinipuristimesi pursuaa

¹¹ תִּתְקַץ וְאֶל־תִּמְאָס אֶל־בְּנֵי יְהוָה מוֹסֵר

[H4148](#) [H3068](#) [H1121](#) [H408](#) [H3988](#) [H408](#) [H6973](#)
mu·sar JAH·WEH be·ni 'al- tim·'as; ve·'al- ta·kotz,
kuritusta JAHWEH HERRAN poikani älä pidä halpana äläkä inhoa

בְּתוֹכָהֶם:

[H8433](#)
be·to·chach·to.
Hänen nuhdettaan

¹² אֶת־וְכָאֵב יוֹכִיחַ יְהוָה יֶאֱהָב אֲשֶׁר אֶת כִּי
[H3588](#) [H853](#) [H834](#) [H157](#) [H3068](#) [H3198](#) [H1](#) [H853](#)
 ki 'et 'a-she^r je'e-hav JAH-WEH jo·chi·ach; u·che·'av, 'et-
 sillä jota rakastaa JAHWEH HERRA sitä Hän ojentaa niinkuin isä ET

בֶּן יִרְצֶה:
[H1121](#) [H7521](#)
 ben jir·tze^h.
 poikaansa johon Hän on mielistynyt

¹³ תְּבוּנָה: יִפִּיק וְאָדָם חֲכָמָה מֵצֵא אָדָם אֲשֶׁר־
[H835](#) [H120](#) [H4672](#) [H2451](#) [H120](#) [H6329](#) [H8394](#)
 'ash·rei 'a·dom ma·tza choch·mah ve·'a·dam, ja·fik te·vu·nah.
 siunattu on mies joka löytää viisauden ja ihminen joka on saanut ymmärryksen

¹⁴ תְּבוּאָתָהּ: וְיִמְחָרוּץ כֶּסֶף מִסְחָר־סִחְרָה טוֹב כִּי
[H3588](#) [H2896](#) [H5504](#) [H5505](#) [H3701](#) [H2742](#) [H8393](#)
 ki tov sach·rah mis·se·char· ka·sef; u·me·cha·rutz, te·vu·'a·tah.
 sillä parempi on sen hyöty kuin voitto hopeasta ja kullasta saatava tulo

¹⁵ חֶפְצֵיךָ וְכָל־ (ק מִפְּנִינִים) (כ מִפְּנִינִים) הִיא יְקָרָה
[H3368](#) [H1931](#) [mip·pe·ni·jim](#) [ch](#) [H6443](#) [q](#) [H3605](#) [H2656](#)
 je·ka·rah hi mip·pe·ni·nim; q ve·chol cha·fa·tzei·cha,
 kallisarvoisempi Hän on jalokiviä ja kaikki toiveesi

בָּהּ: וְשׁוּר־לֹא
[H3808](#) [H7737](#) [H0](#)
 lo jish·vu- vah.
 ei ole verrattavissa Häneen

¹⁶ עֲשֶׂר בְּשֵׁמֶאֱוֹלָהּ בִּימִינָה וְיָמִים אַרְבֵּי
[H753](#) [H3117](#) [H3225](#) [H8040](#) [H6239](#)
 'o·rech ja·mim bi·mi·nah; bis·mo·lah, 'o·sher
 pituus ikäpäivien on Hänen oikeassa kädessään ja Hänen vasemmassa kädessään rikkaus

וְכָבוֹד:
[H3519](#)
 ve·cha·vod.
 ja kunnia

¹⁷ שְׁלוֹם: נְתִיבוֹתֶיהָ וְכָל־נָעַם דְּרָכֶיהָ דְּרָכֶיהָ

[H1870](#)

de-ra-chei-ha

Hänen tiensä ovat polkuja

[H1870](#)

dar-chei-

ovat polkuja

[H5278](#)

no-'am;

miellyttäviä ja kaikki

[H3605](#)

ve-chol

[H5410](#)

ne-ti-vo-tei-ha

Hänen askeleensa

[H7965](#)

sha-lom.

rauha

¹⁸ וְתִמְכֶּיהָ בָּהָּ לַמַּחְזִיקִים הִיא חַיִּים עֵץ־

[H6086](#)

'etz-

puu

[H2416](#)

chaj-jim

elämän

[H1931](#)

hi

Hän on sille joka pitää kiinni

[H2388](#)

lam-ma-cha-zi-kim

[H0](#)

bah;

Hänestä ja joka

[H8551](#)

ve-to-me-chei-ha

Hänet säilyttää

פִּמְאֶשָׁר:

[H833](#)

Peh

me-'ush-shar.

onnellinen on

¹⁹ שְׁמַיִם כּוֹנֵן אֶרֶץ יִסַּד־בְּחָכְמָה יְהוָה

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRA viisaudella

[H2451](#)

be-cha-che-mah

[H3245](#)

ja-sad-

on perustanut maan

[H776](#)

'a-retz;

[H3559](#)

ko-nen

Hän on vahvistanut taivaat

[H8064](#)

ma-jim,

בְּתְבוּנָה:

[H8394](#)

bit-vu-nah.

ymmärryksellä

²⁰ טַל: יִרְעָפוּ־אֲנָשִׁיכִּים נִבְקָעוּ תְּהוֹמוֹת בְּדַעְתּוֹ

[H1847](#)

be-da'to

Hänen taidolla syvyidet

[H8415](#)

te-ho-mot

[H1234](#)

niv-ka-'u;

avataan

[H7834](#)

u-she-cha-kim,

ja pilvet

[H7491](#)

jir-'a-fu-

pudottavat

[H2919](#)

tal.

kasteen

²¹ וּמִזְמָה: תִּשְׁיָה נָצַר מֵעֵינֶיהָ יִלְזוּ אֶל־בְּנֵי

[H1121](#)

be-ni

poikani älä

[H408](#)

'al-

[H3868](#)

ja-lu-zu

niiden anna väistyä

[H5869](#)

me-'ei-nei-cha;

silmiesi edestä säilytä

[H5341](#)

ne-tzor

[H8454](#)

tu-shi-jah,

terve viisaus ja harkinta

[H4209](#)

u-me-zim-mah.

²² לְגִרְגָּתֶיהָ: אִחֵן לְנַפְשָׁךְ חַיִּים וְיֵהוּ

[H1961](#)

ve-jih-ju

ne ovat

[H2416](#)

chaj-jim

elämä

[H5315](#)

le-naf-she-cha;

sielullesi

[H2580](#)

ve-chen,

ja armo

[H1621](#)

le-gar-ge-ro-tei-cha.

kaulallesi

23 תְּגֹּף: לֹא יִרְגְּלֶךָ דֶּרֶךְ לִבְטַח תֵּלֶךְ אַז־

H227	H1980	H983	H1870	H7272	H3808	H5062
'az	te-lech	la-ve-tach	dar-ke-cha;	ve-rag-le-cha,	lo	tig-gof.
silloin kuljet	turvallisesti	tietäsi	ja jalkasi	eivät	kompastu	

24 שְׁנִיתְךָ: וְעַרְבָּה וְשָׁכַבְתָּ תִּפְחָד לֹא־ תִשָּׁכַב אִם־

H518	H7901	H3808	H6342	H7901	H6149	H8142
'im-	tish-kav	lo-	tif-chad;	ve-sha-chav-ta,	ve-'a-re-vah	she-na-te-cha.
kun	menet makuulle et		pelkää	ja unesi	on suloinen	nukkuessasi

25 כִּי יִרְשָׁעִים וּמִשְׁאֵת פִּתְאֹם מִפְּחַד וְתִירָא אֶל־

H408	H3372	H6343	H6597	H7722	H7563	H3588
'al-	ti-ra	mip-pa-chad	pit-'om;	u-mish-sho-'at	re-sha-'im,	ki
älä	pelkää	pelkoa	äkillistä	tuhoutumista	jumalattomien	sillä

תָּבֹא:

[H935](#)
ta-vo.
se tulee

26 רִגְלֶךָ וְשָׁמַר בְּכִסְלֶךָ יְהִיָּה יְהוָה כִּי־

H3588	H3068	H1961	H3689	H8104	H7272
ki-	JAH-WEH	jih-jeh	ve-chis-le-cha;	ve-sha-mar	rag-le-cha
sillä	JAHWEH HERRA on sinun	luottamuksesi	Hän varjelee sinun jalkaasi		

מִלְכָּד:

[H3921](#)
mil-la-ched.
joutumasta vangituksi

27 (כ יְדִיךָ) לֹא־ בְּהִיּוֹת מִבְּעָלָיו טוֹב תִּמְנַע־ אֶל־

H408	H4513	H2896	H1167	H1961	H410	ja-dei-cha	ch
'al-	tim-na'-	tov	mib-be-'a-lav;	bih-jot	le-'EL		
älä	kiellä	hyvää	omastasi	tarvitsevalta kun	EL Jumala		

לַעֲשׂוֹת: (ק יְדִיךָ)

H3027	H6213
ja-de-cha	la-'a-sot.
käsiisi vallan	on antanut tehdä sen

28 וּמָחָר וָשׁוּב לָךְ (ק לְרַעֲךָ) (כ לְרַעֲיָךְ) תֹּאמַר אֶל-

[H408](#)
'al-
älä

[H559](#)
to·mar
sano

le·re·'ei·cha

ch

[H7453](#)
le·re·'a·cha
tarvitsevalle

q

[H1980](#)
lech
mene

[H7725](#)
va·shuv
ja palaa

[H4279](#)
u·ma·char
huomenna

אֶתָּךְ: וְיָשׁ אֵתָּן

[H5414](#)

'et·ten,

minä annan kun se olemassa on sinulla

[H3426](#)

ve·jesh

[H854](#)

'it·tach.

29 לָבֵטַח יוֹשֵׁב וְהוּא־ רָעָה רַעְךָ עַל־ תַּחֲרֹשׁ אֶל-

[H408](#)
'al-
älä

[H7451](#)
ta·cha·rosh
ahdinkoa

[H5921](#)
'al-

[H7453](#)
re·'a·cha
kumppanillesi

[H2790](#)
ra·'ah;
suunnittele

[H1931](#)
ve·hu-

[H3427](#)
jo·shev
asuu

[H983](#)
la·ve·tach
turvallisesti

אֶתָּךְ:

[H854](#)

'it·tach.

sinun luonasi

30 לֹא אִם־ חָנָם אָדָם עִם־ (ק תַּרְיִב) (כ תַּרּוּב) אֶל-

[H408](#)
'al-
älä

ta·rov

ch

[H7378](#)
ta·riv
riitele

q

[H5973](#)
'im-
kanssa

[H120](#)
'a·dam
ihmisten

[H2600](#)
chin·nam;
ilman syytä jos

[H518](#)
'im-

[H3808](#)
lo
he eivät

רָעָה: גְּמַלְךָ

[H1580](#)

ge·ma·le·cha

sinulle tee

[H7451](#)

ra·'ah.

pahaa

31 בְּכָל־ תִּבְחֹר וְאֶל־ חָמֵס בְּאִישׁ תִּקְנֶא אֶל-

[H408](#)
'al-
älä

[H7065](#)
te·kan·ne
ole kateellinen

[H376](#)
be·'ish
miehelle

[H2555](#)
cha·mas;
väkivaltaiselle

[H408](#)
ve·'al-

[H977](#)
tiv·char,
valitse

[H3605](#)
be·chol
mitään kaikista

דְּרָכָיו:

[H1870](#)

de·ra·chav.

hänen teistään

³² יִשְׂרָאֵל וְאֶת־נָלוֹז יְהוָה תּוֹעֲבַת כִּי
[H3588](#) [H8441](#) [H3068](#) [H3868](#) [H853](#) [H3477](#)
 ki to'a·vat JAH·WEH na·loz; ve·et je·sha·rim
 sillä kauhistus on JAHWEH HERRALLE kieroutunut ET mutta oikeamielisten

סוֹדוֹ:
[H5475](#)
 so·do.
 kanssa läheisyys

³³ יְהוָה מְאֵרַת בְּבֵית רָשָׁע וְנֹה צְדִיקִים
[H3994](#) [H3068](#) [H1004](#) [H7563](#) [H5116](#) [H6662](#)
 me'e·rat JAH·WEH be·veit ra·sha'; u·ne·veh tzad·di·kim
 kirus JAHWEH HERRAN on huoneessa jumalattoman mutta asuinsijaa vanhurskaiden

יְבָרֵךְ:
[H1288](#)
 je·va·rech.
 Hän siunaa

³⁴ (ק וְלַעֲנִיִּים) (כ וְלַעֲנִיִּים) יִלִּיץ הוּא־לְלִצִּים אִם־
[H518](#) [H3887](#) [H1931](#) [H3887](#) [ve·la·a·ni·jim](#) [ch](#) [H6041](#) [q](#)
 'im- lal·le·tzim hu- ja·litz; sinua pilkkaa
 jos pilkkaat Hän mutta nöyrylle

חֵן: יֵתֵן־
[H5414](#) [H2580](#)
 jit·ten- chen.
 Hän antaa armon

³⁵ פ קָלוֹן: מֵרִים וְכִסִּילִים יִנְחָלוּ חֲכָמִים כְּבוֹד
[H3519](#) [H2450](#) [H5157](#) [H3684](#) [H7311](#) [H7036](#) Peh
 ka·vod cha·cha·mim jin·cha·lu; u·che·si·lim, me·rim ka·lon.
 kirkkauden viisaat perivät mutta tyhmien tarjolla on häpeä

¹ בִּינָה: לְדַעַת וְהִקְנִיבוּ אֵב מוֹסֵר בְּנִים שְׁמָעוּ.

[H8085](#) [H1121](#) [H4148](#) [H1](#) [H7181](#) [H3045](#) [H998](#)
 shim'u va-nim mu-sar 'av; ve-hak-shi-vu, la-da-at bi-nah.
 kuunnelkaa lapset opetusta isän ja ottakaa vastaan tunteaksenne viisauden

² תַּעֲזֹבוּ: אֶל־ תּוֹרָתִי לָכֶם נָתַתִּי טוֹב לָקַח כִּי

[H3588](#) [H3948](#) [H2896](#) [H5414](#) [H0](#) [H8451](#) [H408](#) [H5800](#)
 ki le-kach tov na-tat-ti la-chem; to-ra-ti, 'al- ta'a-zou.
 sillä opetuksen hyvän minä annan teille lakiani / opetustani älkää hylätkö

³ אֲמִי: לִפְנֵי וְיִחִיד נָךְ לְאָבִי הָיִיתִי בֵּן כִּי־

[H3588](#) [H1121](#) [H1961](#) [H1](#) [H7390](#) [H3173](#) [H6440](#) [H517](#)
 ki- ven ha-ji-ti le'a-vi; rach ve-ja-chid, lif-nei 'im-mi.
 sillä poika minä olin isäni herkkä ja ainoa kasvojen edessä äitini

⁴ מִצֻּתִּי שְׁמֹר לִבְךָ דְּבָרִי וְתִמָּךְ־ לִי וַיֵּאמֶר וַיִּזְנֵי

[H3384](#) [H559](#) [H0](#) [H8551](#) [H1697](#) [H3820](#) [H8104](#) [H4687](#)
 vai-jo-re-ni, vai-jo-mer li, jit-moch- de-va-rai lib-be-cha; she-mor mitz-vo-tai
 hän opetti ja sanoi minulle pidä kiinni sanoistani sisimmässäsi pidä käskyni

וְיָחִיה:

[H2421](#)
 vech-jeh.
 niin elät

⁵ אֵתֵט וְאֶל־ תִּשְׁכַּח אֶל־ בִּינָה קִנְה חֲכָמָה קִנְה

[H7069](#) [H2451](#) [H7069](#) [H998](#) [H408](#) [H7911](#) [H408](#) [H5186](#)
 ke-neh choch-mah ke-neh vi-nah; 'al- tish-kach ve'al- tet,
 hanki viisautta hanki ymmärrystä älä unohda niitä ja älä käänny pois

כִּי: מֵאֲמָרִי־

[H561](#) [H6310](#)
 me'im-rei- fi.
 sanoista suuni

⁶ וְתִצְרֹךְ: אֶהְבֶּה וְתִשְׁמָרְךָ תַּעֲזֹבָה אֶל־

[H408](#) [H5800](#) [H8104](#) [H157](#) [H5341](#)
 'al- ta'az-ve-ha ve-tish-me-re-ka; 'e-ha-ve-ha ve-titz-tze-re-ka.
 älä hylkää Häntä niin Hän varjelee sinua rakasta Häntä niin Hän suojelee sinua

7 קִנְיָה קִנְיֹנָה וּבְכָל־חֲכָמָה קִנְיָה חֲכָמָה רֵאשִׁית

[H7225](#)
re-shit
alku

[H2451](#)
choch·mah
viisauden

[H7069](#)
ke·neh
hanki

[H2451](#)
choch·mah
viisautta

[H3605](#)
u·ve·chol
ja kaikella

[H7075](#)
kin·ja·ne·cha,
varallisuudellasi

[H7069](#)
ke·neh
hanki

בִּינָה:

[H998](#)
vi·nah.
ymmärrystä

8 תַּחֲבֹקְנָה: כִּי תַכְבֵּדָה וְתִרְוַמְמָה סִלְסֵלָה

[H5549](#)
sal·se·le·ha
korota Häntä

[H7311](#)
u·te·rom·me·ka;
niin Hän korottaa sinut

[H3513](#)
te·chab·be·de·cha,
Hän kunnioittaa sinua jos

[H3588](#) [H2263](#)
ki te·chab·be·ken·nah.
suljet Hänet syliisi

9 תִּמְגֵּנָה: תַּפְאֶרֶת עֲטָרַת חַן לִוִּית־לְרֹאשׁוֹ תִּתֵּן

[H5414](#) [H7218](#)
tit·ten le·ro·she·cha
Hän antaa päähäsi

[H3880](#)
liv·jat·
seppeleen

[H2580](#) [H5850](#)
chen; 'a·te·ret
armon kruunun

[H8597](#)
tif·'e·ret
kunnian

[H4042](#)
te·mag·ge·ne·ka.
Hän lahjoittaa

10 חַיִּים: שָׁנוֹת לְךָ וַיִּרְבוּ אֲמָרִי וְקַח בְּנֵי שְׁמַע

[H8085](#)
she·ma'
kuule

[H1121](#) [H3947](#)
be·ni ve·kach
poikani ja ota vastaan

[H561](#)
'a·ma·rai;
minun sanani

[H7235](#)
ve·jir·bu
ja lisääntyvät

[H0](#) [H8141](#)
le·cha, she·not
sinulle vuodet

[H2416](#)
chaj·jim.
elämäsi

11 יֵשֶׁר: בְּמַעְגְּלִי־הַדְּרָכֶיךָ הִרְתִּיךָ חֲכָמָה בְּדָרְךָ

[H1870](#)
be·de·rech
tietä

[H2451](#)
choch·mah
viisauden

[H3384](#)
ho·re·ti·cha;
minä opetan

[H1869](#)
hid·rach·ti·cha,
johdatan sinut

[H4570](#)
be·ma'·ge·lei·
poluille

[H3476](#)
jo·sher.
suorille

12 תִּכְשֹׁל: לֹא תִרוֹץ וְאִם־צִעְדָּךָ יֵצֵר לֹא־בְלִכְתְּךָ

[H1980](#)
be·lech·te·cha
kun kuljet niillä

[H3808](#)
lo·
eivät

[H3334](#)
je·tzar
joudu ahtaalle

[H6806](#) [H518](#)
tza·'a·de·cha; ve·'im·
ja jos

[H7323](#)
ta·rutz,
juokset

[H3808](#)
lo
et

[H3782](#)
tik·ka·shel.
kompastu

13 תִּיִּיר: הִיא כִּי־נִצְרָה תִּתְּרָף אֶל־בְּמוֹסָר הַחֲזֵק

[H2388](#)
ha·cha·zek
pidä tiukasti kiinni

[H4148](#)
bam·mu·sar
opetuksesta

[H408](#)
'al·
älä

[H7503](#)
te·ref;
luovu siitä

[H5341](#)
nitz·tze·re·ha,
säilytä se

[H3588](#)
ki·
sillä

[H1931](#)
hi
Hän

[H2416](#)
chaj·jei·cha.
on elämäsi

¹⁴ בְּדֶרֶךְ תִּתָּנֶשֶׁר וְאֶל־תִּבָּא אֶל־רְשָׁעִים בְּאֶרֶח

[H734](#)

be'o-rach
tielle

[H7563](#)

re-sha'im
väärintekijöiden älä

[H408](#)

'al-

[H935](#)

ta-vo;
astu

[H408](#)

ve'al-
ja älä

[H833](#)

te'ash-sheer,
kulje

[H1870](#)

be-de-rech
tiellä

רָעִים:

[H7451](#)

ra'im.
pahojen

¹⁵ וְעָבֹר: מַעֲלִיו שְׁטֵה בּוֹ תַעֲבֹר־אֶל־פְּרָעָהּ.

[H6544](#)

pe-ra'e-hu
vältä sitä

[H408](#)

'al-
älä

[H5674](#)

ta'a-vor-
kulje pitkin

[H0](#)

bo;
sitä

[H7847](#)

se-teh
käännny pois siltä

[H5921](#)

me'a-lav

[H5674](#)

va'a-vor.
ja mene ohi

¹⁶ וְנִגְזְלָה יָרְעוּ לֹא אִם־יִשְׁנוּ לֹא כִי

[H3588](#)

ki
sillä

[H3808](#)

lo
eivät

[H3462](#)

jish-nu
he saa nukutuksi jos

[H518](#)

'im-

[H3808](#)

lo
eivät

[H7489](#)

ja-re'u;
he ole tehneet pahaa ja se vie heiltä

[H1497](#)

ve-nig-ze-lah

ק) וְכִשְׁלֹחַ: (כ) וְכִשְׁלֹחַ לֹא אִם־שְׁנָתָם

[H8142](#)

na-tam,
unet

[H518](#)

'im-
jos

[H3808](#)

lo
eivät

jich-sho-lu

[H3782](#)

jach-shi-lu.
he saa lankeamaan ketään

q

¹⁷ וְיִין רָשָׁע לֶחֶם לֶחֶמוֹ כִּי יִשְׁתּוּ: חֲמָסִים

[H3588](#)

ki
sillä

[H3898](#)

la-cha-mu
he syövät

[H3899](#)

le-chem

[H7562](#)

re-sha';

[H3196](#)

ve-jein

[H2555](#)

cha-ma-sim

[H8354](#)

jish-tu.

he saa

he syövät

leipään

pahuutta

ja viininään

väkivaltaa

juovat

¹⁸ נֶכֶן עַד־אֶזְרוֹ הוֹלֵךְ נָגַהּ כְּאֹרֶץ צִדִּיקִים וְאֶרֶח

[H734](#)

ve'o-rach
mutta polku

[H6662](#)

tzad-di-kim

[H216](#)

ke'or

[H5051](#)

no-gah;

[H1980](#)

ho-lech

[H215](#)

va'or,

[H5704](#)

'ad-

[H3559](#)

ne-chon

vanhurskaan

on kuin valo loistava joka johdattaa ja valo

kunnes asti kirkastuu se

הַיּוֹם:

[H3117](#)

haj-jom.
päivään valoisaan

¹⁹ פּ יִכְשְׁלוּ: בְּמָה יִדְעוּ לֹא כָאֶפְלָה רְשָׁעִים דָּרָךְ

H1870	H7563	H653	H3808	H3045	H4100	H3782	Peh
de-rech	re-sha'im	ka'a-fe-lah;	lo	ja-de'u,	bam-meh	jik-ka-she-lu.	
tie	jumalattomien	on pimeys	eivät	he tiedä	mihin	he lankeavat	

²⁰ אֲזַנֶּךָ: הֵט־ לְאֶמְרִי הַקְּשִׁיבָה לְדַבְרִי בְּנִי

H1121	H1697	H7181	H561	H5186	H241	
be-ni	lid·va·rai	hak-shi·vah;	la'a·ma·rai,	hat-	'a·ze·ne·cha.	
poikani	sanojani	kuuntele	puheisiini	kallista	korvasi	

²¹ לְבַבְךָ: בְּתוֹךְ שְׁמַיִם מַעֲיִנֶיךָ וְלִזְוֹ אֵל־

H408	H3868	H5869	H8104	H8432	H3824	
'al-	jal·li·zu	me·'ei·nei·cha;	me·rem,	be·toch	le·va·ve·cha.	
älä	päästä pois	niitä silmistäsi	säilytä ne	syvällä	sisimmässäsi	

²² מִרְפָּא: בְּשָׂרוֹ וְלִכְל־ לְמַצְאֵיהֶם הֵם חַיִּים כִּי־

H3588	H2416	H1992	H4672	H3605	H1320	H4832	
ki-	chaj·jim	hem	le·mo·tze·'ei·hem;	u·le·chol-	be·sa·ro	mar·pe.	
sillä	elämä	ne ovat	jotka ne löytävät	ja koko	ruumiin	parantumiseksi	

²³ חַיִּים: תּוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ כִי־ לְבָבְךָ נָצַר מִשְׁמֵר מִכָּל־

H3605	H4929	H5341	H3820	H3588	H4480	H8444	H2416
mik·kol	mish·mor	ne·tzor	lib·be·cha;	ki-	mi·men·nu,	totz·'ot	chaj·jim.
kaikella	ahkeruudella	varjele	sisimpäsi	sillä	siellä	on lähde	elämän

²⁴ הֲרַחֵק שְׂפָתַיִם וְלָזוֹת פֶּה עֲקֻשׁוֹת מִמֶּךָ הֵסֵר

H5493	H4480	H6143	H6310	H3891	H8193	H7368	
ha·ser	mi·me·cha	'ik·ke·shut	peh;	u·le·zut	fa·ta·jim,	har·chek	
poista	itsestäsi	petollisuus	suusi	ja vääräys	huulten	karkoita kauas	

מִמֶּךָ:

[H4480](#)
mi·me·ka.
itsestäsi

²⁵ נִגְדָךְ: יִישְׂרוּ וְעִפְעֻפִּיךָ יְבִיטוּ לְנִכְח עֵינֶיךָ

H5869	H5227	H5027	H6079	H3474	H5048	
'ei·nei·cha	le·no·chach	jab·bi·tu;	ve·'af·'ap·pei·cha,	jaj·shi·ru	neg·de·cha.	
silmäsi	eteesi	katsokoon	ja silmäluomesi	olkoon suunnattu	eteenpäin	

²⁶ יִכְנוּ: דְּרָכֶיךָ וְכָל־רֵגְלֶךָ מִעַגְל פִּלֵּס

[H6424](#)

pal·les

tee tasaiseksi polut

[H4570](#)

ma'·gal

[H7272](#)

rag·le·cha;

jaloillesi

[H3605](#)

ve·chol

ja kaikilla teilläsi

[H1870](#)

de·ra·chei·cha

[H3559](#)

jik·ko·nu.

ole vakaa

²⁷ מִרְעָ: רֵגְלֶךָ הִסֵּר וּשְׂמֹאֹל יְמִין תִּטֹּא־אֶל־

[H408](#)

'al-

älä

[H5186](#)

tet-

käänny

[H3225](#)

ja·min

oikealle

[H8040](#)

u·se·mol;

ja vasemmalle

[H5493](#)

ha·ser

käännä pois jalkasi

[H7272](#)

rag·le·cha

[H7451](#)

me·ra'.

pahasta

Sananlaskut 5 (Proverbs 5)

¹ אֲזַנְךָ: הִט־ לְתִבּוֹנָתִי הִקְשִׁיבָה לְחִכְמָתִי בְּנִי

[H1121](#) [H2451](#)

be-ni le·cha·che·ma·ti
poikani kuuntele

[H7181](#)

hak·shi·vah;
viisauttani

[H8394](#)

lit·vu·na·ti,
ymmärrykseni puoleen

[H5186](#)

hat-
kallista

[H241](#)

'a·ze·ne·cha.
korvasi

² וְיִנְצְרוּ: שְׁפָתֶיךָ וְדַעַת מְזֻמּוֹת לְשֹׁמֵר

[H8104](#)

li·she·mor
pitääksesi

[H4209](#)

me·zim·mot;
harkinnan

[H1847](#)

ve·da·'at,
ja tiedon

[H8193](#)

se·fa·tei·cha
huulillasi

[H5341](#)

jin·tzo·ru.
säilyttäisit

³ מִשְׁמֶן וְחֶלֶק זָרָה שְׁפִיתִי תִטְפֹּנָה נֶפֶת כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H5317](#)

no·fet
hunajaa

[H5197](#)

tit·to·fe·nah
pisaroivat

[H8193](#)

sif·tei
huulet

[H2114](#)

za·rah;
vieraan naisen

[H2509](#)

ve·cha·lak
ja pehmeämmät ovat

[H8081](#)

mish·she·men
kuin öljy

חֶכְמָה:

[H2441](#)

chik·kah.

hänen suunsa suudelmat

⁴ פִּיּוֹת: כְּחָרֵב חֲדָה כָּלֶעֱנָה מָרָה וְאַחֲרִיתָהּ

[H319](#)

ve·a·cha·ri·tah
mutta lopulta hän on karvas

[H4751](#)

ma·rah
kuin koiruoho

[H3939](#)

chal·la·'a·nah;
kuin koiruoho

[H2299](#)

chad·dah,
terävä

[H2719](#)

ke·che·rev
kuin miekka

[H6310](#)

pi·jot.
kaksiteräinen

⁵ וְרַגְלֶיהָ יִתְמָכוּ: צַעְדֶּיהָ נְשָׂאוֹל מוֹת יִרְדּוֹת רַגְלֶיהָ

[H7272](#)

rag·lei·ha
hänen askeleensa kulkevat alas

[H3381](#)

jo·re·dot
kuolemaan

[H4194](#)

ma·vet;
sheoliin /

[H7585](#)

she·ol,
tuonelaan

[H6806](#)

tze·'a·dei·ha
hänen askeleensa johtavat

[H8551](#)

jit·mo·chu.

⁶ פ תִּדְעַ: לֹא מַעֲגֵלְתִּיהָ נָעוּ תִּפְלֹס פֶּן־ חַיִּים אַרְחַ

[H734](#)

'o·rach
tietä

[H2416](#)

chaj·jim
elämän

[H6435](#)

pen-
ei

[H6424](#)

te·fal·les;
hän mietti

[H5128](#)

na·'u
horjuvat

[H4570](#)

ma·'ge·lo·tei·ha,
hänen askeleensa

[H3808](#)

lo
eikä

[H3045](#)

te·da'.
hän sitä tiedä

Peh

⁷ פִּי: מֵאֲמָרֵי־ תִסּוּרוּ וְאַל־ לִי שְׁמֵעוּ־ בָנִים וְעַתָּה

[H6258](#)

ve·'at·tah
ja nyt

[H1121](#)

va·nim
lapseni

[H8085](#)

shim·'u-
kuunnelkaa

[H0](#)

li;
minua ja älkää

[H408](#)

ve·'al-
poiketko pois

[H5493](#)

ta·su·ru,
sanoista

[H561](#)

me·'im·rei-
suuni

[H6310](#)

fi.

⁸ בֵּיתָהּ: פֶּתַח אֶל־תִּקְוָב וְאֶל־דֶּרֶךְ מַעְלִיָּה הָרֶחֶק

H7368 har·chek pidä kaukana	H5921 me·'a·lei·ha hänen luotaan	H1870 dar·ke·cha; tiesi	H408 ve·'al· ja älä	H7126 tik·rav, lähesty	H413 'el-	H6607 pe·tach ovea	H1004 bei·tah. hänen talonsa
---	--	---	---	--	------------------------------	--	--

⁹ הוֹדֵךְ לְאַחֲרִים תִּתֵּן פֶּן־אִשְׁנֹתֶיךָ

H6435 pen- ettet	H5414 tit·ten antaisi	H312 la·'a·che·rim muille	H1935 ho·de·cha; hyvyyttäsi / kauneuttasi / loistoasi ja vuosiasi	H8141 u·she·no·tei·cha,
--	---	---	---	--

לְאַחֲזָרִי:

[H394](#)
le·'ach·za·ri.
julmille

¹⁰ כִּחֹךְ זָרִים יִשְׁבְּעוּ פֶּן־נִכְרִי: בְּבֵית אֶעֱצֹבֶיךָ

H6435 pen- etteivät täyttäisi	H7646 jis·be·'u	H2114 za·rim muukalaisia omaisuutesi / voimasi ja työsi	H3581 ko·che·cha;	H6089 va·'a·tza·vei·cha, taloa	H1004 be·veit	H5237 na·che·ri. vieraan
---	------------------------------------	---	--------------------------------------	--	----------------------------------	--

¹¹ וְשִׁאֲרֶךְ: בְּשָׂרְךָ בְּכָלֹת בְּאַחֲרִיתְךָ וְנִהַמְתָּ

H5098 ve·na·ham·ta ja huokaisit	H319 ve·'a·cha·ri·te·cha; ja lopulta	H3615 bich·lot uupuisi	H1320 be·sa·re·cha, ruumiisi	H7607 u·she·'e·re·cha. ja lihasi
---	--	--	--	--

¹² לְבִי: נֶאֱזַץ וְתוֹכַחַת מוֹסֵר שְׁנֵאתִי אֵיךְ וְאַמְרֹתַי

H559 ve·'a·mar·ta, ja sanot	H349 'eich miksi	H8130 sa·ne·ti vihasin	H4148 mu·sar; nuhdetta	H8433 ve·to·cha·chat, ja opetusta	H5006 na·'atz halveksin sisimmässäni	H3820 lib·bi.
---	--	--	--	---	--	----------------------------------

¹³ הִטִּיתִי לֹא־וְלִמְלַמְדִּי מוֹרִי בְּקוֹל שְׁמַעְתִּי וְלֹא־

H3808 ve·lo·sha- ja en	H8085 ma·'ti kuunnellut	H6963 be·kol ääntä	H3384 mo·rai; opettajieni ja kallistanut	H3925 ve·lim·lam·me·dai, lo-	H3808 en	H5186 hit·ti·ti neuvonantajille
--	---	--	--	--	-----------------------------	---

אֶזְנִי:

[H241](#)
'a·ze·ni.
korviani

14 ועדה: קהל בתוך רע בכל־ הייתי כמעט

H4592 kim'at melkein	H1961 ha·ji·ti minä olin	H3605 ve·chol- kaikessa	H7451 ra'; pahassa	H8432 be·toch keskellä	H6951 ka·hal kokousta	H5712 ve·e·dah. ja väkijoukkoa
--	--	---	--	--	---	--

15 בארץ: מתוך אנזלים מבורך מים שתה

H8354 she·teh- juo	H4325 ma·jim vettä	H953 mib·bo·re·cha; säiliöstäsi	H5140 ve·no·ze·lim, ja joka virtaa	H8432 mit·toch keskeltä	H875 be·e·re·cha. kaivoasi
--	--	---	--	---	--

16 מים: פלגי־ ברחבות חוצה מעינתיך יפוצו

H6327 ja·fu·tzu virtaisiko	H4599 ma'·je·no·tei·cha lähteesi	H2351 chu·tzah; kaduille	H7339 ba·re·cho·vot, aukioilla	H6388 pal·gei- purot	H4325 ma·jim. vetesi
--	--	--	--	--	--

17 אתך: לזרים ואין לבדך לך יהיו

H1961 jih·ju- olkoon	H0 le·cha ne	H905 le·vad·de·cha; yksin	H369 ve·ein ja ei	H2114 le·za·rim vieraan	H854 'it·tach. kanssa yhdessä
--	------------------------------------	---	---	---	---

18 נעורך: מאשת ושמח ברוך מקורך יהי

H1961 je·hi- olkoon	H4726 me·kor·cha lähteesi	H1288 va·ruch; siunattu	H8055 u·se·mach, ja iloitse	H802 me·e·shet vaimosta	H5271 ne·u·re·cha. nuoruutesi
---	---	---	---	---	---

19 בכל־ ירוך דדיה חן ויעלת־ אהבים אילת

H365 'ai·je·let peura	H158 'a·ha·vim, rakastava	H3280 ve·ja·a·lat- ja kauris	H2580 chen viehättävä	H1717 dad·dei·ha hänen rintansa	H7301 je·rav·vu·cha tydyttäköön	H3605 ve·chol- sinut kaiken
---	---	--	---	---	---	---

תמיד: תשגה באהבתה עת

H6256 'et; aikaa	H160 be·a·ha·va·tah, hänen rakkaudestaan	H7686 tish·geh ole	H8548 ta·mid. hurmioitunut
--	--	--	--

20 נכריה: חק ותחבק בזרה בני תשגה ולמה

H4100 ve·lam·mah miksi	H7686 tish·geh hurmaantuisit	H1121 ve·ni poikani	H2114 ve·za·rah; vieraaseen	H2263 u·te·chab·bek, ja hyväilisit	H2436 chek rintoja	H5237 na·che·ri·jah. vieraan
--	--	---	---	--	--	--

²¹ וְכָל־אִישׁ דְּרָכָיו יִהְיֶה עֵינָיו נֹכַח כִּי
[H3588](#) [H5227](#) [H5869](#) [H3069](#) [H1870](#) [H376](#) [H3605](#)
 ki no·chach 'ei·nei JAH·WEH dar·chei- 'ish; ve·chol
 sillä ovat silmien edessä JAHWEH HERRAN tiet miehen ja kaikki

מִפְּלִס׃ מַעֲגָלָתָיו
[H4570](#) [H6424](#)
 ma'·ge·lo·tav me·fal·les.
 hänen askeleensa Hän punnitsee

²² חֲטָאתוֹ וּבְחַבְלָיו הִרְשָׁע אֶת־ יִלְכְּדֵנוּ עֲוֹנוֹתָיו
[H5771](#) [H3920](#) [H853](#) [H7563](#) [H8551](#) [H2403](#)
 a·vo·no·tav, jil·ke·du·no 'et- ha·ra·sha'; u·ve·chav·lei chat·ta·to,
 vääräys vangitsee ET vääräydentekijän ja tarttuu kiinni hän syntiensä

יִתְמַךְ׃
[H2256](#)
 jit·ta·mech.
 siteisiin

²³ יִשְׁגָּה׃ אֲוִלָּתוֹ וּבִרְבַּ מוֹסָר בָּאִין יָמוּת הוּא פ
[H1931](#) [H4191](#) [H369](#) [H4148](#) [H7230](#) [H200](#) [H7686](#) Peh
 hu, ja·mut be·'ein mu·sar; u·ve·ro iv·val·to jish·geh.
 hän kuolee ilman nuhdetta ja runsaassa hulluudessaan hän eksyy harhaan

Sananlaskut 6 (Proverbs 6)

¹ כָּפִיךָ: לָזַר תִּקְעֶת לְרַעַךְ עֲרֻבֶת אִם־בְּנִי

[H1121](#) [H518](#)

be-ni 'im-
poikani jos

[H6148](#)

'a-rav-ta
olet taannut

[H7453](#)

le-re'e-cha; ta-ka'ta
ystävääsi lyönyt

[H8628](#)

[H2114](#)

laz-zar
vieraalle kättäsi

[H3709](#)

kap-pe'i-cha.
vieraalle kättäsi

² פִּיךָ: בְּאִמְרֵי־נִלְכָּדֶת פִּיךָ בְּאִמְרֵי־נוֹקְשֵׁת

[H3369](#)

no-kash-ta
kietoutunut

[H561](#)

ve-'im-rei-
sanoilla

[H6310](#)

fi-cha;
suusi

[H3920](#)

nil-kad-ta,
joutunut kiinni

[H561](#)

be-'im-rei-
sanoista

[H6310](#)

fi-cha.
suusi

³ רַעַךְ בְּכַף־בָּאתָ כִּי וְהִנָּצַל בְּנִי אִפּוֹא זֹאת עֲשֵׂה

[H6213](#)

'a-seh
tee

[H2063](#)

zot
tämä

[H645](#)

e-fo
siis

[H1121](#)

be-ni
poikani ja vapauta itsesi

[H5337](#)

ve-hin-na-tzel,
sillä

[H3588](#)

ki
olet joutunut käsiin

[H935](#)

va-ta
olet joutunut käsiin

[H3709](#)

ve-chaf-
käsiin

[H7453](#)

re-'e-cha;
ystävääsi

רָעִיךָ: וְרֵחַב הִתְרַפֵּס לָךְ

[H1980](#) [H7511](#)

lech hit-rap-pes,
mene nöyryy

[H7292](#)

u-re-hav
ja vakuuta

[H7453](#)

re-'ei-cha.
ystävääsi

⁴ לְעַפְעָפִיךָ: וְתִנוּמָה לְעֵינֶיךָ שְׁנָה תִתֵּן אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H5414](#)

tit-ten
anna

[H8142](#)

she-nah
unta

[H5869](#)

le-'ei-nei-cha;
silmillesi

[H8572](#)

u-te-nu-mah,
ja lepoa

[H6079](#)

le-'af-'ap-pe'i-cha.
silmäluomillesi

⁵ פ יָקוּשׁ: מִיַּד וְכִצְפוֹר מִיַּד כָּצְבִי הִנָּצַל

[H5337](#)

hin-na-tzel
pelasta itsesi

[H6643](#)

kitz-vi
kuin gaselli käsistä

[H3027](#)

mi-jad;
ja kuin lintu

[H6833](#)

u-che-tzip-por,
kädestä

[H3027](#)

mi-jad
linnustajan

[H3353](#)

ja-kush.
linnustajan

Peh

⁶ וְחִכָּם: דְּרָכֶיהָ רָאָה עֵצֶל נִמְלָה אֶל־לָךְ־

[H1980](#)

lech-
mene

[H413](#)

'el-
luo

[H5244](#)

ne-ma-lah
muurahaisen

[H6102](#)

'a-tzel;
laiska

[H7200](#)

re-'eh
katso

[H1870](#)

de-ra-chei-ha
sen teitä

[H2449](#)

va-cha-cham.
ja viisastu

⁷ וּמִשֵּׁל: שֹׁטֵר קָצִין לָהּ אִין־אֲנֹשֶׁר

[H834](#)

'a-sheh
vaikka

[H369](#)

'ein-
ei

[H0](#)

lah
sillä

[H7101](#)

ka-tzin,
ole hallitsijaa

[H7860](#)

sho-ter
valvojaa

[H4910](#)

u-mo-shel.
ja käskijää

⁸ מֵאֲכָלָהּ: בִּקְצִיר אֲגָרָה לַחֲמָה בִּקְיָץ תִּכְיִן

[H3559](#)

ta·chin

hankkii se kesällä

[H7019](#)

bak·ka·jitz

ravintonsa

[H3899](#)

lach·mah;

[H103](#)

'a·ge·rah

kerää

[H7105](#)

vak·ka·tzir,

sadonkorjuun aikaan ruokansa

[H3978](#)

ma·'a·cha·lah.

⁹ מִשְׁנֶתֶךָ: תִּקּוּם מָתִי תִשְׁכַּב עַל מָתִי עַד־

[H5704](#)

'ad-

kuinka

[H4970](#)

ma·tai

kauan

[H6102](#)

'a·tzel

laiska

[H7901](#)

tish·kav;

makaat

[H4970](#)

ma·tai,

milloin

[H6965](#)

ta·kum

nouset

[H8142](#)

mish·she·na·te·cha.

unestasi

¹⁰ וְיָדִים חִבֵּק מַעֵט תְּנוּמוֹת מַעֵט שָׁנוֹת מַעֵט

[H4592](#)

me·'at

vähän vielä nuku

[H8142](#)

not

[H4592](#)

me·'at

vähän vielä unta

[H8572](#)

te·nu·mot;

[H4592](#)

me·'at

vähän vielä yhteenliittäen kätesi

[H2264](#)

chib·buk

[H3027](#)

ja·da·jim

לִשְׁכָּב:

[H7901](#)

lish·kav.

makaa

¹¹ פ מִגֵּן: כְּאִישׁ וְיִמְחֹסוּרָךְ רֵאשֶׁךְ כְּמַהֲלֹךְ וְבֹא־

[H935](#)

u·va-

niin tulee päällesi vauhdilla

[H1980](#)

chim·hal·lech

[H7389](#)

re·she·cha;

köyhyys

[H4270](#)

u·mach·so·re·cha,

ja puute

[H376](#)

ke·'ish

kuin mies

[H4043](#)

ma·gen.

aseistettu

Peh

¹² פָּה: עֲקָשׁוֹת הוֹלֵךְ אֶן אִישׁ בְּלִיעַל אָדָם

[H120](#)

'a·dam

ihminen

[H1100](#)

be·li·ja·'al

belialin

[H376](#)

'ish

mies

[H205](#)

'a·ven;

paha

[H1980](#)

ho·lech,

kulkee

[H6143](#)

'ik·ke·shut

kierolla

[H6310](#)

peh.

suulla

¹³ בָּאֶצְבְּעֹתָיו: מָוֶה בְּרָגְלוֹ מִלֵּל בְּעֵינָיו קִרְץ

[H7169](#)

ko·retz

iskee

[H5869](#)

be·'ei·nav

silmiään

[H4448](#)

mo·lel

antaa merkkiä jaloillaan

[H7272](#)

be·rag·lav;

[H3384](#)

mo·reh,

osoittelee

[H676](#)

be·'etz·be·'o·tav.

sormillaan

¹⁴ מְדָנִים) עֵת בְּכָל־ רַע חִרַּשׁ בְּלִבּוֹ תִהְפְּלוֹת

[H8419](#)

tah·pu·chot

petos on

[H3820](#)

be·'lib·bo,

hänen sisimmässään suunnittelee pahaa

[H2790](#)

cho·resh

[H7451](#)

ra'

[H3605](#)

be·chol

kaiken

[H6256](#)

'et;

aikaa

me·da·nim

יְשַׁלַּח: q (ק מְדִינִים) ch) כ

[H4066](#)

mid·ja·nim
riitaa

[H7971](#)

je·shal·le·ach.
kylvää

וְאֵין יִשְׁבֵּר פֶּתַע אִידוֹ יָבֹא פֶתַח כֵּן עַל-¹⁵

[H5921](#)

'al-
sen

[H3651](#)

ken,
tähten

[H6597](#)

pit·'om
yhtäkkiä

[H935](#)

ja·vo
tulee

[H343](#)

ei·do;
hänen tuhonsa hetkessä

[H6621](#)

pe·ta'
hänet muserretaan ja ei

[H7665](#)

jish·sha·ver,
hänet muserretaan ja ei

[H369](#)

ve·'ein

פ מֶרְפֵּא:

[H4832](#)

mar·pe.
ole selviytymiskeinoa

Peh

וְנִשְׁבַּע (כ תוֹעֲבוֹת) ch) יְהוָה שָׁנָא הֵנָּה שֵׁשׁ-¹⁶

[H8337](#)

shesh-
kuutta

[H2007](#)

hen·nah
näitä

[H8130](#)

sa·ne
vihaa

[H3068](#)

JAH·WEH;
JAHWEH HERRA ja seitsemää

[H7651](#)

ve·she·va',
hänen tuhonsa hetkessä

to·'a·vot

נִפְשׁוֹ: q (ק תוֹעֲבֹת)

[H8441](#)

to·'a·vat
kauhistuu

[H5315](#)

naf·sho.
Hänen sielunsa

נָקִי: דָּם- שְׁפָכוֹת אִידִים שֶׁקֶר לְשׁוֹן רְמוֹת עֵינַיִם¹⁷

[H5869](#)

'ei·na·jim
silmiä

[H7311](#)

ra·mot
ylpeitä

[H3956](#)

le·shon
kieltä

[H8267](#)

sha·ker;
valheellista ja käsiä

[H3027](#)

ve·ja·da·jim,
jotka vuodattavat verta

[H8210](#)

sho·fe·chot
jotka vuodattavat verta

[H1818](#)

dom-
viatonta

[H5355](#)

na·ki.

לָרוֹץ מִמֶּהָרוֹת רַגְלִים אֲנִי מִחֲשָׁבוֹת חֵרֶשׁ לֵב¹⁸

[H3820](#)

lev,
sydäntä joka juonii

[H2790](#)

cho·resh
suunnitelmia

[H4284](#)

mach·she·vot

[H205](#)

'a·ven;
pahoja jalkoja

[H7272](#)

rag·la·jim

[H4116](#)

me·ma·ha·rot,
jotka kiiruhtavat

[H7323](#)

la·rutz
juoksemaan

לָרָעָה:

[H7451](#)

la·ra·'ah.
pahuuteen

¹⁹ אַחִים: בֵּין מִדְּנִים וּמִשְׁלַח שָׁקָר עַד גְּזָבִים יִפְיֹחַ

[H6315](#)

ja-fi·ach

joka puhuu valheita

[H3577](#)

ke·za·vim

[H5707](#)

'ed

todistaja valheen

[H8267](#)

sha·ker;

[H7971](#)

u·me·shal·le·ach

joka saattaa

[H4090](#)

me·da·nim,

riidan

[H996](#)

bein

välille

[H251](#)

'a·chim.

veljien

פ

Peh

²⁰ אָמַרְתָּ: תּוֹרַת תְּטֹשׁ וְאַל־ אָבִיךָ מִצְוֹת בְּנֵי נֶצֶר

[H5341](#)

ne·tzor

säilytä

[H1121](#)

be·ni

poikani

[H4687](#)

mitz·vat

käskyt

[H1](#)

'a·vi·cha;

isäsi

[H408](#)

ve·'al-

ja älä

[H5203](#)

tit·tosh,

hylkää

[H8451](#)

to·rat

opetusta

[H517](#)

'im·me·cha.

äitisi

²¹ גִּרְגָּרְתָּךְ: עַל־ עֲנִידִם תִּמְיֹד לִבְךָ עַל־ קִשְׁרָם

[H7194](#)

ka·she·rem

sido ne

[H5921](#)

'al-

[H3820](#)

lib·be·cha

sisimpääsi

[H8548](#)

ta·mid;

ainiaan

[H6029](#)

'a·ne·dem,

solmi ne

[H5921](#)

'al-

[H1621](#)

gar·ge·ro·te·cha.

kaulallesi

²² עָלֶיךָ תִּשְׁמֹר בְּשֹׁכְבְּךָ אֹתָךְ תִּנָּחַה בְּהִתְהַלְכְּךָ

[H1980](#)

be·hit·hal·lech·cha

kulkiessasi

[H5148](#)

tan·ch eh

ne johdattavat sinua

[H853](#)

'o·tach,

[H7901](#)

be·sha·che·be·cha

levätessäsi

[H8104](#)

tish·mor

ne varjelevat

[H5921](#)

'a·lei·cha;

sinua

תְּשִׁיחָךְ: הִיא וְהַקִּיצוֹת

[H6974](#)

va·ha·ki·tzo·ta,

kun heräät

[H1931](#)

hi

ne

[H7878](#)

te·si·che·cha.

puhuttelevat sinua

²³ תּוֹכְחוֹת חַיִּים וְדֶרֶךְ אֹר וְתוֹרַה מִצְוָה נֵר כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H5216](#)

ner

lamppu on käsky

[H4687](#)

mitz·vah

[H8451](#)

ve·to·rah

ja laki / opetus on valkeus

[H216](#)

or;

[H1870](#)

ve·de·rech

ja tie

[H2416](#)

chaj·jim,

elämän

[H8433](#)

toch·chot

nuhteet

מוֹסָר:

[H4148](#)

mu·sar.

kasvatuksen

²⁴ נִכְרִיָּה: לָשׂוֹן יִמְחַלְקֶת רַע מֵאִשְׁתּוֹ לְשִׁמְרָךְ

[H8104](#)

lish·ma·re·cha

ne varjelevat

[H802](#)

me·'e·shet

naiselta

[H7451](#)

ra';

pahalta imartelevalta

[H2513](#)

me·chel·kat,

[H3956](#)

la·shon

kieleltä

[H5237](#)

na·che·ri·jah.

vieraan naisen

²⁵ וְתִקְחֶהָ וְאֵל־בְּלִבְּךָ יָפִיָּה תַחְמֹד אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H2530](#)

tach·mod
himoitse

[H3308](#)

ja·fe·jah
hänen kauneuttaan sydämessäsi

[H3824](#)

bil·va·ve·cha;

[H408](#)

ve·'al-
ja älä

[H3947](#)

tik·ka·cha·cha,
anna vietellä

בְּעֵפְפִיָּה:

[H6079](#)

be·'af·'ap·pei·ha.

hänen silmäripsensä

²⁶ וְאִשֶּׁת לֶחֶם כָּכָר עֵד־זוֹנָה אִשָּׁה בְּעַד־כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H1157](#)

ve·'ad-
pois

[H802](#)

'ish·shah
nainen

[H2181](#)

zo·nah,
portto

[H5704](#)

'ad-
vie asti

[H3603](#)

kik·kar

leivänmuruun leivän

[H3899](#)

la·chem

[H802](#)

ve·'e·shet

ja naimisissa oleva

פ תָּצוּד: יְקָרָה נָפֶשׁ אִישׁ

[H376](#)

'ish;

nainen

[H5315](#)

ne·fesh

sielua

[H3368](#)

je·ka·rah

kallista

[H6679](#)

ta·tzud.

metsästää

Peh

²⁷ תִּשְׁרַפְנָה: לֹא וּבְגָדָיו בְּחִיקוֹ אִשׁ אִישׁ הַיְחַתָּה

[H2846](#)

ha·jach·teh
voiko poimia

[H376](#)

'ish
mies

[H784](#)

'esh
tulta

[H2436](#)

be·chei·ko;
syliinsä

[H899](#)

u·ve·ga·dav,

ja hänen vaatteensa eivät

[H3808](#)

lo

[H8313](#)

tis·sa·raf·nah.

pala

²⁸ תִּכְוִינָה: לֹא וְרַגְלָיו הִגְחָלִים עַל־אִישׁ יְהִלֵּךְ אִם־

[H518](#)

'im-
jos

[H1980](#)

je·hal·lech
kävelee

[H376](#)

'ish
mies

[H5921](#)

'al-
päällä

[H1513](#)

hag·ge·cha·lim;
palavien hiilien

[H7272](#)

ve·rag·lav,

ja hänen jalkansa eivät

[H3808](#)

lo

[H3554](#)

tik·ka·vei·nah.

eivätkö kärvenny

²⁹ וְנָקָה לֹא רָעָהּ אִשָּׁת אֶל־הָבָא כֵּן

[H3651](#)

ken,

niin tapahtuu sille joka menee luo

[H935](#)

hab·ba

[H413](#)

'el-

[H802](#)

'e·shet

vaimon

[H7453](#)

re·'e·hu;

toisen

[H3808](#)

lo

ei

[H5352](#)

jin·na·keh,

ole vapaa rangaistuksesta

בָּהּ: הַנִּגַּע כָּל־

[H3605](#)

kol-
joka

[H5060](#)

han·no·ge·a'

yhtyy

[H0](#)

bah.

häneen

³⁰ כִּי נִפְנְשׁוּ לְמַלְא יִגְנוּב כִּי לִגְנוֹב יְבוֹזוּ לֹא־
[H3808](#) lo- [H936](#) ja·vu·zu [H1590](#) lag·gan·no [H3588](#) ki [H1589](#) jig·nov; [H4390](#) le·mal·le [H5315](#) naf·sho, [H3588](#) ki
eikö halveksita varasta vaikka hän varastaa tyydyttääksensä sielunsa kun

יִרְעֵב:

[H7456](#)
jir·'av.
hän on nälkäinen

³¹ כָּל־אֶת־ שִׁבְעָתִים יִשְׁלַם וְנִמְצָא
[H4672](#) ve·nim·tza [H7999](#) je·shal·lem [H7659](#) shiv·'a·ta·jim; [H853](#) 'et- [H3605](#) kol-
mutta löydettyessä hänet hänen on korvattava seitsemänkertaisesti ET kaikesta

הוֹן יִתֵּן: בֵּיתוֹ
[H1952](#) hon [H1004](#) bei·to [H5414](#) jit·ten.
varallisuudesta talonsa annettava

³² הוּא נִפְנְשׁוּ מִשְׁחִית לֵב חֶסֶר־ אִשָּׁה נֹאֵף
[H5003](#) no·'ef [H802](#) 'ish·shah [H2638](#) cha·sar- [H3820](#) lev; [H7843](#) mash·chit [H5315](#) naf·sho, [H1931](#) hu
joka tekee aviorikoksen vaimon kanssa siltä puuttuu sydän tuhoaa sielunsa hän

יַעֲשֶׂנָה:

[H6213](#)
ja·'a·sen·nah.
joka tekee niin

³³ תִּמְחָה: לֹא יִחַרְפֹּתוּ יִמְצָא וְקִלּוֹן נִגַּע־
[H5061](#) ne·ga'- [H7036](#) ve·ka·lon [H4672](#) jim·tza; [H2781](#) ve·cher·pa·to, [H3808](#) lo [H4229](#) tim·ma·ch eh.
murheen ja häpeän hän saa ja hänen häpeäänsä ei pyyhitä pois

³⁴ נָקָם: בָּיוֹם יִחַמּוֹל וְלֹא־ גִבֹּר חֵמַת־ קִנְיָה כִּי־
[H3588](#) ki- [H7068](#) kin·'ah [H2534](#) cha·mat- [H1397](#) ga·ver; [H3808](#) ve·lo- [H2550](#) jach·mol, [H3117](#) be·jom [H5359](#) na·kam.
sillä mustasukkaisuus on raivo miehen ja ei hän tunne sääliä päivänä koston

35 תְּרַבֶּה- כִּי יֵאָבֵה וְלֹא- כֹפֶר כָּל- פְּנֵי יִשָּׂא לֹא-

H3808	H5375	H6440	H3605	H3724	H3808	H14	H3588	H7235
lo-	jis·sa	pe·nei	chol	ko·fer;	ve·lo-	jo·veh,	ki	tar·beh-
ei	hän ota	huomioon	mitään	lunnaita	ja ei	hän suostu	vaikka	moninkertaistat

פ שׁחַד:

H7810	Peh
sho·chad.	
lahjukset	

¹ אֶתֶּךָ: תִּצְפֹּן וְאַמְצוֹתַי אֶמְרֵי שֹׁמֵר בְּנִי

[H1121](#)

be-ni

poikani pidä

[H8104](#)

she-mor

[H561](#)

'a-ma-rai;

minun sanani ja käskyni

[H4687](#)

u-mitz-vo-tai,

[H6845](#)

titz-pon

säilytä

[H854](#)

'it-tach.

mukanasi

² עֵינֶיךָ: כְּאִישׁוֹן וְתוֹרָתִי וְחַיָּה מִצְוֹתַי שֹׁמֵר

[H8104](#)

she-mor

pidä

[H4687](#)

mitz-vo-tai

käskyni

[H2421](#)

vech-jeh;

niin elät

[H8451](#)

ve-to-ra-ti,

ja lakini / opetukseni

[H380](#)

ke'i-shon

kuin silmäterää

[H5869](#)

'ei-nei-cha.

silmäsi

³ לִבְךָ: לוֹחַ עַל-כְּתָבָם אֶצְבְּעֹתֶיךָ עַל-קִשְׁרָם

[H7194](#)

ka-she-rem

sido ne

[H5921](#)

'al-

[H676](#)

'etz-be-'o-tei-cha;

sormiisi

[H3789](#)

ka-te-vem,

kirjoita ne

[H5921](#)

'al-

[H3871](#)

lu-ach

tauluihin sydämesi

[H3820](#)

lib-be-cha.

⁴ תִּקְרָא: לְבִינָה וְאִמְדָּע אֶת אַחֲתִי לַחֲכָמָה אֶמֹר

[H559](#)

'e-mor

sano

[H2451](#)

la-cha-che-mah

viisaudelle

[H269](#)

'a-cho-ti

sisareni

[H859](#)

'at;

sinä

[H4129](#)

u-mo-da',

ja sukulaisaksesi

[H998](#)

lab-bi-nah

ymmärrystä

[H7121](#)

tik-ra.

kutsu

⁵ הֶחֱלִיקָה: אֶמְרִיהָ מִנְכְּרִיָּה זָרָה מֵאִשָּׁה לְשֹׁמֵרָךְ

[H8104](#)

lish-ma-re-cha

että ne varjelisivat sinut vaimolta

[H802](#)

me-'ish-shah

toisen

[H2114](#)

za-rah;

muukalaisen

[H5237](#)

min-na-che-ri-jah,

sanoilta

[H561](#)

'a-ma-rei-ha

sanoilta

[H2505](#)

he-che-li-kah.

imartelevalta

⁶ נִשְׁקַפְתִּי: אֲשַׁנְבִּי בְּעַד בֵּיתִי בְּחִלּוֹן כִּי

[H3588](#)

ki

kun

[H2474](#)

be-chal-lon

ikkunastani

[H1004](#)

bei-ti;

talostani

[H1157](#)

be-'ad

takaa

[H822](#)

'esh-nab-bi

ristikon

[H8259](#)

nish-ka-fe-ti.

katselin

⁷ חָסַר-נַעַר בְּבָנִים אֲבִינָה בְּפִתְאִים וְאַרָּא

[H7200](#)

va'e-re

näin

[H6612](#)

vap-pe-ta-jim,

yksinkertaisten joukossa

[H995](#)

'a-vi-nah

erotin

[H1121](#)

vab-ba-nim,

ryhmässä poikien

[H5288](#)

na-'ar

nuorukaisen

[H2638](#)

cha-sar-

älyä vailla

לֵב:

[H3820](#)

lev.

mieleltään

8 יִצְעַד: בֵּיתָהּ וְדֶרֶךְ פָּנָה אֶצֶל בְּשׁוּק עִיֵּבֶר

[H5674](#)

'o-ver

hän kulki ohi katua

[H7784](#)

bash-shuk

[H681](#)

'e-tzel

lähellä

[H6438](#)

pin-nah;

kulmausta ja tietä

[H1870](#)

ve-de-rech

[H1004](#)

bei-tah

taloon

[H6805](#)

jitz-'ad.

asteli

9 וְאֶפְלָה: לַיְלָה בְּאִישׁוֹן יוֹם בְּעָרֵב בְּנִשְׁפָּה

[H5399](#)

be-ne-shef-

iltahämärässä

[H6153](#)

be-'e-rev

hämärtäessä päivä

[H3117](#)

jom;

[H380](#)

be-'i-shon

keskellä syvintä yön

[H3915](#)

laj-lah,

[H653](#)

va-'a-fe-lah.

kätköä

10 לֵב: וְנִצַּרְתָּ זִוְנָה נְשִׁית לְקִרְאָתוֹ אִשָּׁה וְהִנֵּה

[H2009](#)

ve-hin-neh

ja katso

[H802](#)

'ish-shah

nainen

[H7125](#)

lik-ra-to;

tulee vastaan häntä puvussa

[H7897](#)

shit

[H2181](#)

zo-nah,

porton

[H5341](#)

u-ne-tzu-rat

ja petollinen

[H3820](#)

lev.

sydämeltään

11 רַגְלֶיהָ: יִשְׁכְּנוּ לֹא־ בְּבֵיתָהּ וְסִרְרַתָּ הִיא הַמִּיָּה

[H1993](#)

ho-mi-jah

huutaen ääneen hänelle

[H1931](#)

hi

ja itsepäinen

[H5637](#)

ve-so-ra-ret;

[H1004](#)

be-vei-tah,

talossaan

[H3808](#)

lo-

eivät

[H7931](#)

jish-ke-nu

pysy

[H7272](#)

rag-lei-ha.

hän jalkansa

12 תֵּאָרֵב: פָּנָה כָּל־ וְאֶצֶל בְּרַחֲבֹת פַּעַם בַּחוּץ פַּעַם

[H6471](#)

pa'am

nyt

[H2351](#)

ba-chutz,

ulkona

[H6471](#)

pa'am

nyt

[H7339](#)

ba-re-cho-vot;

kaduilla

[H681](#)

ve-'e-tzel

ja vierellä

[H3605](#)

kol-

kaikkien kulmausten

[H6438](#)

pin-nah

hän väijyy

[H693](#)

te-'e-ro.

13 לוֹ: וְתֹאמַר כְּפִיָּה יֵעֶזָה לוֹ וְנִשְׁקָהּ בּוֹ וְהִחְזִיקָהּ

[H2388](#)

ve-he-che-zi-kah

ja ottaa kiinni

[H0](#)

bo

hän

[H5401](#)

ve-na-she-kah-

ja suutelee

[H0](#)

lo;

häntä kovettaa

[H5810](#)

he-'e-zah

[H6440](#)

fa-nei-ha,

kasvonsa

[H559](#)

vat-to-mar

ja sanoo

[H0](#)

lo.

hänelle

14 נְדָרַי: שְׁלֵמָתִי הַיּוֹם עָלֵי שְׁלָמִים זְבִיחִי

[H2077](#)

ziv-chei

uhri

[H8002](#)

she-la-mim

rauhan

[H5921](#)

'a-lai;

on mukanani tänä päivänä olen täyttänyt

[H3117](#)

haj-jom,

[H7999](#)

shil-lam-ti

[H5088](#)

ne-da-rai.

lupaukseni

15 וְאֶמְצָאָךְ: כְּפִיָּךְ לְשַׁחַר לְקִרְאָתְךָ יֵצְאָתִי בֵּן עַל־

[H5921](#)

'al-

sen

[H3651](#)

ken

tähden

[H3318](#)

ja-tza-ti

lähdin ulos

[H7125](#)

lik-ra-te-cha;

kohdatakseni

[H7836](#)

le-sha-cher

etsin ahkerasti

[H6440](#)

pa-nei-cha,

kasvojasi

[H4672](#)

va-'em-tza-'e-ka.

ja löysin sinut

¹⁶ מִצָּרִים: אֶטוֹן חֲטָבוֹת עֲרִשִׁי רַבְדֹּתִי מִרַבִּדִּים

[H4765](#)

mar·vad·dim
peitteitä

[H7234](#)

ra·vad·ti
olen levittänyt vuoteelleni

[H6210](#)

'ar·si;

[H2405](#)

cha·tu·vot,
koristeellista

[H330](#)

'e·tun
pellavaa

[H4714](#)

Mitz·ra·im.
Egyptin

¹⁷ וְקִנְמוֹן: אֶהָלִים מִר מִשְׁכְּבִי נִפְתִּי

[H5130](#)

naf·ti

olen sirotellut sāngylleni

[H4904](#)

mish·ka·vi;

[H4753](#)

mor

mirhaa aloea

[H174](#)

'a·ha·lim,

[H7076](#)

ve·kin·na·mon.

ja kanelia

¹⁸ בְּאֶהָבִים: נִתְעַלְסָה הַבֶּקֶר עַד דְּדִים נִרְוָה לָכָה

[H1980](#)

le·chah
tule

[H7301](#)

nir·veh

nauttikaamme

[H1730](#)

do·dim

rakkaudesta saakka

[H5704](#)

'ad-

[H1242](#)

hab·bo·ker;

aamuun

[H5965](#)

nit·'al·le·sah,

riemuitkaamme

[H159](#)

bo·'o·ha·vim.

rakkaudessa

¹⁹ מִרְחוֹק: בְּדַרְךְ הָלַךְ בְּבֵיתוֹ הָאִישׁ אֵין כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H369](#)

'ein

ei

[H376](#)

ha·'ish

aviomieheni

[H1004](#)

be·vei·to;

ole kotona

[H1980](#)

ha·lach,

hän lähti

[H1870](#)

be·de·rech

matkalle

[H7350](#)

me·ra·chok.

kauas

²⁰ בֵּיתוֹ: יָבֹא הַזָּסָא לְיוֹם בִּידּוֹ לָקַח הַכֶּסֶף פָּרוֹר-

[H6872](#)

tze·ror-

kukkaron

[H3701](#)

hak·ke·sef

rahojen

[H3947](#)

la·kach

hän otti

[H3027](#)

be·ja·do;

käteensä päivänä

[H3117](#)

le·jom

[H3677](#)

hak·ke·se,

täydenkuun

[H935](#)

ja·vo

[H1004](#)

vei·to.

hän tulee kotiin

²¹ תַּדִּיחֵנוּ: שְׁפָתֶיהָ בְּחֶלֶק לָקַחָהּ בְּרַב הִטָּתוּ-

[H5186](#)

hit·tat·tu

taivuttaen

[H7230](#)

be·ro

paljolla

[H3948](#)

lik·chah;

houkuttelulla

[H2506](#)

be·che·lek

viettelevällä

[H8193](#)

fa·tei·ha,

puheella

[H5080](#)

tad·di·chen·nu.

harhaanjohti hänet

²² יָבֹא טִבַּח אֶל-כְּשֹׁר פֶּתָאם אַחֲרֶיהָ הוֹלֵךְ

[H1980](#)

ho·lech

hän lähti

[H310](#)

'a·cha·rei·ha,

hänen jälkeensä heti

[H6597](#)

pit·'om

[H7794](#)

ke·shor

kuin härkä

[H413](#)

'el-

[H2874](#)

ta·vach

teurastettavaksi joka menee

[H935](#)

ja·vo;

אֵוִיל: מוֹסֵר אֶל-וְכַעֲכַס

[H5914](#)

u·che·'e·ches, 'el-

jalkaraudoilla

[H413](#)

'el-

[H4148](#)

mu·sar

kuritettava

[H191](#)

'e·vil.

hullu

²³ פַּח אֶל־צִפּוֹר כְּמִהָר כָּבֵדוֹ הֵץ יִפְלֹחַ עַד

H5704	H6398	H2671	H3516	H4116	H6833	H413	H6341
'ad	je-fal-lach	chetz	ke-ve-do,	ke-ma-her	tzip-por	'el-	pach;
kunnes lävistää		nuoli	hänen maksansa	niinkuin kiiruhtaa	lintunen		ansaan

פ הוּא: בְּנַפְשׁוֹ כִּי־ יִדַּע וְלֹא־

H3808	H3045	H3588	H5315	H1931	Peh
ve-lo-	ja-da',	ki-	ve-naf-sho	hu.	
eikä	hän tiedä että		hänen sielunsa	se on	

²⁴ פִּי: לֹא־מֵרִי־ וְהִקְשִׁיבוּ לִי שְׁמֻעוֹ בְּנִים וְעַתָּה

H6258	H1121	H8085	H0	H7181	H561	H6310
ve-at-tah	va-nim	shim-'u-	li;	ve-hak-shi-vu,	le'im-rei-	fi.
ja nyt	lapseni	kuunnelkaa	minua huomioikaa		sanat	minun suuni

²⁵ תִּתַּע אֶל־ לִבְךָ דֶּרֶכֶיהָ אֶל־ יִשְׁבֹּט אֶל־

H408	H7847	H413	H1870	H3820	H408	H8582
'al-	je-set	'el-	de-ra-chei-ha	lib-be-cha;	'al-	te-ta'
älä	anna kääntyä		hänen teilleen sydämesi	älä		eksy

בְּנִתִּיבוֹתֶיהָ:

[H5410](#)
bin-ti-vo-tei-ha.
hänen poluilleen

²⁶ הִרְגִּיהָ: כָּל־ וְעֲצָמִים הִפִּילָה חֲלָלִים רַבִּים כִּי־

H3588	H7227	H2491	H5307	H6099	H3605	H2026
ki-	rab-bim	cha-la-lim	hip-pi-lah;	va-'a-tzu-mim,	kol-	ha-ru-gei-ha.
sillä	monet	hän on lävistäen kaatanut		ja mahtavia	niin monia tappanut	

²⁷ מִוֹת: חֲדָרֵי־ אֶל־ יִרְדּוּת בֵּיתָהּ נִשְׁאוּל דֶּרֶכֶיהָ

H1870	H7585	H1004	H3381	H413	H2315	H4194
dar-chei	she-'ol	bei-tah;	jo-re-dot,	'el-	chad-rei-	ma-vet.
tiet	sheoliin / manalaan	hänen huoneestaan	vievät alas		kammioihin	kuoleman

פ

Peh

¹ קוֹלָהּ: תִּתֵּן אוֹתָבוֹנָה תִּקְרָא חֲכָמָה הֲלֹא־

[H3808](#)

ha·lo-
eikö

[H2451](#)

choch·mah
Viisaus

[H7121](#)

tik·ra;
kutsu

[H8394](#)

u·te·vu·nah,
ja ymmärrys

[H5414](#)

tit·ten
anna

[H6963](#)

ko·lah.
ääntään

² נִצָּבָה: נְתִיבוֹת בֵּית דָּרֶךְ עָלַי־ מְרוֹמִים בְּרֹאשׁ־

[H7218](#)

be·rosh-
huipuilla

[H4791](#)

me·ro·mim
korkeilla

[H5921](#)

'a·lei-
vieressä

[H1870](#)

da·rech;
tien

[H1004](#)

beit
ulkona

[H5410](#)

ne·ti·vot
poluilla

[H5324](#)

nitz·tza·vah.
Hän seisoo

³ תִּרְנָה: פְּתָחַיִם מְבֹא קֶרֶת לְפִי־ שְׁעָרִים לֵיד־

[H3027](#)

le·jad-
luona

[H8179](#)

she·'a·rim
porttien

[H6310](#)

le·fi-
sisäänkäynneillä

[H7176](#)

ka·ret;
kaupungin

[H3996](#)

me·vo
sisääntulo

[H6607](#)

fe·ta·chim
ovilla

[H7442](#)

ta·ron·nah.
Hän huutaa

⁴ אָדָם: בְּנֵי אֶל־ וְקוֹלִי אֶקְרָא אִישִׁים אֶלִיכֶם

[H413](#)

'a·lei·chem
teitä

[H376](#)

'i·shim
miehet

[H7121](#)

'ek·ra;
minä kutsun

[H6963](#)

ve·ko·li,
äänelläni

[H413](#)

'el-

[H1121](#)

be·nei
lapsia

[H120](#)

'a·dam.
ihmisen

⁵ לֵב: הִבֵּינוּ וְכִסִּילִים עֲרָמָה פְּתָאִים הִבֵּינוּ.

[H995](#)

ha·vi·nu
ymmärtäkää

[H6612](#)

fe·ta·jim
yksinkertaiset

[H6195](#)

'a·re·mah;
viisautta

[H3684](#)

u·che·si·lim,
ja tyhmät

[H995](#)

ha·vi·nu
ymmärtäkää

[H3820](#)

lev.
sydämessänne

⁶ מִישְׁרִים: שְׁפָתִי וּמִפֶּתַח אֲדַבֵּר נְגִידִים כִּי־ שְׁמָעוּ.

[H8085](#)

me·'u
kuunnelkaa

[H3588](#)

ki-
sillä

[H5057](#)

ne·gi·dim
Ruhtinaasta

[H1696](#)

'a·dab·ber;
minä puhun

[H4669](#)

u·mif·tach
ja avaan

[H8193](#)

fa·tai,
huuleni

[H4339](#)

mei·sha·rim.
oikeudenmukaisuuteen

⁷ רָשַׁע: שְׁפָתִי וְתוֹעֵבַת חֲכִי יִהְיֶה אִמֶּת כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H571](#)

'e·met
totuutta

[H1897](#)

jeh·geh
puhuu

[H2441](#)

chik·ki;
suuni

[H8441](#)

ve·to·'a·vat
ja kauhistus

[H8193](#)

se·fa·tai
on huulilleni

[H7562](#)

re·sha'.
vääräys / pahuus

⁸ וְעֵקֶשׁ: נִפְתַּל בָּהֶם אֵין פִּי אֲמַרִי־ כָּל־ בְּצַדֵּק

[H6664](#)

be·tze·dek
oikein ovat

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H561](#)

'im·rei-
puheet

[H6310](#)

fi;
suuni

[H369](#)

'ein
eikä mitään

[H0](#)

ba·hem,
niissä

[H6617](#)

nif·tal
ole vilppiä

[H6141](#)

ve·'ik·kesh.
ja vääräyttä

9 דַּעַת: לְמַצְאֵי אִישׁוּרִים לַמִּבִּין וְנִכְחִים כָּלָם
[H3605](#) [H5228](#) [H995](#) [H3477](#) [H4672](#) [H1847](#)
 kul·lam ne·cho·chim lam·me·vin; vi·sha·rim, le·mo·tze·ei da·'at.
 kaikki ne ovat selkeät niille jotka ymmärtävät ja suorat niille jotka ovat löytäneet tietämyksen

10 נִבְחַר: מַחְרוּץ אִדְעַת כֶּסֶף וְאֶל־מוֹסְרִי קָחוּ־
[H3947](#) [H4148](#) [H408](#) [H3701](#) [H1847](#) [H2742](#) [H977](#)
 ke·chu- mu·sa·ri ve·'al- ka·sef; ve·da·'at, me·cha·rutz niv·char.
 ottakaa vastaan varoitukseni älkää hopeaa ja opetukseni kuin kultaa valittua

11 וְשׁוּר־לֹא תִפְצִיחַ וְכָל־מִפְּנֵינִים חֲכָמָה טוֹבָה כִּי־
[H3588](#) [H2896](#) [H2451](#) [H6443](#) [H3605](#) [H2656](#) [H3808](#) [H7737](#)
 ki- to·vah choch·mah mip·pe·ni·nim; ve·chol cha·fa·tzim, lo jish·vu-
 sillä parempi on viisaus kuin jalokivet ja kaikki kalleudet eivät ole vertaisia

בָּה:

[H0](#)
 vah.
 Hänen

12 אֶמְצָא: מִזְמֹת וְדַעַת עֲרֻמָּה שִׁכְנַתִּי חֲכָמָה אֲנִי־
[H589](#) [H2451](#) [H7931](#) [H6195](#) [H1847](#) [H4209](#) [H4672](#)
 'ani- choch·mah sha·chan·ti 'a·re·mah; ve·da·'at me·zim·mot 'em·tza.
 Minä Viisaus asun kanssa ymmärryksen ja tietämyksen harkitseva minut löytää

13 רַע וְדָרַךְ וְגֵאוֹן גֵּאָה רַע שִׁנְאָת יְהוָה! יִרְאֵת
[H3374](#) [H3068](#) [H8130](#) [H7451](#) [H1344](#) [H1347](#) [H1870](#) [H7451](#)
 jir·'at JAH·WEH se·not ra' ge·'ah ve·ga·'on ve·de·rech ra'
 pelko JAHWEH HERRAN on vihaamista pahan ylpeyttä ja pöyhkeyttä tietä pahuuden

שִׁנְאָתִי: תִּהְפְּלוֹת וּפִי

[H6310](#) [H8419](#) [H8130](#)
 u·fi tah·pu·chot sa·ne·ti.
 ja suuta petollista minä vihaan

14 גְּבוּרָה: לִי בִינָה אֲנִי וְתוֹשִׁיָּה עֲצָה לִי־
[H0](#) [H6098](#) [H8454](#) [H589](#) [H998](#) [H0](#) [H1369](#)
 li- 'e·tzah ve·tu·shi·jah; 'a·ni vi·nah, li ge·vu·rah.
 minun on neuvo ja viisaus Minä olen ymmärrys minun on valta

¹⁵ צֶדֶק: יַחְקֻקוּ אֲרוֹזִים וּמַלְכוּ מַלְכִים בִּי

H0	H4428	H4427	H7336	H2710	H6664
bi	me·la·chim	jim·lo·chu;	ve·roz·nim,	je·cho·ke·ku	tze·dek.
Minussa	kuninkaat	hallitsevat	ja hallitsijat	kauttani säätävät	oikeutta

¹⁶ צֶדֶק: נִשְׁפָּטִי כָּל־אֲנִידִיבִים וְיִשְׂרוּ שָׁרִים בִּי

H0	H8269	H8323	H5081	H3605	H8199	H776
bi	sa·rim	ja·so·ru;	u·ne·di·vim,	kol-	sho·fe·tei	tze·dek.
Minussa	päämiehet	hallitsevat	ja ruhtinaalliset	kaikki	tuomarit	maan

¹⁷ אֶהֱבֶה (ק אֶהֱבִי) (כ אֶהֱבִיה) אֲנִי אִמְשַׁחֲרִי

H589	'o·ha·vei·ha	ch	H157	q	H157	H7836
'a·ni			'o·ha·vai		'e·hav;	u·me·sha·cha·rai,
Minä			rakastan niitä		jotka rakastavat minua ja jotka varhain etsivät	

יִמְצְאוּנִי:

[H4672](#)
jim·tza·'un·ni.
löytävät minut

¹⁸ וְצִדְקָה: עֲתִק הֹן אֶתִי וְכָבוֹד עֲשֶׂר־

H6239	H3519	H854	H1952	H6276	H6666
'o·sher-	ve·cha·vod	'it·ti;	hon	'a·tek,	u·tze·da·kah.
rikkaus	ja kunnia	ovat minun luonani	varallisuus	kestävä	ja vanhurskaus

¹⁹ אֶתְּבוֹאֲתִי וּמִפָּז מַחְרוֹץ פְּרִי טוֹב

H2896	H6529	H2742	H6337	H8393
tov	pir·ji	me·cha·rutz	u·mip·paz;	u·te·vu·'a·ti,
parempia	minun hedelmäni	ovat kuin hieno kulta	ja puhtain kulta	ja minun tuloni

נִבְחָר: מִכְסֵּף

[H3701](#) [H977](#)
mik·ke·sef niv·char.
kuin hopea valittu

²⁰ מִשְׁפָּט: נְתִיבוֹת בְּתוֹךְ אֶהְלֵךְ צִדְקָה בְּאֶרֶחַ

H734	H6666	H1980	H8432	H5410	H4941
be·'o·rach-	tze·da·kah	'a·hal·lech;	be·toch,	ne·ti·vot	mish·pat.
tiellä	vanhurskauden minä johdatan	keskellä	polkuja		oikeuden

²¹ לְהַנְחִיל

[H5157](#)

le·han·chil

antaakseni perintöosan niille jotka minua rakastavat pysyvän ja heidän aarrekkammion

אֶהְבֵּי

[H157](#)

'o·ha·vai

וְאַצְרֵתֵיהֶם יֵשׁ

[H3426](#)

jesh;

[H214](#)

ve·'o·tze·ro·tei·hem

פֶּאֱמַלֵּא:

[H4390](#)

Peh

'a·mal·le.

täyttääkseni

²² מֵאֵז: מִפְעֲלֵיוּ קָדָם דֶּרֶכּוֹ רֵאשִׁית קָנִי יְהוָה

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA omisti minut alussa

[H7069](#)

ka·na·ni

[H7225](#)

re·shit

[H1870](#)

dar·ko;

tiensä

[H6924](#)

ke·dem

muinaisia

[H4659](#)

mif·'a·lav

tekojaan

[H227](#)

me·'az.

ennen

²³ אֶרֶץ: מִקְדָּמִי מֵרֹאשׁ נִסְכָּתִי מֵעוֹלָם

[H5769](#)

me·'o·lom

iankaikkisuudesta minut on asetettu pääksi

[H5258](#)

nis·sach·ti

[H7218](#)

me·rosh,

[H6924](#)

mik·kad·mei-

ennen olemassaoloa maan

[H776](#)

'a·retz.

²⁴ נִכְבְּדִי מֵעִנּוֹת בָּאֵין חוֹלָלְתִי תַהֲמוֹת בָּאֵין

[H369](#)

be·'ein-

ei vielä

[H8415](#)

te·ho·mot

syvyiksiä ollut

[H2342](#)

cho·lal·ti;

minut tuotiin esiin kun ei vielä lähteitä ollut

[H369](#)

be·'ein

[H4599](#)

ma·'ja·not,

[H3513](#)

nich·bad·dei-

runsaan

מִיָּם:

[H4325](#)

ma·jim.

veden

²⁵ חוֹלָלְתִי: גִבְעוֹת לִפְנֵי הַטְּבָעוֹ הָרִים בְּטָרֶם

[H2962](#)

be·te·rem

ennen kuin

[H2022](#)

ha·rim

vuoret

[H2883](#)

ha·te·ba·'u;

asettuivat

[H6440](#)

lif·nei

ennen kuin kukkulat

[H1389](#)

ge·va·'ot

[H2342](#)

cho·lal·ti.

tuotiin esiin

²⁶ עֲפָרוֹת וְרֹאשׁ וְחוֹצוֹת אֶרֶץ עֲשֵׂה לֹא עֵד

[H5704](#)

'ad-

kun

[H3808](#)

lo

ei

[H6213](#)

'a·sah

Hän ollut tehnyt maata

[H776](#)

'e·retz

[H2351](#)

ve·chu·tzot;

ja mitä sen päällä on ja korkeimpia osia

[H7218](#)

ve·rosh,

[H6083](#)

a·fe·rot

תֵּבֵל:

[H8398](#)

te·vel.

maailman

²⁷ פָּנֵי עַל־אֹג בְּחוּקוֹ אֲנִי נֶשֶׁם שָׁמַיִם בְּהִכְיָנוּ

[H3559](#)

ba·ha·chi·no

kun Hän valmisti taivaat

[H8064](#)

ma·jim

[H8033](#)

sham

siellä

[H589](#)

'a·ni;

minä olin

[H2710](#)

be·chu·kov

kun Hän piirsi rajan

[H2329](#)

chug,

chug,

[H5921](#)

'al-

päälle

[H6440](#)

pe·nei

pinnan

תְּהוֹם:

[H8415](#)

te·hom.

syvyyden

²⁸ תְּהוֹם: עֵינֹת בְּעֵזֹז מִמַּעַל שְׁחָקִים בְּאֲמָצוֹ

[H553](#)

be·am·me·tzo

kun Hän vahvisti pilvet

[H7834](#)

she·cha·kim

[H4605](#)

mi·ma·'al;

yläpuolelle

[H5810](#)

ba·'a·zoz,

teki vahvaksi lähteet

[H5869](#)

i·not

[H8415](#)

te·hom

syvyyden

²⁹ בְּחוּקוֹ פִּיּוֹ יַעֲבֹר־ לֹא וּמִיִּם חָקוֹ לַיָּם בְּשׁוּמוֹ

[H7760](#)

be·su·mo

kun Hän määräsi merelle

[H3220](#)

lai·jam

[H2706](#)

chuk·ko,

rajat

[H4325](#)

u·ma·jim

ja vedelle

[H3808](#)

lo

etteivät ne ylittäisi

[H5674](#)

ja·'av·ru-

[H6310](#)

fiv;

rantoja ja asetti

[H2710](#)

be·chu·ko,

אֶרֶץ: מוֹסְדֵי

[H4144](#)

mos·dei

perustukset

[H776](#)

'a·retz.

maan

³⁰ אֶמּוֹן אֶצְלוֹ וְאַהֲיָה שֶׁעָשָׂעִים וְאַהֲיָה

[H1961](#)

va·eh·jeh

silloin olin

[H681](#)

etz·lo,

Hänen vierellään rakennusmestarina / arkkitehtinä ja olin

[H525](#)

a·mon

[H1961](#)

va·eh·jeh

[H8191](#)

'a·shu·'im

iloinen

לְפָנָיו מִשְׁחָקֶת יוֹם יוֹם

[H3117](#)

jom

päivästä päivään ja iloitsin

[H3117](#)

jom;

[H7832](#)

me·sa·che·ket

[H6440](#)

le·fa·nav

Hänen kasvojen edessä kaiken

עֵת: בְּכָל־

[H3605](#)

be·chol

kaiken

[H6256](#)

'et.

aikaa

31 פ אָדָם: בְּנֵי אֶת־ וְשַׁעֲשְׁעֵי אֶרְצוֹ בְּתִבֵּל מִשְׁחָקָת

[H7832](#)

me-sa·che·ket
iloitsin

[H8398](#)

be·te·vel
maan

[H776](#)

ar·tzo;
pinnalla

[H8191](#)

ve·sha·'a·shu·'ai,
ja ilonani olivat

[H853](#)

'et-
ET

[H1121](#)

be·nei
lapset

[H120](#)

'a·dam.
ihmisten

Peh

32 וְשִׁמְרוּ: דְּרָכֵי וְאֲנֹשִׁי לִי שִׁמְעוּ־ בְּנִים וְעַתָּה

[H6258](#)

ve·'at·tah
nyt

[H1121](#)

va·nim
lapset

[H8085](#)

shim·'u-
kuunnelkaa

[H0](#)

li;

[H835](#)

ve·'ash·rei,

minua sillä siunattuja ovat ne jotka

[H1870](#)

de·ra·chai
tieni

[H8104](#)

jish·mo·ru.
pitävät

33 תִּפְרָעוּ: וְאֶל־ וְחִכְמוֹ מוֹסֵר שִׁמְעוּ־

[H8085](#)

shim·'u
kuunnelkaa

[H4148](#)

mu·sar

varoitusta

[H2449](#)

va·cha·cha·mu,

olkaa viisaat

[H408](#)

ve·'al-

ja älkää

[H6544](#)

tif·ra·'u.

päästäkö irti siitä

34 יוֹם יוֹם דָּלַתְתִּי עַל־ לְשָׁקֵד לִי שִׁמְעֵ אָדָם אֲנֹשִׁי

[H835](#)

'ash·rei

siunattu se

[H120](#)

'a·dam

ihminen

[H8085](#)

sho·me·a'

joka kuuntelee

[H0](#)

li

minua

[H8245](#)

lish·kod

joka vahtii

[H5921](#)

'al-

[H1817](#)

dal·to·tai

ovillani

[H3117](#)

jom

päivästä

[H3117](#)

jom;

päivään

פֶּתַח־: מְזוֹזַת לְשִׁמּוֹר

[H8104](#)

li·she·mor,

joka vartioi

[H4201](#)

me·zu·zot

sisäänkäynnillä

[H6607](#)

pe·ta·chai.

porttieni

35 רָצוֹן וַיִּפֹּק חַיִּים (ק מִצָּא) (כ מִצָּאִי) מִצָּאִי כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H4672](#)

mo·tze·'i

joka löytää minut

mo·tze·'ei

ch

[H4672](#)

ma·tza

löytää

q

[H2416](#)

chaj·jim;

elämän

[H6329](#)

vai·ja·fek

ja saa

[H7522](#)

ra·tzon,

mielisuosion

מִי־הוּא:

[H3068](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRAN

36 אָהֲבוּ מִשְׁנָאִי כָּל־ נִפְשׁוֹ חִמָּס וְחֻטְאִי

[H2398](#)

ve·cho·te·'i

mutta joka tekee syntiä

[H2554](#)

cho·mes

tekee väkivaltaa

[H5315](#)

naf·sho;

sielulleen

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H8130](#)

me·san·'ai,

jotka vihaavat minua

[H157](#)

'a·ha·vu

rakastavat

פּ מוֹת:

[H4194](#) Peh

ma·vet.

kuolemaa

¹ שְׁבַעַה: עֲמוּדֵיהָ חֲצָבָה בֵּיתָהּ בְּנִתָּהּ חֲכָמוֹת

[H2454](#)

cha-che-mot
viisaus

[H1129](#)

ba-ne-tah
on rakentanut talonsa

[H1004](#)

vei-tah;

[H2672](#)

cha-tze-vah

hakannut siihen pylvästä

[H5982](#)

'am-mu-dei-ha

[H7651](#)

shiv-'ah.
seitsemän

² שְׁלֹחָנָה: עֶרְכָּה אֶף יֵינָה מְסַכָּה טְבַחָה טְבַחָה

[H2873](#)

ta-ve-chah
teurastanut

[H2874](#)

tiv-chah
teuraan

[H4537](#)

ma-se-chah
sekoittanut

[H3196](#)

jei-nah;
viinin

[H637](#)

'af,
myös

[H6186](#)

'a-re-chah
kattanut

[H7979](#)

shul-cha-nah.
pöydän

³ קָרַת: מְרֹמֵי אֶפְי עַל־ תִּקְרָא נִעְרֻתֶיהָ שְׁלֹחָה

[H7971](#)

sha-le-chah
lähettänyt

[H5291](#)

na-'a-ro-tei-ha
palvelijattarensa

[H7121](#)

tik-ra;

huutaa

[H5921](#)

'al-
päällä

[H1610](#)

gap-pe,

korkeimpien paikkojen

[H4791](#)

me-ro-mei

kaupungin

[H7176](#)

ka-ret.

⁴ לוֹ: אֲמָרָה לֵב חֲסֹר־ הֵנָּה יֹסֵר פְּתִי מִי־

[H4310](#)

mi-

kuka on yksinkertainen

[H6612](#)

fe-ti

poiketkoon

[H5493](#)

ja-sur

tänne

[H2008](#)

hen-nah;

ilman

[H2638](#)

cha-sar-

ilman

[H3820](#)

lev,

sydäntä

[H559](#)

'a-me-rah

sanoo

[H0](#)

lo.

Hän

⁵ מְסַכָּתִי: בֵּין וְנָשָׁתוּ בְּלַחְמִי לַחֲמוֹ לָכוּ.

[H1980](#)

le-chu
tule

[H3898](#)

la-cha-mu

syö

[H3899](#)

ve-la-cha-mi;

leipääni

[H8354](#)

u-she-tu,

ja juo

[H3196](#)

be-ja-jin

viiniä

[H4537](#)

ma-sa-che-ti.

sekoittamaani

⁶ בִּינָה: בְּדֶרֶךְ יְאֻשָׁרוֹ וְחַיּוֹ פְּתָאִים עֲזָבוּ.

[H5800](#)

'iz-vu
hylkää

[H6612](#)

fe-ta-jim

yksinkertaisuus

[H2421](#)

vich-ju;

elä

[H833](#)

ve-'ish-ru,

ja kulje

[H1870](#)

be-de-rech

tiellä

[H998](#)

bi-nah.

ymmärryksen

⁷ מוֹמִי: לְרָשָׁע וּמוֹכִיחַ קָלוֹן לוֹ לִקְחָ לֵץ יֹסֵר

[H3256](#)

jo-ser

joka kurittaa

[H3887](#)

letz,

vastaanottaa

[H3947](#)

lo-ke-ach

itselleen

[H0](#)

lo

häpeän

[H7036](#)

ka-lon;

ja joka

[H3198](#)

u-mo-chi-ach

nuhtelee

[H7563](#)

le-ra-sha'

pahantekijää

[H3971](#)

mu-mo.

häpeätahran

⁸ לַחֲכָם הוֹכַח יִשְׁנָאֵךְ פֶּן־ לֵץ תּוֹכַח אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H3198](#)

to-chach

nuhtelee

[H3887](#)

letz

pilkkaajaa

[H6435](#)

pen-

ettei

[H8130](#)

jis-na-'e-ka;

hän vihasi

[H3198](#)

ho-chach

sinua

[H2450](#)

le-cha-cham,

viisasta

וַיֶּאֱהָבָהּ:

[H157](#)

ve·je·'e·ha·ve·ka.

ja hän rakastaa sinua

⁹ וַיֹּסֶף לְצַדִּיק הַדָּע עוֹד וַיַּחֲכֶם לְחָכָם תֵּן

[H5414](#)

ten

anna

[H2450](#)

le·cha·chom

viisaalle

[H2449](#)

ve·jech·kam-

ja hän viisastuu yhä

[H5750](#)

od;

[H3045](#)

ho·da'

opeta

[H6662](#)

le·tzad·dik,

vanhurskasta

[H3254](#)

ve·jo·sef

ja hän lisääntyy

פֶּה לֶקַח:

[H3948](#)

le·kach.

oppineisuudessa

Peh

¹⁰ קְדָשִׁים וְדַעַת יְהוָה יִרְאֶת חֲכָמָה תַּחֲלֵת

[H8462](#)

te·chil·lat

alku

[H2451](#)

choch·mah

viisauden on

[H3374](#)

jir·'at

pelko

[H3069](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRAN ja tunteminen

[H1847](#)

ve·da·'at

pyhän

[H6918](#)

ke·do·shim

בִּינָה:

[H998](#)

bi·nah.

on ymmärrys

¹¹ חַיִּים: שָׁנוֹת לָךְ וַיֹּסִיפוּ יָמֶיךָ יִרְבּוּ בִּי כִי-

[H3588](#)

ki-

sillä

[H0](#)

vi

minussa

[H7235](#)

jir·bu

lisääntyvät

[H3117](#)

ja·mei·cha;

päiväsi

[H3254](#)

ve·jo·si·fu

ja tulee lisää

[H0](#)

le·cha, she·not

sinulle vuosia

[H8141](#)

le·cha, she·not

sinulle vuosia

[H2416](#)

chaj·jim.

elämääsi

¹² תִּשָּׂא: לְבַדְךָ וְלִצֶּתָּ לָךְ חֲכָמָתָּ חֲכָמָתָּ אִם-

[H518](#)

'im-

jos

[H2449](#)

cha·cham·ta

olet viisas

[H2449](#)

cha·cham·ta

olet viisas

[H0](#)

lach;

itsellesi

[H3887](#)

ve·latz·ta,

jos pilkkaat

[H905](#)

le·vad·de·cha

yksin

[H5375](#)

tis·sa.

kannat sen

¹³ מָה: יָדָעָה וּבֹל- פְּתִיּוֹת הַמֵּיָה בְּסִילוֹת אִשָּׁת

[H802](#)

'e·shet

nainen

[H3687](#)

ke·si·lut

tyhmä

[H1993](#)

ho·mi·jah;

huutaa

[H6615](#)

pe·tai·jut,

on yksinkertainen

[H1077](#)

u·val-

ja tuskin

[H3045](#)

ja·de·'ah

tietää

[H4100](#)

mah.

mitään

¹⁴ קָרַת: מְרִמִּי כָסָא עַל־ בֵּיתָהּ לְפֶתַח וַיֵּשְׁבָה

[H3427](#)

ve·ja·she·vah
hän istuu

[H6607](#)

le·fe·tach
ovella

[H1004](#)

bei·tah;
talonsa

[H5921](#)

'al-

[H3678](#)

kis·se,
istuimella

[H4791](#)

me·ro·mei
korkeilla

[H7176](#)

ka·ret.
paikoilla

¹⁵ אַרְחוֹתֶם: הֵמִישׁוּרִים דֶּרֶךְ לְעִבְרִי לְקָרָא

[H7121](#)

lik·ro
hän kutsuu

[H5674](#)

le·'oe·rei-
ohikulkijoita

[H1870](#)

da·rech;
tiellä

[H3474](#)

ham·jash·she·rim,
jotka kulkevat suoraa polkua

[H734](#)

o·re·cho·tam.

¹⁶ לוֹ: וְאָמְרָה לֵב וְחִסָּר־ הִנֵּה יִסָּר פִּתִּי מִי־

[H4310](#)

mi- fe·ti
kuka on typerä

[H6612](#)

[H5493](#)

ja·sur
poiketkoon

[H2008](#)

hen·nah;
tänne

[H2638](#)

va·cha·sar-
ja ilman

[H3820](#)

lev,
sydäntä oleville

[H559](#)

ve·'a·me·rah
sanoo

[H0](#)

lo.
hän

¹⁷ וְנָעַם: סִתְרִים וְלֶחֶם יִמְתְּקוּ גְנוּבִים מִי־

[H4325](#)

ma·jim-
vesi

[H1589](#)

ge·nu·vim
varastettu

[H4985](#)

jim·ta·ku;
on makeaa

[H3899](#)

ve·le·chem
ja leipä

[H5643](#)

se·ta·rim
salattu

[H5276](#)

jim·'am.
on suloista

¹⁸ שְׂאֹל בְּעִמְקֵי שָׁם רַפְּאִים כִּי־ יָדַע וְלֹא־

[H3808](#)

ve·lo-
mutta ei

[H3045](#)

ja·da'
hän tiedä että

[H3588](#)

ki-

[H7496](#)

re·fa·'im

haamut kuolleiden ovat siellä /

[H8033](#)

sham;

[H6012](#)

be·'im·kei

syvyyksissä

[H7585](#)

she·'ol

sheolin / manalan

פ קָרְאִיהָ:

[H7121](#)

Peh

ke·ru·'ei·ha.

hänen vieraansa

Sananlaskut 10 (Proverbs 10)

כָּסִיל וּבֶן אָב יִשְׁמַח חָכָם בֶּן פִּי שְׁלֵמָה מְשָׁלִי¹

[H4912](#)

mish-lei,
sananlaskut Shalomon

[H8010](#)

She-lo-moh
Shalomon

Peh

[H1121](#)

ben
pojasta

[H2450](#)

cha-chom
viisaasta

[H8055](#)

je-sam-mach-
iloiitsee

[H1](#)

'av;
isä

[H1121](#)

u-ven
mutta poika

[H3684](#)

ke-sil,
tyhmä

אִמּוֹ: תּוֹגַת

[H8424](#)

tu-gat
on murhe

[H517](#)

im-mo.
äidilleen

מִמּוֹת: תִּצִּיל אוֹצְרוֹת רָשָׁע אוֹצְרוֹת יוֹעִילוּ לֹא²

[H3808](#)

lo-
ei

[H3276](#)

jo-i-lu
hyödytä

[H214](#)

otz-rot
aarteet

[H7562](#)

re-sha';
vääräyden

[H6666](#)

u-tze-da-kah,
mutta vanhurskaus

[H5337](#)

tatz-tzil
vapauttaa

[H4194](#)

mi-ma-vet.
kuolemasta

וְהָיָה צַדִּיק נֶפֶשׁ יְהוָה יִרְעִיב לֹא³

[H3808](#)

lo-
ei

[H7456](#)

jar-iv
anna kärsiä nälkää

[H3068](#)

JAH-WEH
JAHWEH HERRA

[H5315](#)

ne-fesh
sielun

[H6662](#)

tzad-dik;
vanhurskaan

[H1942](#)

ve-hav-vat
mutta vääräydessä

saadut

יְהִדֹּף: רָשָׁעִים

[H7563](#)

re-sha-'im
vääräntekijän

[H1920](#)

jeh-dof.
Hän heittää pois

תַּעֲשִׂיר: חֲרוּצִים וְיָד רִמְיָה כֹּף עֹשֶׂה רָאשׁ⁴

[H7326](#)

rash,
köyhäksi

[H6213](#)

'o-seh
tekee

[H3709](#)

chaf-
käsi

[H7423](#)

re-mi-jah;
laiska

[H3027](#)

ve-jad
mutta käsi

[H2742](#)

cha-ru-tzim
ahkera

[H6238](#)

ta-a-shir.
kasvattaa vaurautta

מִבִּישׁ: בֶּן בֶּקִּיצִי אֶגֶר בֶּקִּיצִיר נִרְדָּם מִשְׁכִּיל בֶּן בֶּקִּיצִי אֶגֶר⁵

[H103](#)

'o-ger
kerää

[H7019](#)

bak-ka-jitz
kesällä

[H1121](#)

ben
poika

[H7919](#)

mas-kil;
älykäs

[H7290](#)

nir-dam
nukkuu

[H7105](#)

bak-ka-tzir,
sadonkorjuun aikana

[H1121](#)

ben

[H954](#)

me-vish.
häpeällinen

יִכְסֶה רָשָׁעִים וּפִי צַדִּיק לְרֹאשׁ בְּרָכוֹת⁶

[H1293](#)

be-ra-chot
siunaus

[H7218](#)

le-rosh
pään päällä

[H6662](#)

tzad-dik;
on vanhurskaan

[H6310](#)

u-fi
mutta suun

[H7563](#)

re-sha-'im,
vääryydetekijöiden

[H3680](#)

je-chas-seh
peittää

חֲמָס:

[H2555](#)

cha·mas.

vääryys / väkivalta

⁷ וְרָקַב: רְשָׁעִים וְשֵׁם לְבָרָכָה צְדִיק זָכָר

[H2143](#)

ze·cher

[H6662](#)

tzad·dik

[H1293](#)

liv·ra·chah;

[H8034](#)

ve·shem

[H7563](#)

re·sha·'im

[H7537](#)

jir·kav.

muisto vanhurskaan on siunauksen lähde mutta nimi jumalattoman mätänee

⁸ לִבָּט: שְׁפָתַיִם וְאֵוִיל מִצּוֹת יִקַּח לֵב חָכָם-

[H2450](#)

cha·cham-

viisas

[H3820](#)

lev

sydän

[H3947](#)

jik·kach

ottaa vastaan

[H4687](#)

mitz·vot;

käskyt

[H191](#)

ve·e·vil

mutta hullu

[H8193](#)

fa·ta·jim,

suustaan

[H3832](#)

jil·la·vet.

ne heittää pois

⁹ וְיָדָע: דִּרְכּוֹ וּמַעֲקֹשׁ בְּטַח יִלָּךְ בֵּיתָם הוֹלֵךְ

[H1980](#)

ho·lech

joka vaeltaa

[H8537](#)

bat·tom

viattomuudessa

[H1980](#)

je·lech

vaeltaa

[H983](#)

be·tach;

turvallisesti

[H6140](#)

u·me·'ak·kesh

mutta joka vääristää

[H1870](#)

de·ra·chav,

tiensä

[H3045](#)

jiv·va·de·a'.

tulee tunnetuksi

¹⁰ וְיָדָע: שְׁפָתַיִם וְאֵוִיל עֲצָבָת יִתֵּן עֵין קֹרֵץ

[H7169](#)

ko·retz

joka iskee

[H5869](#)

'a·jin

silmää

[H5414](#)

jit·ten

aiheuttaa

[H6094](#)

'atz·tza·vet;

murhetta

[H191](#)

ve·e·vil

ja tyhmä

[H8193](#)

fa·ta·jim,

suustaan

[H3832](#)

jil·la·vet.

kaatuu

¹¹ וְכִסֶּה רְשָׁעִים וּפִי צְדִיק פִּי חַיִּים מְקוֹר

[H4726](#)

me·kor

lähde

[H2416](#)

chaj·jim

elämän

[H6310](#)

pi

on suu

[H6662](#)

tzad·dik;

vanhurskaan

[H6310](#)

u·fi

mutta suun

[H7563](#)

re·sha·'im,

jumalattoman

[H3680](#)

je·chas·seh

peittää

חֲמָס:

[H2555](#)

cha·mas.

väkivalta / vääryys (1776 Biblia)

¹² תִּכְסֶּה פְּשָׁעִים כָּל- וְעַל מְדָנִים תַּעֲוֹרֵר שְׂנְאָה

[H8135](#)

ne·'ah

viha

[H5782](#)

te·'o·rer

herättää

[H4090](#)

me·da·nim;

riitoja

[H5921](#)

ve·'al

mutta

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H6588](#)

pe·sha·'im,

synnit

[H3680](#)

te·chas·seh

pois pyyhkii

אַהֲבָה:

[H160](#)

'a·ha·vah.

rakkaus

¹³ חֶסֶד לִגְוֹל וְנִשְׁבֵּט חֲכָמָה תִּמְצָא נִבּוֹן בְּשִׁפְתָּי

[H8193](#)

be·sif·tei

huulilta

[H995](#)

na·von

ymmärtäväisen löytyy

[H4672](#)

tim·ma·tze

viisaut

[H2451](#)

choch·mah

viisaut

[H7626](#)

ve·she·vet,

mutta kepillä selkään

[H1460](#)

le·gev

[H2638](#)

cha·sar-

לֵב:

[H3820](#)

lev.

sydämettömälle

¹⁴ קִרְבָּה: מִחֲתָה אֵוִיל וּפִי־ דָעַת יִצְפְּנוּ־ חֲכָמִים

[H2450](#)

cha·cha·mim

viisaat

[H6845](#)

jitz·pe·nu-

keräävät

[H1847](#)

da·'at;

tietämystä mutta suu tyhjän

[H6310](#)

u·fi-

[H191](#)

'e·vil

on lähellä

[H4288](#)

me·chit·tah

tuhoa

[H7138](#)

ke·ro·vah.

on lähellä

¹⁵ רִישָׁם: דָּלִים מִחֲתָת עֵזוֹ קִרְיַת עֲשִׂיר הֵוֵן

[H1952](#)

hon

varallisuus rikkaan

[H6223](#)

'a·shir

hän on

[H7151](#)

kir·jat

hän on kaupunkinsa

[H5797](#)

uz·zo;

on vahva kauhu on

[H4288](#)

me·chit·tat

on

[H1800](#)

dal·lim

köyhän

[H7389](#)

rei·sham.

hän on köyhyytensä

¹⁶ לַחֲטָאִת: רָשָׁע תְּבוֹאֵת לַחַיִּים צְדִיק פְּעֻלַּת

[H6468](#)

pe·ul·lat

työ

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskaan tuottaa elämää mutta tulot

[H2416](#)

le·chaj·jim;

mutta tulot

[H8393](#)

te·vu·'at

mutta tulot

[H7563](#)

ra·sha'

jumalattoman syntiä

[H2403](#)

le·chat·tat.

mutta tulot

¹⁷ תּוֹכַחַת וְעוֹזֵב מוֹסָר שׁוֹמֵר לַחַיִּים אֶרַח

[H734](#)

'o·rach

polulla

[H2416](#)

le·chaj·jim

elämän on se joka ottaa huomioon

[H8104](#)

sho·mer

mutta joka hylkää

[H4148](#)

mu·sar;

mutta joka hylkää

[H5800](#)

ve·'o·zev

mutta joka hylkää

[H8433](#)

to·cha·chat

mutta joka hylkää

מִתְעָה:

[H8582](#)

mat·'eh.

eksyy

¹⁸ הָוָא דְּבָהּ וּמוֹצֵא שֶׁקֶר שִׁפְתֵי שְׁנָאָה מְכַסֶּה

H3680 me·chas·seh joka kätkee	H8135 ne·'ah vihansa	H8193 sif·tei- huulilla	H8267 sha·ker; petollisilla	H3318 u·mo·tzi ja levittää	H1681 dib·bah, pahaa puhetta	H1931 hu hän on
---	--	---	---	--	--	---------------------------------------

כָּסִיל:

[H3684](#)
che·sil.
tyhmä

¹⁹ שִׁפְתָיו וְחִשְׁךְ פֶּשַׁע יַחְדָּל לֹא דְּבָרִים בְּרֹב

H7230 be·ro runsaudessa	H1697 de·va·rim sanojen	H3808 lo ei	H2308 jech·dal- lopu	H6588 pa·sha'; synti	H2820 ve·cho·sech mutta joka hillitsee	H8193 se·fa·tav huulensa
---	---	-----------------------------------	--	--	--	--

מִשְׁכִּיל:

[H7919](#)
mas·kil.
on älykäs

²⁰ כְּמַעַט: רְשָׁעִים לֵב צַדִּיק לְשׁוֹן נִבְחָר כְּסֵף

H3701 ke·sef hopeaa	H977 niv·chor valituinta	H3956 le·shon on kieli	H6662 tzad·dik; vanhurskaan	H3820 lev sydän	H7563 re·sha·'im jumalattoman	H4592 kim·'at. vähäärvoinen
---	--	--	---	---------------------------------------	---	---

²¹ לֵב בַּחֲסָר־אֲוִלִּים רַבִּים יָרְעוּ צַדִּיק שִׁפְתָיו

H8193 sif·tei huulet	H6662 tzad·dik vanhurskaan	H7462 jir·'u ruokkivat	H7227 rab·bim; monia	H191 ve·e·vi·lim, mutta tyhmät	H2638 ba·cha·sar- puutteessa	H3820 lev älyn
--	--	--	--	--	--	--------------------------------------

יָמוּתוּ:

[H4191](#)
ja·mu·tu.
kuolevat

²² עֲצָב יוֹסֵף וְלֹא תַעֲשִׂיר הִיא יְהוָה בִּרְכַת

H1293 bir·kat siunaus	H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAN	H1931 hi se	H6238 ta·'a·shir; tekee rikkaaksi	H3808 ve·lo- eikä	H3254 jo·sif Hän lisää	H6089 'e·tzev surua
---	---	-----------------------------------	---	---	--	---

עִמָּה:

[H5973](#)
'im·mah.
mukaan siihen

²³ תְּבוּנָה: לְאִישׁ יְחַכְמָה זִמָּה עֲשׂוֹת לְכִסִּיל כְּשִׁחּוֹק

[H7814](#)
kis·chok
nauraa

[H3684](#)
lich·sil
tyhmä

[H6213](#)
a·sot
tehdessään

[H2154](#)
zim·mah;
ilkeyttä

[H2451](#)
ve·cha·che·mah,
mutta viisas

[H376](#)
le·'ish
mies

[H8394](#)
te·vu·nah.
on älykäs

²⁴ צְדִיקִים וְתַאֲוֹת תְּבוּאָנוּ הִיא רָשָׁע מְגוֹרֵת

[H4034](#)
me·go·rat
pelot

[H7563](#)
ra·sho'
jumalattoman ne

[H1931](#)
hi

[H935](#)
te·vo·'en·nu;
heitä kohtaa

[H8378](#)
ve·ta·'a·vat
mutta sydämen toiveet vanhurskaalle

[H6662](#)
tzad·di·kim

יְתֵן:

[H5414](#)
jit·ten.
annetaan

²⁵ יְסוֹד וְצְדִיק רָשָׁע וְאִין סוּפָה כְּעֶבֶר

[H5674](#)
ka·'a·vor

[H5492](#)
su·fah

[H369](#)
ve·'ein

[H7563](#)
ra·sha';

[H6662](#)
ve·tzad·dik,

[H3247](#)
je·sod

niinkuin menee ohi myrskytuuli niin ei enää ole jumalatonta mutta vanhurskaan perustus

עוֹלָם:

[H5769](#)
o·lam.
on iankaikkinen

²⁶ לְשִׁלְחִיו: הָעֵצֶל כֵּן לְעֵינַיִם וְכַעֲשֵׁן לַשִּׁנַּיִם כְּחֹמֶץ

[H2558](#)
ka·cho·metz
kuin etikka

[H8127](#)
lash·shin·na·jim,
hampaille

[H6227](#)
ve·che·'a·shan
ja savu

[H5869](#)
la·'ei·na·jim;
silmille

[H3651](#) [H6102](#)
ken he·'a·tzel,
niin on laiska

[H7971](#)
le·sho·le·chav.
lähettäjälleen

²⁷ רָשָׁעִים וְשָׁנוֹת יָמִים תּוֹסִיף יְהוָה יִרְאֵת

[H3374](#)
jir·'at
pelko

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H3254](#)
to·sif
tuo lisää

[H3117](#)
ja·mim;
päiviä

[H8141](#)
u·she·not
mutta vuodet

[H7563](#)
re·sha·'im
vääryydenkijöiden

תִּקְצֹרֶנָּה:

[H7114](#)
tik·tzo·re·nah.
vähenevät

²⁸ תַּאבֹּד: רְשָׁעִים וְתִקּוֹת שְׁמִיחָה צְדִיקִים תּוֹחֵלֶת

[H8431](#)
to·che·let
odotus

[H6662](#)
tzad·di·kim
vanhurskaiden

[H8057](#)
sim·chah;
on ilo

[H8615](#)
ve·tik·vat
mutta toivo

[H7563](#)
re·sha·'im
pahantekijöiden katoaa

[H6](#)
to·ved.

²⁹ אֵין: לְפַעֲלִי אִמְחִתָּה יְהוָה דָּרָךְ לָתֵם מְעוֹז

[H4581](#)
ma·'oz
turvapaikka

[H8537](#)
lat·tom
oikeamielisten

[H1870](#)
de·rech
on tie

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRAN

[H4288](#)
u·me·chit·tah,
mutta tuho

[H6466](#)
le·fo·'a·lei
tekijöille

[H205](#)
'a·ven.
pahuuden

³⁰ וְנִשְׁכְּנוּ-לָא אִרְשָׁעִים יִמּוּט בַּל-לְעוֹלָם צְדִיק

[H6662](#)
tzad·dik
vanhurskas

[H5769](#)
le·o·'lam
iankaikkisesti

[H1077](#)
bal-
ei

[H4131](#)
jim·mot;
järky

[H7563](#)
u·re·sha·'im,
mutta vääryydentekijät eivät

[H3808](#)
lo
saa asua

[H7931](#)
jish·ke·nu-

אֶרֶץ:

[H776](#)
'a·retz.
maan päällä

³¹ תִּכְרֹת: תְּהִפְכוֹת וְלִשׁוֹן חֲכָמָה יָנוּב צְדִיק פִּי-

[H6310](#)
pi-
suu

[H6662](#)
tzad·dik
vanhurskaan

[H5107](#)
ja·nuv
tuottaa

[H2451](#)
choch·mah
hedelmää viisauden

[H3956](#)
u·le·shon
mutta kieli

[H8419](#)
tah·pu·chot,
ilkeämielinen

[H3772](#)
tik·ka·ret.
hävitetään

³² רָצוֹן יִדְעוּן צְדִיק שְׁפִתִּי רְשָׁעִים וּפִי

[H8193](#)
sif·tei
huulet

[H6662](#)
tzad·dik
vanhurskaan

[H3045](#)
je·de·'un
tietävät

[H7522](#)
ra·tzon;
mikä on sopivaa

[H6310](#)
u·fi
mutta suu

[H7563](#)
re·sha·'im,
vääryydentekijän

תְּהִפְכוֹת:

[H8419](#)
tah·pu·chot.
on petollinen

¹ שְׁלֵמָה וְאָבִן יְהוָה תוֹעֵבֶת מְרֻמָּה מֵאֲזִנִּי

[H3976](#)
moz·nei
vaaka

[H4820](#)
mir·mah
väärä on

[H8441](#)
to·'a·vat
kauhistus

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRALLE mutta paino täysi

[H68](#)

ve·'e·ven

[H8003](#)

she·le·mah

רְצוֹנוֹ:

[H7522](#)

re·tzo·no.

on Hänen ilonsa

² חֲכָמָה: צְנוּעִים וְאֶת־קָלוֹן וַיָּבֹא זָדוֹן בָּא־

[H935](#)

ba-
ylpeys

[H2087](#)

za·don
tulee

[H935](#)

vai·ja·vo
ja mukana tulee

[H7036](#)

ka·lon;
häpeä

[H854](#)

ve·'et
ET

[H6800](#)

tze·nu·'im
mutta nöyrillä

[H2451](#)

choch·mah
on viisaut

³ (כ וְשָׁדָם) בּוֹגְדִים וְסֵלֶף תַּנְחֵם יִשְׂרָאֵל תִּמָּת

[H8538](#)

tum·mat
rehellisyy

[H3477](#)

je·sha·rim
oikeamielisiä

[H5148](#)

tan·chem;
ohjaa

[H5558](#)

ve·se·lef
mutta petollisten

[H898](#)

bog·dim
väärä

ve·shad·dam

ק וְשָׁדָם: q

[H7703](#)

je·shad·dem.

tuhoaa heidät

⁴ מִמּוֹת: תִּצִּיל וְצִדְקָה עֲבָרָה בְּיוֹם הוֹן יוֹעִיל לֹא־

[H3808](#)

lo-
ei

[H3276](#)

jo·'il
hyödytä

[H1952](#)

hon
rikkaus

[H3117](#)

be·jom
päivänä

[H5678](#)

'ev·rah;
vihan

[H6666](#)

u·tze·da·kah,
mutta vanhurskaus

[H5337](#)

tatz·tzil
vapauttaa

[H4194](#)

mi·ma·vet.
kuolemasta

⁵ רָשָׁע: יִפֹּל וְבִרְשָׁעָתוֹ דֶּרֶךְ תִּישָׁר תָּמִים צְדָקָת

[H6666](#)

tzid·kat
vanhurskaus

[H8549](#)

ta·mim
täydellinen

[H3474](#)

te·jash·sher
ohjaa suoraan

[H1870](#)

dar·ko;
tietä

[H7564](#)

u·ve·rish·'a·to,
mutta pahuus

[H5307](#)

jip·pol
kaataa

[H7563](#)

ra·sha'.
vääryyden tekijän

⁶ יִלְכְּדוּ: בְּגָדִים וְבִהְיוֹת תִּצִּילֵם יִשְׂרָאֵל צְדָקָת

[H6666](#)

tzid·kat
vanhurskaus

[H3477](#)

je·sha·rim
oikeamieliset

[H5337](#)

tatz·tzi·lem;
pelastaa

[H1942](#)

u·ve·hav·vat,
mutta tuho

[H898](#)

bo·ge·dim
petollisesti toimivan

[H3920](#)

jil·la·che·du.
vangitsee

⁷ אֲנִים וְתוֹחֶלֶת תִּקְוָה תֹאבֵד רָשָׁע אָדָם בְּמוֹת

[H4194](#)
be·mot
kuolemassa

[H120](#)
'a·dam
ihmisen

[H7563](#)
ra·sho'
pahan

[H6](#)
to·vad
katoaa

[H8615](#)
tik·vah;
toivo

[H8431](#)
ve·to·che·let
ja odotus

[H205](#)
o·nim
väärintekijän

אֲבָדָה:

[H6](#)
'a·va·dah.
katoaa

⁸ תַּחֲתָיו: רָשָׁע וַיָּבֹא נֶחֱלָץ מִצָּרָה צְדִיק

[H6662](#)
tzad·dik
vanhurskas

[H6869](#)
mitz·tza·rah
hädästä

[H2502](#)
ne·che·latz;
pelastuu

[H935](#)
vai·ja·vo
ja tulee

[H7563](#)
ra·sha'
vääryydentekijä

[H8478](#)
tach·tav.
hänen tilalleen

⁹ יִחַלְצוּ: צְדִיקִים אֲבֹדָעַת רֵעֵהוּ יִשְׁחַת חֲנִף בְּפֹה

[H6310](#)
be·peh,
suullaan

[H2611](#)
cha·nef
tekopyhä

[H7843](#)
jash·chit
tuhoaa

[H7453](#)
re·'e·hu;
läheisensä

[H1847](#)
u·ve·da·'at,
mutta ymmärrys

[H6662](#)
tzad·di·kim
vanhurskaat

[H2502](#)
je·cha·le·tzu.
pelastaa

¹⁰ רָשָׁעִים וּבֹאבֵד קָרִיהַ תַּעֲלֹץ צְדִיקִים בְּטוֹב

[H2898](#)
be·tuv
menestyksestä

[H6662](#)
tzad·di·kim
vanhurskaiden

[H5970](#)
ta·'a·lotz
riemuitsee

[H7151](#)
kir·jah;
kaupunki

[H6](#)
u·va·'a·vod
ja häviämisestä

[H7563](#)
re·sha·'im
vääryydentekijöiden

רִנָּה:

[H7440](#)
rin·nah.
huutaa ilosta

¹¹ רָשָׁעִים וּבְפִי קָרַת תְּרוֹם יִשְׁרִים בְּבִרְכַּת

[H1293](#)
be·vir·kat
siunauksesta

[H3477](#)
je·sha·rim
oikeamielisten

[H7311](#)
ta·rum
kohoaa

[H7176](#)
ka·ret;
kaupunki

[H6310](#)
u·ve·fi
mutta suu

[H7563](#)
re·sha·'im,
vääryydentekijöiden

תִּהְיֶה:

[H2040](#)
te·ha·res.
sen hajottaa

¹² יַחֲרִישׁ: תְּבוּנוֹת וְאִישׁ לֵב חָסֵר לִרְעוּהוּ בֹז־
[H936](#) [H7453](#) [H2638](#) [H3820](#) [H376](#) [H8394](#) [H2790](#)
 boz- le-re-'e-hu cha-sar- lev; ve-'ish te-vu-not ja-cha-rish.
 halveksii läheistään ymmärtämätön sydämeltään mutta mies ymmärtäväinen pysyy hiljaa

¹³ מְכַסֶּה רוּחַ וְנֶאֱמַן סוֹד מַגְלָה רָכִיל הוֹלֵךְ
[H1980](#) [H7400](#) [H1540](#) [H5475](#) [H539](#) [H7307](#) [H3680](#)
 ho-lech ra-chil me-gal-leh- sod; ve-ne-'e-man- ru-ach, me-chas-seh
 joka kulkee panettelijana paljastaa salaisuudet mutta uskollinen henki pitää salassa

דָּבָר:

[H1697](#)
 da-var.
 asian

¹⁴ יוֹעֵץ: בְּרַב וְתִשׁוּעָה עִם וְכָל־תַּחְבֻּלוֹת בְּאֵין
[H369](#) [H8458](#) [H5307](#) [H5971](#) [H8668](#) [H7230](#) [H3289](#)
 be-'ein tach-bu-lot jip-pol- 'am; u-te-shu-'ah, be-ro jo-'etz.
 missä ei mitään neuvoa ole sortuu kansa mutta pelastaa sen runsaus neuvonantajien

¹⁵ בּוֹטֵחַ: תִּקְעִים וְשֹׁנֵא זֶר עָרֵב כִּי־יִרוּעַ רָע־
[H7451](#) [H7489](#) [H3588](#) [H6148](#) [H2114](#) [H8130](#) [H8628](#) [H982](#)
 ra'- je-ro-a' ki-'a-rav zar; ve-so-ne to-ke-'im bo-te-ach.
 pahoin käy sen joka takaa vierasta mutta joka vihaa lyöntiä käden on luotettava

¹⁶ עֶשֶׂר: יְתֻמָּכוֹ וְעֲרִיצִים כְּבוֹד תִּתֶּמֶךְ חֵן אִשֶּׁת־
[H802](#) [H2580](#) [H8551](#) [H3519](#) [H6184](#) [H8551](#) [H6239](#)
 'e-shet- chen tit-moch ka-vod; ve-'a-ri-tzim, jit-me-chu- 'o-she-
 nainen armollinen säilyttää kunnian ja voimakkaat säilyttävät rikkaudet

¹⁷ אֶכְזָּרִי: שְׂאֵרוֹ וְעֵכָר חֶסֶד אִישׁ וְנִפְשׁוֹ גִּמְלָה
[H1580](#) [H5315](#) [H376](#) [H2617](#) [H5916](#) [H7607](#) [H394](#)
 go-mel naf-sho 'ish cha-sed; ve-'o-cher e-ro, 'ach-za-ri.
 jakaa runsaasti sielu miehen kunniallisen mutta ahdistaa läheistään julmat

¹⁸ שֹׁכֵר צִדְקָה וְזֹרֵעַ שֶׁקֶר פְּעֻלַּת־עֲשֵׂה רָשָׁע
[H7563](#) [H6213](#) [H6468](#) [H8267](#) [H2232](#) [H6666](#) [H7938](#)
 ra-sha', 'o-seh fe-'ul-lat- sha-ker; ve-zo-re-a' tze-da-kah, se-cher
 paha tekee työtä vääryyden mutta joka kylvää vanhurskautta sen palkka on

אֶמֶת:

[H571](#)
 'e-met.
 totuus

¹⁹ לְמוֹתָיו: רָעָה וּמִרְדֵּף לְחַיִּים צְדָקָה כֵּן־

[H3651](#) [H6666](#) [H2416](#) [H7291](#) [H7451](#) [H4194](#)
ken- tze-da-kah le-chaj·jim; u-me-rad-def ra'ah le-mo-to.
siksi vanhurskaus tekee eläväksi mutta joka seuraa pahaa saa kuoleman

²⁰ לֵב עֲקֹשִׁי־ יְהוָה תִּוְעַבֵּת

[H8441](#) [H3068](#) [H6141](#) [H3820](#)
to'a·vat JAH·WEH 'ik-ke-shei- lev;
kauhistus / iljettävyys on JAHWEH HERRALLE kieroutunut / luonnoton sydän

דֶּרֶךְ: תְּמִימִי אוֹרְצוֹנוֹ

[H7522](#) [H8549](#) [H1870](#)
u-re-tzo·no, te-mi-mei da-rech.
mutta Hänen tahtonsa nuhteettomat tiellä

²¹ נִמְלָט: צְדִיקִים וְזֶרַע רָע וְנִקָּה לֹא־ לֵיד יָד

[H3027](#) [H3027](#) [H3808](#) [H5352](#) [H7451](#) [H2233](#) [H6662](#) [H4422](#)
jad le-jod lo- jin-na-keh ra'; ve-ze-ra' tzad-di·kim nim·lat.
käsi käteen ei jää rankaisematta paha mutta siemen vanhurskaiden pelastuu

²² טַעַם: וְסִרְתָּ אִפְּהָ אִשָּׁה חֲזִיר בְּאֶף זָהָב נֶזֶם

[H5141](#) [H2091](#) [H639](#) [H2386](#) [H802](#) [H3303](#) [H5493](#) [H2940](#)
ne-zem za·ho be'af cha-zir; 'ish-shah ja-fah, ve-sa-rat ta'am.
nenä rengas kultainen kärsässä sian on nainen kaunis vailla älyä

²³ רָשָׁעִים תִּקְוֹת טוֹב אַךְ־ צְדִיקִים תַּאֲוֹת

[H8378](#) [H6662](#) [H389](#) [H2896](#) [H8615](#) [H7563](#)
ta'a·vat tzad-di·kim 'ach- tov; tik-vat re-sha'im
sydämen kaipuu vanhurskaiden on ainoastaan hyvä odotus vääryydentekijäin

עֲבָרָה:

[H5678](#)
'ev·rah.
on viha

²⁴ מִיִּשְׂרָאֵל וְחוֹשֵׁף עוֹד וְנוֹסֵף מִפִּזֵּר יֵשׁ

[H3426](#) [H6340](#) [H3254](#) [H5750](#) [H2820](#) [H3476](#)
jesh me-faz-zer ve-no-saf od; ve-cho-sech mi-jo-sheh,
on jotka jakavat anteliaasti mutta saavat lisää yhä ja jotka säästävät yli soveliaisuuden

לְמַחְסֹר: אֶרֶץ

[H389](#) [H4270](#)
'ach- le-mach·sor.
kuitenkin köyhtyvät

25 יִרְאָה: הוּא גַם־ אִמְרוּהָ תִדְּשָׁן בְּרֶכְהָ נֶפֶשׁ־

[H5315](#) [H1293](#) [H1878](#) [H7301](#) [H1571](#) [H1931](#) [H3384](#)
ne-fesh- be-ra·chah te·dush·shan; u·mar·veh, gam- hu jo·re.
sielu siunauksessa vaurastuu ja joka kastelee runsaasti myös itse saa kastelun

26 מִשְׁבִּיר: לְרֹאשׁ אֲבִרְכָה לְאֹם יִקְבְּהוּ בָר מִנֶּעַ

[H4513](#) [H1250](#) [H5344](#) [H3816](#) [H1293](#) [H7218](#) [H7666](#)
mo-ne-a' bar jik·ke·vu·hu le-'om; u·ve·ra·chah, le·rosh mash·bir.
joka pidättää viljan sitä herjaa kansa mutta on siunaus sen pään päällä joka myy viljaa

27 תְּבוֹאֵנוּ: רָעָה וְדֹרֵשׁ רָצוֹן יִבְקֶשׁ טוֹב שְׁחֹר

[H7836](#) [H2896](#) [H1245](#) [H7522](#) [H1875](#) [H7451](#) [H935](#)
sho·cher tov je·vak·kesh ra·tzon; ve·do·resh ra'ah te·vo'·en·nu.
joka etsii hyvää hankkii suosiota mutta joka etsii pahaa se häntä kohtaa

28 יִפְרָחוּ: צְדִיקִים אִכְעָלָה יִפֹּל הוּא בְּעֶשְׂרוֹ בּוֹטָח

[H982](#) [H6239](#) [H1931](#) [H5307](#) [H5929](#) [H6662](#) [H6524](#)
bo·te·ach be'a·she·ro hu jip·pol; ve·che'a·leh, tzad·di·kim jif·ra·chu.
joka luottaa rikkauteen hän kaatuu mutta kuin lehvistö vanhurskaat kukoistavat

29 לֵב: לַחֲכָם־ אֵוִיל וְעַבְדֵּי רוּחַ יִנְחַל־ בֵּיתוֹ עוֹכֵר

[H5916](#) [H1004](#) [H5157](#) [H7307](#) [H5650](#) [H191](#) [H2450](#) [H3820](#)
o·cher bei·to jin·chal- ru·ach; ve'e·e·ved 'e·vil, la·cha·cham- lev.
joka ahdistaa taloa omaansa perii tuulta ja palvelija tyhmä on viisaan sydämen

30 חֲכָם: נֶפְשׁוֹת וְלִקְחָ חַיִּים עֵץ צְדִיק פְּרִי־

[H6529](#) [H6662](#) [H6086](#) [H2416](#) [H3947](#) [H5315](#) [H2450](#)
pe·ri- tzad·dik 'etz chaj·jim; ve·lo·ke·ach ne·fa·sot cha·cham.
hedelmä vanhurskaan on puu elämän ja voittaa sieluja viisas

31 רָשָׁע כִּי־ אֶף יִשְׁלַם בְּאֶרֶץ צְדִיק הֵן

[H2005](#) [H6662](#) [H776](#) [H7999](#) [H637](#) [H3588](#) [H7563](#)
hen tzad·dik ba'a·retz je·shul·lam; 'af, ki- ra·sha'
katso vanhurskas päällä maan saa palkkansa paljoa enemmän sitten vääryydentekijä

:XUINI!

[H2398](#)

ve·cho·te.

ja synnintekijä

¹ בָּעֵר: תֹּכַחַת וְשֹׁנֵא דָעַת אֱהֵב מוֹסֵר אֱהֵב

[H157](#)

'o-hev

joka rakastaa opetusta

[H4148](#)

mu-sor

[H157](#)

'o-hev

rakastaa

[H1847](#)

da-'at;

tietämystä ja joka vihaa nuhdetta

[H8130](#)

ve-so-ne

[H8433](#)

to-cha-chat

[H1197](#)

ba-'ar.

on älyä vailla

² יִרְשִׁיעַ: מְזֻמּוֹת וְאִישׁ מִיְהוָה רָצוֹן יִפְּקֵי טוֹב

[H2896](#)

tov,

hyvä

[H6329](#)

ja-fik

saa

[H7522](#)

ra-tzon

mielisuosion

[H3069](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRAN

[H376](#)

ve-'ish

mutta ihmisen

[H4209](#)

me-zim-mot

pahoja juonivan

[H7561](#)

jar-shi-a'.

Hän tuomitsee

³ מוֹט: בַּל־צְדִיקִים וְשֹׁרֵשׁ בְּרָשָׁע אָדָם יִכּוֹן לֹא־

[H3808](#)

lo-

ei

[H3559](#)

jik-kon

vahvistu

[H120](#)

'a-dam

ihminen

[H7562](#)

be-re-sha';

vääryydellä

[H8328](#)

ve-sho-resh

mutta juuri

[H6662](#)

tzad-di-kim,

vanhurskaiden

[H1077](#)

bal-

ei

[H4131](#)

jim-mot.

horju

⁴ בְּעֶצְמוֹתָיו וְכָרֶקֶב בַּעֲלָה עֵטֶרֶת חַיִּל אִשֶּׁת־

[H802](#)

'e-shet-

vaimo

[H2428](#)

cha-jil

hyveellinen on seppelä

[H5850](#)

'a-te-ret

[H1167](#)

ba-'lah;

aviomiehensä mutta kuin mätä luissa

[H7538](#)

u-che-ra-kav

[H6106](#)

be-'atz-mo-tav

מְבִישָׁה:

[H954](#)

me-vi-shah.

häpeää tuottava

⁵ רָשָׁעִים תַּחְבֻּלוֹת מִשְׁפָּט צְדִיקִים מִחֲשָׁבוֹת

[H4284](#)

mach-she-vot

aikomukset

[H6662](#)

tzad-di-kim

vanhurskaiden

[H4941](#)

mish-pat;

ovat oikeita

[H8458](#)

tach-bu-lot

neuvot

[H7563](#)

re-sha-'im

vääryydenkijöiden

מִרְמָה:

[H4820](#)

mir-mah.

ovat petosta

⁶ יְצִילֵם: יִשְׂרָאֵל וּפִי דָם אֶרֶב־רָשָׁעִים דִּבְרִי

[H1697](#)

div-rei

sanat

[H7563](#)

re-sha-'im

vääryydenkijän väijyvät

[H693](#)

'e-rov-

[H1818](#)

dam;

verta

[H6310](#)

u-fi

mutta suu oikeamielisen pelastaa

[H3477](#)

je-sha-rim,

[H5337](#)

jatz-tzi-lem.

⁷ יַעֲמֹד: צְדִיקִים וּבֵית וְאִינָם רְשָׁעִים הַפּוֹךְ

[H2015](#)

ha·foch

kukistuvat

[H7563](#)

re·sha'im

vääryydentekijät eikä heitä ole mutta huone

[H369](#)

ve·ei·nam;

[H1004](#)

u·veit

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaan

[H5975](#)

ja·a·mod.

pysyy pystyssä

⁸ הָיָה לֵב וְנִעְוָה אִישׁ יְהִל־ שְׂכָלוֹ לִפְי־

[H6310](#)

le·fi·si-

suusta

[H7922](#)

che·lov

ymmärtävästä saa kiitosta

[H1984](#)

je·hul·lal-

[H376](#)

'ish;

mies

[H5753](#)

ve·na·'a·veh-

mutta turmeltunut sydämeltään on

[H3820](#)

lev,

[H1961](#)

jih·jeh

לְבוֹז:

[H937](#)

la·vuz.

halveksittu

⁹ לֶחֶם: וְחִסָּר- מִמֶּתְכַבֵּד לוֹ וְעַבַּד נִקְלָה טוֹב

[H2896](#)

tov

parempi on olla halpa-arvoinen palvelija

[H7034](#)

nik·leh

[H5650](#)

ve·e·ved

[H0](#)

lo;

eikä

[H3513](#)

mi·me·tak·kab·bed,

kuin rikasta teeskentelevä

[H2638](#)

va·cha·sar-

puutteessa

[H3899](#)

la·chem.

leivän

¹⁰ אֲכָזְרִי: רְשָׁעִים וְרַחֲמֵי בְּהִמָּתּוֹ נֶפֶשׁ צְדִיק יוֹדֵעַ

[H3045](#)

jo·de·a'

tuntee

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskas eläimet

[H5315](#)

ne·fesh

[H929](#)

be·hem·to;

karjansa

[H7356](#)

ve·ra·cha·mei

mutta myötätunto vääryydentekijän on julmaa

[H7563](#)

re·sha'im,

[H394](#)

'ach·za·ri.

¹¹ חִסָּר- רִיקִים וּמְרַדֵּף לֶחֶם יִשְׁבַּע־ אֲדָמָתוֹ עֶבֶד

[H5647](#)

'o·ved

viljelevä

[H127](#)

ad·ma·to

maata

[H7646](#)

jis·ba'-

saa kylläksään leipää

[H3899](#)

la·chem;

[H7291](#)

u·me·rad·def

mutta tavoittelevalta turhuutta

[H7386](#)

rei·kim

[H2638](#)

cha·sar-

puuttuu

לֵב:

[H3820](#)

lev.

ymmärrys

¹² יֵתֵן: צְדִיקִים וְשָׁרֵשׁ רָעִים מִצֹּד רָשָׁע חֲמַד

[H2530](#)

cha·mad

haluavat

[H7563](#)

ra·sho'

vääryydentekijät saalista

[H4685](#)

me·tzod

[H7451](#)

ra'im;

pahojen

[H8328](#)

ve·sho·resh

mutta juuri perustan vanhurskaan

[H6662](#)

tzad·di·kim

[H5414](#)

jit·ten.

antaa

¹³ צִדִּיק: מַצָּרָה וַיֵּצֵא רָע מִוֶּקֶשׁ שְׁפָתָיו בְּפִשֵּׁעַ

[H6588](#)

be·fe·sha'

synti

[H8193](#)

fa·ta·jim

huulten

[H4170](#)

mo·kesh

on ansa

[H7451](#)

ra';

paha

[H3318](#)

vai·je·tze

mutta pääsee ulos hädestä

[H6869](#)

mitz·tza·rah

[H6662](#)

tzad·dik.

vanhurskas

¹⁴ יָשׁוּב) אָדָם יְדִי־ וְגִמּוּל טוֹב יִשְׁבַּע־ אִישׁ פִּי־ מִפִּרְיִ

[H6529](#)

mip·pe·ri

hedelmistä

[H6310](#)

fi-

suunsa

[H376](#)

'ish

ihminen

[H7646](#)

jis·ba'-

saa tyydytyksen hyvän

[H2896](#)

tov;

hyvän

[H1576](#)

u·ge·mul

ja palkka

[H3027](#)

je·dei-

käsien

[H120](#)

'a·dam,

ihmisen

ja·shuv

לֹ: ק) (יָשׁוּב) ch) כ

[H7725](#)

ja·shiv

palaa takaisin

[H0](#)

lo.

hänelle

¹⁵ חֲכָם: לַעֲצָה וְשִׁמְעַ בְּעֵינָיו יִשָּׂר אֱוִיל דָּרָךְ

[H1870](#)

de·rech

tie

[H191](#)

'e·vil

tyhmän

[H3477](#)

ja·sar

on oikea

[H5869](#)

be·ei·nav;

hänen silmissään

[H8085](#)

ve·sho·me·a'

mutta joka kuuntelee neuvon

[H6098](#)

le·e·tzah

[H2450](#)

cha·cham.

on viisas

¹⁶ עָרוֹם: קָלוֹן וְכֶסֶה כַּעֲסוֹ יִדַּע בַּיּוֹם אֱוִיל

[H191](#)

'e·vil,

tyhmän

[H3117](#)

bai·jom

päivässä

[H3045](#)

jiv·va·da'

on tiedossa viha

[H3708](#)

ka·so;

[H3680](#)

ve·cho·seh

ja kätkee

[H7036](#)

ka·lon

häpeänsä

[H6175](#)

'a·rum.

viekas

¹⁷ שִׁקְרִים וְעַד צֶדֶק יִגִּיד אֱמוּנָה יִפְיֶחַ

[H6315](#)

ja·fi·ach

tuo esiin

[H530](#)

'e·mu·nah

totuuden

[H5046](#)

jag·gid

tehden tunnetuksi

[H6664](#)

tze·dek;

vanhurskas

[H5707](#)

ve·'ed

mutta todistaja

[H8267](#)

she·ka·rim

valheellinen

מְרֵמָה:

[H4820](#)

mir·mah.

petosta

¹⁸ חֲכָמִים וְלִשׁוֹן חָרֵב כְּמִדְקָרוֹת בּוֹטָה יֵשׁ

[H3426](#)

jesh

on

[H981](#)

bo·teh

puheet ajattele mattoman kuin pistot

[H4094](#)

ke·mad·ke·rot

[H2719](#)

cha·rev;

miekan

[H3956](#)

u·le·shon

vaan kieli

[H2450](#)

cha·cha·mim

viisaan

מֵרְפָא:

[H4832](#)

mar·pe.

on parantava

¹⁹ לְשׁוֹן אֲרָגִיעָה וְעַד־ לַעֲד תִּכְּוֹן אֶמֶת שְׁפַת־

[H8193](#)
se-fat-
suu

[H571](#)
'e-met
totuuden

[H3559](#)
tik-kon
pysyy vahvana

[H5703](#)
la-'ad;
iankaikkisesti

[H5704](#)
ve-'ad-
mutta vain hetken

[H7281](#)
'ar-gi-'ah,
vain

[H3956](#)
le-shon
kieli

שָׁקֵר:

[H8267](#)
sha-ker.
valheellinen

²⁰ שִׁמְחָה: שָׁלוֹם וְלִיעֶצִי רַע חֲרָשִׁי בְּלֵב־ מִרְמָה

[H4820](#)
mir-mah
petosta

[H3820](#)
be-lev-
sydämessään

[H2790](#)
cho-re-shei
suunnittelee

[H7451](#)
ra';
paha

[H3289](#)
u-le-jo-'a-tzei
mutta

[H7965](#)
sha-lom
neuvojilla rauhaan

[H8057](#)
sim-chah.
on ilo

²¹ רַע: מָלְאוּ וְרָשָׁעִים אֵין כָּל־ לַצַּדִּיק יֵאָנֶה לֹא־

[H3808](#)
lo-
ei

[H579](#)
je-'un-neh
kohtaa

[H6662](#)
latz-tzad-dik
vanhurskasta

[H3605](#)
kol-
mikään

[H205](#)
'a-ven;
turmio

[H7563](#)
u-re-sha-'im,
mutta

[H4390](#)
mal-'u
vääryyden tekijät ovat

[H7451](#)
ra'.
täynnä pahuutta

²² אֶמוּנָה וְעֲשִׂי שָׁקֵר שְׁפַת־ יְהוָה תִּוָּעֶבֶת

[H8441](#)
to-'a-vat
kauhistus ovat

[H3068](#)
JAH-WEH
JAHWEH HERRALLE

[H8193](#)
sif-tei-
huulet

[H8267](#)
sha-ker;
valheelliset

[H6213](#)
ve-'o-sei
mutta jotka tekevät

[H530](#)
'e-mu-nah
totuuden

רְצוֹנוֹ:

[H7522](#)
re-tzo-no.
ovat Hänen mielihyvä

²³ אֵילָת: יִקְרָא כְּסִילִים וְלֵב דָּעַת כְּסֶה עָרוֹם אָדָם

[H120](#)
'a-dam
mies

[H6175](#)
'a-rum
viekas

[H3680](#)
ko-seh
kätkee

[H1847](#)
da-'at;
tietonsa

[H3820](#)
ve-lev
ja sydän

[H3684](#)
ke-si-lim,
tyhmien

[H7121](#)
jik-ra
huutaa julki

[H200](#)
'iv-ve-let.
hulluutensa

²⁴ לָמַס: תִּהְיֶה וְרַמְיָה תִּמְשׁוֹל חֲרוּצִים יָד־

[H3027](#)
jad-
käsi

[H2742](#)
cha-ru-tzim
ahkeran

[H4910](#)
tim-shol;
hallitsee

[H7423](#)
u-re-mi-jah,
mutta laiska

[H1961](#)
tih-jeh
joutuu

[H4522](#)
la-mas.
työveron alaiseksi

²⁵ יִשְׁמְחֶנָּה: טוֹב וְדָבָר יִשְׁחַנֶּה אִישׁ בְּלִבּוֹ דְּאָגָה
[H1674](#) [H3820](#) [H376](#) [H7812](#) [H1697](#) [H2896](#) [H8055](#)
de-'a-gah ve-lev-'ish jash·chen·nah; ve-da·var tov je·sam·me·chen·nah.
ahdistus / huoli sydämen miehen painaa kumaraan mutta sana hyvä tekee iloiseksi

²⁶ תַּתְּעִים: רְשָׁעִים וְדָרֶךְ צַדִּיק מֵרַעְהוּ יֵתֵר
[H8446](#) [H7453](#) [H6662](#) [H1870](#) [H7563](#) [H8582](#)
ja·ter me·re·'e·hu tzad·dik; ve·de·rech re·sha·'im tat·'em.
opastaa ystäväänsä vanhurskas mutta tie vääryydentekijän vie harhaan

²⁷ יִקַּר אָדָם וְהוֹן צִידוֹ רְמִיָּה יִחְרֹךְ לֹא-
[H3808](#) [H2760](#) [H7423](#) [H6718](#) [H1952](#) [H120](#) [H3368](#)
lo- ja·cha·roch re·mi·jah tzei·do; ve·hon-'a·dam ja·kar
ei saa pyydystettyä laiska riistaa mutta omaisuus miehen kallisarvoinen

חֲרוּץ:
[H2742](#)
cha·rutz.
on ahkeruus

²⁸ מוֹת: אֵל- נְתִיבָה וְדָרֶךְ חַיִּים צַדִּיקָה בְּאַרְח-
[H734](#) [H6666](#) [H2416](#) [H1870](#) [H5410](#) [H408](#) [H4194](#)
be-'o·rach tze·da·kah chaj·jim; ve·de·rech ne·ti·vah 'al-ma·vet.
tiellä vanhurskauden on elämä ja sen tien varrella ei ole kuolemaa

¹ גְּעֵרָה: שְׁמַע לֹא־ אֶלֶץ אָב מוֹסֵר חָכָם בֵּן
[H1121](#) [H2450](#) [H4148](#) [H1](#) [H3887](#) [H3808](#) [H8085](#) [H1606](#)
 ben cha·chom mu·sar 'av; ve·letz, lo- sha·ma' ge·a·rah.
 poika viisas kuuntelee opetusta isänsä mutta pilkkaa ei kuuntele nuhteita

² חָמָס: בְּגָדִים וְנֶפֶשׁ טוֹב יֹאכֹל אִישׁ פִּי־ מִפִּרִּי
[H6529](#) [H6310](#) [H376](#) [H398](#) [H2896](#) [H5315](#) [H898](#) [H2555](#)
 mip·pe·ri fi- 'ish jo·chal tov; ve·ne·fesh bo·ge·dim cha·mas.
 hedelmää suunsa ihminen syö hyvää mutta sielu petollisten väkivaltaa

³ לוֹ: מִחֲתָה־ שְׂפָתָיו פֶּיֶשׁק נִפְשׁוֹ שִׁמְר פִּיו נִצֵּר
[H5341](#) [H6310](#) [H8104](#) [H5315](#) [H6589](#) [H8193](#) [H4288](#) [H0](#)
 no·tzer piv sho·mer naf·sho; po·sek fa·tav, me·chit·tah- lo.
 joka vartioi suutaan vahtii sieluaan joka avaa levälleen huulensa saa tuhon hän

⁴ תִּדְּשָׁן: חֲרָצִים וְנֶפֶשׁ עָצַל נִפְשׁוֹ וְאִין מִתְאַוָּה
[H183](#) [H369](#) [H5315](#) [H6102](#) [H5315](#) [H2742](#) [H1878](#)
 mit·av·vah va·a·jin naf·sho 'a·tzel; ve·ne·fesh cha·ru·tzim te·dush·shan.
 haluaa saamatta mitään sielu laiskan mutta sielu ahkeran saa yltäkylläisesti

⁵ יִבְאִישׁ אִרְשָׁע צַדִּיק יִשְׁנָא שְׁקֵר דְּבַר־
[H1697](#) [H8267](#) [H8130](#) [H6662](#) [H7563](#) [H887](#)
 de·va·ro·she- ker jis·na tzad·dik; ve·ra·sha', jav·'ish
 sanaa valheellista vihaa vanhurskas mutta vääryydentekijälle se on vastenmielistä

וַיַּחֲפִיר:
[H2659](#)
 ve·jach·pir.
 ja hän joutuu häpeään

⁶ חֲטָאֵת: תִּסְלַף אִרְשָׁעָה דֶּרֶךְ תָּם תִּצֹר צַדִּיקָה
[H6666](#) [H5341](#) [H8537](#) [H1870](#) [H7564](#) [H5557](#) [H2403](#)
 tze·da·kah titz·tzor tom- da·rech; ve·rish·'ah, te·sal·lef chat·tat.
 oikeudenmukaisuus suojelee viatonta tiellä mutta pahuus turmelee syntisen

⁷ מִתְרוֹשֵׁשׁ כָּל וְאִין מִתְעַשֵּׂר יֵשׁ
[H3426](#) [H6238](#) [H369](#) [H3605](#) [H7326](#)
 jesh mit·'ash·sher ve·ein kol; mit·ro·shesh,
 on olemassa jotka teeskentelevät rikasta vaikka ei heillä mitään ole toiset teeskentelevät köyhää

רב: והון

[H1952](#)

ve·hon

rikkaudessa suuressa

[H7227](#)

rav.

8 גְּעָרָה: שָׁמַע לֹא־ אִרְשׁ עֲשֶׂרוּ אִישׁ נַפְשׁוֹ כְּפָר־

[H3724](#)

ko·fer

tyydytys

[H5315](#)

ne·fesh-

sielun

[H376](#)

'ish

miehen

[H6239](#)

a·she·ro;

on rikkauudessa mutta köyhä ei

[H7326](#)

ve·rash,

[H3808](#)

lo-

[H8085](#)

sha·ma'

kuule

[H1606](#)

ge·a·rah.

nuhteita

9 יִדְעָרְ: רָשָׁעִים וְנֹר יִשְׁמַח צְדִיקִים אֹר־

[H216](#)

'or-

Valkeus

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaiden

[H8055](#)

jis·mach;

loistaa iloa

[H5216](#)

ve·ner

[H7563](#)

re·sha'im

[H1846](#)

jid·'ach.

sammu

10 חֲכָמָה: נֹעֲצִים וְאֶת־ מִצָּה יִתֵּן בְּזָדוֹן רַק־

[H7535](#)

rak-

vain pelkkää ylpeys

[H2087](#)

be·za·don

[H5414](#)

jit·ten

tuottaa riitaa

[H4683](#)

matz·tzah;

[H854](#)

ve·et

ET

[H3289](#)

no·a·tzim

mutta antaa neuvoja viisas

[H2451](#)

choch·mah

11 יִרְבֶּה: יָד עַל־ וְקִבֵּץ יִמְעָט מִהֶבֶל הוֹן־

[H1952](#)

hon

rikkaus

[H1892](#)

me·he·vel

turhamaisuudella

[H4591](#)

jim·'at;

saatu vähenee

[H6908](#)

ve·ko·vetz

mutta koottu

[H5921](#)

'al-

[H3027](#)

jad

työllä käsien lisääntyy

[H7235](#)

jar·beh.

12 תַּאֲוָה חַיִּים וְעֵץ לֵב מַחֲלָה־ מִמִּשְׁכָּה תוֹחֶלֶת־

[H8431](#)

to·che·let

odotus

[H4900](#)

me·mush·sha·chah

joka pitkittyy

[H2470](#)

ma·cha·lah-

tekee sairaaksi

[H3820](#)

lev;

[H6086](#)

ve·etz

[H2416](#)

chaj·jim,

[H8378](#)

ta·a·vah

sydämen mutta puu elämän on toive

בָּאָה:

[H935](#)

va·'ah.

täyttynyt

13 בָּז יִירָא לוֹ יַחֲבֹל לְדָבָר

[H936](#)

baz

joka ylenkatsoo sanan

[H1697](#)

le·da·vor

[H2254](#)

je·cha·vel

tuhoutuu

[H0](#)

lo;

hän

[H3373](#)

vi·re

mutta joka kunnioittaa käskyä

הוּא מִצְוָה

[H4687](#)

mitz·vah,

[H1931](#)

hu

hän

יְשׁוּלָם:

[H7999](#)

je·shul·lam.

lähtee rauhassa

¹⁴ מָוֹת: מִמֶּקְשִׁי לָסוּר חַיִּים מִקּוֹר חֲכָם תּוֹרַת

[H8451](#)

to-rat
opetus

[H2450](#)

cha·chom
viisaan

[H4726](#)

me·kor
on lähde

[H2416](#)

chaj·jim;
elämän

[H5493](#)

la·sur,
välttämään

[H4170](#)

mi·mo·ke·shei
ansoja

[H4194](#)

ma·vet.
kuoleman

¹⁵ אִיתָן: בְּגָדִים וְדָרֶךְ חֵן יִתֵּן טוֹב שֶׁכֶּל-

[H7922](#)

se·chel-
ymmärrys

[H2896](#)

tov
hyvä

[H5414](#)

jit·ten-
antaa

[H2580](#)

chen;
armon

[H1870](#)

ve·de·rech
mutta tie

[H898](#)

bo·ge·dim
pettäjien

[H386](#)

'ei·tan.
on kova

¹⁶ אֱלֹת: יִפְרֹשׁ אֶכְסִיל בְּדַעַת יַעֲשֶׂה עָרוֹם כָּל-

[H3605](#)

kol-
jokainen

[H6175](#)

'a·rum
järkevä

[H6213](#)

ja·a·seh
käyttää

[H1847](#)

ve·da·'at;
ymmärrystä

[H3684](#)

u·che·sil,
mutta tyhmä

[H6566](#)

jif·ros
tuo julki

[H200](#)

'iv·ve·let.
hulluutensa

¹⁷ מִרְפָּא: אֲמוּנִים וְצִיר בְּרַע יִפְלֹרֶשׁע מִלְּאָךְ

[H4397](#)

mal·'ach
sanansaattaja

[H7563](#)

ra·sho'
pahuuden

[H5307](#)

jip·pol
kaatuu

[H7451](#)

be·ra';
pahuuteensa

[H6735](#)

ve·tzir
mutta lähettiläs

[H529](#)

'e·mu·nim
totuuden

[H4832](#)

mar·pe.
parantaa

¹⁸ תּוֹכַחַת וְשׁוֹמֵר מוֹסֵר פּוֹרַע וְקָלוֹן רִישׁ

[H7389](#)

reish
köyhyys

[H7036](#)

ve·ka·lon
ja häpeä sille

[H6544](#)

po·re·a'
joka hylkää

[H4148](#)

mu·sar;
opetuksen

[H8104](#)

ve·sho·mer
mutta joka ottaa vastaan

[H8433](#)

to·cha·chat
nuhteen

יִכְבֹּד:

[H3513](#)

je·chub·bad.
saa kunnian

¹⁹ סוֹר כְּסִילִים וְתוֹעֵבַת לִנְפֶשׁ תַּעֲרֹב נְהִיָּה תֵּאוּה

[H8378](#)

ta·a·vah
toive

[H1961](#)

nih·jah
toteutunut

[H6149](#)

te·e·rav
on suloinen

[H5315](#)

le·na·fesh;
sielulle

[H8441](#)

ve·to·'a·vat
mutta kauhistus

[H3684](#)

ke·si·lim,
tyhmille

[H5493](#)

sur
on luopua

מֵרַע:

[H7451](#)

me·ra'.
pahasta

²⁰ (כ וַחֲכָם) ch (ק הוֹלֵךְ) q (כ הָלוֹךְ) ch
 ha·loch H1980 ho·lech vaeltaminen
 H853 'et- ET
 H2450 cha·cha·mim kanssa viisaiden
 va·cha·cham

יְרוּעַ: כְּסִילִים וְרָעָה (ק יַחֲכָם)
 H2449 jech·kam; tekee viisaaksi
 H7462 ve·ro·'eh mutta seuralainen tyhmien
 H3684 che·si·lim
 H7321 je·ro·a'. tuhoutuu

²¹ טוֹב: יְשָׁלֵם צַדִּיקִים וְאֶת־רָעָה תִּרְדֹּף חַטָּאִים
 H2400 chat·ta·'im syntisiä
 H7291 te·rad·def ajaa takaa
 H7451 ra·'ah; pahuus
 H853 ve·'et ET
 H6662 tzad·di·kim, mutta vanhurskaat palkitaan
 H7999 je·shal·lem-
 H2896 tov. hyvyydellä

²² חֵיל לְצַדִּיק וְצָפוֹן בָּנִים בְּנֵי־יִנְחִיל טוֹב
 H2896 tov, hyvä
 H5157 jan·chil jättää perinnon lastensa
 H1121 be·nei- lapsillekin
 H1121 va·nim; mutta on varattu vanhurskaille omaisuus
 H6845 ve·tza·fun
 H6662 latz·tzad·dik,
 H2428 cheil omaisuus

חֹטֵא:

H2398 cho·te.
 syntisten

²³ בְּלֹא נִסְפָּה וַיֵּשׁ רָאשִׁים גִּיר אֹכֵל רֶב־
 H7230 rov- runsas
 H400 'o·chel sato
 H5215 nir on maassa viljellyssä köyhän
 H7326 ra·shim;
 H3426 ve·jesh myös on joka tuhoutuu
 H5595 nis·peh, puutteessa
 H3808 be·lo

מִשְׁפָּט:

H4941 mish·pat.
 oikeudenmukaisuuden

²⁴ מוֹסֵר: שְׁחָרוּ אֶהְבּוּ בְנוֹ שׁוֹנֵא שְׁבִטוֹ חוֹשֵׁךְ
 H2820 cho·sech joka säästää vitsaansa
 H7626 ve·tov vihaa
 H8130 so·ne
 H1121 ve·no; lastaan
 H157 ve·'o·ha·vo, mutta joka rakastaa
 H7836 shi·cha·ro ajoissa häntä
 H4148 mu·sar. hillitsee

²⁵ רָשָׁעִים וְבֶטֶן נִפְשׁוֹ לְשִׁבְעַ אֹכֵל צַדִּיק
 H6662 tzad·dik, vanhurskas syö
 H398 'o·chel ravitakseen kylläiseksi
 H7648 le·soa' sielunsa
 H5315 naf·sho;
 H990 u·ve·ten mutta vatsa
 H7563 re·sha·'im vääryydetekijän

פ.ת.ח.ס.
[H2637](#) Peh
tech·sar.
käsii puutetta

¹ תִּהְיֶה־נִסְנוּ: בִּידֵיהָ וְאֵלֶת בֵּיתָהּ בְּנִתָּהּ נָשִׁים חֲכָמוֹת

[H2454](#)

chach-mot
viisaus

[H802](#)

na-shim
vaimojen

[H1129](#)

ba-ne-tah
rakentaa

[H1004](#)

vei-tah;
huoneen

[H200](#)

ve-'iv-ve-let,
mutta tyhmä

[H3027](#)

be-ja-dei-ha

[H2040](#)

te-her-sen-nu.
sen repii alas

² דֶּרֶכִּיו וְנִלּוֹז יְהוָה יֵרָא בִישָׁרוֹ הוֹלֵךְ

[H1980](#)

ho-lech

[H3476](#)

be-ja-she-ro

[H3373](#)

je-re

[H3068](#)

JAH-WEH;

[H3868](#)

u-ne-loz

[H1870](#)

de-ra-chav

joka kulkee suoruudessa kunnioittaa JAHWEH HERRAA mutta joka kääntyy pois tieltä

בוֹזֶהוּ:

[H959](#)

bo-ze-hu.

halveksii Häntä

³ תִּשְׁמֹרֶם: חֲכָמִים וְשֹׁפְתֵי גֵאוּה חֲטָר אֵוִיל בְּפִי-

[H6310](#)

be-fi-
suussa

[H191](#)

'e-vil
tyhmän

[H2415](#)

cho-ter

[H1346](#)

ga-'a-vah;

[H8193](#)

ve-sif-tei

[H2450](#)

cha-cha-mim,

[H8104](#)

tish-mu-rem.

varjelevat

⁴ בְּכַח תִּבּוֹאוֹת וְרֹב בָּר אֲבוֹס אֶלְפִים בָּאִין

[H369](#)

be-'ein
ellei ole

[H504](#)

'a-la-fim
karjaa

[H18](#)

'e-vus
on karsina

[H1249](#)

bar;

[H7230](#)

ve-rov-

[H8393](#)

te-vu-'ot,

sato

[H3581](#)

be-cho-ach

saadaan voimalla

שׁוֹר:

[H7794](#)

shor.

härän

⁵ שָׁקֶר: עַד כְּזָבִים וְיָפִיחַ יִכְזֹב לֹא אֲמוּנִים עַד

[H5707](#)

'ed
todistaja totuuden

[H529](#)

'e-mu-nim

[H3808](#)

lo
ei

[H3576](#)

je-chaz-zev;
valehtelee

[H6315](#)

ve-ja-fi-ach

[H3577](#)

ke-za-vim,

[H5707](#)

'ed

[H8267](#)

sha-ker.

todistaja valheellinen

⁶ נֶקֶל: לְנַבּוֹן וְדַעַת וְאִין חֲכָמָה לֵץ בִּקְשָׁה

[H1245](#)

bik-kesh-
etsii

[H3887](#)

letz

[H2451](#)

choch-mah

[H369](#)

va-'a-jin;

[H1847](#)

ve-da-'at

[H995](#)

le-na-von

[H7043](#)

na-kal.

ja ei löydä mutta saa tietämyksen ymmärtäväinen nopeasti

⁷ שִׁפְתֵי- יִדְעַת וּבֶל- כְּסִיל לְאִישׁ מִנֶּגֶד לֶךְ
[H1980](#) [H5048](#) [H376](#) [H3684](#) [H1077](#) [H3045](#) [H8193](#)
 lech min-ne·ged le-'ish ke-sil; u-val- ja-da'ta, sif-tei-
 mene pois edestä ihmisen tyhmän sillä et tule tuntemaan hänen huuliltaan

דַּעַת:

[H1847](#)
 da-'at.
 tietämystä

⁸ כְּסִילִים וְאוֹלֵת דֶּרֶךְ הַבֵּין עָרוֹם חֲכָמַת
[H2451](#) [H6175](#) [H995](#) [H1870](#) [H200](#) [H3684](#)
 cha-che·mat 'a·rum ha·vin dar·ko; ve-'iv·ve·let ke-si·lim
 viisaus ymmärtäväisen opastaa häntä tiellä ja hulluus tyhmien

מִרְמָה:

[H4820](#)
 mir-mah.
 on petosta

⁹ רָצוֹן: יִשְׁרִים וּבֵין אָשָׁם יְלִיץ אוֹלִים
[H191](#) [H3887](#) [H817](#) [H996](#) [H3477](#) [H7522](#)
 'e-vi·lim ja·litz 'a·sham; u·vein je-sha·rim ra'tzon.
 tyhmät pilkkaavat syyllisyyttä mutta keskuudessa oikeudenmukaisten on hyväntahtoisuus

¹⁰ זָר: יִתְעַרֵּב לֹא- וּבִשְׁמַחְתּוֹ נִפְשׁוֹ מִרַת יוֹדַע לֵב
[H3820](#) [H3045](#) [H4751](#) [H5315](#) [H8057](#) [H3808](#) [H6148](#) [H2114](#)
 lev, jo-de-a' mar-rat naf-sho; u·ve·sim·cha-to, lo- jit-'a-rav zar.
 sydän tuntee katkeruuden sielun ja sen iloon ei voi ottaa osaa vieras

¹¹ יִפְרִיחַ: יִשְׁרִים וְאֶהֱלִי יִשְׁמַד רְשָׁעִים בֵּית
[H1004](#) [H7563](#) [H8045](#) [H168](#) [H3477](#) [H6524](#)
 beit re-sha'im jish-sha·med; ve-'o-hel je-sha·rim jaf-ri·ach.
 huone vääryydentekijän hävitetään mutta maja oikeudenmukaisten kukoistaa

¹² מָוֶת: דֶּרֶכִי- וְאַחֲרִיתָהּ אִישׁ לִפְנֵי- יִשְׁר דֶּרֶךְ יֵשׁ
[H3426](#) [H1870](#) [H3477](#) [H6440](#) [H376](#) [H319](#) [H1870](#) [H4194](#)
 jesh de-rech ja-shor lif-nei-'ish; ve-'a·cha·ri-tah, dar-chei- ma·vet.
 on olemassa tie suora mielestä ihmisen joka lopulta on tie kuoleman

13 שְׁמַחָה וְאַחֲרִיתָהּ לֵב יִכָּאֵב בְּשִׁחוּק גַּם־

[H1571](#)

gam-
myös

[H7814](#)

bis·chok
nauraessa

[H3510](#)

jich·'av-
voi olla murheellinen sydän

[H3820](#)

lev;

[H319](#)

ve·'a·cha·ri·tah
ja lopuksi

[H8057](#)

sim·chah
ilon

תּוֹגָה:

[H8424](#)

tu·gah.
on suru

14 טוֹב: אִישׁ וְיִמְעָלָיו לֵב סוֹג וְשִׁבַּע מִדְּרָכָיו

[H1870](#)

mid·de·ra·chav

[H7646](#)

jis·ba'

[H5472](#)

sug

[H3820](#)

lev;

[H5921](#)

u·me·'a·lav,

[H376](#)

'ish

[H2896](#)

tov.

omista teistään saa kylläkseen luopion sydän mutta teoistaan ihminen hyvä

15 לֹא־נִשְׁרָו: יְבִין וְעָרוֹם דְּבַר לְכָל־ יֵאֱמִין פֶּתִי

[H6612](#)

pe·ti

yksinkertainen uskoo

[H539](#)

ja·'a·min

[H3605](#)

le·chol

jokaisen

[H1697](#)

da·var;

sanan

[H6175](#)

ve·'a·rum,

mutta ymmärtäinen harkitsee askeleensa

[H995](#)

ja·vin

[H838](#)

la·'a·shu·ro.

16 וְבוֹטָח: מִתְעַבֵּר וְכִסִּיל מֶרַע וְסָר יֵרָא חָכָם

[H2450](#)

cha·cham

viisas

[H3373](#)

ja·re

pelkää

[H5493](#)

ve·sar

ja kääntyy pois pahasta

[H7451](#)

me·ra';

mutta tyhmä kulkee

[H3684](#)

u·che·sil,

mutta tyhmä kulkee

[H5674](#)

mit·'ab·ber

mutta tyhmä kulkee

[H982](#)

u·vo·te·ach.

ja on huoleton

17 וְשִׁנְאָה: מְזֻמּוֹת וְאִישׁ אֹלֶת יַעֲשֶׂה אִפִּים קָצָר־

[H7116](#)

ke·tzar-

pika

[H639](#)

'ap·pa·jim

vihainen

[H6213](#)

ja·'a·seh

tekee

[H200](#)

'iv·ve·let;

tyhmyyksiä ja miestä

[H376](#)

ve·'ish

juonittelevaa

[H4209](#)

me·zim·mot,

juonittelevaa

[H8130](#)

jis·sa·ne.

vihataan

18 דַּעַת: יִכְתְּרוּ וְעָרוֹמִים אֹלֶת פְּתָאִים נָחֵלוּ

[H5157](#)

na·cha·lu

yksinkertainen perii

[H6612](#)

fe·ta·jim

perii

[H200](#)

'iv·ve·let;

hulluutta

[H6175](#)

va·'a·ru·mim,

mutta ymmärtäväisiä ympäröi

[H3803](#)

jach·ti·ru

harkinta

[H1847](#)

da·'at.

harkinta

19 נִשְׁעָרִי עַל־ וְרִשְׁעִים טוֹבִים לִפְנֵי רָעִים שִׁחוּ

[H7817](#)

sha·chu

tulevat kumartumaan pahat

[H7451](#)

ra·'im

edessä

[H6440](#)

lif·nei

edessä

[H2896](#)

to·vim;

hyvien

[H7563](#)

u·re·sha·'im,

ja vääryydentekijät

[H5921](#)

'al-

porteilla

[H8179](#)

sha·'a·rei

porteilla

צְדִיק:

[H6662](#)

tzad·dik.

oikeuden

²⁰ רַבִּים: עָשִׂיר וְאַהֲבֵי רָשׁ יִשָּׁנָא לְרַעְהוּ גַם-

[H1571](#)
gam-
myös

[H7453](#)
le-re'e-hu
ystävä

[H8130](#)
jis-sa-ne
vihaa

[H7326](#) [H157](#)
rash; ve'o-ha-vei
köyhää mutta rakastavat rikasta

[H6223](#)
'a-shir

[H7227](#)
rab-bim.
monet

²¹ (כ עֲנִיִּים) ch וּמַחוּנִן חוּטָא לְרַעְהוּ בֹז-

[H936](#)
boz-

[H7453](#)
le-re'e-hu

[H2398](#)
cho-te;

[H2603](#)
u-me-cho-nen

'a-na-jim

joka halveksii lähimmäistään tekee syntiä mutta joka on armollinen

אֲשֶׁרִיו: (ק עֲנִיִּים) q

[H6041](#)
'a-na-vim
köyhille

[H835](#)
'ash-rav.
on siunattu

²² חֲרָשִׁי וְאֶמֶת וְחֶסֶד רָע חֲרָשִׁי יִתְעוּ הָלוֹא-

[H3808](#)
halo-
eivätkö ne

[H8582](#)
jit-'u
erehdy

[H2790](#)
cho-re-shei
jotka suunnittelevat pahaa

[H7451](#)
ra';

[H2617](#)
ve-che-sed

[H571](#)
ve-'e-met,

[H2790](#)
cho-re-shei
mutta armo ja totuus niille jotka suunnittelevat

טוֹב:

[H2896](#)
tov.
hyvää

²³ אַךְ- שְׁפָתַיִם וְדָבָר מוֹתֵר יִהְיֶה עֶצֶב בְּכָל-

[H3605](#)
be-chol
kaikesta

[H6089](#)
'e-tzev
työstä

[H1961](#)
jih-jeh
on

[H4195](#)
mo-tar;
hyötyä

[H1697](#)
u-de-var-

mutta sanoista huulten

[H8193](#)
se-fa-ta-jim,

[H389](#)
'ach-
vain

לְמַחְסוֹר:

[H4270](#)
le-mach-sor.
köyhyyttä

²⁴ אֹלֶת: כְּסִילִים אֹלֶת עֲשָׂרָם חֲכָמִים עֶטְרֶת

[H5850](#)
'a-te-ret
seppele

[H2450](#)
cha-cha-mim
viisaiden

[H6239](#)
'a-she-ram;
on heidän rikkautensa hulluudet

[H200](#)
'iv-ve-let

[H3684](#)
ke-si-lim
tyhmien

[H200](#)
'iv-ve-let.
hulluutta

²⁵ מִרְמָה: כְּזָבִים וַיִּפַּח אֶמֶת עַד נִפְשׁוֹת מִצִּיל

[H5337](#)
matz-tzil
pelastaa

[H5315](#)
ne-fa-shot
sielun

[H5707](#)
'ed
todistaja

[H571](#)
'e-met;
totuuden

[H6315](#)
ve-ja-fi-ach
mutta syytää valheita

[H3577](#)
ke-za-vim

[H4820](#)
mir-mah.
petollinen

²⁶ מַחֲסֶה: יְהִי־הוּא לְבָנִי עַל מִבְּטַח יְהוָה בִּירְאֶת

[H3374](#)
be-jir'-at
pelossa

[H3069](#)
JAH-WEH
JAHWEH HERRAN on turva

[H4009](#)
miv-tach-
on turva

[H5797](#) [H1121](#) [H1961](#)
'oz; u-le-va-nav, jih-jeh
vahva ja lapsillekin on

[H4268](#)
mach-seh.
turvapaikka

²⁷ מוֹת: מִמֶּקְשִׁי לְסוֹר חַיִּים מִקּוֹר יְהוָה בִּירְאֶת

[H3374](#)
jir'-at
pelko

[H3068](#)
JAH-WEH
JAHWEH HERRAN on lähde

[H4726](#)
me-kor
me-kor

[H2416](#)
chaj-jim;
elämän

[H5493](#)
la-sur,
välttämiseksi

[H4170](#)
mi-mo-ke-shei
ansoja

[H4194](#)
ma-vet.
kuoleman

²⁸ רִצּוֹן: מַחֲתֶת לֹאִם וּבֶאֱפֶס מֶלֶךְ הַדֶּרֶת עִם בָּרֶב-

[H7230](#)
be-rov-
paljoudessa

[H5971](#) [H1927](#)
'am had-rat-
kansan on kunnia

[H4428](#)
me-lech;
kuninkaan

[H657](#)
u-ve-'e-fes
mutta vähyys

[H3816](#)
le-'om,
kansan

[H4288](#)
me-chit-tat
on tuho

[H7333](#)
ra-zon.
ruhtinaan

²⁹ אֵלֶּת: מֵרִים רוּחַ וְקֶצֶר תְּבוּנָה רַב־אֲפִים אֶרֶץ

[H750](#)
'e-rech
hitaalla

[H639](#)
'ap-pa-jim
vihaan

[H7227](#)
rav-
suuri on

[H8394](#)
te-vu-nah;
ymmärrys

[H7116](#)
u-ke-tzar-
mutta kärsimätön henki

[H7307](#)
ru-ach,
korottaa

[H7311](#)
me-rim
korottaa

[H200](#)
'iv-ve-let.
tyhmyyttä

³⁰ עֲצָמוֹת וְרֶקֶב מִרְפָּא לֵב בְּשָׂרִים חַיִּי

[H2416](#)
chaj-jei
eläväksi tekee

[H1320](#)
ve-sa-rim
ruumiin

[H3820](#) [H4832](#)
lev mar-pe;
sydän terve

[H7538](#) [H6106](#)
u-re-kav a-tza-mot
mutta mätä on luissa

קִנְאָה:

[H7068](#)
kin-'ah.

kateus / mustasukkaisuus

³¹ עֲשֵׂהוּ חֵרֶף דָּל עֲשֵׂק-

[H6231](#)
'o-shek-
joka sortaa

[H1800](#)
dal
vaivaista / heikkoa / kurjaa / kärsivää pilkkaa

[H2778](#)
che-ref
hän

[H6213](#)
'O-se-hu;
hänen Luojaansa

אֲבִיוֹן: חֵן וּמִכְבָּדוֹ

[H3513](#)
u-me-chab-be-do,
mutta kunnioittaa

[H2603](#)
cho-nen
Häntä joka on

[H34](#)
ev-jon.
armollinen

mutta kunnioittaa Häntä joka on armollinen köyhälle

³² צִדִּיק: בְּמוֹתָו וְחָסֶה רָשָׁע יִדָּחַהּ בְּרָעָתוֹ
[H7451](#) [H1760](#) [H7563](#) [H2620](#) [H4194](#) [H6662](#)
 be-ra'a-to jid-da-cheh ra-sha'; ve-cho-seh ve-mo-to tzad-dik.
 pahuuteensa sortuu vääryydentekijä mutta on turva kuollessaan vanhurskaalla

³³ כְּסִילִים וּבְקָרֵב חֲכָמָה תִּנּוּחַ נָבוֹן בְּלֵב
[H3820](#) [H995](#) [H5117](#) [H2451](#) [H7130](#) [H3684](#)
 be-lev na-von ta-nu-ach choch-mah u-ve-ke-rev ke-si-lim,
 sydämessä ymmärtävän lepää viisaus ja keskuudessa tyhmien

תִּוְדָע:
[H3045](#)
 tiv·va·de·a'.
 se tulee tunnetuksi

³⁴ חֲטָאת: לְאֻמִּים וְחָסֵד גֹּיִ תְּרוֹמֵם צְדָקָה
[H6666](#) [H7311](#) [H1471](#) [H2617](#) [H3816](#) [H2403](#)
 tze-da-kah te-ro-mem- goj; ve-che-sed le-'um-mim chat-tat.
 vanhurskaus korottaa kansan mutta häpeä kansakuntien on synty

³⁵ מִבִּישׁ: תִּהְיֶה יַעֲבֹרְתּוֹ מִשְׁכִּיל לַעֲבֹד מֶלֶךְ רָצוֹן
[H7522](#) [H4428](#) [H5650](#) [H7919](#) [H5678](#) [H1961](#) [H954](#)
 re-tzon- me-lech le-e-ved mas-kil; ve-'ev-ra-to, tih-jeh me-vish.
 suosio kuninkaan on palvelijalle viisaalle mutta hänen vihansa saa häpeällinen

¹ אָף: יַעֲלֶה- עֹצֵב וְדָבַר חֲמָה יִשְׁיב רֹךְ מִעֲנָה-

[H4617](#)
ma'a-neh-
vastaus

[H7390](#) [H7725](#)
rach ja-shiv
lempeä kääntää pois

[H2534](#)
che-mah;
kiukun

[H1697](#)
u-de-var-
ja sana

[H6089](#)
'e-tzev,
loukkaava

[H5927](#)
ja'a-leh-
nostaa

[H639](#)
'af.
vihan

² יִבְיַע כְּסִילִים וּפִי דָעַת תִּיטִיב חֲכָמִים לְשׁוֹן

[H3956](#)
le-shon
kieli

[H2450](#)
cha-cha-mim
viisaiden

[H3190](#)
tei-tiv
tekee miellyttäväksi

[H1847](#)
da'at;
opetuksen

[H6310](#)
u-fi
mutta suu

[H3684](#)
che-si-lim,
tyhmien

[H5042](#)
jab-bi-a'
pulppuaa

אוֹלֶת:

[H200](#)
'iv-ve-let.
hulluutta

³ וְטוֹבִים: רָעִים צְפוֹת יְהוָה עֵינֵי מָקוֹם בְּכָל-

[H3605](#)
be-chol
kaikissa

[H4725](#)
ma-kom
paikoissa

[H5869](#)
'ei-nei
ovat silmät

[H3068](#)
JAH-WEH;
JAHWEH HERRAN

[H6822](#)
tzo-fot,
tarkkaillen

[H7451](#)
ra'im
pahaa

[H2896](#)
v-to-vim
ja hyvää

⁴ בְּרוּחַ: שֹׁכֵר בָּהּ וְסֹלֶף חַיִּים עֵץ לְשׁוֹן מֵרֶפֶא

[H4832](#)
mar-pe
terve

[H3956](#)
la-shon
kieli

[H6086](#)
'etz
on puu

[H2416](#)
chaj-jim;
elämän

[H5558](#)
ve-se-lef
mutta vääräys

[H0](#)
bah,
sen

[H7667](#)
she-ver
murtaa

[H7307](#)
be-ru-ach.
hengen

⁵ יַעֲרֵם: תּוֹכַחַת וְשֹׁמֵר אָבִיו מוֹסֵר וְנֹאֵץ אֵוִיל

[H191](#)
'e-vil,
tyhmä

[H5006](#)
jin'atz
halveksii

[H4148](#)
mu-sar
opetusta

[H1](#)
'a-viv;
isänsä

[H8104](#)
ve-sho-mer
mutta joka pitää nuhteen

[H8433](#)
to-cha-chat
nuhteeseen

[H6191](#)
ja'rim.
on älykäs

⁶ רָשָׁע וּבִתְבוּאָת רַב חֶסֶן צַדִּיק בֵּית

[H1004](#)
beit
huoneessa

[H6662](#)
tzad-dik
vanhurskaan

[H2633](#)
cho-sen
on rikkaudet

[H7227](#)
rav;
runsaat

[H8393](#)
u-vit-vu-'at
mutta tulot

[H7563](#)
ra-sha'
vääryyden tekijän

נֶעֱכָרַת:

[H5916](#)
ne'ka-ret.
ovat sekasortoiset

⁷ כֵּן: לֹא־כִסִּילִים וְלִב־דָּעַת יִזְרוּ חֲכָמִים שְׁפִתַי⁷
[H8193](#) [H2450](#) [H2219](#) [H1847](#) [H3820](#) [H3684](#) [H3808](#) [H3651](#)
sif·tei cha·cha·mim je·za·ru da·'at; ve·lev ke·si·lim lo- chen.
huulet viisaiden jakavat neuvoja mutta sydän tyhmän ei ole sellainen

⁸ יִשְׂרָיִם וּתְפִלָּת יְהוָה תוֹעֲבָת רְשָׁעִים זָבַח⁸
[H2077](#) [H7563](#) [H8441](#) [H3068](#) [H8605](#) [H3477](#)
ze·vach re·sha·'im to·'a·vat JAH·WEH; u·te·fil·lat je·sha·rim
uhri vääryydenkijöiden on kauhistus JAHWEH HERRALLE mutta rukous oikeamielisten

רְצוֹנוֹ:
[H7522](#)
re·tzo·no.
on Hänelle ilo

⁹ יְהוָה תוֹעֲבָת רָשָׁע דֶּרֶךְ וּמִרְדֵּף צִדְקָה⁹
[H8441](#) [H3068](#) [H1870](#) [H7563](#) [H7291](#) [H6666](#)
to·'a·vat JAH·WEH de·rech ra·sha'; u·me·rad·def tze·da·kah
kauhistus JAHWEH HERRALLE on tie vääryydenkijöiden mutta joka seuraa vanhurskautta

יֶאֱהָב:
[H157](#)
je·'e·hav.
sitä Hän rakastaa

¹⁰ יָמוּת: תּוֹכַחַת שׁוֹנֵא אֶרַח לְעֵזֵב רָע מוֹסֵר¹⁰
[H4148](#) [H7451](#) [H5800](#) [H734](#) [H8130](#) [H8433](#) [H4191](#)
mu·sar ra' le·'o·zev 'o·rach; so·ne to·cha·chat ja·mut.
rangaistus paha sille joka hylkää tien joka vihaa nuhdetta kuolee

¹¹ לְבוֹת כִּי־אֶף יְהוָה נֶגַד וְאַבְדּוֹן שְׁאוֹל¹¹
[H7585](#) [H11](#) [H5048](#) [H3069](#) [H637](#) [H3588](#) [H3826](#)
she·'ol va·'a·vad·don ne·ged JAH·WEH; 'af, ki- lib·bot
sheol / tuonela ja kadotus on edessä JAHWEH HERRAN kuinka paljon enemmän sydämet

אָדָם: בְּנֵי־
[H1121](#) [H120](#)
be·nei- 'a·dam.
lasten ihmisen

¹² יֵלֶךְ: לֹא תִכְמְּיִם אֶל־ לוֹ הוֹכֵחַ לִץ יֶאֱהָב־ לֹא

[H3808](#) [H157](#) [H3887](#) [H3198](#) [H0](#) [H413](#) [H2450](#) [H3808](#) [H1980](#)
lo je'e-hav- letz ho-che-ach lo; 'el- cha-cha-mim, lo je-lech.
ei rakasta pilkkaaaja että nuhdellaan häntä luo viisaiden ei hän mene

¹³ נִכְאָה: רוּחַ לֵב וּבְעֶצְבֹת פָּנִים יֵיטֵב שְׂמִיחַ לֵב

[H3820](#) [H8056](#) [H3190](#) [H6440](#) [H6094](#) [H3820](#) [H7307](#) [H5218](#)
lev me-ach jei-tiv pa-nim; u-ve-'atz-tze-vat- lev ru-ach ne-che-'ah.
sydän iloinen tekee kauniiksi kasvot mutta suru sydämen hengen murtaa

¹⁴ כְּסִילִים (q) ק (וּפִי) (ch) (כּ וּפְנִי) דַּעַת יְבַקֵּשׁ־ נָבוֹן לֵב

[H3820](#) [H995](#) [H1245](#) [H1847](#) [u-fe-nei](#) [H6310](#) [H3684](#)
lev na-von je-vak-kesh- da-'at; u-fi che-si-lim,
sydän ymmärtäväisen janoaa viisautta mutta suu tyhmien

אֹלֶת: יָרֵעָה

[H7462](#) [H200](#)
jir-'eh 'iv-ve-let.
ruokitaan hulluudella

¹⁵ תַּמִּיד: מִשְׁתָּה לֵב וְטוֹב־ רָעִים עָנִי יָמִי כָּל־

[H3605](#) [H3117](#) [H6041](#) [H7451](#) [H2896](#) [H3820](#) [H4960](#) [H8548](#)
kol- je-mei 'a-ni ra'im; ve-tov- lev, mish-teh ta-mid.
kaikki päivät kärsivän ovat pahoja mutta iloisella sydämellä on juhla jatkuva

¹⁶ וּמִהוֹמָה רָב מֵאוֹצָר יְהוָה בִּירְאֶת מַעַט טוֹב־

[H2896](#) [H4592](#) [H3374](#) [H3068](#) [H214](#) [H7227](#) [H4103](#)
tov- me-'at be-jir-'at JAH·WEH; me-'o-tzar rav, u-me-hu-mah
parempi vähän pelossa JAHWEH HERRAN kuin aarre suuri ja ahdistus

בּוֹ:

[H0](#)
vo.
sen kanssa

¹⁷ אָבוֹס מִנְשׁוֹר שָׁם יֶאֱהָב־ יָרֵק אֶרְחַת טוֹב

[H2896](#) [H737](#) [H3419](#) [H160](#) [H8033](#) [H7794](#) [H75](#)
tov 'a-ru-chat ja-rok ve-'a-ha-vah- sham; mish-shor 'a-vus,
parempi ruoka vihanneksista rakkaudessa kuin härkä lihotettu

בּוֹ: וְשִׁנְאָה־

[H8135](#) [H0](#)
ve-sin-'ah- vo.
vihan kanssa

¹⁸ רִיב: יִשְׁקִיט אֲפִים וְאָרֶךְ מִדּוֹן יִגְרֶה חֲמָה אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H2534](#)

che-mah
vihainen

[H1624](#)

je-ga-reh
lietsoo

[H4066](#)

ma-don;
riitaa

[H750](#)

ve'e-rech
mutta hidas

[H639](#)

'ap-pa-jim,
vihaan

[H8252](#)

jash-kit
rauhoittaa

[H7379](#)

riv.
kiistan

¹⁹ סָלָה: יִשְׂרָיִם וְאָרֶחַ חֶדֶק כְּמִשְׁכַּת עֶצֶל דֶּרֶךְ

[H1870](#)

de-rech
tie

[H6102](#)

'a-tzel
laiskan

[H4881](#)

kim-su-chat
on kuin pensasaita

[H2312](#)

cha-dek;
piikkinen

[H734](#)

ve'o-rach
mutta polku

[H3477](#)

je-sha-rim
oikeudenmukaisen

[H5549](#)

se-lu-lah.
on tasoitettu

²⁰ אָמֹ: בּוֹנֵה אָדָם וְכִסִּיל אָב יִשְׁמַח חֲכָם בֵּן

[H1121](#)

ben
poika

[H2450](#)

cha-chom
viisas

[H8055](#)

je-sam-mach-
tekee iloiseksi

[H1](#)

'av;
isänsä

[H3684](#)

u-che-sil
mutta tyhmä

[H120](#)

'a-dam,
ihminen

[H959](#)

bo-zeh
halveksii

[H517](#)

im-mo.
äitiänsä

²¹ יִישָׁר תְּבוֹנָה וְאִישׁ לֵב לַחֲסֹר־שְׂמִיחָה אִוֵּל

[H200](#)

'iv-ve-let
hulluus

[H8057](#)

sim-chah
on ilo

[H2638](#)

la-cha-sar-
ällyä vailla

[H3820](#)

lev;
mielelle

[H376](#)

ve-'ish
mutta mies

[H8394](#)

te-vu-nah,
ymmärtäväinen

[H3474](#)

je-jash-she-
kulkee suoraan

לֵכֶת:

[H1980](#)

la-chet.
eteenpäin

²² תָּקוּם: יוֹעֲצִים וּבָרַב סֹד בָּאִין מִחֲשָׁבוֹת הַפֶּר

[H6565](#)

ha-fer
turhia

[H4284](#)

ma-cha-sha-vot
ovat suunnitelmat

[H369](#)

be-'ein
ilman

[H5475](#)

sod;
neuvoja

[H7230](#)

u-ve-ro
mutta runsaus

[H3289](#)

jo-'a-tzim
neuvonantajien

[H6965](#)

ta-kum.
tekee ne vahvaksi

²³ בְּעֵתוֹ וְדָבָר פִּיּו בְּמַעֲנֶה לְאִישׁ שְׂמִיחָה

[H8057](#)

sim-chah
ilo

[H376](#)

la-'ish
miehen

[H4617](#)

be-ma-'a-neh-
on vastauksessa

[H6310](#)

fiv;
hänen suunsa ja sana

[H1697](#)

ve-da-var
oikealla

[H6256](#)

be-'it-to
ajalla

טוֹב: מָה

[H4100](#)

mah-
kuinka onkaan

[H2896](#)

tov.
hyvä

²⁴ סֹר לַמַּעַן לַמַּשְׁכִּיל לַמַּעֲלָה חַיִּים אַרְח

[H734](#)
'o-rach
tie

[H2416](#)
chaj-jim
elämään

[H4605](#)
le-ma'lah
on yölspäin

[H7919](#)
le-mas·kil;
viisaalle

[H4616](#)
le-ma'an
sen tähden

[H5493](#)
sur,
että hän välttäisi

מִטָּה: מִשְׁאוֹל

[H7585](#)
mish-she'ol
tuonelan

[H4295](#)
mat-tah.
alhaalla

²⁵ אֶלְמָנָה: גְּבוּל יֹאֵב יְהוָה יִסַּח גְּאִים בֵּית

[H1004](#)
beit
talot

[H1343](#)
ge'im
ylpeiden

[H5255](#)
jis-sach
repii alas

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRA

[H5324](#)
ve-jatz-tzev, ge-vul
ja vahvistaa rajan

[H1366](#)

[H490](#)
'al-ma-nah.
lesken

²⁶ אֲמַר־יָ וְטֹהָרִים רַע מִחֻשְׁבוֹת יְהוָה תִּוְעַבֵּת

[H8441](#)
to'a-vat
kauhistus on

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H4284](#)
mach-she-vot
tarkoitukset

[H7451](#)
ra';
pahan

[H2889](#)
u-te-ho-rim,
mutta puhtaat

[H561](#)
'im-rei-
sanat

נָעַם:

[H5278](#)
no'am.
Häntä miellyttävät

²⁷ יְחִיָּה: מִתְנָת וְשׂוֹנֵא בָצַע בּוֹצֵעַ בֵּיתוֹ עֵכָר

[H5916](#)
'o-cher
ahdistaa

[H1004](#)
bei-to
taloansa

[H1214](#)
bo-tze-a'
joka ahnehtii voittoa

[H1215](#)
ba-tza';
mutta joka vihaa

[H8130](#)
ve-so-ne
lahjuksia

[H4979](#)
mat-ta-not
saa elää

[H2421](#)
jich-jeh.

²⁸ רָעוֹת: יִבְיַע רָשָׁעִים וְפִי לַעֲגוֹת יְהִגָּה צְדִיק לֵב

[H3820](#)
lev
sydän

[H6662](#)
tzad-dik
vanhurskaan

[H1897](#)
jeh-geh
mietti

[H6030](#)
la'a-not;
vastausta

[H6310](#)
u-fi
mutta suu

[H7563](#)
re-sha'im,
vääryyden tekijän

[H5042](#)
jab-bi-a'
pursuaa

[H7451](#)
ra'ot.
pahaa

²⁹ יִשְׁמַע: צְדִיקִים וְתַפְלָת מִרָשָׁעִים יְהוָה רָחוּק

[H7350](#)
ra-chok
kaukana on

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRA

[H7563](#)
me-re-sha'im;
vääryyden tekijöistä

[H8605](#)
u-te-fil-lat
mutta rukoukset

[H6662](#)
tzad-di-kim
vanhurskaiden

[H8085](#)
jish-ma'.
Hän kuulee

³⁰ תִּדְשֵׁן טוֹבָה שְׂמוּעָה לֵב יִשְׁמַח עֵינַיִם מְאוּר-

[H3974](#)
me·'or-
loiste

[H5869](#)
'ei·na·jim
silmien

[H8055](#)
je·sam·mach-
ilahduttaa

[H3820](#)
lev;
sydämen uutinen

[H8052](#)
she·mu·'ah

[H2896](#)
to·vah,
hyvä

[H1878](#)
te·dash·shen-
voitelee

עֲצָם:

[H6106](#)
'a·tzem.
luut

³¹ תִּלְיוֹן: חֲכָמִים בְּקָרֵב חַיִּים תּוֹכַחַת שְׁמַעַת אֲזֶן

[H241](#)

'o·zen,
korva

[H8085](#)

sho·ma·'at
joka kuuntelee

[H8433](#)

to·cha·chat
ojennuksen

[H2416](#)

chaj·jim;
elämän

[H7130](#)

be·ke·rev
keskuudessa

[H2450](#)

cha·cha·mim
viisaiden

[H3885](#)

ta·lin.
pysyy

³² קוֹנָה תּוֹכַחַת וְשׁוֹמֵעַ נִפְשׁוֹ מוֹאֵס מוֹסֵר פּוֹרֵעַ

[H6544](#)
po·re·a'
joka kieltäytyy

[H4148](#)
mu·sor
opetuksesta

[H3988](#)
mo·'es
halveksii

[H5315](#)
naf·sho;
sieluaan

[H8085](#)
ve·sho·me·a'
mutta joka kuuntelee

[H8433](#)
to·cha·chat,
nuhteet

[H7069](#)
ko·neh
saa

לֵב:

[H3820](#)
lev.
ymmärrystä

³³ עֲנֹה: כְּבוֹד וְלִפְנֵי חֲכָמָה מוֹסֵר יְהוָה יִרְאֵת

[H3374](#)
jir·'at
pelko

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H4148](#)
mu·sar
on opetus

[H2451](#)
choch·mah
viisauden

[H6440](#)
ve·lif·nei
ja edellä

[H3519](#)
cha·vod
kunnian

[H6038](#)
'a·na·vah.
on nöyryys

¹ לִשְׁוֹן: מַעֲנֶה אֲמִי הוֹה לֵב מַעֲרִי לְאָדָם

[H120](#)

le-'a-dam
ihmisellä

[H4633](#)

ma-'ar-chei-
suunnitelmat

[H3820](#)

lev;

[H3068](#)

JAH·WEH

[H4617](#)

ma-'a-neh

[H3956](#)

la·shon.
kielen

sydämessä JAHWEH HERRALTA vastaus

² רוּחוֹת וְתִכּוֹן בְּעֵינָיו זֶךְ אִישׁ דְּרָכָיו כָּל־

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H1870](#)

dar-chei-
tiet

[H376](#)

'ish
miehen

[H2134](#)

zach
ovat puhtaat omissa silmissä

[H5869](#)

be-'ei-nav;

[H8505](#)

ve-to·chen

[H7307](#)

ru·chot

mutta punnitsee henget

יְהוָה:

[H3069](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRA

³ מַחֲשַׁבְתֶּיךָ: אִי־כֹנֹן מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה אֵל־גֹּל

[H1556](#)

gol
luovuta

[H413](#)

'el-

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE tekosi

[H4639](#)

ma-'a-sei·cha;

[H3559](#)

ve·jik·ko·nu,

[H4284](#)

mach·she·vo·tei·cha.

niin vahvistuvat ajatuksesi

⁴ לְיוֹם רָשָׁע וְגַם־ לַמַּעֲנֶהוּ יְהוָה פָּעַל כָּל־

[H3605](#)

kol

[H6466](#)

pa-'al

[H3068](#)

JAH·WEH

[H4617](#)

lam·ma-'a-ne·hu;

[H1571](#)

ve·gam-

[H7563](#)

ra·sha',

[H3117](#)

le·jom

kaiken on tehnyt JAHWEH HERRA tarkoituksella ja myös vääryydentekijän päivälle

רָעָה:

[H7451](#)

ra-'ah.

pahalle

⁵ לֹא לְיָד לֵב גְּבוֹה־כָּל־ יְהוָה תּוֹעֲבַת יָד

[H8441](#)

to-'a-vat

kauhistus on

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE kaikki

[H3605](#)

kol-

[H1362](#)

ge·vah-

ylpeät

[H3820](#)

lev;

sydämetään käsi

[H3027](#)

jad

[H3027](#)

le·jad,

[H3808](#)

lo

käteän eivät

יִנְקָה:

[H5352](#)

jin·na·keh.

he jää rankaisematta

⁶ סֹרֵךְ יְהוָה וּבִירָאתָ עֹנֵן! כִּפְרוּ אֶת בְּחֹסֶדְךָ
[H2617](#) [H571](#) [H3722](#) [H5771](#) [H3374](#) [H3068](#) [H5493](#)
 be·che·sed ve·e·met je·chup·par 'a·von; u·ve·jir·'at JAH·WEH sur
 armolla ja totuudella puhdistetaan vääräys ja pelko JAHWEH HERRAN kääntää pois

מֵרָע:

[H7451](#)
 me·ra'.
 pahasta

⁷ יִשְׁלַם אֲוִיבָיו גַּם־אִישׁ דִּרְכֵּי־יְהוָה בְּרִצּוֹת
[H7521](#) [H3068](#) [H1870](#) [H376](#) [H1571](#) [H341](#) [H7999](#)
 bir·tzot JAH·WEH dar·chei-'ish; gam-'oi·vav, jash·lim
 kun miellyttävät JAHWEH HERRAA tiet miehen myös viholliset ovat sovinnossa

אִתּוֹ:

[H854](#)
 it·to.
 hänen kanssaan

⁸ בְּלֹא תְבוּאוֹת מֵרֹב בְּצִדְקָה מַעֲט טוֹב־
[H2896](#) [H4592](#) [H6666](#) [H7230](#) [H8393](#) [H3808](#)
 tov-me·'at bitz·da·kah; me·ro te·vu·'ot, be·lo
 parempi vähän oikeudenmukaisuudessa kuin runsaat tulot ilman

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)
 mish·pat.
 laillisuutta / laillista oikeutta

⁹ צַעֲדוּ: יָכִין יְהוָה דִּרְכּוֹ! יַחֲשֹׁב אָדָם לֵב
[H3820](#) [H120](#) [H2803](#) [H1870](#) [H3068](#) [H3559](#) [H6806](#)
 lev 'a·dom je·chash·shev dar·ko; JAH·WEH ja·chin tza·'a·do.
 sydän ihmisen suunnittelee tietään JAHWEH HERRA vahvistaa hänen askeleensa

¹⁰ יַמְעַל־ לֹא בְּמִשְׁפָּט מֶלֶךְ שֹׁפֵטִי־עַל־ קָסָם
[H7081](#) [H5921](#) [H8193](#) [H4428](#) [H4941](#) [H3808](#) [H4603](#)
 ke·sem 'al-sif·tei-me·lech; be·mish·pat, lo jim·'al-
 julistus rangaistuksen on huulilla Kuninkaan tuomiossa ei ole petollinen

פִּיּוֹ:

[H6310](#)

piv.

Hänen suunsa

¹¹ אֲבִי־כָל־מַעֲשָׂהוּ לַיהוָה מִשְׁפָּט וּמִאֲזֵנֵי פֶלֶס

[H6425](#)

pe·les

paino

[H3976](#)

u·moz·nei

ja vaa'at

[H4941](#)

mish·pot

ovat määräykset JAHWEH HERRAN Hänen tekoansa kaikki

[H3068](#)

JAH·WEH;

[H4639](#)

ma·'a·se·hu,

[H3605](#)

kol-

[H68](#)

'av·nei-

punnukset

כִּיס:

[H3599](#)

chis.

kukkaron

¹² יָכוֹן בְּצַדִּיקָהּ כִּי רָשָׁע עֲשׂוֹת מַלְכִּים תּוֹעֲבַת

[H8441](#)

to·'a·vat

kauhistus on

[H4428](#)

me·la·chim

kuninkaille

[H6213](#)

a·sot

tehdä

[H7562](#)

re·sha';

vääryttä

[H3588](#)

ki

sillä

[H6666](#)

vitz·da·kah,

oikeudenmukaisuudella vahvistuu

[H3559](#)

jik·kon

כִּסָּא:

[H3678](#)

kis·se.

valtaistuin

¹³ יֵאָהֵב: יִשְׂרָאֵל וְדָבָר צֶדֶק שְׁפָתַי־מַלְכִּים רָצוֹן

[H7522](#)

re·tzon

miellyttävät kuninkaita

[H4428](#)

me·la·chim

kuninkaita

[H8193](#)

sif·tei-

huulet

[H6664](#)

tze·dek;

oikeamieliset ja puhetta

[H1696](#)

ve·do·ver

rehellistä

[H3477](#)

je·sha·rim

he rakastavat

[H157](#)

je·e·hav.

he rakastavat

¹⁴ כִּפְרָנָה: חֲכָם וְאִישׁ מוֹת מַלְאָכִי־מֶלֶךְ חֲמַת־

[H2534](#)

cha·mat-

raivo

[H4428](#)

me·lech

kuninkaan on sanansaattaja kuoleman mutta mies viisas

[H4397](#)

mal·'a·chei-

sanansaattaja

[H4194](#)

ma·vet;

kuoleman

[H376](#)

ve·'ish

mies

[H2450](#)

cha·cham

viisas

[H3722](#)

je·chap·pe·ren·nah.

saa leppymään hänet

¹⁵ מֶלֶקוֹשׁ: כָּעֵב אוֹרְצוֹנוֹ חַיִּים מֶלֶךְ פְּנִי־בְאוֹר־

[H216](#)

be·'or-

loisteessa

[H6440](#)

pe·nei-

kasvojen

[H4428](#)

me·lech

kuninkaan on elämä

[H2416](#)

chaj·jim;

ja hänen suosionsa

[H7522](#)

u·re·tzo·no,

kuin pilvi

[H5645](#)

ke·'av

jälkimmäisen

[H4456](#)

mal·koosh.

sateen

¹⁶ בִּינָה וְקִנּוֹת מִחֲרוֹץ טוֹב מֵה־ חֲכָמָה קְנֹה־
[H7069](#) [H2451](#) [H4100](#) [H2896](#) [H2742](#) [H7069](#) [H998](#)
 ke·noh- choch·mah mah- tov me·cha·rutz; u·ke·not bi·nah,
 hankkia viisautta kuinka on parempaa kuin kaivaa kultaa ja hankkia ymmärrystä

מִכְסָּף: נִבְחָר
[H977](#) [H3701](#)
 niv·char mik·ka·sef.
 kuin valituinta hopeaa

¹⁷ דַּרְכּוֹ: נִצַּר לְפָנָיו שֹׁמֵר מֵרָע סוּר יִשְׁרִים מְסִלַּת
[H4546](#) [H3477](#) [H5493](#) [H7451](#) [H8104](#) [H5315](#) [H5341](#) [H1870](#)
 me·sil·lat je·sha·rim sur me·ra'; sho·mer naf·sho, no·tzer dar·ko.
 tiet oikeamielisten on välttää pahaa vartioida sieluaan tarkkaillen tietään

¹⁸ רוּחַ: גְּבוּהָ כְּנִשְׁלוֹן וְלִפְנֵי גֵּאוֹן שֶׁבֶר לְפָנָיו־
[H6440](#) [H7667](#) [H1347](#) [H6440](#) [H3783](#) [H1363](#) [H7307](#)
 lif·nei she·ver ga·on; ve·lif·nei chish·sha·lon, goah ru·ach.
 edellä tuhon on ylpeys ja edellä lankeemuksen ylpeä henki

¹⁹ מִחֲלֵק (ק) (עֲנִיִּים) ch (כ עֲנִיִּים) אֶת־ רוּחַ שְׁפַל־ טוֹב
[H2896](#) [H8217](#) [H7307](#) [H853](#) 'a·ni·jim [H6041](#) [H2505](#)
 tov she·fal- ru·ach 'et- 'a·na·vim; me·chal·lek
 parempi nöyryä henki ET kanssa nöyrien kuin jakaa

גְּאִים: אֶת־ שְׁפַל
[H7998](#) [H853](#) [H1343](#)
 lal, 'et- ge·im.
 saalista ET kanssa ylpeiden

²⁰ בִּיהוָה וּבֹטָח טוֹב יִמָּצֵא־ דְּבַר עַל־ מַשְׁכִּיל
[H7919](#) [H5921](#) [H1697](#) [H4672](#) [H2896](#) [H982](#) [H3068](#)
 mas·kil 'al- da·vor jim·tza- tov; u·vo·te·ach JAH·WEH
 harkitsevainen 'al- puheissaan saa aikaan hyvää ja joka turvaa JAHWEH HERRAAN

אֲשֶׁרִיו:
[H835](#)
 'ash·rav.
 on siunattu

²¹ לֵב לַחֲכָם־ נָבוֹן יִקְרָא יִסִּיף שְׁפָתַיִם וּמֶתֶק
[H2450](#) [H3820](#) [H7121](#) [H995](#) [H4986](#) [H8193](#) [H3254](#)
 la·cha·cham- lev jik·ka·re na·von; u·me·tek fa·ta·jim, jo·sif
 viisasta sydämeltään kutsutaan ymmärtäväiseksi ja suloisuus huulien lisää

לֵקַח:

[H3948](#)

le·kach.

oppimista

²² אֵלֶּת: אֲוִלִּים וּמוֹסֵר בְּעָלָיו שֶׁכֵּל חַיִּים מִקּוֹר

[H4726](#)

me·kor

lähde

[H2416](#)

chaj·jim

elämän

[H7922](#)

se·chel

on ymmärrys omistajalleen mutta opetus tyhmien

[H1167](#)

be·'a·lav;

[H4148](#)

u·mu·sar

[H191](#)

'e·vi·lim

[H200](#)

'iv·ve·let.

on hulluutta

²³ יִסִּיף שְׁפָתָיו וְעַל־פִּיהוּ יִשְׁכִּיל חֲכָם לֵב

[H3820](#)

lev

sydän

[H2450](#)

cha·chom

viisas

[H7919](#)

jas·kil

on harkitseva suustaan ja vuoksi sen hänen huulensa lisäävät

[H6310](#)

pi·hu;

[H5921](#)

ve·'a·is-

[H8193](#)

fa·tav,

[H3254](#)

jo·sif

לֵקַח:

[H3948](#)

le·kach.

opetuksen mielenkiintoa

²⁴ וּמִרְפָּא לְנַפֵּשׁ מִתּוֹק נָעַם אֲמִרִי־ דְּבַשׁ צוּף־

[H6688](#)

tzuf-

kenno

[H1706](#)

de·vash

hunajaa valuva ovat sanat

[H561](#)

'im·rei-

[H5278](#)

no·'am;

ystävälliset makeat

[H4966](#)

ma·tok

[H5315](#)

lan·ne·fesh

sielulle

[H4832](#)

u·mar·pe

ja parantavaa

לְעֵצָם:

[H6106](#)

la·'a·tzem.

luille

²⁵ מִוֹת: דִּרְכֵי־ אַחֲרִיתָהּ אִישׁ לִפְנֵי־ יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ יֵשׁ

[H3426](#)

jesh

on

[H1870](#)

de·rech

tie

[H3477](#)

ja·shor

suoralta näyttävä edessä ihmisen

[H6440](#)

lif·nei-

[H376](#)

'ish;

[H319](#)

ve·'a·cha·ri·tah,

mutta joka lopulta

[H1870](#)

dar·chei-

on tie

[H4194](#)

ma·vet.

kuoleman

²⁶ פִּיהוּ: עָלָיו אָכַף כִּי־ לֹא עֲמָלָה עָמַל נַפֵּשׁ

[H5315](#)

ne·fesh

sielu

[H6001](#)

'a·mel

työntekijän tekee työtä

[H5998](#)

'a·me·lah

[H0](#)

lo;

itselleen sillä

[H3588](#)

ki-

pakottaa

[H404](#)

'a·chaf

siihen

[H5921](#)

'a·lav

suunsa hänen

[H6310](#)

pi·hu.

²⁷ פָּתוֹ (כ שְׁפָתָיו) וְעַל־רָעָה כָּרָה בְּלִיעַל אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H1100](#)

be-li·ja·'al
belialin

[H3738](#)

ko-reh
kaivaa esiin pahaa

[H7451](#)

ra·'ah;
ja

[H5921](#)

ve·'al-

se·fa·tav

[H8193](#)

fa·to,
hänen huulensa ovat

צָרַבֶּת: כָּאֵשׁ (ק)

[H784](#)

ke·'esh
kuin tuli

[H6867](#)

tza·ra·vet.
polttava

²⁸ מִפְּרִיד אִנְרָגָן מִדּוֹן יִשְׁלַח תְּהִפְכוֹת אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H8419](#)

tah·pu·chot
petollinen

[H7971](#)

je·shal·lach
kylvää

[H4066](#)

ma·don;
riitaa

[H5372](#)

ve·nir·gan,
ja kuiskuttelija / takanapuhuja erottaa

[H6504](#)

maf·rid

אֱלוֹף:

[H441](#)

'al·luf.
ystävät

²⁹ טוֹב: לֹא־ בְּדָרְךָ יְהוֹלִיכוּ רָעָהוּ יִפְתָּה חָמַס אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H2555](#)

cha·mos
väkivaltainen pettää

[H6601](#)

je·fat·teh

[H7453](#)

re·'e·hu;
ystävänsä

[H1980](#)

ve·ho·li·cho,
ja vie hänet

[H1870](#)

be·de·rech
tielle

[H3808](#)

lo-
joka ei

[H2896](#)

tov.
ole hyvä

³⁰ כָּלָה שְׁפָתָיו קִרַּץ תְּהִפְכוֹת לַחֲשֹׁב עֵינָיו עֲצָה

[H6095](#)

'o·tzeh
joka iskee silmää

[H5869](#)

'ei·nav

[H2803](#)

lach·sho
suunnittelee

[H8419](#)

tah·pu·chot;
kavaluutta

[H7169](#)

ko·retz
joka antaa merkkiä huulillaan

[H8193](#)

fa·tav,

[H3615](#)

kil·lah
on valmis

רָעָה:

[H7451](#)

ra·'ah.
pahaan

³¹ תִּמְצָא: צְדָקָה בְּדָרְךָ שִׁיבָה תִּפְאָרֶת עֲטָרֶת

[H5850](#)

'a·te·ret
sepele

[H8597](#)

tif·e·ret
kaunis

[H7872](#)

sei·vah;
ovat harmaat hiukset tiellä

[H1870](#)

be·de·rech

[H6666](#)

tze·da·kah,
vanhurskauden ne saavutetaan

[H4672](#)

tim·ma·tze.

³² מִלְכָּד בְּרוּחוֹ וּמִשָּׁל מִגְבוֹר אַפִּים אֶרֶץ טוֹב

[H2896](#)

tov
parempi on hidas

[H750](#)

'e·rech

[H639](#)

'ap·pa·jim
vihaan

[H1368](#)

mig·gib·bor;
kuin sankari

[H4910](#)

u·mo·shel

[H7307](#)

be·ru·cho,

[H3920](#)

mil·lo·ched

ja joka hallitsee mielensä / hermonsa valloittaa

עיר:

[H5892](#)

'ir.

kaupungin

³³

מִשְׁפָּטָיו: כָּל־ אִמִּיהוּה הַגּוֹרָל אֶת־ יוֹטֵל בְּחֵיק

[H2436](#)

ba·cheik

syliin

[H2904](#)

ju·tal

heitetään ET

[H853](#)

'et-

[H1486](#)

hag·go·ral;

arpa

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALTA kaikki

[H3605](#)

kol-

[H4941](#)

mish·pa·to.

ovat ratkaisut

¹ מִלֵּא מִבֵּית בָּהּ וְשִׁלּוֹה־חֲרָבָה פֶּת טוֹב¹
[H2896](#) [H6595](#) [H2720](#) [H7962](#) [H0](#) [H1004](#) [H4392](#)
tov pat cha-re·vah ve'-shal·vah- vah; mib·ba·jit, ma·le
parempi palanen leipää kuivaa ja hiljaisuus sen kanssa kuin talo täynnä

רִיב: זְבָחִי־
[H2077](#) [H7379](#)
ziv·chei- riv.
teuraslihaa riidassa

² אֲחִים וּבְתוֹךְ מִבֵּישׁ בֵּבֹן וְמִשַּׁל מִשְׁכִּיל עֶבֶד־
[H5650](#) [H7919](#) [H4910](#) [H1121](#) [H954](#) [H8432](#) [H251](#)
'e·ved- mas·kil, jim·shol be'·ven me·vish; u·ve·toch 'a·chim,
palvelija ymmärtäväinen hallitsee poikaa häpeällistä ja kesken veljesten

נֶחֱלָה: יַחֲלֹק
[H2505](#) [H5159](#)
ja·cha·lok na·cha·lah.
jakaa perinnön

³ יְהוָה: לִבּוֹת וּבִחֹן לִזְהָב וְכוֹר לִכְסֹף מִצִּיר
[H4715](#) [H3701](#) [H3564](#) [H2091](#) [H974](#) [H3826](#) [H3068](#)
matz·ref lak·ke·sef ve'·chur laz·za·hav; u·vo·chen lib·bot JAH·WEH.
sulatusuuni hopealle uuni kullalle mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

⁴ עַל־ מִזִּין נֶשֶׁקֶר אֹן שֹׁפֶת־עַל־ מִקְנָשִׁיב מֵרַע
[H7489](#) [H7181](#) [H5921](#) [H8193](#) [H205](#) [H8267](#) [H238](#) [H5921](#)
me·ra' mak·shiv 'al- se·fat- 'a·ven; she·ker me·zin 'al-
pahantekijä kuuntelee huulia vääryyden valehtelija on kuuliainen

הִוֵּת: לְשׁוֹן
[H3956](#) [H1942](#)
le·shon hav·vot.
kielelle himojen

⁵ לֹא לֵאיד שִׁמְחַ עֲשֵׂהוּ חֲרָף לְרֹשׁ לֵעַג
[H3932](#) [H7326](#) [H2778](#) [H6213](#) [H8056](#) [H343](#) [H3808](#)
lo·'eg la·rosh che·ref 'O·se·hu; sa·me·ach le·'eid, lo
joka pilkkaa köyhää herjaa Luojaansa hänen joka iloitsee onnettomuudesta ei

יְנָקָה:

[H5352](#)

jin·na·keh.

jää rankaisematta

⁶ אָבוֹתָם: בָּנִים וְתַפְאֶרֶת בָּנִים בְּנֵי זַקְנִים עֶטְרֶת

[H5850](#)

'a-te-ret

kruunu

[H2205](#)

ze-ke-nim

vanhusten

[H1121](#)

be'nei

on lapset lapsien

[H1121](#)

va·nim;

[H8597](#)

ve'tif·e-ret

ja kunnia

[H1121](#)

ba·nim

lasten

[H1](#)

a·vo·tam.

on heidän isänsä

⁷ לְנָדִיב כִּי־אֶף יֵתֶר שְׁפֹת־לְנָבֵל נֶאֱוָה לֹא־

[H3808](#)

lo-

ei

[H5000](#)

na·vah

sovi

[H5036](#)

le·na·val

tyhmälle

[H8193](#)

se·fat-

puhe

[H3499](#)

je·ter;

erinomainen vielä

[H637](#)

'af,

[H3588](#)

ki-

vähemmän

[H5081](#)

le·na·div

ruhtinaalliselle

שֶׁקֶר: שְׁפֹת־

[H8193](#)

se·fat-

huulet

[H8267](#)

sha·ker.

valheelliset

⁸ כָּל־אֶל־בְּעָלָיו בְּעֵינָי הַשְׁחָד חֵן אֶבֶן־

[H68](#)

'e-ven-

kivi

[H2580](#)

chen

kallisarvoinen lahja

[H7810](#)

hash·sho·chad

[H5869](#)

be'·ei·nei

on sen silmissä joka saa sen

[H1167](#)

ve'·a-lav;

[H413](#)

'el-

[H3605](#)

kol-

kaikkialle

יִשְׁכִּיל: יִפְנֶה אִשָּׁר

[H834](#)

'a-she-

jonne

[H6437](#)

jif·neh

hän kääntyy

[H7919](#)

jas·kil.

hän menestyy

⁹ בְּדָבָר וְשֹׁנֶה אֶהְיֶה מִבְּקֶשׁ פֶּשַׁע מִכֶּסֶה־

[H3680](#)

me·chas·seh-

joka peittää

[H6588](#)

pe·sha'

syntiä

[H1245](#)

me·vak·kesh

etsii

[H160](#)

'a·ha·vah;

rakkautta

[H8138](#)

ve'·sho·neh

ja joka muuttelee sanojaan

[H1697](#)

ve'·da·var,

אֶלּוּף: מַפְרִיד

[H6504](#)

maf·rid

erottaa

[H441](#)

'al·luf.

ystävät

¹⁰מָאָה: כְּסִיל מֵהָכֹת בְּמִבֵּין גְּעָרָה תַּחַת

[H5181](#)

te·chat
tunkeutuu

[H1606](#)

ge·'a·rah
nuhde

[H995](#)

ve·'me·vin;
ymmärtäväiseen enemmän kuin lyöntiä tyhmään

[H5221](#)

me·hak·kot

[H3684](#)

ke·sil

[H3967](#)

me·'ah.
sata

¹¹יִשְׁלַח אֶכְזָרִי וּמִלְאָךְ רָע יִבְקֹשׁ מִרִי אֶרֶץ

[H389](#)

'ach-
todella

[H4805](#)

me·ri
kapinaa

[H1245](#)

je·vak·kesh-
etsii

[H7451](#)

ra';
paha

[H4397](#)

u·mal·'ach
ja sanansaattaja julma

[H394](#)

'ach·za·ri,

[H7971](#)

je·shul·lach-
lähetetään

בּוֹ:

[H0](#)

bo.

häntä vastaan

¹²בְּאוֹלָתוֹ: כְּסִיל וְאֶל־בְּאִישׁ שִׁכּוֹל דָּב פָּגוֹשׁ

[H6298](#)

pa·goosh
kohdatkoon

[H1677](#)

do

[H7909](#)

shak·kul

pennut menettänyt miestä

[H376](#)

be·'ish;

[H408](#)

ve·'al-
eikä

[H3684](#)

ke·sil,
tyhmä

[H200](#)

be·'iv·val·to.
hulluudessaan

¹³תְּמוּשׁ (כ תְּמִישׁ) ch לֹא־טוֹבָה תַּחַת רָעָה מִשִּׁיב

[H7725](#)

me·shiv
joka palkitsee pahalla

[H7451](#)

ra·'ah

[H8478](#)

ta·chat

vastaan

[H2896](#)

to·vah;
hyvän

[H3808](#)

lo-
ei

ta·mish

[H4185](#)

ta·mush
poistu

מִבֵּיתוֹ: רָעָה q) ק

[H7451](#)

ra·'ah,
paha

[H1004](#)

mib·bei·to.
sen talosta

¹⁴הָרִיב הִתְגַּלֵּעַ וְלִפְנֵי מִדּוֹן רֵאשִׁית מַיִם פּוֹטֵר

[H6362](#)

po·ter
puhkeaa

[H4325](#)

ma·jim

kuin vesi

[H7225](#)

re·shit

alku

[H4066](#)

ma·don;
riidan

[H6440](#)

ve·'lif·nei
ennenkuin

[H1566](#)

hit·gal·la',
puhkeaa

[H7379](#)

ha·riv
riita

נְטוֹשׁ:

[H5203](#)

ne·toosh.

heitä se pois

¹⁵ תּוֹעֵבֶת צַדִּיק וּמְרֻשִׁיעַ רָשָׁע מַצְדִּיק
[H6663](#) [H7563](#) [H7561](#) [H6662](#) [H8441](#)
 matz·dik ra·sho' u·mar·shi·a' tzad·dik; to·'a·vat
 joka vanhurskauttaa vääryydetekijän ja joka julistaa syylliseksi vanhurskaan kauhistus

שְׁנֵיהֶם: גַּם־ יְהוָה
[H3069](#) [H1571](#) [H8147](#)
 JAH·WEH gam- she·nei·hem.
 JAHWEH HERRALLE ovat molemmat

¹⁶ חֲכָמָה לִקְנוֹת כָּסִיל בִּיד־ מַחֲיִיר זֶה לָמָּה־
[H4100](#) [H2088](#) [H4242](#) [H3027](#) [H3684](#) [H7069](#) [H2451](#)
 lam·mah- zeh me·chir be·'jad- ke·sil; lik·not choch·mah
 minkätähden tämä maksu on kädessä tyhmän hankkimiseksi viisautta

אֵין: וְלֵב־
[H3820](#) [H369](#)
 ve·'lev- 'a·jin.
 ymmärrystä ei ole hänellä

¹⁷ יוֹלֵד: לְצָרָה וְאָח הָרַע אֲהֵב עֵת בְּכָל־
[H3605](#) [H6256](#) [H157](#) [H7453](#) [H251](#) [H6869](#) [H3205](#)
 be·'chol 'et 'o·hev ha·re·a'; ve·'ach le·tza·rah, jiv·va·led.
 kaiken aikaa rakastaa ystävä ja veli ahdingossa syntyy

¹⁸ עֵרֶב כָּף תּוֹקֵעַ לֵב חֲסֹר־ אָדָם עֶרְבָּה
[H120](#) [H2638](#) [H3820](#) [H8628](#) [H3709](#) [H6148](#) [H6161](#)
 'a·dam cha·sar- lev to·ke·a' kaf; 'o·rev 'a·rub·bah,
 ihminen älyä vailla mieleltään lyö kättään ja menee takuuseen velan

רַעְהוּ: לִפְנֵי
[H6440](#) [H7453](#)
 lif·nei re·'e·hu.
 edestä ystävänsä

¹⁹ מִבְּקֶשׁ־ פֶּתַח־וּ מִגְבִּיָּה מַצָּה אֲהֵב פֶּשַׁע אֲהֵב
[H157](#) [H6588](#) [H157](#) [H4683](#) [H1361](#) [H6607](#) [H1245](#)
 'o·hev pe·sha' 'o·hev matz·tzah; mag·bi·ah pit·cho, me·vak·kesh-
 joka rakastaa syntiä rakastaa riitaa joka korottaa ovensa etsii

שָׁבֵר:
[H7667](#)
 sha·ver.
 tuhoa

²⁰ וְכָל בְּלִשְׁוֹנוֹ וְנִהְפָּךְ טוֹב יִמָּצֵא לֹא לֵב עֲקָשׁ-

[H6141](#)

'ik-kesh-
vääristynyt

[H3820](#)

lev
sydän

[H3808](#)

lo
ei

[H4672](#)

jim-tza-
saavuta

[H2896](#)

tov;
hyvää

[H2015](#)

ve'-neh-pach
ja kiero

[H3956](#)

bil-sho-no,
kieleltään

[H5307](#)

jip-pol
lankeaa

בְּרָעָה:

[H7451](#)

be'-ra-ah.
pahuuteen

²¹ נָבֵל: אָבִי יִשְׁמַח וְלֹא- לוֹ לְתוֹגָה בְּסִיל יוֹלֵד

[H3205](#)

jo-led
synnyttäjä

[H3684](#)

ke-sil
tyhmän

[H8424](#)

le-tu-gah
saa murheen

[H0](#)

lo;
itselleen eikä

[H3808](#)

ve'-lo-
ole iloa

[H8055](#)

jis-mach,
isällä

[H1](#)

'a-vi
typerän

[H5036](#)

na-val.
typerän

²² גָּרָם: תִּיבֶשׁ- נִכְאָה וְרוּחַ גָּהָה יֵיטֵב שְׂמִיחַ לֵב

[H3820](#)

lev
sydän

[H8056](#)

me-ach
iloinen

[H3190](#)

jei-tiv
on hyvä

[H1456](#)

ge-hah;
lääke

[H7307](#)

ve'-ru-ach
mutta henki

[H5218](#)

ne-che-'ah,
murtunut

[H3001](#)

te-jab-besh-
kuivattaa

[H1634](#)

ga-rem.
luut

²³ אֲרָחוֹת לְהַטּוֹת יִקָּח רָשָׁע מִחֵיק שְׂחָד

[H7810](#)

sho-chad
lahjuksen

[H2436](#)

me-cheik
povestaan

[H7563](#)

ra-sha'
paha

[H3947](#)

jik-kach;
ottaa

[H5186](#)

le-hat-tot,
työntääkseen

[H734](#)

a-re-choth
syrjään tiet

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)

mish-pat.
oikeuden

²⁴ בְּקִצָּה- כְּסִיל וְעֵינַי חֲכָמָה מִבֵּין פְּנֵי אֶת-

[H853](#)

'et-
ET

[H6440](#)

pe-nei
kasvoista

[H995](#)

me-vin
erottaa

[H2451](#)

choch-mah
viisaan

[H5869](#)

ve'-ei-nei
mutta silmät

[H3684](#)

che-sil,
tyhmän

[H7097](#)

bik-tzeh-
ovat äärissä

אֶרֶץ:

[H776](#)

'a-retz.
maan

²⁵ לְיוֹלָדָתוֹ: אִמֶּר כְּסִיל בֶּן־לְאָבִיו כָּעַס

[H3708](#)

ka·'as

suruksi on isälle

[H1](#)

le·'a·viv

[H1121](#)

ben

poika

[H3684](#)

ke·sil;

tyhmä

[H4470](#)

u·me·mer,

ja katkeruudeksi synnyttäjälleen

[H3205](#)

le·jo·lad·to.

²⁶ עַל־נְדִיבִים לְהַכּוֹת טוֹב לֹא־לַצַּדִּיק עֲנוּשׁ גַּם

[H1571](#)

gam

myöskään rangaista

[H6064](#)

a·noosh

[H6662](#)

latz·tzad·dik

vanhurskaita

[H3808](#)

lo-

ei ole

[H2896](#)

tov;

hyvä

[H5221](#)

le·hak·kot

lyödä

[H5081](#)

ne·di·vim

ruhtinaallisia

[H5921](#)

'al-

tähden

יִשְׂרָאֵל:

[H3476](#)

jo·sher.

oikeudenmukaisuuden

²⁷ ק) (יְקַר־) (כִּי יְקַר־) דָּעַת יוֹדַע אֶמְרֵיו חוֹשֵׁךְ

[H2820](#)

cho·sech

joka hillitsee sanansa

[H561](#)

'a·ma·rav

[H3045](#)

jo·de·a'

tuntee

[H1847](#)

da·'at;

ymmärryksen

ve·'kar-

ch

[H7119](#)

je·kar-

ja itsensä hillitsevä

q

תְּבוּנָה: אִישׁ

[H376](#)

'ish

mies

[H8394](#)

te·vu·nah.

on älykäs

²⁸ נָבוֹן: שְׁפָתָיו אֵטֵם יַחֲשֹׁב חֲכָם מִמְּחֵרִישׁ אֵוִיל גַּם

[H1571](#)

gam

[H191](#)

'e·vil

hullukin

[H2790](#)

ma·cha·rish

joka on hiljaa

[H2450](#)

cha·cham

viisaaksi

[H2803](#)

je·cha·shev;

voi lukea

[H331](#)

'o·tem

joka sulkee huulensa

[H8193](#)

se·fa·tav

[H995](#)

na·von.

on järkevä

¹ יִתְגַּלֵּעַ: תּוֹשִׁיָּה בְּכָל־ נִפְרָד יִבְקֶשׁ לַתְּאוּה

[H8378](#)

le-ta'a-vah
ahne

[H1245](#)

je-vak-kesh
etsii

[H6504](#)

nif-rad;
saa hajaannusta kaikessa

[H3605](#)

be'chol

[H8454](#)

tu-shi-jah,
viisauteen

[H1566](#)

jit-gal-la'.
sekaantuu

² בְּהִתְגַּלוֹת אִם־ כִּי בִתְבוּנָה כְּסִיל יִחְפֹּץ לֹא־

[H3808](#)

lo-
ei

[H2654](#)

jach-potz
nauti

[H3684](#)

ke-sil
tyhmä

[H8394](#)

bit-vu-nah;
ymmärryksestä

[H3588](#)

ki,
sillä

[H518](#)

'im-
jos

[H1540](#)

be'hit-gal-lot
paljastuu

לְבוֹ:

[H3820](#)

lib-bo.

hänen sisimpänsä

³ חֶרְפָּה: קָלוֹן וְעַם־ בּוֹז גַּם־ בָּא רָשָׁע בְּבוֹא־

[H935](#)

be'-vo-
tulee sisään

[H7563](#)

ra-sho'
pahuus

[H935](#)

ba
tulee

[H1571](#)

gam-
myös

[H937](#)

buz;
halveksunta ja kanssa

[H5973](#)

ve'-'im-
häpeän

[H7036](#)

ka-lon
pilkkaa

[H2781](#)

cher-pah.

⁴ מְקוֹר נֵזֶעַ נַחַל אִישׁ פִּי־ דְבָרֵי עֲמָקִים מַיִם

[H4325](#)

ma-jim
vedet

[H6013](#)

'a-muk-kim
syvät

[H1697](#)

div-rei
ovat sanat

[H6310](#)

fi-
suun

[H376](#)

'ish;
miehen

[H5158](#)

na-chal
puro

[H5042](#)

no-ve-a',
virtaava

[H4726](#)

me-kor
lähde

חֹכְמָה:

[H2451](#)

choch-mah

viisauden

⁵ צְדִיק לְהִטּוֹת טוֹב לֹא־ רָשָׁע פְּנִי־ שְׂאֵת

[H5375](#)

se-et
korottaa

[H6440](#)

pe-nei-
kasvoja

[H7563](#)

ra-sha'
pahan

[H3808](#)

lo-
ei ole

[H2896](#)

tov;
hyvä

[H5186](#)

le-hat-tot
kaataa

[H6662](#)

tzad-dik,
vanhurskasta

בַּמִּשְׁפָּט:

[H4941](#)

bam-mish-pat.

tuomiossa

⁶ לְמַהֲלָמוֹת אֶפְיוֹ בְּרִיב יִבְאוּ כְּסִיל שְׁפִיתִי

[H8193](#)
sif·tei
huulet

[H3684](#)
che·sil
tyhmän

[H935](#)
ja·vo·'u
tuovat

[H7379](#)
ve·'riv;
riidan

[H6310](#)
u·fiv,
ja hänen suunsa iskuja

[H4112](#)
le·ma·ha·lu·mot

יִקְרָא:

[H7121](#)
jik·ra.
vaativat

⁷ נִפְשׁוֹ: מוֹקֵשׁ אֶשְׁפֹּתִיו לוֹ מִחֲתָהּ כְּסִיל פִּי-

[H6310](#)
pi-
suu

[H3684](#)
che·sil
tyhmän

[H4288](#)
me·chit·tah-
on tuhonsa

[H0](#)
lo;
hänen ja hänen huulensa

[H8193](#)
u·se·fa·tav,
ansa

[H4170](#)
mo·kesh
hänen sielunsa

[H5315](#)
naf·sho.
hänen sielunsa

⁸ בְּטֶן: חֲדָרִי- יִרְדּוּ אֲנֵהֶם כְּמִתְלַהֲמִים נִרְגָּן דְּבָרִי

[H1697](#)
div·rei
sanat

[H5372](#)
nir·gon
panettelijan polttavat

[H3859](#)
ke·mit·la·ha·mim;
polttavat

[H1992](#)
ve·'hem,
ja ne

[H3381](#)
ja·re·du
tunkeutuvat

[H2315](#)
chad·rei-
syvälle

[H990](#)
va·ten.
sisimpään

⁹ מִשְׁחִית: לְבַעַל הָאֵחַ בְּמִלְאֲכָתּוֹ מִתְרַפָּה גַם

[H1571](#)
gam
myös

[H7503](#)
mit·rap·peh
vajoaa alas

[H4399](#)
vi'm·lach·to;
hän työssään

[H251](#)
'ach
veli

[H1931](#)
hu,
hän on

[H1167](#)
le·ba·'al
baalin

[H7843](#)
mash·chit.
joka tuhoaa

¹⁰ צִדִּיק יְרוּץ בּוֹ- יְהוָה שֵׁם עַז מִגְדָּל-

[H4026](#)
mig·dal-
torni

[H5797](#)
'oz
vahva

[H8034](#)
shem
on nimi

[H3069](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRAN

[H0](#)
bov-
sinne

[H7323](#)
ja·rutz
juoksee

[H6662](#)
tzad·dik
vanhurskas

וְנִשְׁגָּב:

[H7682](#)
ve·'nis·gav.
korkealle turvaan

¹¹ נִשְׁגָּבָה וְכַחוּמָּה עָזָו קִרְיַת עֲשִׂיר הֹון

[H1952](#)
hon
varallisuus

[H6223](#)
'a·shir
rikkaan

[H7151](#)
kir·jat
on hänen kaupunkinsa

[H5797](#)
uz·zo;
vahva

[H2346](#)
u·che·cho·mah
ja suojamuuri

[H7682](#)
nis·ga·vah,
korkea

בְּמַשְׁכִּיתוֹ:

[H4906](#)

be'-mas·ki-to.

hänen mielikuvituksensa / epäjumalansa

¹² עֲנוּהָ: כְּבוֹד וְלִפְנֵי אִישׁ לֵב־ יִגְבֶּה נֶשֶׁכָּר לִפְנֵי-

[H6440](#)

lif·nei-
edellä

[H7667](#)

she·ver
tuhon

[H1361](#)

jig·bah
on ylpeä

[H3820](#)

lev-
sydän

[H376](#)

'ish;
ihmisen

[H6440](#)

ve'·lif·nei
mutta edellä

[H3519](#)

cha·vod
kunnian

[H6038](#)

'a·na·vah.
nöyryys

¹³ לֹא הִיא־ אֹלֶת יִשְׁמַע בְּטָרִם דְּבַר מַשִּׁיב

[H7725](#)

me·shiv
antaa

[H1697](#)

da·vor
vastauksen

[H2962](#)

be'te·rem
ennen kuin

[H8085](#)

jish·ma';
kuulee

[H200](#)

'iv·ve·let
tyhmä

[H1931](#)

hi-
se on

[H0](#)

lo,
hänelle

וְכִלְמָה:

[H3639](#)

u·che·lim·mah.

häpeäksi

¹⁴ מִי נִכְאָה וְרוּחַ מַחֲלָהוּ יְכַלְכֵּל אִישׁ רוּחַ-

[H7307](#)

ru·ach-
henki

[H376](#)

'ish
miehen

[H3557](#)

je·chal·kel
hoitaa

[H4245](#)

ma·cha·le·hu;
hänen sairauttaan

[H7307](#)

ve'·ru·ach
mutta henkeä

[H5218](#)

ne·che·'ah,
murrettua

[H4310](#)

mi
kuka

יִשְׁאַנָּה:

[H5375](#)

jis·sa·'en·nah.

kantaa

¹⁵ תִּבְקֶשׁ חֲכָמִים וְאֵזֶן דָּעַת יִקְנֶה נָבוֹן לֵב

[H3820](#)

lev
sydän

[H995](#)

na·von
ymmärtävä

[H7069](#)

jik·neh-
hankkii

[H1847](#)

da·'at;
viisautta

[H241](#)

ve'·'o·zen
ja korvat

[H2450](#)

cha·cha·mim,
viisaan

[H1245](#)

te·vak·kesh-
etsivät

דָּעַת:

[H1847](#)

da·'at.

ymmärrystä

16 יִנְחֶנּוּ: גְּדֹלִים וְלִפְנֵי לוֹ יִרְחִיב אָדָם מִתֵּן

[H4976](#)

mat·tan

lahja

[H120](#)

'a·dom

miehen

[H7337](#)

jar·chiv

tekee tilaa

[H0](#)

lo;

hänelle ja eteen

[H6440](#)

ve·lif·nei

[H1419](#)

ge·do·lim

mahtavien

[H5148](#)

jan·chen·nu.

hänet johdattaa

17 יֵרַעְהוּ (ק וְבֹא־) (כ יֹבֵא־) בְּרִיבוֹ הָרִאשׁוֹן צְדִיק

[H6662](#)

tzad·dik

oikeassa on ensimmäinen

[H7223](#)

ha·ri·shon

[H7379](#)

be·ri·vo;

riidassa

ja·vo-

ch

[H935](#)

u·va-

mutta tulee

q

[H935](#)

re·e·hu

sisään hän

וַיַּחְקְרוּ:

[H2713](#)

va·cha·ka·ro.

joka tutkii hänet

18 יִפְרִיד: עֲצוּמִים וּבֵין הַגּוֹרֵל יֹשְׁבֵית מְדִינִים

[H4079](#)

mid·ja·nim

riidat

[H7673](#)

jash·bit

lopettaa

[H1486](#)

hag·go·ral;

arpa

[H996](#)

u·vein

ja välit

[H6099](#)

'a·tzu·mim

erottaa

[H6504](#)

jaf·rid.

mahtavien

19 (ק אֲמִדִּינִים) (כ וּמְדוֹנִים) עַז מִקְרִית־ נִפְשָׁע אַח

[H251](#)

'ach,

veli

[H6586](#)

nif·sha'

petetty

[H7151](#)

mik·kir·jat-

on kuin kaupunki vahva

[H5797](#)

'oz;

u·me·do·nim

ch

[H4066](#)

u·mid·ja·nim,

ja heidän riitansa

q

אֶרְמוֹן: כְּבָרִיחַ

[H1280](#)

kiv·ri·ach

kuin kalterit

[H759](#)

ar·mon.

linnan

20 שְׁפָתָיו תְּבוֹאֵת בְּטֶגֶן תִּשְׁבַּע אִישׁ פִּי־ מִפְרִי

[H6529](#)

mip·pe·ri

hedelmistä

[H6310](#)

fi-

[H376](#)

'ish

mies

[H7646](#)

tis·ba'

saa kylläiseksi vatsansa

[H990](#)

bit·no;

[H8393](#)

te·vu·'at

ja sadosta

[H8193](#)

se·fa·tav

huultensa

יִשְׁבָּע:

[H7646](#)

jis·ba'.

hän on tyytyväinen

²¹ פְּרִיָּה: יֹאכֵל אֶהְיֶה לָשׁוֹן בִּיד־וְחַיִּים מוֹת

[H4194](#)

ma·vet

kuolema

[H2416](#)

ve'·chaj·jim

ja elämä

[H3027](#)

be'·jad-

ovat vallassa kielen

[H3956](#)

la·shon;

[H157](#)

ve'·'o·ha·vei·ha,

ja jotka sitä rakastavat syövät sen hedelmää

[H398](#)

jo·chal

[H6529](#)

pir·jah.

²² מִיָּהוָה: רָצוֹן וַיִּפֹּק טוֹב מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא

[H4672](#)

ma·tza

joka löytää vaimon

[H802](#)

'ish·shah

[H4672](#)

ma·tza

löytää

[H2896](#)

tov;

onnen

[H6329](#)

vai·ja·fek

ja saa

[H7522](#)

ra·tzon,

mielisuosion

[H3068](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRAN

²³ עֲזוֹת: יַעֲנֶה וְעֲשִׂיר רָשׁ יִדְבֹּר תַּחֲנוּנִים

[H8469](#)

ta·cha·nu·nim

anoen

[H1696](#)

je·dab·ber-

puhuu

[H7326](#)

rash;

köyhä

[H6223](#)

ve'·'a·shir,

mutta rikas

[H6030](#)

ja·'a·neh

vastaa

[H5794](#)

az·zot.

tylysti

²⁴ דִּבְק אֹהֵב יֵשׁ לְהִתְרַעֵעַ רְעִים אִישׁ

[H376](#)

'ish

miehelle

[H7453](#)

re·'im

ystäviä

[H7489](#)

le·hit·ro·'e·a';

on surukseen

[H3426](#)

ve'·jesh

mutta on olemassa ystäviä

[H157](#)

'o·hev,

[H1695](#)

da·vek

jotka ovat rakkaampia

מֵאָח:

[H251](#)

me·'ach.

kuin veli

¹ וְהוּא שֹׁפֵטיוּ מֵעֵקֶשׁ בְּתִמּוֹ הוֹלֵךְ רֶשׁ טוֹב-

[H2896](#)

tov-
parempi

[H7326](#)

rash

[H1980](#)

ho·lech

köyhänä kulkea

[H8537](#)

be'tum·mo;

rehellisyydessä kuin kieronä

[H6141](#)

me'ik·kesh

[H8193](#)

fa-tav,

huuliltaan

[H1931](#)

ve'·hu

ja vielä

כְּסִיל:

[H3684](#)

che·sil.

tyhmänä

² בְּרַגְלָיִם וְאֵץ טוֹב לֹא-נֶפֶשׁ דַּעַת בְּלֹא-גַם

[H1571](#)

gam

myös

[H3808](#)

be'·lo-

ilman

[H1847](#)

da'at

tietämystä sielulla

[H5315](#)

ne·fesh

ei ole

[H3808](#)

lo-

hyvä

[H2896](#)

to·v;

ja joka kiirehtii jaloillaan

[H213](#)

ve'·'atz

be'·rag·la·jim

[H7272](#)

be'·rag·la·jim

חֹטֵא:

[H2398](#)

cho·te.

astuu harhaan

³ הִנֵּה וְעַל-דֶּרֶכוֹ תִסְלַף אָדָם אֶנְלֹת

[H200](#)

'iv·ve·let

tyhmyys

[H120](#)

'a·dom

ihmisen

[H5557](#)

te·sal·lef

vääristää

[H1870](#)

dar·ko;

hänzen tiensä ja

[H5921](#)

ve'·'al-

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE

לְבוֹ: יִזְעַף

[H2196](#)

jiz·'af

hän kiukuttelee sisimmässään

[H3820](#)

lib·bo.

⁴ פִּירָד: מִרְעָהוּ וְדָל רַבִּים רַעִים וְסִיף הוֹן

[H1952](#)

hon,

rikkaus lisää

[H3254](#)

jo·sif

ystäviä

[H7453](#)

re·'im

paljon

[H7227](#)

rab·bim;

mutta köyhä ystävistään

[H1800](#)

ve'·dal,

joutuu erilleen

[H7453](#)

me·re·'hu

[H6504](#)

jip·pa·red.

joutuu erilleen

⁵ לֹא כְזָבִים וְיִפְיחַ יִנְקָה לֹא שִׁקְרִים עֵד

[H5707](#)

'ed

todistaja valheellinen

[H8267](#)

ka·rim

[H3808](#)

lo

ei

[H5352](#)

jīn·na·keh;

jää rankaisematta ja joka puhuu valhetta

[H6315](#)

ve'·ja·fi·ach

[H3577](#)

ke·za·vim,

ei

[H3808](#)

lo

ei

ימלט:

[H4422](#)

jim·ma·let.

pääse pakoon

⁶ לְאִישׁ הָרָע וְכָל־נָדִיב פְּנֵי־יַחֲלוּ־רַבִּים

[H7227](#)

rab·bim

monet

[H2470](#)

je·chal·lu

imartelevat

[H6440](#)

fe·nei-

kasvojen edessä

[H5081](#)

na·div;

ylhäisten

[H3605](#)

ve'·chol

ja kaikki

[H7453](#)

ha·re·a',

ovat ystäviä

[H376](#)

le'·ish

miehen

מתן:

[H4976](#)

mat·tan.

anteliaan

⁷ מְרֵעָהּ כִּי אֶף שֵׁנְאָהּ רֶשַׁע אָחִי־כָּל

[H3605](#)

kal

kaikki

[H251](#)

'a·chei-

veljet

[H7326](#)

rash

köyhän

[H8130](#)

se·ne'·u·hu,

vihaavat häntä

[H637](#)

'af

kuinka paljon

[H3588](#)

ki

enemmän

[H4828](#)

me·re'·e·hu

hänen ystävänsä

לֹא־ (כ לא־) ch אֲמָרִים מִרְדֵּף מִמֶּנּוּ רַחֲקוּ

[H7368](#)

ra·cha·ku

pysyvät kaukana hänestä

[H4480](#)

mi·men·nu;

häntä

[H7291](#)

me·rad·def

hän ajaa takaa

[H561](#)

'a·ma·rim

puhuakseen heille

lo-

[H3808](#)

lov-

ilman

קִהְמָה:

[H1992](#)

hem·mah.

heitä

⁸ לְמִצָּא־תְבוּנָה שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ אֲהֵב לֵב קִנְהָ־

[H7069](#)

ko·neh-

joka hankkii ymmärrystä

[H3820](#)

lev

rakastaa

[H157](#)

'o·hev

rakastaa

[H5315](#)

naf·sho;

sieluaan

[H8104](#)

sho·mer

joka pitää kiinni viisaudesta

[H8394](#)

te·vu·nah,

viisaudesta

[H4672](#)

lim·tzo-

löytää

טוב:

[H2896](#)

tov.

onnen

⁹ פִּי־אֲבָד: כְּזָבִים וַיִּפֹּיחַ יִנְקָה לֹא שִׁקְרִים עַד

[H5707](#)

'ed

todistaja väärä

[H8267](#)

ka·rim

ei

[H3808](#)

lo

ei

[H5352](#)

jīn·na·keh;

jää rankaisematta

[H6315](#)

ve'·ja·fi·ach

ja puhuja

[H3577](#)

ke·za·vim

valheiden

[H6](#)

jo·ved.

tuhoutuu

Peh

¹⁰ לַעֲבֹד כִּי־ אֵף תִּעָנוּג לְכִסִּיל נֶאֱוָה לֹא־

[H3808](#)
lo-
ei

[H5000](#)
na·veh
ole sopivaa

[H3684](#)
lich·sil
tyhmälle

[H8588](#)
ta·a·nug;
yllellisyys

[H637](#)
'af,
vielä

[H3588](#)
ki-
vähemmän

[H5650](#)
le·e·ved
palvelijalle

בְּשָׂרִים: מֶשֶׁל

[H4910](#)
me·shol
että hän hallitsee

[H8269](#)
be·sa·rim.
ruhtinaita

¹¹ עֶבֶר וְתַפְאֲרָתוֹ אִפּוֹ הָאֶרֶץ אָדָם שֶׁכֶּל

[H7922](#)
se·chel
harkinta

[H120](#)
'a·dom
miehen

[H748](#)
he·e·rich
tekee hitaaksi

[H639](#)
ap·po;
hänet vihaan

[H8597](#)
ve·ti·peh·'ar-to,
ja on hänelle kunniaksi

[H5674](#)
'a·vor
antaa anteeksi

פְּנִשֶׁעַ: עַל־

[H5921](#)
'al-
rikos

[H6588](#)
pa·sha'.
rikos

¹² עֲשֹׁב עַל־ וְכִטֹּל מֶלֶךְ זַעַף בְּכַפִּיר נְהָם

[H5099](#)
na·ham
karjunta

[H3715](#)
kak·ke·fir
kuin nuoren leijonan on viha

[H2197](#)
za·'af
viha

[H4428](#)
me·lech;
kuninkaan

[H2919](#)
u·che·tal
mutta

[H5921](#)
'al-
kaste

[H6212](#)
'e·sev
ruohikolle

רְצוֹנוֹ:

[H7522](#)
re·tzo·no.
hänen suosionsa

¹³ מְדִינֵי טוֹד וְדֹלָף כִּסִּיל בֶּן־לְאָבִיו הַזֹּת

[H1942](#)
hav·vot
onnettomuus on isälleen

[H1](#)
le·a·viv
on isälleen

[H1121](#)
ben
poika

[H3684](#)
ke·sil;
hölmö

[H1812](#)
ve·de·lef
ja kuin vuoto jatkuva

[H2956](#)
to·red,
jatkuva

[H4079](#)
mid·je·nei
riitaisa

אִשָּׁה:

[H802](#)
'ish·shah.
vaimo

¹⁴ אִשָּׁה אִמִּיהוּה אָבוֹת נַחֲלֵת וְהוֹן בֵּית

[H1004](#)
ba-jit
talo

[H1952](#)
va·hon
ja varallisuus

[H5159](#)
na·cha·lat
ovat perintö

[H1](#)
a·vot;
isien

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRALTA

[H802](#)
'ish·shah
vaimo

מִשְׁכָּלֶת:

[H7919](#)
mas·ka·let.
järkevä / viisas

¹⁵ תִּרְעָב: רִמְיָה וְנִפְשׁ תִּרְדָּמָה תִּפְּיֵל עֲצָלָה

[H6103](#)
'atz·lah
laiskuus

[H5307](#)
tap·pil
vaivuttaa

[H8639](#)
tar·de·mah;
syvään uneen

[H5315](#)
ve'·ne·fesh
ja sielu

[H7423](#)
re·mi·jah
veltto

[H7456](#)
tir·'av.
kärsii nälkää

¹⁶ כ' יוֹמָת) דְּרָכָיו בּוֹזָה נִפְשׁוֹ שִׁמְר מִצָּוָה שִׁמְר

[H8104](#)
sho·mer
joka pitää

[H4687](#)
mitz·vah
käskyt

[H8104](#)
sho·mer
pitää

[H5315](#)
naf·sho;
sielunsa

[H959](#)
bo·zeh
joka pitää halpana

[H1870](#)
de·ra·chav
Hänen tiensä

ju·mat ch

ק יָמוֹת:

[H4191](#)
ja·mut.
kuolee

¹⁷ אֶגְמְלוֹ דָּל חוֹנֵן יְהוָה מְלֹוָה

[H3867](#)
mal·veh
lainaa

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H2603](#)
cho·nen
armollinen

[H1800](#)
dal;
joka on köyhälle

[H1576](#)
u·ge·mu·lo,
ja hänen hyvän tekonsa

לֹו: יִשְׁלֵם-

[H7999](#)
je·shal·lem-
Hän maksaa takaisin hänelle

[H0](#)
lo.

¹⁸ תִּשָּׂא אֶל-הַמִּיתוֹ וְאֶל-תִּקְוָה יֵשׁ כִּי-בִנְךָ יִסֵּר

[H3256](#)
jas·ser
kasvata

[H1121](#)
bin·cha
poikaasi

[H3588](#)
ki-
kun

[H3426](#)
jesh
on

[H8615](#)
tik·vah;
toivoa

[H413](#)
ve'·'el-
ethän

[H4191](#)
ha·mi-to,
kuoleman

[H408](#)
'al-

[H5375](#)
tis·sa
halua ottavan

נִפְשָׁה:

[H5315](#)
naf·she·cha.
hän sieluaan

¹⁹ אִם־כִּי עֲנֹשׁ נִשְׂא (קִחְמָה גְּדֹלָה) (כ גְּרֹלָה)
 go·ral- ch [H1419](#) [H2534](#) q [H5375](#) [H6066](#) [H3588](#) [H518](#)
 ge·dol- che·mah no·se 'o·nesh; ki 'im-
 suuri viha saa kantaa rangaistuksen sillä jos

תּוֹסֵף: וְעוֹד תִּצִּיל

[H5337](#) [H5750](#) [H3254](#)
 tatz·tzil, ve'·'od to·sif.
 vapautat hänet kuitenkin hän uudelleen tekee sen

²⁰ תַּחֲכֶם לְמַעַן מוֹסֵר וְקִבֵּל עֲצָה שְׁמַע
[H8085](#) [H6098](#) [H6901](#) [H4148](#) [H4616](#) [H2449](#)
 she·ma' 'e·tzah ve'·kab·bel mu·sar; le·ma'·an, tech·kam
 kuuntele neuvoa ja ota vastaan opetus sen tähden että olisit viisaampi

בְּאַחֲרֵיתָהּ:

[H319](#)
 be'·'a·cha·ri·te·cha.
 tulevaisuudessa

²¹ יְהוָה וְעֲצַת אִישׁ בְּלִב־מַחֲשָׁבוֹת רַבּוֹת
[H7227](#) [H4284](#) [H3820](#) [H376](#) [H6098](#) [H3069](#)
 rab·bot ma·cha·sha·vot be'·lev- 'ish; va'·a·tzat JAH·WEH
 suuria ajatuksia on sydämessä ihmisen mutta neuvo JAHWEH HERRAN

תִּקּוּם: הִיא

[H1931](#) [H6965](#)
 hi ta·kum.
 se pysyy

²² חֲסִדּוֹ אָדָם תֵּאָוֵת רֹשׁ וְטוֹב־מֵאִישׁ
[H8378](#) [H120](#) [H2617](#) [H2896](#) [H7326](#) [H376](#)
 ta'·a·vat 'a·dam chas·do; ve'·tov- rash me'·ish
 viehättävyys ihmisen on hänen laupeutensa ja parempi on olla köyhä kuin ihminen

כָּזָב:

[H3577](#)
 ka·zav.
 valheen

²³ וְיִפְקֹד בַּל־זָלוּן וְשִׁבַּע לַחַיִּים יְהוָה יֵרָאֵת
[H3374](#) [H3068](#) [H2416](#) [H7649](#) [H3885](#) [H1077](#) [H6485](#)
 jir·'at JAH·WEH le·chaj·jim; ve·'sa·ve·a' ja·lin, bal- jip·pa·ked
 pelko JAHWEH HERRAN tekee eläväksi saa tyytyväisenä levätä eikä käy

רָע:
[H7451](#)
 ra'.
 pahoin

²⁴ לֹא פִּיהוּ אֶל־גַּם־בַּצִּלְחַת יָדוֹ עֵצֶל טָמֹן
[H2934](#) [H6102](#) [H3027](#) [H6747](#) [H1571](#) [H413](#) [H6310](#) [H3808](#)
 ta·man 'a·tzel ja·do batz·tzal·la·chat; gam- 'el- pi·hu, lo
 upottaa laiska kätensä astiaan mutta suuhunsa ei

וְשִׁיבָנָה:
[H7725](#)
 je·shi·ven·nah.
 saa takaisin

²⁵ לְנִבּוֹן וְהוֹכִיחַ יַעֲרֹם וּפְתִי תִכָּה לֵץ
[H3887](#) [H5221](#) [H6612](#) [H6191](#) [H3198](#) [H995](#)
 letz tak·keh u·fe·ti ja·'rim; ve·'ho·chi·ach le·na·von,
 pilkkaajaa lyö ja yksinkertainen varoo nuhtelee ymmärtäväistä

וְיָבִין דַּעַת:
[H995](#) [H1847](#)
 ja·vin da·'at.
 ja hän ymmärtää opetuksen

²⁶ וּמִחֲפִיר מִבֵּישׁ בֶּן אִם יִבְרִיחַ אָב מִשָּׂדֶד־
[H7703](#) [H1](#) [H1272](#) [H517](#) [H1121](#) [H954](#) [H2659](#)
 me·shad·ded- 'av jav·ri·ach 'em; ben, me·vish u·mach·pir.
 joka pahoinpitelee isäänsä ja ajaa pois äitinsä on poika häpeällinen ja joutuu häpeään

²⁷ מֵאֲמָרֵי־לְשָׁגוֹת מוֹסֵר לְשִׁמְעַבְנִי חֲדַל־
[H2308](#) [H1121](#) [H8085](#) [H4148](#) [H7686](#) [H561](#)
 cha·dal- be·ni li·she·mo·a' mu·sar; lish·got, me·'im·rei-
 lopeta poikani kuuntelemasta opetusta joka eksyttää sinut sanoista

דַּעַת:
[H1847](#)
 da·'at.
 viisauden

²⁸ וְבִלְעֹ-רָשָׁעִים וּפִי מִשְׁפָּט יִלֹּץ בְּלִיעַל עַד

[H5707](#)

'ed

todistaja belialin / epäjumalan pilkkaa

[H1100](#)

be'·li·ja·'al

[H3887](#)

ja·litz

[H4941](#)

mish·pat;

oikeutta

[H6310](#)

u·fi

ja suu

[H7563](#)

re·sha·'im,

pahantekijän

[H1104](#)

je·val·la'-

nielee

אַוְ:

[H205](#)

'a·ven.

vääryyttä

²⁹ כְּסִילִים: לָגוּ אִמֶּהֱלֹמוֹת שְׁפָטִים לְלִצִּים נָכוֹנוֹ.

[H3559](#)

na·cho·nu

on valmiina pilkkaajille

[H3887](#)

lal·le·tzim

[H8201](#)

she·fa·tim;

tuomion toimeenpano ja lyönnit

[H4112](#)

u·ma·ha·lu·mot,

ja lyönnit

[H1460](#)

le·gev

selkään tyhmien

[H3684](#)

ke·si·lim.

¹ יְחָכָם: לֹא בֹ שְׁגָה וְכָל־ שֹׁכֵר הִמָּה הָיִין לֵץ

[H3887](#)

letz

pilkkaaja viini

[H3196](#)

hai·jain

mölyävä

[H1993](#)

ho·meh

[H7941](#)

she·char;

väkevä juoma

[H3605](#)

ve·chol

kaikki jotka

[H7686](#)

sho·geh

hoipertelevat

[H0](#)

bo,

niistä eivät

[H3808](#)

lo

[H2449](#)

jech·kam.

ole viisaita

² חֹטֵא מִתְעַבְּרוֹ מֶלֶךְ אֵימַת בְּכִפּוּר נָהָם

[H5099](#)

na·ham

karjunta

[H3715](#)

kak·ke·fir

kuin nuoren leijonan

[H367](#)

'ei·mat

on pelottavuus

[H4428](#)

me·lech;

kuninkaan

[H5674](#)

mit·'ab·be·ro,

joka rikkoo lakia

[H2398](#)

cho·te

vaarantaa

נִפְשׁוֹ:

[H5315](#)

naf·sho.

henkensä

³ יִתְגַּלֵּעַ: אֵוִיל וְכָל־ מְרִיב שֶׁבֶת לֹאִישׁ כָּבוֹד

[H3519](#)

ka·vod

kunniaksi

[H376](#)

la·'ish

miehelle

[H7674](#)

she·vet

on lopettaminen

[H7379](#)

me·riv;

riidan

[H3605](#)

ve·chol

mutta jokainen

[H191](#)

'e·vil,

hullu

[H1566](#)

jit·gal·la'.

sekaantuu siihen

⁴ (ק וְשֹׂאֵל) (כ וְשֹׂאֵל) יִחַרֶּשׁ לֹא־ עֵצֵל מִחֹרֶף

[H2779](#)

me·cho·ref

syksyllä

[H6102](#)

'a·tzel

laiska

[H3808](#)

lo-

ei

[H2790](#)

ja·cha·rosh;

kynnä

jish·'al

ch

[H7592](#)

ve·sha·'al

ja kerjää

q

וְאֵין: בְּקֶצֶר

[H7105](#)

bak·ka·tzir

sanonkorjuun aikana

[H369](#)

va·'a·jin.

saamatta mitään

⁵ תְּבוּנָה וְאִישׁ אִישׁ בְּלִב־ עֵצָה עֲמָקִים מַיִם

[H4325](#)

ma·jim

vedet

[H6013](#)

'a·muk·kim

syvät

[H6098](#)

'e·tzah

on neuvot sydämessä

[H3820](#)

ve·'lev-

ihmisen

[H376](#)

'ish;

mutta ihminen

[H376](#)

ve·'ish

viisas

[H8394](#)

te·vu·nah

יִדְלֶנָּה:

[H1802](#)

jid·len·nah.

vetää ne ulos

⁶ מִי אֲמוּנִים וְאִישׁ חֲסִדוֹ אִישׁ יִקְרָא אָדָם רֶב־

[H7230](#)

rov-
suuri joukko ihmisiä

[H120](#)

'a·dam,

[H7121](#)

jik·ra

huutaa

[H376](#)

'ish

ihmisen

[H2617](#)

chas·do;

hyvyyttä

[H376](#)

ve'·'ish

mutta miehen uskollisen

[H529](#)

'e·mu·nim,

[H4310](#)

mi

kuka

יִמְצָא:

[H4672](#)

jim·tza.

löytää

⁷ בְּנָיו אֲשֶׁרִי צְדִיק בְּתִמּוֹ מִתְּהַלֵּךְ

[H1980](#)

mit·hal·lech

vaeltaa

[H8537](#)

be'·tum·mo

nuhteettomuudessa vanhurskas siunattuja ovat hänen lapsensa

[H6662](#)

tzad·dik;

[H835](#)

'ash·rei

[H1121](#)

va·nav

אֲחֶרָיו:

[H310](#)

'a·cha·rav.

hänen jälkeensä

⁸ כָּל־בְּעֵינָיו מִזְרָה דִּין כָּסֵא־עַל־יּוֹשֵׁב מֶלֶךְ

[H4428](#)

me·lech,

Kuningas istuu

[H3427](#)

jo·shev

[H5921](#)

'al-

[H3678](#)

kis·se-

valtaistuimelle tuomion ja heittää pois silmistään

[H1779](#)

din;

[H2219](#)

me·za·reh

[H5869](#)

ve'·'ei·nav

kol-

[H3605](#)

kol-

kaikki

רָע:

[H7451](#)

ra'.

pahat

⁹ מִחֻטְאֵתִי: טְהֻרָתִי לִבִּי זָכִיתִי וְאָמַר מִי־

[H4310](#)

mi-

kuka

[H559](#)

jo·mar

sanoo

[H2135](#)

zik·ki·ti

olen puhdistanut

[H3820](#)

lib·bi;

sisimpäni

[H2891](#)

ta·har·ti,

olen puhdas

[H2403](#)

me·chat·ta·ti.

synneistäni

¹⁰ גַּם־יְהוָה תֹּעֲבָת וְאִיפָּה אִיפָּה וְאָבִן אֶבֶן

[H68](#)

'e·ven

punnukset ja painot

[H68](#)

va·'e·ven

mitat

[H374](#)

'ei·fah

[H374](#)

ve'·'ei·fah;

ja mitta-astiat kauhistus ovat

[H8441](#)

to·'a·vat

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE

[H1571](#)

gam-

שְׁנֵיהֶם:

[H8147](#)

she·nei·hem.

kahtalaiset

¹¹ וְאִם־ זָךְ אִם־ נָעַר יִתְנַכֵּר־ בְּמַעֲלָיו גַּם־

[H1571](#)
gam

[H4611](#)
be'ma'a·la·lav
teoistaankin

[H5234](#)
jit·nak·ker-
tunnistaa

[H5288](#)
na'ar;
nuorukaisen onko

[H518](#)
'im-

[H2134](#)
zach
hän puhdas ja onko

[H518](#)
ve'·im-

פָּעֵלוֹ: יָשָׁר

[H3477](#)
ja·shar
suorat

[H6467](#)
po'·o·lo.
hänen tekonsa

¹² גַּם־ עָשָׂה יְהוָה רֹאֶה וְעֵין שְׁמַעַת אָזַן

[H241](#)
'o·zen
korvan

[H8085](#)
ma'at
kuulevan

[H5869](#)
ve'·a·jin
ja silmän näkevän

[H7200](#)
ro'ah;

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRA on tehnyt

[H6213](#)
'a·sah

[H1571](#)
gam-

שְׁנֵיהֶם:

[H8147](#)
she·nei·hem.
molemmat

¹³ שִׁבְעַ־ עֵינַיִךְ פָּקַח תִּוְרַשׁ פֶּן־ שִׁנָּה תִּאָּהֵב אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H157](#)
te'e·hav
rakasta

[H8142](#)
nah
nukkumista

[H6435](#)
pen-
ettet

[H3423](#)
tiv·va·resh;
köyhtyisi

[H6491](#)
pe·kach
avaa

[H5869](#)
'ei·nei·cha
silmäsi

[H7646](#)
se·va'-
niin saat kyllin

לֶחֶם:

[H3899](#)
la·chem.
leipää

¹⁴ וְאֵזַל הַקּוֹנֶה יֹאמַר רַע רַע וְתִהְלָל: אֲזַלֹּו

[H7451](#)
ra'
huonoa

[H7451](#)
ra'
huonoa

[H559](#)
jo·mar
sanoo

[H7069](#)
hak·ko·neh;
ostaja

[H235](#)
ve'·o·zel
mutta mentyään pois

[H0](#)
lo,

[H227](#)
'az

[H1984](#)
jit·hal·lal.
silloin kehuu

¹⁵ שְׁפִתַּי־ יִקָּר וְכָלִי פְּנִינִים וְרַב־ זָהָב יֵשׁ

[H3426](#)
jesh
on

[H2091](#)
za·ho
kultaa

[H7230](#)
ve'·rov-
ja monenlaisia

[H6443](#)
pe·ni·nim;
jalokiviä

[H3627](#)
u·che·li
mutta astia

[H3366](#)
je·kar,

[H8193](#)
sif·tei-
kallisarvoinen on suu

דַּעַת:

[H1847](#)
da'at.
viisas

¹⁶ נְכַרְיָהּ (כ נְכָרִים) וּבָעַד זֶר עָרַב כִּי־ בָגְדוֹ לָקַח־

[H3947](#)
le-kach-
ottakaa

[H899](#)
big-do
vaatteet

[H3588](#)
ki-
koska

[H6148](#)
'a-rav
hän takasi

[H2114](#)
zar;
vierasta

[H1157](#)
u-ve-'ad
ja puolesta

na-che-rim

ch

[H5237](#)
na-che-ri-jah
vieraan

חֲבֻלָּהּ: ק

q [H2254](#)
chav-le-hu.
ota pantti

¹⁷ חֲצֹץ: פִּיהוּ יִמְלֵא־ אַחֲרֵי שֶׁקָּר לָחֶם לְאִישׁ עִיֵּרב

[H6149](#)
'a-rev
on makea

[H376](#)
la-'ish
ihmiselle

[H3899](#)
le-chem
leipä

[H8267](#)
sha-ker;
petoksen

[H310](#)
ve'-'a-char,
mutta jälkeen

[H4390](#)
jim-ma-le-
täyttyy

[H6310](#)
fi·hu
suu

[H2687](#)
cha-tzatz.
soralla

¹⁸ עֲשֵׂה וּבִתְחִבָּלוֹת תִּכּוֹן בְּעֵצָה מַחֲשָׁבוֹת

[H4284](#)
ma·cha·sha·vot
suunnitelmat

[H6098](#)
be'-'e-tzah
neuvolla

[H3559](#)
tik·kon;
vahvistuvat ja viisailla

[H8458](#)
u-ve·tach·bu·lot,
neuvoilla

[H6213](#)
'a·seh
käydään

מִלְחָמָה:

[H4421](#)
mil·cha·mah.
sotaa

¹⁹ לֹא שִׁפְתָיו וּלְפִתָּה רָכִיל הוֹלֵךְ סוֹד גּוֹלָה־

[H1540](#)
go-leh-
paljastaja

[H5475](#)
sod
salaisuuksien kulkee

[H1980](#)
ho-lech
kuuloo

[H7400](#)
ra·chil;
juoruillen

[H6601](#)
u-le-fo-teh
ja imartelea

[H8193](#)
fa-tav,
puheillaan

[H3808](#)
lo
älä

תִּתְעָרֵב:

[H6148](#)
tit-'a-rav.
sekaannu häneen

²⁰ בְּאֵשׁוֹן (כ בְּאִישׁוֹן) יָרוּ יִדְעָךְ וְאִמּוֹ אָבִיו מִקְלִל

[H7043](#)
me-kal-lel
joka kiroaa

[H1](#)
'a-viv
isäänsä

[H517](#)
ve'-'im-mo;
tai äitiänsä

[H1846](#)
jid-'ach
sen sammuu

[H5216](#)
ne-ro,
loisto

be'-'i-shon

ch

[H380](#)
be'-'e-shun
silmiä

חֲשֹׁךְ: ק

q [H2822](#)
cho-shech.
synkkään pimeyteen

²¹ בְּרֹאשׁוֹנָה (ק מְבֹהֶלֶת) (כ מְבַחֶלֶת) נִחְלָה

[H5159](#)

na·cha·lah
perintö

me·vu·che·let

ch

[H973](#)

me·vo·he·let
ahneudella saatu

q

[H7223](#)

ba·ri·sho·nah;
aluksi

תְּבַרְךָ: לֹא יֵאָחֲרִיתָהּ

[H319](#)

ve'·a·cha·ri·tah,
lopulta

[H3808](#)

lo
ei ole

[H1288](#)

te·vo·rach.
siunattu

²² וַיִּשַׁע לִיהוָה קִנְיָה רָע אֲשַׁלְמָה־ תֹּאמַר אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H559](#)

to·mar
sano

[H7999](#)

'a·shal·le·mah-
minä kosten

[H7451](#)

ra';
pahan

[H6960](#)

kav·veh
odota

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAA

[H3467](#)

ve'·jo·sha'
Hän pelastaa

לָךְ:

[H0](#)

lach.
sinut

²³ מִרְמָה וּמֵאֲזִנִּי וְאֶבֶן אֶבֶן יְהוָה תּוֹעֵבֶת

[H8441](#)

to·'a·vat
kauhistus on

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H68](#)

'e·ven

[H68](#)

va·'a·ven;

[H3976](#)

u·moz·nei

[H4820](#)

mir·mah

ja vaakakupit
väärät

טוֹב: לֹא־

[H3808](#)

lo-
eivät

[H2896](#)

tov.
ne ole hyväksi

²⁴ דִּרְכּוֹ: יִבִּין מָה־ אֲדָם גִּבֹּר מִצְעָדֵי־ מִיְהוָה

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALTA

[H4703](#)

mitz·'a·dei-

[H1397](#)

ga·ver;
miehen

[H120](#)

ve'·'a·dam,
ja ihminen

[H4100](#)

mah-
kuka

[H995](#)

ja·vin
ymmärtää

[H1870](#)

dar·ko.
tiensä

²⁵ נִדְרִים וְאַחֵר קֹדֶשׁ יֵלַע אָדָם מוֹקֵשׁ

[H4170](#)

mo·kesh
ansa on

[H120](#)

'a·dom
ihmiselle

[H3216](#)

ja·la'

luvata harkitsemattomasti

[H6944](#)

ko·desh;

pyhä asia

[H310](#)

ve'·'a·char

ja jälkeen vasta

[H5088](#)

ne·da·rim

lupaustaan

לְבַקֵּר:

[H1239](#)

le·vak·ker.

harkita

²⁶ אֹפֶן: עֲלֵיהֶם וַיָּשֶׁב חָכָם מֶלֶךְ רְשָׁעִים מִזְרָה

[H2219](#)

me·za·reh

hajoittaa

[H7563](#)

re·sha·'im

vääryyden tekijät

[H4428](#)

me·lech

kuningas

[H2450](#)

cha·cham;

viisas

[H7725](#)

vai·ja·shev

ja antaa käydä

[H5921](#)

'a·lei·hem

heidän ylitseen pyörän

[H212](#)

o·fan.

²⁷ חֲדָרֵי כָּל־חַפֵּשׁ אָדָם נִשְׁמַת יְהוָה נֵר

[H5216](#)

ner

kynttilä

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN

[H5397](#)

nish·mat

on henki

[H120](#)

'a·dam;

ihmisen

[H2664](#)

cho·fes,

Hän tutkii

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H2315](#)

chad·rei-

kammiot

בֶּטֶן:

[H990](#)

va·ten.

sisimmän

²⁸ כֶּסֶּאָיו: בַּחֶסֶד וְסֶעֶד מֶלֶךְ יִצְרוֹ וְאַמֶּת חֶסֶד

[H2617](#)

che·sed

armo

[H571](#)

ve'·e·met

ja totuus

[H5341](#)

jitz·tze·ru-

varjelevat

[H4428](#)

me·lech;

kuningasta

[H5582](#)

ve'·sa·'ad

ja hän ylläpitää

[H2617](#)

ba·che·sed

laupeudella

[H3678](#)

kis·o.

valtaistuimensa

²⁹ זִקְנִים וְהָדָר כָּחֶם בַּחוּרִים תִּפְאָרֶת

[H8597](#)

tif·e·ret

kunnia

[H970](#)

ba·chu·rim

nuorten miesten

[H3581](#)

ko·cham;

on heidän voimansa

[H1926](#)

va·ha·dar

ja kauneus

[H2205](#)

ze·ke·nim

vanhusten

שִׁיבָה:

[H7872](#)

sei·vah.

on harmaat hiukset

³⁰ אִמְכוֹת בָּרַע (ק תַּמְרוֹק) (כ תַּמְרוֹק) פָּצַע חֲבֵרוֹת

[H2250](#)

chab·bu·rot

mustelmat

[H6482](#)

pe·tza'

haavojen

tam·rik

ch

[H4838](#)

tam·ruk

puhdistavat

q

[H7451](#)

be·ra';

pahuuden ja kipu

[H4347](#)

u·mak·kot,

בֶּטֶן: חֲדָרֵי־

[H2315](#)

chad·rei-

kammiot

[H990](#)

va·ten.

sisimmän

¹ כָּל־עַל־ יְהוָה בִּיד־ מֶלֶךְ לֵב־ מַיִם פִּלְגִי־
[H6388](#) [H4325](#) [H3820](#) [H4428](#) [H3027](#) [H3068](#) [H5921](#) [H3605](#)
pal·gei- ma·jim lev- me·lech be'·jad- JAH·WEH; 'al- kol-
kanavat vesien sydän kuninkaan on kädessä JAHWEH HERRAN kaikkialle

דֶּרֶךְ־כָּל־ יִטְנוּ: יַחֲפֹץ אִשָּׁר
[H834](#) [H2654](#) [H5186](#) [H3605](#) [H1870](#)
'a·sher jach·potz jat·ten·nu. kol- de·rech-
jonne Hän haluaa Hän taivuttaa kaikki hänen tiensä

² יְהוָה: לְבוֹת וְתִכַּן בְּעֵינָיו יִשָּׂר אִישׁ
[H376](#) [H3477](#) [H5869](#) [H8505](#) [H3826](#) [H3068](#)
'ish ja·shar be'·ei·nav; ve'·to·chen lib·bot JAH·WEH.
ihminen on oikeassa omissa silmissään mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

³ מִזְבַּח: לִיהוָה נִבְחָר וּמִשְׁפָּט צְדָקָה עֲשֵׂה
[H6213](#) [H6666](#) [H4941](#) [H977](#) [H3068](#) [H2077](#)
'a·soh tze·da·kah u·mish·pat; niv·char JAH·WEH miz·za·vach.
tehdä vanhurskautta ja oikeutta on valituin JAHWEH HERRALLE uhri

⁴ חֲטָאת: רָשָׁעִים נָר לֵב וְרָחַב עֵינָיִם רוּם־
[H7311](#) [H5869](#) [H7342](#) [H3820](#) [H5215](#) [H7563](#) [H2403](#)
rum- 'ei·na·jim u·re·chav- lev; nir re·sha'·im chat·tat.
ylpeys silmien ja pilkallinen sydän kylvö vääryydentekijöiden ovat syntiä

⁵ אֶרֶץ אֶץ וְכָל־ לְמוֹתָר אֶרֶץ חָרוֹץ מַחֲשָׁבוֹת
[H4284](#) [H2742](#) [H389](#) [H4195](#) [H3605](#) [H213](#) [H389](#)
mach·she·vot cha·rutz 'ach- le·mo·tar; ve'·chol 'atz, 'ach-
aikomukset ahkeran varmasti tuovat yltäkylläisyyttä mutta jokainen kiirehtivä varman

לְמַחֲסוֹר:
[H4270](#)
le·mach·sor.
puutteen

⁶ הֶבֶל שֶׁקֶר בִּלְשׁוֹן אוֹצְרוֹת פֶּעַל
[H6467](#) [H214](#) [H3956](#) [H8267](#) [H1892](#)
po·al o·tza·rot bil·shon sha·ker; he·vel
hankkiminen aarteiden kielellä petollisella on tuulahdus

נִדָּף

[H5086](#)

nid·daf,

joka heittelee edestakaisin niitä jotka etsivät

מָוֶת: מִבְּקֵשִׁי-

[H1245](#)

me·vak·shei-

[H4194](#)

ma·vet.

kuolemaa

לַעֲשׂוֹת מֵאֲנוּ כִּי יִגְוֹרֻם רְשָׁעִים שֹׁד-

[H7701](#)

shod-

väkivaltaisuus vääryydentekijöiden vetää alas heitä sillä

[H7563](#)

re·sha'im

[H1641](#)

je·go·rem;

[H3588](#)

ki

[H3985](#)

me'a·nu,

[H6213](#)

la'a·sot

he kieltäytyvät toteuttamasta

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)

mish·pat.

oikeutta

הַפִּכְכָּךְ-

[H2019](#)

ha·fach·pach

vääristynyt / kiero / mutkainen on tie

וְזָר אִישׁ דָּרָךְ

[H1870](#)

de·rech

[H376](#)

'ish

ihmisen

[H2054](#)

va·zar;

syllisyyttä kantavan mutta puhtaan

אִזָּךְ

[H2134](#)

ve'·zach,

פְּעֻלּוֹ: יָשָׁר

[H3477](#)

ja·sar

suorat

[H6467](#)

po'o·lo.

ovat teot

וּבֵית מְדִינִים מֵאֲנֶשֶׁת גַּג פִּנֹּת- עַל- לְשֶׁבֶת טוֹב

[H2896](#)

tov,

parempi on asua

[H3427](#)

la·she·vet

[H5921](#)

'al-

[H6438](#)

pin·nat-

kulmalla

[H1406](#)

gag;

katon

[H802](#)

me'e·shet

kuin vaimon

[H4079](#)

mid·ja·nim,

riitaisan kanssa ja talo

[H1004](#)

u·veit

חֶבֶר:

[H2267](#)

cha·ver.

jakaa yhdessä

יָחַן לֹא- רָע אֶתְהָ- רָשָׁע נִפְשׁ-

[H5315](#)

ne·fesh

sielu

[H7563](#)

ra·sho'

vääryydentekijän himoitsee

[H183](#)

'iv·ve·tah-

[H7451](#)

ra';

pahaa

[H3808](#)

lo-

eikä

[H2603](#)

ju·chan

ole armollisuutta

בְּעֵינָיו

[H5869](#)

be'·ei·nav

hänen silmien edessä

רַעְהוּ:

[H7453](#)

re'·e·hu.

toisilla

11 לַחֲכָם וּבִהְשָׁכִיל פֶּתִי יִחְכַּם לֵץ בִּעְנֹשׁ-

[H6064](#)

ba'nosh-

kun rangaistaan pilkkaajaa viisastuu

[H3887](#)

letz

[H2449](#)

jech·kam-

[H6612](#)

pe·ti;

yksinkertainen ja kun opastetaan

[H7919](#)

u·ve·has·kil

[H2450](#)

le·cha·cham,

viisasta

דַּעַת: יִקַּח-

[H3947](#)

jik·kach-

hän saa

[H1847](#)

da·'at.

ymmärrystä

12 מִסֵּלַף רָשָׁע לְבֵית צַדִּיק מִשְׁכִּיל

[H7919](#)

mas·kil

on harkitsevainen vanhurskas kohtaan taloa vääryyden tekijän koska kukistuvat

[H6662](#)

tzad·dik

[H1004](#)

le·veit

[H7563](#)

ra·sha';

[H5557](#)

me·sal·lef

לָרַע: רְשָׁעִים

[H7563](#)

re·sha·'im

vääryyden tekijät pahuuteensa

[H7451](#)

la·ra'.

13 וְלֹא יִקְרָא הוּא גַם־ דָּל מִזַּעֲקַת־ אָזְנוֹ אֹתָם

[H331](#)

'o·tem

joka sulkee korvansa huudolta

[H241](#)

a·ze·no

[H2201](#)

miz·za·'a·kat-

[H1800](#)

dal;

kärsivän myös

[H1571](#)

gam-

[H1931](#)

hu

itse

[H7121](#)

jik·ra,

huutaa

[H3808](#)

ve·'lo

ja ei

יַעֲנֶה:

[H6030](#)

je·'a·neh.

saa vastausta

14 עֲזָה: חֲמָה בַחֵק וְשֹׁחַד אָף יִכְפֹּה בִּסְתֵר מִתָּן

[H4976](#)

mat·tan

palkkio

[H5643](#)

bas·se·ter

salassa

[H3711](#)

jich·peh-

lepyttää

[H639](#)

'af;

vihan

[H7810](#)

ve·'sho·chad

ja lahja

[H2436](#)

ba·chek,

keskellä

[H2534](#)

che·mah

kuuman

[H5794](#)

'az·zah.

raivon

15 לְפַעֲלִי וּמַחֲתָה מִשְׁפָּט עֲשׂוֹת לְצַדִּיק שְׂמִחָה

[H8057](#)

sim·chah

ilo on

[H6662](#)

latz·tzad·dik

vanhurskaille

[H6213](#)

a·sot

tehdä

[H4941](#)

mish·pat;

oikeutta

[H4288](#)

u·me·chit·tah,

mutta kauhu niille jotka tekevät

[H6466](#)

le·fo·'a·lei

אָוֶן:

[H205](#)

'a·ven.

vääryyttä

¹⁶ רַפְּאִים בְּקֹהֶל הַשֹּׁכֵל מִדָּרֶךְ תּוֹעָה אָדָם

[H120](#)

'a-dam,
ihminen

[H8582](#)

to'eh
joka eksyy

[H1870](#)

mid-de-rech
tieltä

[H7919](#)

has-kel;
ymmärryksen joukossa

[H6951](#)

bik-hal

[H7496](#)

re-fa'im
kuolleiden haamujen

יָנוּחַ:

[H5117](#)

ja·nu·ach.
lepää

¹⁷ יֵין אֱהָב שִׁמְחָה אֱהָב מַחְסוֹר אִישׁ

[H376](#)

'ish
ihminen

[H4270](#)

mach-sor
on köyhä

[H157](#)

'o-hev

joka rakastaa juhliä / nautintoja

[H8057](#)

sim-chah;

[H157](#)

'o-hev

joka rakastaa viiniä

[H3196](#)

ja·jin-

וְנִשְׁמָן יַעֲשִׂיר: לֹא

[H8081](#)

va-she-men,
ja rasvaa / ihraa / öljyä ei

[H3808](#)

lo

[H6238](#)

ja·a'shir.

rikastu

¹⁸ בּוֹגֵד: יִשְׂרָיִם וְתַחַת רָשָׁע לַצַּדִּיק כָּפֹר

[H3724](#)

ko-fer
lunnaat

[H6662](#)

latz-tzad-dik
vanhurskaan

[H7563](#)

ra-sha';
on vääryydentekijä ja sijaan

[H8478](#)

ve'ta-chat

[H3477](#)

je-sha-rim

oikeamielisten petolliset

[H898](#)

bo-ged.

¹⁹ כּ (מְדוֹנִים) מֵאִשֶּׁת מִדְּבָר בְּאֶרֶץ שֶׁבֶת טוֹב

[H2896](#)

tov,
miellyttävämpi on asua

[H3427](#)

she-vet

[H776](#)

be'e-retz-
alueella

[H4057](#)

mid-bar;
erämaan

[H802](#)

me'e-shet
kuin vaimon

me-do-nim

ch

וְכַעַס: (ק מְדִינִים)

[H4066](#)

mid·ja·nim
riitaisan

q

[H3708](#)

va·cha'as.
ja vihaisen

²⁰ אָדָם וְכִסִּיל חָכָם בְּנוֹה וְשִׁמָּן נְחִמָּד אוֹצָר

[H214](#)

o-tzar
aarteita

[H2530](#)

nech-mad
kallisarvoisia ja öljyä

[H8081](#)

va-she-men

[H5116](#)

bin-veh
on asunnossa viisaan

[H2450](#)

cha-cham;

[H3684](#)

u-che-sil

mutta tyhmä ihminen

[H120](#)

'a-dam

יְבַלְעֵנוּ:

[H1104](#)

je·val·le·en·nu.
nielee ne alas

²¹ צְדָקָה חַיִּים! מִצָּא וְחֶסֶד צְדָקָה רִדָּף
[H7291](#) [H6666](#) [H2617](#) [H4672](#) [H2416](#) [H6666](#)
 ro·def tze·da·kah va·cha·sed; jim·tza chaj·jim, tze·da·kah
 joka tavoittelee vanhurskautta ja armoa löytää elämän vanhurskauden

וְכָבוֹד:

[H3519](#)
 ve'·cha·vod.
 ja kunnian

²² מִבְּטָחָהּ: עֵז אֵיךְ חָכָם עָלָה גְבוּרִים עִיר
[H5892](#) [H1368](#) [H5927](#) [H2450](#) [H3381](#) [H5797](#) [H4009](#)
 'ir gib·bo·rim 'a·lah cha·cham; vai·jo·red, 'oz miv·te·chah.
 kaupunkiin soturien nousee viisas ja kaataa alas sen vahvan turvan

²³ נִפְשׁוֹ: מִצָּרוֹת שֹׁמֵר וּלְשׁוֹנוֹ פִּיּוֹ שֹׁמֵר
[H8104](#) [H6310](#) [H3956](#) [H8104](#) [H6869](#) [H5315](#)
 sho·mer piv u·le·sho·no; sho·mer mitz·tza·rot naf·sho.
 joka vahtii suutaan ja kieltään / varjelee ahdistukselta sielunsa

²⁴ זָדוֹן: בְּעִבְרַת עוֹשֶׂה שְׁמוֹ לְצִיְהִיר זֶד
[H2086](#) [H3093](#) [H3887](#) [H8034](#) [H6213](#) [H5678](#) [H2087](#)
 zed ja·hir letz she·mo; o·seh, be'·'ev·rat za·don.
 röyhkeä ja ylpeä pilkkaajan nimen saa ylimielisessä röyhkeydessä

²⁵ לַעֲשׂוֹת: יָדָיו מֵאֲנוּ כִּי־ תִמְיָתְנוּ עַצְל תֵּאָנוֹת
[H8378](#) [H6102](#) [H4191](#) [H3588](#) [H3985](#) [H3027](#) [H6213](#)
 ta·'a·vat 'a·tzel te·mi·ten·nu; ki- me·'a·nu ja·dav la·'a·sot.
 himo laiskan tappaa sillä kieltäytyvät hänen kätensä tekemästä työtä

²⁶ וְלֹא אֵתָן וְצִדִּיק תֵּאָנוֹה הַתֵּאָנוֹה הַיּוֹם כָּל־
[H3605](#) [H3117](#) [H183](#) [H8378](#) [H6662](#) [H5414](#) [H3808](#)
 kol- hai·jom hit·'av·vah ta·'a·vah; ve'·tzad·dik jit·ten, ve'·lo
 kaiken päivää hän himoitsee ahnaasti mutta vanhurskas antaa eikä

יַחֲשֹׁף:

[H2820](#)
 jach·soch.
 säästele

27 בְּזִמָּה כִּי־ אֶף תֹּועֵבָה רָשָׁעִים זָבַח

H2077	H7563	H8441	H637	H3588	H2154
ze·vach	re·sha'im	to'e·vah;	'af,	ki-	ve'·zim·mah
uhri	vääryyden tekijän on kauhistus		kuinka paljon	enemmän kun	viekkauksessa

יְבִיאֵנוּ:

[H935](#)
je·vi'en·nu.
se tuodaan

28 יִדְבֹר: לְנֹצַח שׁוֹמֵעַ וְאִישׁ יֹאבֵד כְּזָבִים עַד־

H5707	H3577	H6	H376	H8085	H5331	H1696
'ed-	ke·za·vim	jo·ved;	ve'·'ish	sho·me·a',	la·ne·tzach	je·dab·ber.
todistaja	valehteleva	tuhoutuu	mutta mies	totteleva	aina	saa puhua

29 אִישָׁר בְּפָנָיו רָשָׁע אִישׁ הָעֵז (כִּי־כִין) הוּא

H5810	H376	H7563	H6440	H3477	H1931	ja·chin ch
he·'ez	'ish	ra·sha'	be'·fa·nav;	ve'·ja·shar,	hu	
kovettaa mies		paha	kasvonsa	mutta oikeamieliselle	Hän	

(קִדְרָכוֹ: (כִּי־דְרָכִיו) (יְבִין)

H3559	q	de·ra·chav	ch	H1870	q
ja·vin				dar·ko.	
tekee vahvaksi				tien	

30 לְנֹגֵד עֶצָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין חֲכָמָה אֵין

H369	H2451	H369	H8394	H369	H6098	H5048
'ein	choch·mah	ve'·'ein	te·vu·nah;	ve'·'ein	'e·tzah,	le·ne·ged
ei ole mitään viisautta		ei mitään ymmärrystä		ei mitään neuvoa		edessä

יְהוָה: פ

[H3069](#) Peh
JAH·WEH.
JAHWEH HERRAN

31 הַתְּשׁוּעָה: וְלִיהוָה מִלְחָמָה לְיוֹם מוֹכֵן סוֹס

H5483	H3559	H3117	H4421	H3068	H8668
sus,	mu·chon	le·jom	mil·cha·mah;	JAH·WEH	hat·te·shu'ah.
hevonen	on valmisteltu päivään	taistelun		JAHWEH HERRAN	on voitto

¹ טוֹב: חַן וְאַמְזָחָב מִכֶּסֶף רַב מֵעֲשָׂר שֵׁם נְבָחָר

[H977](#)
niv·char
nimi

[H8034](#)
sham
valittu

[H6239](#)
me·'o·sher
on rikkautta

[H7227](#)
rav;
suurempi

[H3701](#)
mik·ke·sef
hopeaa

[H2091](#)
u·miz·za·hav,
ja kultaa

[H2580](#)
chen
armo

[H2896](#)
tov.
parempi

² יְהוָה: כָּלֵם עֲשֵׂה נִפְגָּשׁוּ וְרֵשׁ עֲשִׂיר

[H6223](#)
'a·shir
rikas

[H7326](#)
va·rash
ja köyhä

[H6298](#)
nif·ga·shu;
kohtaavat

[H6213](#)
'o·seh
luonut on

[H3605](#)
chul·lam
kaiken

[H3068](#)
JAH·WEH.
JAHWEH HERRA

³ אִפְתִּיּוֹם (ק וְנִסְתָּר) (כ וְיִסְתָּר) רָעָה רָאָה עָרוֹם

[H6175](#)
'a·rum
viisas

[H7200](#)
ra·'ah
näkee

[H7451](#)
ra·'ah
pahan

ve·'jis·sa·ter

ch

[H5641](#)
ve·'nis·tar;
ja piiloutuu

q

[H6612](#)
u·fe·ta·jim,
mutta yksinkertaiset

וְנִעְנְשׁוּ: עֲבָרוּ

[H5674](#)
'a·ve·ru

[H6064](#)

ve·'ne·'e·na·shu.

kulkevat eteenpäin ja heitä rangaistaan

⁴ וְחַיִּים: וְכָבוֹד עֲשֵׂר יְהוָה: יִרְאֵת עֲנוּה עֶקֶב

[H6118](#)
'e·kev
seuraus

[H6038](#)
'a·na·vah
nöyryydestä

[H3374](#)
jir·'at
on pelko

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRAN

[H6239](#)
'o·sher
rikkaus

[H3519](#)
ve·'cha·vod
kunnia

[H2416](#)
ve·'chaj·jim.
ja elämä

⁵ מֶהֶם: יִרְחֹק נִפְנְשׁוּ שׁוֹמֵר עֵקֶשׁ בְּדֶרֶךְ פְּחִים צָנִים

[H6791](#)
tzin·nim
piikikkäitä

[H6341](#)
pa·chim
ansoja

[H1870](#)
be·'de·rech
on tiellä

[H6141](#)
'ik·kesh;
kieron

[H8104](#)
sho·mer
joka vartioi

[H5315](#)
naf·sho,
sieluaan

[H7368](#)
jir·chak
on kaukana

[H1992](#)
me·hem.
niistä

⁶ לֹא- יִזְקִין כִּי- גַם דֶּרֶכוֹ פִּי עַל- לִנְעַר חֲנֹךְ

[H2596](#)
cha·noch
kouluta

[H5288](#)
lan·na·'ar
lapsesi

[H5921](#)
'al-

[H6310](#)
pi
puheellasi

[H1870](#)
dar·ko;
tielle

[H1571](#)
gam
niin

[H3588](#)
ki-
että

[H2204](#)
jaz·kin,
hän vanhanakaan

[H3808](#)
lo-
ei

מִמֶּנָּה: יָסוּר

[H5493](#)
ja·sur
poikkeaa

[H4480](#)
mi·men·nah.
pois siltä

⁷ מְלֹוֹה: לְאִישׁ לֹוֹה וְעֶבֶד יִמְשׁוּל בְּרָשִׁים עֲשִׂיר

[H6223](#)
'a-shir
rikas

[H7326](#)
be'-ra-shim
köyhiä

[H4910](#)
jim·shol;
hallitsee

[H5650](#)
ve'-e·ved
ja orja on

[H3867](#) [H376](#)
lo·veh, le-'ish
lainaaja jokainen

[H3867](#)
mal·veh.
lainanantajan

⁸ וְשָׁבַט (ק) אֶוֹן יִקְצָר־ (כ יִקְצֹר־) עֹלָה זֹרַע

[H2232](#)
zo·re·a'
joka kylvää vääryyttä

[H5766](#) jik·tzor-
'av·lah

ch [H7114](#)
jik·tzor-
niittää

[H5771](#) q
'a·ven;
ahdistusta

[H7626](#)
ve·she·vet
ja valtikka

יְכֻלָּה: עֲבָרְתּוֹ

[H5678](#) [H3615](#)
ev·ra·to jich·leh.
hänen ylpeytensä saa loppunsa

⁹ לְדַל: מִלְחָמוֹ נָתַן כִּי־ יִבְרַךְ הוּא עֵין טוֹב־

[H2896](#)
tov-
hyvää tahtovat

[H5869](#) [H1931](#)
'a·jin hu
silmät ne

[H1288](#)
je·vo·rach;
siunataan

[H3588](#) [H5414](#)
ki-na·tan
sillä hän antaa

[H3899](#)
mil·lach·mo
leipäänsä

[H1800](#)
lad·dal.
köyhälle

¹⁰ וְקָלוֹן: דִּין וַיִּשְׁבֹּת מָדוֹן וַיֵּצֵא לֵץ גֶּרֶשׁ

[H1644](#)
ga·resh
aja pois

[H3887](#)
letz
pilkkaa

[H3318](#)
ve·je·tze
ja niin poistuu

[H4066](#)
ma·don;
riita

[H7673](#)
ve·jish·bot,
ja loppuu

[H1779](#) [H7036](#)
din ve·ka·lon.
väittely ja häväistys

¹¹ שְׁפָתָיו יֵחַן (ק) לֵב טְהוֹר־ (כ טְהוֹר־) אֱהָב

[H157](#)
'o·hev
joka rakastaa

te·hor-

ch [H2889](#)
te·hor-
puhutta

[H2890](#)
lev;
sydämen

q [H2580](#) [H8193](#)
chen fa·tav,
armo on hänen huulillaan

מֶלֶךְ: רַעְהוֹ

[H7453](#) [H4428](#)
re·e·hu me·lech.
hänen ystävänsä on kuningas

¹² דְּבָרֵי וַיִּסְלַף דַּעַת נָצְרוֹ יְהוֹה עֵינֵי

[H5869](#)
'ei·nei
silmät

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H5341](#) [H1847](#)
na·tze·ru da·'at;
varjelevat viisautta / ymmärrystä ja Hän kumoaa sanat

[H5557](#)
vaj·sal·lef,

[H1697](#)
div·rei

בגד:

[H898](#)

vo·ged.

petollisten

¹³ אַרְצֶח: רְחֹבוֹת בְּתוֹךְ בַּחוּץ אֲרִי עֵצֶל אֲמַר

[H559](#)

'a-mar

sanoo

[H6102](#)

'a-tzel

laiska

[H738](#)

'a-ri

leijona

[H2351](#)

va·chutz;

on ulkona

[H8432](#)

be'·toch

keskellä

[H7339](#)

re·cho·vot,

katuja

[H7523](#)

'e-ra·tze·ach.

minut tapetaan

¹⁴ (פֹּל־) יְהוָה זְעוּם זָרוֹת פִּי עֲמָקָה שׁוֹחָה

[H7745](#)

shu·chah

kuoppa

[H6013](#)

'a·muk·kah

syvä on

[H6310](#)

pi

suu

[H2114](#)

za·rot;

vieraiden naisten viha

[H2194](#)

ze'·um

viha

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN

jip·pol-

(כ) ק נָשָׁם: יִפְל־

ch

[H5307](#)

jip·pol-

kaataa

[H5307](#)

sham.

siihen

q

¹⁵ יְרַחֵקְנָה מוֹסֵר שִׁבְט נָעַר בְּלֵב־ קְשׁוּרָה אֹלֶת

[H200](#)

'iv·ve·let

tyhmyys

[H7194](#)

ke·shu·rah

on sidottu

[H3820](#)

ve'·lev-

sydämeen

[H5288](#)

na'·ar;

nuorukaisen vitsa

[H7626](#)

she·vet

[H4148](#)

mu·sar,

kurituksen

[H7368](#)

jar·chi·ken·nah

ajaa kauas sen

מִמֶּנּוּ:

[H4480](#)

mi·men·nu.

pois hänestä

¹⁶ אֶרֶץ לְעַנְשִׁיר נִתַּן לוֹ לְהַרְבֹּת דָּל עֲשֵׂק

[H6231](#)

'o·shek

joka sortaa köyhää

[H1800](#)

dal

[H7235](#)

le·har·bot

lisätäkseen

[H0](#)

lo;

omaansa

[H5414](#)

no·ten

joka antaa rikkaalle

[H6223](#)

le·a·shir,

[H389](#)

'ach-

todella

לְמַחְסוֹר:

[H4270](#)

le·mach·sor.

köyhtyy

¹⁷ תְּנִשִּׁית וְלִבְךָ חֲכָמִים דְּבַרִּי וְשִׁמְעֵ אֲזִנְךָ הֵט

[H5186](#)

hat

kallista korvasi

[H241](#)

'a·ze·ne·cha,

[H8085](#)

u·she·ma'

ja kuuntele

[H1697](#)

div·rei

sanoja

[H2450](#)

cha·cha·mim;

viisaiden

[H3820](#)

ve'·lib·be·cha,

ja sisimpääsi

[H7896](#)

ta·shit

aseta

לְדַעֲתִי:

[H1847](#)

le·da'ti.

opetukseni

¹⁸ וְיַחַדְוּ יָכֵנוּ בְּבִטְנְךָ תִּשְׁמְרֵם כִּי־ נָעִים כִּי־

[H3588](#)

ki-

sillä

[H5273](#)

na'im

se on suloista kun

[H3588](#)

ki-

kun

[H8104](#)

tish·me·rem

pidät ne

[H990](#)

be'·vit·ne·cha;

sisimmässäsi

[H3559](#)

jik·ko·nu

ne ovat vahvana yhdessä

[H3162](#)

jach·dav,

yhdessä

שְׂפָתֶיךָ: עַל־

[H5921](#)

'al-

päällä

[H8193](#)

se·fa·tei·cha.

huuliesi

¹⁹ אֶף־ הַיּוֹם הוֹדַעְתִּיךָ מִבְּטַחְךָ בִּיהוָה לַהֲיוֹת

[H1961](#)

lih·jot

että olisi

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRASSA luottamuksesi

[H4009](#)

miv·ta·che·cha;

luottamuksesi

[H3045](#)

ho·da'ti·cha

ja olen opettanut

[H3117](#)

haj·jom

sen tänään myös

[H637](#)

'af-

myös

אֶתָּה:

[H859](#)

'at·tah.

sinulle

²⁰ ק) שְׁלִישִׁים) (כ נְשִׁלְשׁוּם) לָךְ כְּתִבְתִּי הֵלֵא

[H3808](#)

ha·lo

enkö

[H3789](#)

cha·tav·ti

kirjoittanut

[H0](#)

le·cha

sinulle

shil·shom

ch

[H8032](#)

sha·li·shim;

eilen ja toissapäivänä

q

וְדַעַת: בְּמוֹעֵצָת

[H4156](#)

be'·mo'e·tzot

neuvoen

[H1847](#)

va·da'at.

ja opettaen

21 לְהַנְשִׁיב אֶמֶת אִמְרֵי קִשְׁט לְהוֹדִיעַךְ אִמְרִים

[H3045](#)

le·ho·di·'a·cha,
että tuntisit

[H7189](#)

ko·shet
vahvan

[H561](#)

'im·rei
sanojen

[H571](#)

'e·met;
totuuden

[H7725](#)

le·ha·shiv
että voisit vastata niille puheella

[H561](#)

'a·ma·rim

פ לְשַׁלְּחִיךָ: אֶמֶת Peh

[H571](#)

'e·met,
totuuden

[H7971](#)

le·sho·le·chei·cha.
jotka lähettivät sinut

22 עָנִי תִדְכָּא וְאֶל־ הוּא דַל־ כִּי דַל תִּגְזַל־ אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H1497](#)

tig·zol-
ryöstä

[H1800](#)

dal
köyhää

[H3588](#)

ki

koska

[H1800](#)

dal-

köyhä

[H1931](#)

hu;

hän on

[H408](#)

ve·'al-
ja älä

[H1792](#)

te·dak·ke
sorra

[H6041](#)

'a·ni
kurjaa

בִּנְשַׁעַר:

[H8179](#)

vash·sha·'ar.
portissa

23 קָבַעִיהֶם אֶת־ וְקָבַע רִיבָם יָרִיב יְהוָה כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H3069](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRA

[H7378](#)

ja·riv

ajaa

hänen

asiaansa

[H7379](#)

ri·vam;

ja riistää

[H6906](#)

ve·'ka·va'
ET

[H853](#)

'et-
ET

[H6906](#)

koe·'ei·hem
hänen riistäjiltään

נַפֶּשׁ:

[H5315](#)

na·fesh.
sielun

24 לֹא חֲמוֹת אִישׁ וְאֶת־ אָף בָּעַל אֶת־ תִּתְרַע אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H7462](#)

tit·ra'
ole ystävä

[H853](#)

'et-
ET

[H1167](#)

ba·'al
herran

[H639](#)

'af;

vihaisen

[H854](#)

ve·'et

ET

[H376](#)

'ish

ja miehen

[H2534](#)

che·mot

kiukkuisen

[H3808](#)

lo

älä

תָּבוֹא:

[H935](#)

ta·vo.
kanssa mene

25 מוֹקֵשׁ וְלָקַחְתָּ (ק אֲרַחֲתִיו) (כ אֲרַחֲתוֹ) תֵּאָלֶף פֶּן-

[H6435](#)

pen-
ettet

[H502](#)

te'e-laf
opi

'a-re·cha·tov

ch

[H734](#)

'o-re·cho·tav;
hänen tapojaan

q

[H3947](#)

ve'·la·kach·ta
ja joutuisi

[H4170](#)

mo·kesh
ansaan

לְנַפְשְׁךָ:

[H5315](#)

le·naf·she·cha.
sielusi

26 מִשְׁאֹת: בְּעַרְבִים כָּף בְּתִקְעִי תְהִי אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

[H1961](#)

te·hi
ole niitä

[H8628](#)

ve'·to·ke·ei-
jotka lyövät

[H3709](#)

chaf;
kättä

[H6148](#)

ba'·o·re·vim,
takaavat

[H4859](#)

mash·sha·'ot.
velkoja

27 מִשְׁכָּבְךָ יִקַּח לָמָּה לְשֹׁלֶם לָךְ אֵין אִם-

[H518](#)

'im-
jos

[H369](#)

'ein-
ei ole

[H0](#)

le·cha
sinulla

[H7999](#)

le·shal·lem;
millä maksaa

[H4100](#)

lam·mah
miksi

[H3947](#)

jik·kach
otettaisiin

[H4904](#)

mish·ka·ve·cha,
vuode

מִתְחַתִּיךָ:

[H8478](#)

mit·tach·tei·cha.
sinun altasi

28 אָבוֹתֶיךָ: עָשׂוּ אֲנֹשׁ עוֹלָם גָּבוּל תִּסַּג אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

[H5253](#)

tas·seg
siirrä pois rajaa

[H1366](#)

ge·vul

[H5769](#)

o·lam;
vanhaa

[H834](#)

'a·sher
jonka

[H6213](#)

'a·su
ovat asettaneet

[H1](#)

a·vo·tei·cha.
isänne

29 יִתְיַצֵּב מִלְכִּים לְפָנַי בְּמִלְאֲכָתוֹ מִהִיר אִישׁ חַזִּית

[H2372](#)

cha·zi·ta
näetkö

[H376](#)

'ish
miehen

[H4106](#)

ma·hir
taitavan

[H4399](#)

bim·lach·to,
työssään

[H6440](#)

lif·nei-
edessä

[H4428](#)

me·la·chim
kuninkaiden

[H3320](#)

jit·jatz·tzav;
hän seisoo

פ חֲשָׁכִים: לְפָנַי יִתְיַצֵּב בֵּל-

[H1077](#)

bal-
ei

[H3320](#)

jit·jatz·tzev
hän seiso

[H6440](#)

lif·nei
edessä

[H2823](#)

cha·shuk·kim.
alhaisten

Peh

¹ תָּבִין בֵּין מוֹשֵׁל אֶת־ לְלַחֹם תִּשֵּׁב כִּי־
[H3588](#) [H3427](#) [H3898](#) [H853](#) [H4910](#) [H995](#) [H995](#)
 ki- te-shev lil-chom 'et- mo-sheh; bin ta-vin,
 kun istut syömään ET kanssa hallitsijan katso tarkkaan ymmärtäen

לְפָנֶיךָ: אֲשֶׁר אֶת־
[H853](#) [H834](#) [H6440](#)
 'et- 'a-sheh le-fa-nei-cha.
 ET mitä on kasvojesi edessä

² אֶתָּה: נֶפֶשׁ בָּעַל אִם־ בְּלֶעָךְ שֹׁכִין וְשִׁמְתָּ
[H7760](#) [H7915](#) [H3930](#) [H518](#) [H1167](#) [H5315](#) [H859](#)
 ve'-sam-ta sak-kin be'-lo-'e-cha; 'im- ba-'al ne-fesh 'at-tah.
 ja laita veitsi kurkullesi jos herrasi ruokahalu sinun on

³ כְּזָבִים: לֶחֶם וְהוּא לְמַטְעַמֹּתָיו תִּתָּאוּ אֶל־
[H408](#) [H183](#) [H4303](#) [H1931](#) [H3899](#) [H3577](#)
 'al- tit-'o le-mat-'am-mo-tav; ve'-hu, le-chem ke-za-vim.
 älä himoitse hänen herkkujaan sillä ne ovat ruokaa petollista

⁴ חֲדָל: מִבִּינָתְךָ לְהַעֲשִׂיר תִּיגַע אֶל־
[H408](#) [H3021](#) [H6238](#) [H998](#) [H2308](#)
 'al- ti-ga' le-ha-'a-shir; mib-bi-na-te-cha cha-dal.
 älä ponnistele rikastuaksesi ymmärrä lopettaa

⁵ עֲשֵׂה כִי וְאֵינֶנּוּ בּוֹ עֵינֶיךָ (ק הִתְעִיף) (כ הִתְעוּף)
 ha-ta-'uf ch [H5774](#) q [H5869](#) [H0](#) [H369](#) [H3588](#) [H6213](#)
 ha-ta-'if 'ei-nei-cha bo, ve-'ei-nen-nu ki 'a-soh
 kun lentävät silmäsi siihen ei mitään ole sillä se on mennyt

(ק יַעוּף) (כ יַעִיף) כְּנֶשֶׁר כְּנַפָּיִם לוֹ יַעֲשֵׂה־
[H6213](#) [H0](#) [H3671](#) [H5404](#) [H5774](#) q
 ja-'a-seh- lo che-na-fa-jim; ke-ne-sheh, ve-'a-jef ch ja-'uf
 se tekee itselleen siivet kuin kotkan ja lentää

פ הַשָּׁמַיִם:
[H8064](#) Peh
 hash-sha-ma-jim.
 taivaalle

6 (כ תתאָו) וְאַל־ עֵין רַע לָחֶם אֶת־ תִּלְחֶם אֶל־⁶

[H408](#)

'al-
älä

[H3898](#)

til·cham,
syö

[H853](#)

'et-
ET

[H3899](#)

le·chem
leipää

[H7451](#)

ra'
pahan

[H5869](#)

'a·jin;
silmissä ja älä

[H408](#)

ve'·'al-

tit·'av

ch

לְמַטְעַמְתָּיו: (ק תתאָו)

[H183](#)

tit·'av,
himoitse

q

[H4303](#)

le·mat·'am·mo·tav.
hänen herkkujaan

וְשִׁתָּה אָכַל הוּא כֵן־ בְּנִפְשׁוֹ שָׁעַר כְּמוֹ־ כִי⁷

[H3588](#)

ki
sillä

[H3644](#)

ke·mov-
niinkuin

[H8176](#)

sha·'ar
hän laskelmoi

[H5315](#)

be·naf·sho,
sielussaan

[H3651](#)

ken-
sellainen

[H1931](#)

hu
hän on

[H398](#)

'e·chol
syö

[H8354](#)

u·she·teh
ja juo

עֲמָךְ: בַּל־ וְלִבּוֹ לָךְ וְאָמַר

[H559](#)

jo·mar
sanoo hän

[H0](#)

lach;

[H3820](#)

ve'·lib·bo,
sinulle mutta hänen sisimpänsä ei lainkaan ole kanssasi

[H1077](#)

bal-

[H5973](#)

'im·mach.

הַנְּעִימִים: דְּבָרֶיךָ וְשִׁחַת תְּקִיאָנָה אֲכַלְתָּ פִּתְךָ־⁸

[H6595](#)

pit·te·cha-
suupalan

[H398](#)

'a·chal·ta
syömäsi

[H6958](#)

te·ki·'en·nah;
oksennat

[H7843](#)

ve'·shi·cha·ta,
ja tuhoutuu

[H1697](#)

de·va·rei·cha
sanasi

[H5273](#)

han·ne·'i·mim.
suloiset

לְשֹׁכֶל וְיָבוֹז כִּי־ תִדְבֵּר אֶל־ גָּסִיל בְּאֶזְנִי⁹

[H241](#)

be'·'a·ze·nei
korvien kuullen

[H3684](#)

che·sil
tyhmän

[H408](#)

'al-
älä

[H1696](#)

te·dab·ber;
puhu

[H3588](#)

ki-
sillä

[H936](#)

ja·vuz,
hän halveksii

[H7922](#)

le·se·chel
ymmärtämystä

מְלִיךְ:

[H4405](#)

mil·lei·cha.
sanojesi

תָּבֹא: אֶל־ יְתוּמִים וּבְשׂוּדֵי עוֹלָם גְּבוּל תִּסַּג אֶל־¹⁰

[H408](#)

'al-
älä

[H5253](#)

tas·seg
siirrä

[H1366](#)

ge·vul
rajaa

[H5769](#)

o·lam;
vanhaa

[H7704](#)

u·vis·dei
ja pelloille

[H3490](#)

je·to·mim,
orpojen

[H408](#)

'al-
älä

[H935](#)

ta·vo.
mene

¹¹ גֵּאֲלָם כִּי־

[H3588](#) [H1350](#)
ki- Go·'a·lam
sillä heidän Sukulunastajansa / Lunastajansa on väkevä

אֶת־יָרִיב הוּא־חֲזָק

[H2389](#) [H1931](#) [H7378](#) [H853](#)
cha·zak; hu- ja·riv 'et-
ajaa ET

אֶתָּךְ: רִיבָם

[H7379](#) [H854](#)
ri·vam 'it·tach.
heidän riita-asiansa sinua vastaan

¹² לְאִמְרֵי־אֶזְנֶךָ לְבָרְךָ לְמוֹסֵר הַבִּיָּאָה

[H935](#) [H4148](#) [H3820](#) [H241](#) [H561](#)
ha·vi·'ah lam·mu·sar lib·be·cha; ve·'a·ze·ne·cha, le·im·rei-
tuo opetettavaksi sisimpäsi ja korvasi sanoille

דַּעַת:

[H1847](#)
da·'at.
viisauden / ymmärryksen

¹³ בְּנִשְׁבֵּט תִּכְנֹנוּ כִּי־מוֹסֵר מִנְעָר תִּמְנַע אֶל־

[H408](#) [H4513](#) [H5288](#) [H4148](#) [H3588](#) [H5221](#) [H7626](#)
'al- tim·na' min·na·'ar mu·sar; ki- tak·ken·nu vash·she·vet,
älä kieltäydy lastasi opettamasta sillä kurittaessasi häntä vitsalla

יָמוּת: לֹא

[H3808](#) [H4191](#)
lo ja·mut.
ei hän kuole

¹⁴ תִּצִּיל: מִנְּשָׂאוֹל אִנְפָּנְשׁוֹ תִּכְנֹנוּ בְּנִשְׁבֵּט אֶתָּה

[H859](#) [H7626](#) [H5221](#) [H5315](#) [H7585](#) [H5337](#)
'at·tah bash·she·vet tak·ken·nu; ve·'naf·sho, mish·she·'ol tatz·tzil.
sinä vitsalla häntä kuritat ja hänen sielunsa sheolista / tuonelasta pelastat

¹⁵ אֲנִי: גַּם־לְבִי יִשְׁמַח לְבָרְךָ חֲכָם אִם־בְּנִי

[H1121](#) [H518](#) [H2449](#) [H3820](#) [H8055](#) [H3820](#) [H1571](#) [H589](#)
be·ni 'im- cha·cham lib·be·cha; jis·mach lib·bi gam- 'a·ni.
poikani jos viisas on sisimpäsi niin riemuitsee sisimpäni myös minun

¹⁶ מִישָׁרִים: שְׁפָתֶיךָ בְּדִבֶּר כְּלִיּוֹתַי וְתַעֲלֶזְנָה

[H5937](#)

ve'-ta'-lo-ze-nah
ja iloitsen

[H3629](#)

chil-jo-tai;
syvällä sisimmässäni sanoista

[H1696](#)

be'-dab-ber

[H8193](#)

fa-tei-cha,
huultesi

[H4339](#)

mei-she-rim.
oikeista

¹⁷ בִּירְאֵת־אִם־ כִּי בַחֲטָאִים לִבְךָ יִקְנֶא אֶל־

[H408](#)

'al-
älköön

[H7065](#)

je-kan-ne
kadehtiko

[H3820](#)

lib-be-cha
sisimpäsi

[H2400](#)

ba-chat-ta-'im;
syntisiä

[H3588](#)

ki
sillä

[H518](#)

'im-
jos

[H3374](#)

be-'jir-'at-
pelossa

יְהוָה: כָּל־ יְהוָה

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAN olet kaikki päivät

[H3605](#)

kol-

[H3117](#)

haj-jom.

¹⁸ תִּכְרֹת: לֹא יִתְקַוְתָּ אַחֲרֶיךָ יֵשׁ אִם־ כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H518](#)

'im-
kun

[H3426](#)

jesh

on olemassa loppu

[H319](#)

'a-cha-rit;

[H8615](#)

ve-'tik-va-te-cha,
niin toivosi

[H3808](#)

lo
ei

[H3772](#)

tik-ka-ret.
katkea / häviä

¹⁹ לִבְךָ: בְּדֶרֶךְ וְאִשֶּׁר וְחָכָם בְּנֵי אֶתְהָ שְׁמַע־

[H8085](#)

she-ma'-
kuuntele

[H859](#)

'at-tah
nyt

[H1121](#)

ve-'ni
poikani

[H2449](#)

va-cha-cham;
ja ole viisas

[H833](#)

ve-'ash-she-
ja ohjaa

[H1870](#)

bad-de-rech
tielle

[H3820](#)

lib-be-cha.
sisimpäsi

²⁰ לְמוֹ: בָּשָׂר בְּזֻלָּי יַיִן בְּסִבְאִי־ תִהְיֶה אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H1961](#)

te-hi

ole joukossa juomarien

[H5433](#)

ve-'soe-'ei-

[H3196](#)

ja-jin;
viinin

[H2151](#)

be-'zo-la-lei

joukossa ahmattien jotka lihottavat itseään

[H1320](#)

va-sar

[H0](#)

la-mo.

²¹ נֹמָה: תִּלְבִּישׁ וְקִרְעִים יִרְשׁ וְזוּלִל סִבָּא כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H5433](#)

so-ve
juomari

[H2151](#)

ve-'zo-lel
ja ahmatti

[H3423](#)

jiv-va-resh;
joutuvat köyhyyteen ja ryysyihin

[H7168](#)

u-ke-ra-'im,
pukeutuu

[H3847](#)

tal-bish
pukeutuu

[H5124](#)

nu-mah.
unelias

²² זָקְנָה כִּי־תָבוֹז וְאֶל־ יִלְדָּךְ זֶה לְאָבִיךָ שְׁמַע

H8085	H1	H2088	H3205	H408	H936	H3588	H2204
she·ma'	le·'a·vi·cha	zeh	je·la·de·cha;	ve·'al·	ta·vuz,	ki·	za·ke·nah
kuuntele	isääsi	tätä	kasvattajaasi ja älä		halveksi	kun	tulee vanhaksi

אָמַרְ:

[H517](#)
'im·me·cha.
äitisi

²³ וּבִינָה: וּמוֹסֵר חֲכָמָה תִּמְכֹּר וְאֶל־ קָנָה אֶמֶת

H571	H7069	H408	H4376	H2451	H4148	H998
'e·met	ke·neh	ve·'al·	tim·kor;	choch·mah	u·mu·sar	u·vi·nah.
totuutta	hanki	ja älä	myy	viisautta	opetusta	ja ymmärrystä

²⁴ יוֹלֵד (צִדִּיק אָבִי (ק יִגִּיל) (כ יָגוּל) (ק יִגִּיל) (כ גּוֹל)

govl	ch	H1523	q	ja·gojl	ch	H1523	q	H1	H6662	jo·led
		gil				ja·gil		'a·vi	tzad·dik;	
		iloitsee				ja riemuitsee		isä	vanhurskaan	

(ק בּוֹ: יִשְׁמַח־) (כ יִשְׁמַח־) חָכָם (ק יוֹלֵד) (כ

ch	H3205	q	H2450	ve·jis·mach·	ch	H8055	H8055	q
	ve·jo·led		cha·cham,			jis·mach·	bo.	
	ja synnyttäjä		viisaan			riemuitsee	hänestä	

²⁵ יוֹלֵדְתְּךָ: יִתְגַּל וְאָמַר אָבִיךָ יִשְׁמַח־

H8055	H1	H517	H1523	H3205
jis·mach·	'a·vi·cha	ve·'im·me·cha;	ve·ta·gel,	jo·lad·te·cha.
riemuitkoon	isäsi	ja äitisi	ja iloitkoon	synnyttäjäsi

²⁶ (כ תִּרְצָנָה) דְּרָכִי יַעֲיֹנֶיךָ לִי לִבְךָ בְּנִי תִנָּה־

H5414	H1121	H3820	H0	H5869	H1870	tir·tze·nah	ch
te·nah·	ve·ni	lib·be·cha	li;	ve·'ei·nei·cha,	de·ra·chai		
anna	poikani	sydämesi	minulle ja silmiäsi		tieni		

(ק תִּצְרֹנָה)

[H7521](#)
titz·tzo·re·nah
miellyttäköön

²⁷ נְכַרְיָה: צָרָה וּבָאָר זֹנָה עִמָּקָה שׁוֹחָה כִּי-

[H3588](#)

ki-sillä

[H7745](#)

shu·chah
kuoppa

[H6013](#)

'a·muk·kah
syvä on

[H2181](#)

zo·nah;
portto

[H875](#)

u·ve·'er
ja kaivo

[H6862](#)

tza·rah,
ahdas

[H5237](#)

na·che·ri·jah.
vieras nainen

²⁸ בָּאָדָם וּבִזְנוּתָם תִּתְּנֵם כְּחֶתֶף הָיָא אֶף-

[H637](#)

'af-todella

[H1931](#)

hi
hän

[H2863](#)

ke·che·tef
kuin saalista

[H693](#)

te·'e·ro;
väijyy

[H898](#)

u·vog·dim,
ja uskottomia

[H120](#)

be·'a·dam
keskuudessa ihmisten

תּוֹסֵף:

[H3254](#)

to·sif.
lisää

²⁹ (ק מְדִינִים) (כ מְדִינִים) לְמִי אָבִיו לְמִי אִוִּי לְמִי

[H4310](#)

le·mi
kenellä

[H188](#)

o
ulvominen

[H4310](#)

le·mi
kenellä

[H17](#)

a·vo
suru

[H4310](#)

le·mi
kenellä

mi·do·nim

ch

[H4066](#)

mid·ja·nim
riidat

q

עֵינַיִם: חִכְלָלוֹת לְמִי חֲנָם פְּצָעִים לְמִי שִׁיחַ לְמִי

[H4310](#)

le·mi
kenellä

[H7879](#)

si·ach,
valitus

[H4310](#)

le·mi
kenellä

[H6482](#)

pe·tza·'im
haavat

[H2600](#)

chin·nam;
ilman syytä

[H4310](#)

le·mi,
kenellä

[H2448](#)

chach·li·lut
punoittavat

[H5869](#)

'ei·na·jim.
silvät

³⁰ מִמָּסָר: לַחֲקֹר לְבָאִים הָיִין עַל- לְמַאֲחָרִים

[H309](#)

lam·'a·cha·rim
jotka viipyvät

[H5921](#)

'al-
ääressä

[H3196](#)

haj·ja·jin;
viinin

[H935](#)

lab·ba·'im,
tulevat

[H2713](#)

lach·kor
etsimään

[H4469](#)

mim·sach.
sekoitettua viiniä

³¹ (כ בְּכִיס) יִתֵּן כִּי- יִתְאַדָּם כִּי יִין יִתְרָא אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

[H7200](#)

te·re
katso

[H3196](#)

ja·jin
viiniä

[H3588](#)

ki
kun

[H119](#)

jit·'ad·dam
se punoittaa

[H3588](#)

ki-
kun

[H5414](#)

jit·ten
se antaa

bak·kis

ch

בְּמִישָׁרִים: יִתְהַלֵּךְ עֵינֹו (ק בְּכֹוס)

[H3599](#)

bak·kos
maljassa

q

[H5869](#)

ei·no;
värinsä

[H1980](#)

jit·hal·lech,
ja menee

[H4339](#)

be·'mei·sha·rim.
tasaisesti alas

³² יִפְרֹשׁ: וְכִצְפֹּעְנִי יִשָּׁךְ כְּנַחֲשׁ אַחֲרֵיתוֹ

[H319](#)

a·cha·ri·to
lopulta

[H5175](#)

ke·na·chash
kuin käärme

[H5391](#)

jish·shach;
se puree

[H6848](#)

u·che·tzif·'o·ni
ja kuin kyykäärme

[H6567](#)

jaf·rish.
pistää

³³ תִּהְפֹּכוֹת: יְדַבֵּר אֶלְבָּךְ זָרוֹת יִרְאוּ עֵינֶיךָ

[H5869](#)

'ei·nei·cha
silmäsi

[H7200](#)

jir·'u
katsovat

[H2114](#)

za·rot;
vieraita naisia

[H3820](#)

ve·lib·be·cha,
ja sydämesi

[H1696](#)

je·dab·ber
puhuu

[H8419](#)

tah·pu·chot.
luonnottomia

³⁴ חִיבֵל: בְּרֹאשׁ אֶכְשֹׁכֶב יָם בְּלֶבֶת כְּשֹׁכֵב וְהָיִיתָ

[H1961](#)

ve·'ha·ji·ta
ja olet

[H7901](#)

ke·sho·chev
kuin makaisit

[H3820](#)

be·'lev-
keskellä

[H3220](#)

jam;
merta

[H7901](#)

u·che·sho·chev,
ja kuin lepäisit

[H7218](#)

be·'rosh
huipulla

[H2260](#)

chib·bel.
maston

³⁵ מָתִי יִדְעָתִי בֵּל־ הֶלְמוּנִי חֲלִיתִי בֵּל־ הֶכּוּנִי

[H5221](#)

hik·ku·ni
lyöneet minua

[H1077](#)

val-
enkä

[H2470](#)

cha·li·ti
ole kipeä

[H1986](#)

ha·la·mu·ni,
lyöneet maahan

[H1077](#)

bal-
enkä

[H3045](#)

ja·da·'e·ti
tuntenut sitä

[H4970](#)

ma·tai
milloin

עוֹד: אֶבְקֶשְׁנוּ אוֹסִיף אֲקִיץ

[H6974](#)

'a·kitz;
herään

[H3254](#)

o·sif,
lisää

[H1245](#)

'a·vak·shen·nu
sitä etsiäkseni

[H5750](#)

od.
vielä

¹ (קִתְּתָאיוּ) (כִּתְּתָאוּ) וְאַל־רָעָה בְּאַנְשֵׁי תִקְנֵא אֶל־¹

[H408](#)

'al-
älä

[H7065](#)

te·kan·ne
kadehdi

[H376](#)

be'·an·shei
ihmisiä

[H7451](#)

ra'·ah;
pahoja

[H408](#)

ve'·'al-
ja älä

tit·'av

ch

[H183](#)

tit·'av,
halua

q

אַתֶּם: לְהִיּוֹת

[H1961](#)

lih·jot
olla

[H854](#)

'it·tam.
heidän kanssaan

² שְׁפִתֵיהֶם וְעִמָּל לִבָּם יִהְיֶה שֹׁד כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H7701](#)

shod
turmelusta juonivat

[H1897](#)

jeh·geh

[H3820](#)

lib·bam;

heidän mielensä ja vääryyttä

[H5999](#)

ve'·'a·mal,

[H8193](#)

sif·tei·hem

heidän huulensa

תִּדְבְּרָנָה:

[H1696](#)

te·dab·be·re·nah.
puhuvat

³ יִתְּכוּנֶן: אֲבֹתָבוֹנָה בָּיִת יִבְנֶה בְּחֻכְמָה

[H2451](#)

be'·cha·che·mah
viisaudella

[H1129](#)

jib·ba·neh
rakennetaan

[H1004](#)

ba·jit;
talot

[H8394](#)

u·vit·vu·nah,
ja älykkyydellä

[H3559](#)

jit·ko·nan.
ne saadaan vahvaksi

⁴ יָקָר הֵוֵן כָּל־יִמְלָאוּ חֲדָרִים וְבִדְעַת

[H1847](#)

u·ve·da'·at

ja ymmärryksellä

[H2315](#)

cha·da·rim

huoneet

[H4390](#)

jim·mal·'u;

täytetään

[H3605](#)

kol-

kaikella

[H1952](#)

hon

varallisuudella

[H3368](#)

ja·kar

kallisarvoisella

וְנָעִים:

[H5273](#)

ve'·na'·im.
ja suloisella

⁵ כָּח: מֵאֲמָץ יָדַעַת וְאִישׁ־בְּעֹז חָכָם גֵּבֵר־

[H1397](#)

ge·ver-
mies

[H2450](#)

cha·cham
viisas

[H5797](#)

ba'·oz;
on vahva

[H376](#)

ve'·'ish-
ja mies

[H1847](#)

da'·at,
ymmärryksen

[H553](#)

me'·am·metz-
vahvistaa

[H3581](#)

ko·ach.
vahvuuttaan

⁶ וְתִשׁוּעָה מִלְחָמָה לָךְ תַּעֲשֶׂה בְּתַחְבֵּלוֹת כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H8458](#)

ve'·tach·bu·lot
neuvoilla

[H6213](#)

ta'·a·seh-
käyt

[H0](#)

le·cha
sinä

[H4421](#)

mil·cha·mah;
taisteluja

[H8668](#)

u·te·shu'·ah,
ja apu

יֹעֵץ: בָּרַב

[H7230](#)

be'·ro

[H3289](#)

jo'·etz.

on runsaus neuvonantajien

⁷ לֹא בִנְשֹׁעַר חֲכָמוֹת לְאֵיִל רָאֲמוֹת

[H7311](#)

ra·mot

on korkeaa

[H191](#)

le'·e·vil

hullulle

[H2454](#)

cha·che·mot;

viisaut

[H8179](#)

bash·sha'·ar,

portilla / paikkakunnalla / ääntä ei

[H3808](#)

lo

פִּיהוּ: יִפְתַּח

[H6605](#)

jif·tach-

hän avaa

[H6310](#)

pi·hu.

suutaan

⁸ מְחַשֵּׁב מִזְמוֹת בְּעַל- לֹא לְהִרְעֵ מִקְרָאוֹ:

[H2803](#)

me·chash·shev

sitä joka suunnittelee pahaa

[H7489](#)

le·ha·re·a';

[H0](#)

lo,

[H1167](#)

ba'·al-

häntä päämieheksi juonittelujen

[H4209](#)

me·zim·mot

[H7121](#)

jik·ra'·u.

kutsutaan

⁹ לֵץ: לְאָדָם וְתוֹעֵבַת חֲטָאת אֻלֹּת זִמַּת

[H2154](#)

zim·mat

suunnitelma tyhmyyden

[H200](#)

'iv·ve·let

[H2403](#)

chat·tat;

on synty

[H8441](#)

ve'·to'·a·vat

ja kauhistus on

[H120](#)

le'·a·dam

ihmisille

[H3887](#)

letz.

pilkkaaja

¹⁰ כְּחֹכָה: צַר צָרָה בְּיוֹם הַתְּרַפִּית

[H7503](#)

hit·rap·pi·ta

jos olet veltto

[H3117](#)

be'·jom

päivänä

[H6869](#)

tza·rah,

ahdingon

[H6862](#)

tzar

vähäinen on voimasi

[H3581](#)

ko·che·chah.

¹¹ אִם- לְהָרֵג וּמָטִים לַמָּוֶת לְקַחֲתִים הֵצֵל

[H5337](#)

hatz·tzel

pelasta ne joita viedään

[H3947](#)

le·ku·chim

[H4194](#)

lam·ma·vet;

kuolemaan

[H4131](#)

u·ma·tim

ja jotka horjuvat

[H2027](#)

la·he·reg,

tapettavaksi jos

[H518](#)

'im-

jos

תַּחֲשׁוּךְ:

[H2820](#)

tach·soch.

voitte sen estää

¹² לְבוֹת תִּכֵּן הֶלֶא־ זֶה יִדְעֵנוּ לֹא־ הֵן תֹּאמַר כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H559](#)

to·mar,
sanot

[H2005](#)

hen

[H3808](#)

lo-
en

[H3045](#)

ja·da'·nu
tiennyt

[H2088](#)

zeh
tätä

[H3808](#)

halo-
eikö

[H8505](#)

to·chen
joka tutkii sisimmät

[H3826](#)

lib·bot

לָאָדָם וְהַשִּׁיב יָדָע הוּא נִפְשָׁךְ וְנִצֵּר יְבִין הוּא־

[H1931](#)

hu-
Hän

[H995](#)

ja·vin,
tiedä

[H5341](#)

ve'·no'·tzer
ja joka valvoo

[H5315](#)

naf·she·cha
sieluasi

[H1931](#)

hu
Hän

[H3045](#)

je·da';
tuntisi

[H7725](#)

ve'·he·shiv
ja joka maksaa ihmiselle

[H120](#)

le'·a·dam

כָּפַעְלוֹ:

[H6467](#)

ke·fo'·o'lo.

mukaan tekojensa

¹³ עַל־ מָתוֹק וְנֹפֶת טוֹב כִּי־ דְבַשׁ בְּנִי אָכַל־

[H398](#)

'e·chol-
syö

[H1121](#)

be'·ni

[H1706](#)

de·vash
poikani hunajaa

[H3588](#)

ki-
sillä

[H2896](#)

tov;

[H5317](#)

ve'·no'·fet

se on hyvää ja hunajakennoa makeaa

[H4966](#)

ma·tok,

[H5921](#)

'al-

חִכְךָ:

[H2441](#)

chik·ke·cha.

suussasi

¹⁴ וַיֵּשׁ מִצָּאתָ אָם־ לְנִפְשָׁךְ חֲכָמָה דָּעָה כֵּן

[H3651](#)

ken
näin

[H3045](#)

de'·eh
tunne

[H2451](#)

choch·mah
viisaus

[H5315](#)

le·naf·she·cha
sielullesi

[H518](#)

'im-
jos

[H4672](#)

ma·tza·ta
olet löytänyt sen niin on sinulla

[H3426](#)

ve'·jesh

פ תַּכִּירַת: לֹא יִתְקַוְתָּךְ אַחֲרִית

[H319](#)

'a·cha·rit;
tulevaisuus

[H8615](#)

ve'·tik·va·te·cha,
ja toivosi

[H3808](#)

lo
ei

[H3772](#)

tik·ka·ret.

raukea tyhjiin

Peh

¹⁵ תִּשְׁדַּד אֶל־ צַדִּיק לְנוֹה רָשָׁע תִּאָּרֵב אֶל־
[H408](#) [H693](#) [H7563](#) [H5116](#) [H6662](#) [H408](#) [H7703](#)
'al- te'e-ro ra-sho' lin-veh tzad-dik; 'al- te-shad-ded
älä väijy vääryyden tekijä asuinpaikkaa vanhurskaan älä tuhoa

רַבְצֹו:

[H7258](#)
riv-tzo.
hänen lepopaikkaansa

¹⁶ אֲרִשָּׁעִים וְקָם צַדִּיק יָפוּל נְשֵׁבַע כִּי
[H3588](#) [H7651](#) [H5307](#) [H6662](#) [H6965](#) [H7563](#)
ki she-va' jip-pol tzad-dik va-kam; u-re-sha'im,
sillä seitsemän kertaa lankeaa vanhurskas ja nousee jälleen mutta vääryyden tekijät

בְּרָעָה: יִכְשְׁלוּ

[H3782](#) [H7451](#)
jik-ka-she-lu ve'-ra-'ah.
vajoavat tuhoon

¹⁷ תִּשְׁמַח אֶל־ (ק אֹוִיבָר) (כ אֹוִיבִיָּה) בִּנְפֹל
[H5307](#) 'oi-vei-cha ch [H341](#) q [H408](#) [H8055](#)
bin-fol 'o-jiv-cha 'al- tis-mach;
kaatuessa vihollisen älä iloitse

לִבָּר: יִגַּל אֶל־ אִבְכָּשְׁלוּ

[H3782](#) [H408](#) [H1523](#) [H3820](#)
u-vik-ka-she-lo, 'al- ja-gel lib-be-cha.
ja hänen kompastuessa älä riemuitse sisimmässäsi

¹⁸ וְהִשִּׁיב בְּעֵינָיו וְרַע יְהוָה יֵרָאֶה פֶּן־
[H6435](#) [H7200](#) [H3069](#) [H7489](#) [H5869](#) [H7725](#)
pen- jir-'eh JAH-WEH ve'-ra' be-'ei-nav; ve'-he-shiv
ettei kun näkee sen JAHWEH HERRA ja on se paha Hänen silmissään ja kääntää Hän

אָפוּ: מֵעָלָיו

[H5921](#) [H639](#)
me-'a-lav ap-po.
pois hänestä vihansa

¹⁹ בְּרָשָׁעִים: תִּקְנָא אֶל־ בְּמִרְעִים תִּתְחַר אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H2734](#)
tit·char
murehdi

[H7489](#)
bam·me·re·'im;
pahantekijöistä

[H408](#)
'al-
älä

[H7065](#)
te·kan·ne,
kadehti

[H7563](#)
ba·re·sha·'im.
rikollisia

²⁰ רָשָׁעִים נֹר לָרַע אַחֲרִית תִּהְיֶה לָא־ כִּי

[H3588](#)
ki
sillä

[H3808](#)
lo-
ei

[H1961](#)
tih·jeh
ole

[H319](#)
'a·cha·rit
tulevaisuutta

[H7451](#)
la·ra';
pahalla

[H5216](#)
ner
silmien loiste

[H7563](#)
re·sha·'im
vääräydetekijöiden

יִדְעָה:

[H1846](#)
jid·'ach.
sammuu

²¹ עִם־ וּמֶלֶךְ בְּנִי יְהוָה אֶת־ יֵרָא־

[H3372](#)
je·ra-
pelkää

[H853](#)
'et-
ET

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAA

[H1121](#)
be·ni
poikani

[H4428](#)
va·me·lech;
ja kuningasta

[H5973](#)
'im-
seuraan

שׁוֹנִים תִּתְעַרֵּב: אֶל־

[H8138](#)
sho·nim,
kapinallisten, vihollisten, vakoilijoiden

[H408](#)
'al-
älä

[H6148](#)
tit·'a·rav.
antaudu

²² מִי־שְׁנִיָּהֶם וּפִיד אִידָם יְקוֹם פֶּתָאִם כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H6597](#)
fit·'om
yhtäkkiä

[H6965](#)
ja·kum
nousee heidän onnettomuutensa

[H343](#)
'ei·dam;
ja tuhon

[H6365](#)
u·fid
molempien

[H8147](#)
nei·hem,
mi

[H4310](#)
mi
kuka

ס יוֹדֵעַ:

[H3045](#)
jo·de·a'.
sa·mek
tietää

²³ בַּל־ בְּמִשְׁפָּט פָּנִים הֵכַר־ לַחֲכָמִים אֵלֶּה גַם־

[H1571](#)
gam-
myös

[H428](#)
'el·leh
näistä

[H2450](#)
la·cha·cha·mim;
viisaan

[H5234](#)
hak·ker-
tunnistaa

[H6440](#)
pa·nim
kasvoja katsoa

[H4941](#)
be·mish·pat
tuomiossa

[H1077](#)
bal-
ei ole

טוב:

[H2896](#)

tov.

hyvä

²⁴ עַמִּים יִקְבְּהוּ אֶתְּה צְדִיק לְרָשָׁע אָמַר

[H559](#)

'o-mer

[H7563](#)

le-ra-sha'

[H6662](#)

tzad-dik

[H859](#)

'at-tah

[H5344](#)

jik-ke-vu-hu

[H5971](#)

'am-mim;

joka sanoo vääryyden tekijälle vanhurskas sinä olet

kiroaa häntä kansat

לְאֵמִים: יִזְעַמּוּהוּ

[H2194](#)

jiz-'a-mu-hu

inhoaavat

[H3816](#)

le-'um-mim.

kansakunnat

²⁵ טוֹב: בְּרֶכֶת־ תְּבֹא יַעֲלִיָּהֶם יָנֵעַם וְלַמוֹכִיחִים

[H3198](#)

ve-'lam-mo-chi-chim

mutta jotka nuhtelevat on oikein

[H5276](#)

jin-'am;

[H5921](#)

va-'a-lei-hem,

ja heille

[H935](#)

ta-vo

tulee

[H1293](#)

vir-kat-

siunaus

[H2896](#)

tov.

runsas

²⁶ נִכְחִים: דְּבָרִים מְשֻׁבִּיב יִשָּׁק שְׂפָתַיִם

[H8193](#)

se-fa-ta-jim

huulille

[H5401](#)

jish-shak;

suutelee

[H7725](#)

me-shiv,

joka antaa

[H1697](#)

de-va-rim

vastauksen

[H5228](#)

ne-cho-chim.

rehellisen

²⁷ אַחֲרֵי לֶךְ בַּשָּׂדֶה וְעַתִּידָה מְלֹאכְתָּךְ בַּחוּץ הֵכֵן

[H3559](#)

ha-chen

tee valmiiksi ulkona

[H2351](#)

ba-chutz

[H4399](#)

me-lach-te-cha,

työsi

[H6257](#)

ve-'at-te-dah

ja valmistelee

[H7704](#)

bas-sa-deh

peltosi

[H0](#)

lach;

sinun

[H310](#)

'a-char,

jonka jälkeen

פ בִּיתְךָ: וּבִנִּית

[H1129](#)

u-va-ni-ta

rakenna

[H1004](#)

ve'i-te-cha.

kotisi

Peh

²⁸ בַּשְּׂפָתֶיךָ: יִהְיֶה פִתִּית בְּרֵעֶךָ חֲנָם עַד־ תִּהְיֶה אֶל־

[H408](#)

'al-

älä

[H1961](#)

te-hi

ole

[H5707](#)

'ed-

todistaja ilman syytä

[H2600](#)

chin-nam

[H7453](#)

be'-re-'e-cha;

vastaan toista ja petä

[H6601](#)

va-ha-fit-ti-ta,

[H8193](#)

bis-fa-tei-cha.

huulillasi

29 לֹא אַעֲשֶׂה־ כֵּן לִי עֲשֶׂה־ כְּאִשֹּׁר תֹּאמַר אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H559](#)
to·mar,
sano

[H834](#)
ka·'a·sher
niinkuin

[H6213](#)
'a·sah-
hän on tehnyt minulle siten

[H0](#)
li

[H3651](#)
ken

[H6213](#)
'e·e·seh-
minä teen

[H0](#)
lo;
hänelle

אָנְשִׁיב כִּפְּעָלוֹ: לְאִישׁ

[H7725](#)
'a·shiv

minä maksan takaisin ihmiselle

[H376](#)
la·'ish

[H6467](#)
ke·fo·'o·lo.

hänen tekonsa

30 אָדָם כָּרֵם וְעַל־ עֲבַרְתִּי עֵצֶל אִישׁ־ שְׂדֵה עַל־

[H5921](#)
'al-
ohi

[H7704](#)
se·deh
pellon

[H376](#)
'ish-
miehen

[H6102](#)
'a·tzel
laiskan

[H5674](#)
'a·var·ti;
kuljin

[H5921](#)
ve·'al-
ja ohi

[H3754](#)
ke·rem,
viinitarhan

[H120](#)
'a·dam
miehen

חֲסָר־ לֵב:

[H2638](#)
cha·sar-

yymmärtämättömän mieleltään

[H3820](#)
lev.

31 חֲרָלִים כָּנִיו כָּסוּ קִמְשָׁנִים כָּלֹא עָלָה וְהִנֵּה

[H2009](#)
ve·hin·neh
ja katso

[H5927](#)
'a·lah
se oli kasvanut täyteen ohdakkeita

[H3605](#)
chul·lo

[H2738](#)
kim·me·so·nim,
ohdakkeita

[H3680](#)
kas·su
peitti

[H6440](#)
fa·nav
sen pinnan nokkoset

[H7063](#)
cha·rul·lim;
nokkoset

נֶהְרָסָה: אֲבָנִיו וְגֵדֵר

[H1444](#)
ve·ge·der
ja aita

[H68](#)
'a·va·nav
kivinen

[H2040](#)
ne·he·ra·sah.
oli sortunut

32 מוֹסֵר: לִקְחֹתִי רְאִיתִי לְבִי אֲשִׁית אֲנֹכִי וְאַחֲזָה

[H2372](#)
va·e·che·zeh
ja näin

[H595](#)
'a·no·chi
minä

[H7896](#)
'a·shit
painoin

[H3820](#)
lib·bi;
sisimpääni katselin

[H7200](#)
ra·'i·ti,
katselin

[H3947](#)
la·kach·ti
ottaen

[H4148](#)
mu·sar.
opikseni

33 יָדַיִם חִבֵּק מְעֵט תְּנוּמוֹת מְעֵט שְׁנוֹת מְעֵט

[H4592](#)
me·'at
vielä

[H8142](#)
not
nuku

[H4592](#)
me·'at
vähän

[H8572](#)
te·nu·mot;
unta

[H4592](#)
me·'at
vähän

[H2264](#)
chib·buk
yhdessä

[H3027](#)
ja·da·jim
kädet

לְשֹׁכֵב:

[H7901](#)
lish·kav.
makaa

³⁴ פ מגן: כְּאִישׁ אִמְחַסְרֵיךְ רִישׁךְ מִתְהַלֵּךְ וּבֹא־
[H935](#) [H1980](#) [H7389](#) [H4270](#) [H376](#) [H4043](#) Peh
u·va- mit·hal·lech rei·she·cha; u·mach·so·rei·cha, ke·'ish ma·gen.
ja tulee käy sisään köyhyys ja puute kuin mies aseistettu

¹ אֲנִשֵּׁי הָעֵתִיקוּ אֶנְשֵׁר שְׁלֹמֹה מִשְׁלֵי אֶלֶּה גַם־

[H1571](#)

gam-
myös

[H428](#)

'el-leh
näinä

[H4912](#)

mish-lei

ovat sananlaskuja Shelomon

[H8010](#)

She-lo-moh;

[H834](#)

'a-she
jotka

[H6275](#)

he'ti-ku,

ovat kopioineet

[H376](#)

'an-shei

miehet

חִזְקִיָּה יְהוּדָה: מֶלֶךְ־

[H2396](#)

Chiz-ki-jah

Chizkijahun / Hiskian kuninkaan

[H4428](#)

me-lech-

[H3063](#)

Je-hu-dah.

Jehudan

² חֶקֶר מַלְכִּים וְכָבֵד דְּבַר הַסֵּתֶר אֱלֹהִים כְּבֹד־

[H3519](#)

ke-vod

kunnia

[H430](#)

E-LO-HIM

ELOHIM Jumalan on salata

[H5641](#)

has-ter

[H1697](#)

da-var;

asia

[H3519](#)

u-che-vod

ja kunnia

[H4428](#)

me-la-chim,

kuninkaiden

[H2713](#)

cha-kor

on selvittää

דְּבַר:

[H1697](#)

da-var.

asia

³ אֵין מַלְכִּים וְלֵב לַעֲמֶק וְאֶרֶץ לְרוֹם שְׁמַיִם

[H8064](#)

sha-ma-jim

taivaan

[H7312](#)

la-rum

korkeus

[H776](#)

va'a-retz

ja maan

[H6011](#)

la'o-mek;

syvyys

[H3820](#)

ve'-lev

ja sydäntä

[H4428](#)

me-la-chim,

kuninkaiden

[H369](#)

'ein

ei kykene

חֶקֶר:

[H2714](#)

che-ker.

tutkimaan

⁴ כָּלִי: לַצִּרְף וַיֵּצֵא מִכֶּסֶף סִיגִים הָגוּ

[H1898](#)

ha-go

poista

[H5509](#)

si-gim

kuonat

[H3701](#)

mik-ka-sef;

hopeasta

[H3318](#)

vai-je-tze

ja tulee siitä puhdas

[H6884](#)

latz-tzo-ref

[H3627](#)

ke-li.

astia

⁵ כֶּסֶף־: בַּצֶּדֶק וַיִּכֹּן מֶלֶךְ לִפְנֵי־ רֶשַׁע הָגוּ

[H1898](#)

ha-go

karkota

[H7563](#)

ra-sho'

väärydentekijä edestä

[H6440](#)

lif-nei-

[H4428](#)

me-lech;

kuninkaan ja vahvistuu

[H3559](#)

ve'-jik-kon

vanhurskaudessa

[H6664](#)

batz-tze-dek

[H3678](#)

kis'o.

hänzen valtaistuini

אֶל־אֲדָלִים וּבִמְקוֹם מֶלֶךְ לְפָנַי־תִּתְהַדָּר אֶל־⁶

[H408](#)

'al-
älä

[H1921](#)

tit·had·dar
korota itseäsi

[H6440](#)

lif·nei-
edessä

[H4428](#)

me·lech;
kuninkaan

[H4725](#)

u·vim·kom
ja asetu seisomaan suurten

[H1419](#)

ge·do·lim,
suurten

[H408](#)

'al-

תַּעֲמֹד:

[H5975](#)

ta·'a·mod.
paikalle

מִהַשְׁפִּילָךְ הִנֵּה עָלָה לְךָ אִמָּר־טוֹב כִּי⁷

[H3588](#)

ki
sillä

[H2896](#)

tov
parempi on että

[H559](#)

'a·mor-
sanotaan sinulle

[H0](#)

le·cha, 'aleh
nouse

[H5927](#)

nouse

[H2008](#)

hen·nah
tänne

[H8213](#)

me·hash·pi·le·cha
kuin että alennetaan sinut

עֵינֶיךָ: רָאוּ אִשָּׁר נָדִיב לְפָנַי

[H6440](#)

lif·nei
edessä

[H5081](#)

na·div;
ruhtinaan

[H834](#)

'a·sher
jonka

[H7200](#)

ra·'u
näkevät

[H5869](#)

'ei·nei·cha.
silmäsi

תַּעֲשֶׂה מָה־פֶּן מֵהָר לְזָב תֵּצֵא אֶל־⁸

[H408](#)

'al-
älä

[H3318](#)

te·tze
lähde

[H7378](#)

la·riv,
riitelemään

[H4118](#)

ma·her
hätiköiden

[H6435](#)

pen
kun et tiedä

[H4100](#)

mah-
mitä

[H6213](#)

ta·'a·seh
teet

רַעֲךָ: אֶתְךָ בְּהַכְלִים בְּאַחֲרִיתָהּ

[H319](#)

be·'a·cha·ri·tah;
lopussa

[H3637](#)

be·'hach·lim
kun on saattanut sinut

[H853](#)

'o·te·cha
vastapuolesi

[H7453](#)

re·'e·cha.
häpeään

תִּגַּל: אֶל־אֲחֵר וְסוֹד רַעֲךָ אֶת־רִיבֶיךָ⁹

[H7378](#)

ri·ve·cha
riitele

[H7379](#)

riv
riitasi

[H853](#)

'et-
ET

[H7453](#)

re·'e·cha;
kanssa vastapuolesi ja salaisuutta

[H5475](#)

ve·'sod
toisen

[H312](#)

'a·cher
älä

[H408](#)

'al-

[H1540](#)

te·gal.
paljasta

תָּשׁוּב: לֹא יִדְבַּתְךָ שִׁמְעַ חֲסֹדְךָ פֶּן־¹⁰

[H6435](#)

pen-
ettet

[H2616](#)

je·chas·sed·cha
joudu häpeään

[H8085](#)

sho·me·a';
kun kuullaan pahanpuhumisesi

[H1681](#)

ve·'dib·ba·te·cha, lo
eikä

[H3808](#)

lo

[H7725](#)

ta·shuv.
se poistu sinusta

¹¹עַל־דָּבָר דָּבָר כָּסֶף בְּמִשְׁכָּיוֹת זָהָב תִּפְוֹחִי

[H8598](#)

tap·pu·chei
omenia

[H2091](#)

za·ho
kultaisia

[H4906](#)

be'·mas·ki·jot
toiveita

[H3701](#)

ka·sef;
hopeisia

[H1697](#)

da·var,
ovat sanat

[H1696](#)

da·vur
puhutut

[H5921](#)

'al-

אַפְנִיּוֹ:

[H655](#)

'a·fe·nav.
ajallaan

¹²אֶזֶן עַל־חֶזֶם מוֹכִיחַ כָּתֶם וְחָלִי־זָהָב נֶזֶם

[H5141](#)

ne·zem
korvakoru

[H2091](#)

za·ho

[H2481](#)

va·cha·li-
ja koru

[H3800](#)

cha·tem;
puhdasta kultaa

[H3198](#)

mo·chi·ach
ovat nuhteet

[H2450](#)

cha·cham,
viisaan

[H5921](#)

'al-

[H241](#)

'o·zen
korvalle

שֹׁמַעַת:

[H8085](#)

sho·ma'at.
kuuntelevalle

¹³לְשַׁלְּחִיו נֶאֱמָן צִיר קִצִּיר בְּיוֹם נְשֹׁלַג כְּצִנֹּת־

[H6793](#)

ke·tzin·nat-
kuin läivistävä

[H7950](#)

she·leg
pakkanen

[H3117](#)

be'·jom
päivänä

[H7105](#)

ka·tzir,
sadonkorjuun on

[H6735](#)

tzir
sanansaattaja

[H539](#)

ne·'e·mon
uskollinen

[H7971](#)

le·sho·le·chav;
lähettäjälleen

פ יָשִׁיב: אֲדֹנָיו וְנֶפֶשׁ

[H5315](#)

ve'·ne·fesh
ja sielun

[H113](#)

'a·do·nav
isännän

[H7725](#)

ja·shiv.
kääntää pahasta

Peh

¹⁴בְּמַתַּת־מִתְהַלֵּל אִישׁ אֵין וְגִשְׁם וְרוּחַ נְשִׂאִים

[H5387](#)

ne·si'·im
kuin sumu

[H7307](#)

ve'·ru·ach
ja tuuli

[H1653](#)

ve'·ge·shem
sadetta

[H369](#)

'a·jin;
ilman

[H376](#)

'ish
on mies

[H1984](#)

mit·hal·lel,
joka kerskuu

[H4991](#)

be'·mat·tat-
lahjuksella

שָׁקֶר:

[H8267](#)

sha·ker.
petoksen

¹⁵ תִּשְׁבֵּר־ רִכָּה וְלָשׁוֹן קָצִין יִפְתָּה אֲפִים בְּאֶרֶץ

[H753](#)

be'·o·rech

kärsivällisyydellä viha

[H639](#)

'ap·pa·jim

[H6601](#)

je·fut·teh

lepytetään

[H7101](#)

ka·tzin;

hallitsijan ja kieli

[H3956](#)

ve'·la·shon

[H7390](#)

rak·kah,

pehmeä

[H7665](#)

tish·bor-

murtaa

גָּרָם:

[H1634](#)

ga·rem.

kovuuden

¹⁶ וְהִקְאִתּוֹ: תִּשְׁבְּעֵנוּ פֶּן־ דִּיךְ אָכַל מִצֶּאת דְּבַשׁ

[H1706](#)

de·vash

hunajaa

[H4672](#)

ma·tza·ta

löytäessä

[H398](#)

'e·chol

syö

[H1767](#)

dai·je·ka;

kohtuudella ettet

[H6435](#)

pen-

[H7646](#)

tis·ba'·en·nu,

kyllästyisi

[H6958](#)

va·ha·ke·to.

ja oksentaisi sitä

¹⁷ וּשְׁנֵאָרִי: יִשְׁבַּעְךָ פֶּן־ רֵעֶךָ מִבֵּית רַגְלֶךָ הִקָּר

[H3365](#)

ho·kar

astu harvoin jalallasi

[H7272](#)

rag·le·cha

[H1004](#)

mib·beit

taloon

[H7453](#)

re'·e·cha;

ystäväsi

[H6435](#)

pen-

ettei

[H7646](#)

jis·ba'·a·cha,

hän kyllästyisi

[H8130](#)

u·se·ne'·e·cha.

ja vihasi sinua

¹⁸ עַד בְּרֵעֵהוּ עָנָה אִישׁ שָׁנוֹן וַחֲץ וַחֲרֹב מִפִּיץ

[H4650](#)

me·fitz

moukari

[H2719](#)

ve'·che·rev

miekka

[H2671](#)

ve'·chetz

ja nuoli

[H8150](#)

sha·nun; 'ish

teroitettu on mies

[H376](#)

'ish

[H6030](#)

'o·neh

joka antaa ystävästään

[H7453](#)

ve'·re'·e·hu,

[H5707](#)

'ed

todistuksen

שָׁקָר:

[H8267](#)

sha·ker.

väärän

¹⁹ צָרָה: בְּיוֹם בּוֹגֵד מִבְּטַח מוֹעֵדַת וְרָגַל רָעָה שֵׁן

[H8127](#)

shen

hammas

[H7465](#)

ro'·ah

rikkoutunut ja jalka

[H7272](#)

ve'·re·gel

[H4154](#)

mu'·a·det;

liukastuva

[H4009](#)

miv·tach

on turva

[H898](#)

bo·ged,

petollisen päivänä

[H3117](#)

be'·jom

[H6869](#)

tza·rah.

ahdingon

²⁰ וְשֵׁר נָתַר עַל־ חֲמֵץ קָרָה בְּיוֹם בָּגָד מִמַּעֲדָה

[H5710](#)

ma'·a·deh

joka ottaa pois vaatteensa päivänä

[H899](#)

be'·ged

[H3117](#)

be'·jom

[H7135](#)

ka·rah

kylmänä

[H2558](#)

cho·metz

on kuin etikka päälle

[H5921](#)

'al-

[H5427](#)

na·ter;

lipeän

[H7891](#)

ve'·shar

ja joka laulaa

פ רע: לב־ על בְּנֵשִׁים

[H7892](#)

bash·shi·rim,
lauluja

[H5921](#)

'al

[H3820](#)

lev-

sydämelle murheelliselle

[H7451](#)

ra'.

Peh

²¹ צִמָּא וְאִם־ לֶחֶם הָאֲכָלוּ שְׂנֵאָר רַעֲב אִם־

[H518](#)

'im-
jos

[H7456](#)

ra·'ev

on nälkäinen

[H8130](#)

na·'a·cha

vihamiehesi

[H398](#)

ha·'a·chi·le·hu

ruoki hänet

[H3899](#)

la·chem;

leivällä

[H518](#)

ve·'im-

ja jos

[H6771](#)

tza·me,

on janoinen

מִיָּם: הַשְּׂקָהוּ

[H8248](#)

hash·ke·hu

anna juotavaksi vettä

[H4325](#)

ma·jim.

²² יְיָהוָה רֹאשׁוֹ עַל־ חֲתָה אֶתָּה גְּחָלִים כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H1513](#)

ge·cha·lim,

tulisia hiiliä

[H859](#)

'at·tah

sinä

[H2846](#)

cho·teh

kasaat

[H5921](#)

'al-

päälle

[H7218](#)

ro·sho;

hänzen päänsä

[H3069](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

לָךְ: יְשָׁלֵם־

[H7999](#)

je·shal·lem-

palkitsee

[H0](#)

lach.

sinut

²³ לְשׁוֹן נִזְעָמִים וּפָנִים גְּשָׁם תַּחֲלוּל צֶפּוֹן רוּחַ

[H7307](#)

ru·ach

tuuli

[H6828](#)

tza·fon

pohjoisesta

[H2342](#)

te·cho·lel

karkottaa

[H1653](#)

ga·shem;

sateen

[H6440](#)

u·fa·nim

ja kasvot

[H2194](#)

niz·'a·mim,

vihaiset

[H3956](#)

le·shon

kielen

סֵתֶר:

[H5643](#)

sa·ter.

takanapuhuvan

²⁴ (כִּמְדֹנִים) מֵאִשָּׁת גַּג פִּנִּית־ עַל־ נְשֻׁבָּת טוֹב

[H2896](#)

tov,

parempi on asua

[H3427](#)

she·vet

on asua

[H5921](#)

'al-

[H6438](#)

pin·nat-

kulmalla

[H1406](#)

gag;

katon

[H802](#)

me·'e·shet

kuin vaimon

mi·do·nim

ch

חֶבֶר: וּבֵית (ק מְדִינָה)

H4066	q	H1004	H2267
mid·ja·nim,		u·veit	cha·ver.
riitelevän		ja talo	yhdessä jakaa

²⁵טוֹבָה וְשִׁמוּעָה עֵיפָה נֶפֶשׁ עַל־ קָרִים מַיִם

H4325	H7119	H5921	H5315	H5889	H8052	H2896
ma·jim	ka·rim	'al-	ne·fesh	'a·je·fah;	u·she·mu·'ah	to·vah,
vesi	raikas		sielulle	janoavalle	niin on uutinen	hyvä

מֶרֶחַק: מֵאָרֶץ

H776	H4801
me·'e·retz	mer·chak.
maasta	kaukaisesta

²⁶לִפְנֵי־ מָט צְדִיק מְשַׁחַת וּמִקּוֹר נִרְפָּשׁ מַעֵין

H4599	H7515	H4726	H7843	H6662	H4131	H6440
ma·jan	nir·pos	u·ma·kor	ma·she·chat;	tzad·dik,	mat	lif·nei-
lähde	tallattu	ja kaivo	turmeltu	on vanhurskas joka horjuu edessä		

רָשָׁע:

H7563
ra·sha'.
pahojen

²⁷כְּבוֹד: כְּבוֹדָם וְחָקָר טוֹב לֹא־ הָרְבוֹת דְּבַשׁ אָכַל

H398	H1706	H7235	H3808	H2896	H2714	H3519	H3519
'a·chol	de·vash	har·bot	lo-	tov;	ve'·che·ker	ke·vo·dam	ka·vod.
syödä	hunajaa	kohtuuttomasti ei ole		hyvä	ja etsiminen loiston		kunniaksi

²⁸מֵעֶצֶר אֵין אִנְשָׁר אִישׁ חוֹמָה אֵין פְּרוּצָה עִיר

H5892	H6555	H369	H2346	H376	H834	H369	H4623
'ir	pe·ru·tzah	'ein	cho·mah;	'ish,	'a·sher	'ein	ma'·tzar
kaupunki	murskattu	ilman	muuria	on ihminen joka		ei	valvo

לְרוּחוֹ:

H7307
le·ru·cho.
henkeään

¹ נְאוּה לֹא־כֵן בִּקְצִיר וְכִמְטָר בִּבְקִיץ כִּשְׁלֵג
[H7950](#) [H7019](#) [H4306](#) [H7105](#) [H3651](#) [H3808](#) [H5000](#)
 kash·she·leg bak·ka·jitz, ve'·cham·ma·tar bak·ka·tzir; ken lo- na·veh
 lumi kesällä ja sade aikana sadonkorjuun samoin ei ole sopivaa

כְּבֹד: לְכִסִּיל
[H3684](#) [H3519](#)
 lich·sil ka·vod.
 tyhmälle kunnia

² (כ לֹא) חֲזָם קִלְלַת כֵּן לְעוֹף כְּדָרוֹר לְנוֹד כִּצְפוֹר
[H6833](#) [H5110](#) [H1866](#) [H5774](#) [H3651](#) [H7045](#) [H2600](#) lo ch
 katz·tzip·por la·nud kad·de·ror la·'uf; ken kil·lat chin·nam,
 varpunen vaeltaa pääskynen lentää samoin ilman syytä kirus

תָּבֵא: (ק לו)
[H3808](#) q [H935](#)
 lo ta·vo.
 ei tule

³ כְּסִילִים: לָגוּ וְשָׁבַט לַחֲמֹר מִתֵּג לְסוֹס שׁוֹט
[H7752](#) [H5483](#) [H4964](#) [H2543](#) [H7626](#) [H1460](#) [H3684](#)
 shot las·sus me·teg la·cha·mor; ve'·she·vet, le·gev ke·si·lim.
 piiska hevoselle kuolaimet aasille ja piiskalla selkään tyhmää

⁴ לוֹ תִשּׁוּהָ פֶּן־כְּאוֹלָתוֹ כְּסִיל תֵּעַן אֶל־
[H408](#) [H6030](#) [H3684](#) [H200](#) [H6435](#) [H7737](#) [H0](#)
 'al- ta·'an ke·sil ke·iv·val·to; pen- tish·veh- lo
 älä vastaa tyhmälle mukaan hänen hulluutensa ettet olisi samankaltainen hänen

אֶתָּה: גַּם־
[H1571](#) [H859](#)
 gam- 'at·tah.
 myös sinä

⁵ חֲכָם יִהְיֶה פֶּן־כְּאוֹלָתוֹ כְּסִיל עֲנָה
[H6030](#) [H3684](#) [H200](#) [H6435](#) [H1961](#) [H2450](#)
 'a·neh che·sil ke·iv·val·to; pen- jih·jeh cha·cham
 vastaa tyhmälle mukaan hänen typeryytensä ettei hän olisi viisas

בְּעֵינָיו:

[H5869](#)

be'·ei·nav.

omissa silmissään

⁶ בִּיד־דְּבָרִים שֶׁלַח שִׁתָּה חֲמֵס רַגְלִים מִקְצָה

[H7096](#)

me·katz·tzeh

leikkaa irti

[H7272](#)

rag·la·jim

jalat

[H2555](#)

cha·mas

ja väkivaltaa juo

[H8354](#)

sho·teh;

[H7971](#)

sho·le·ach

joka lähettää sanan

[H1697](#)

de·va·rim

[H3027](#)

be'·jad-

kädessä

כְּסִיל:

[H3684](#)

ke·sil.

tyhmän

⁷ כְּסִילִים: בְּפִי אִמְשָׁל מִפֶּסֶחַ שְׂקִים דָּלִיוֹ

[H1809](#)

dal·ju

ovat kuivuneet jalat

[H7785](#)

ka·jim

jalat

[H6455](#)

mip·pis·se·ach;

ramman

[H4912](#)

u·ma·shal,

samoin sananlasku suussa

[H6310](#)

be'·fi

suussa

[H3684](#)

che·si·lim.

tyhmän

⁸ כָּבוֹד: לְכִסִּיל נוֹתֵן כֵּן בְּמַרְגָּמָה אָבֵן כִּצְרוֹר

[H6887](#)

kitz·ror

sitoa kiinni

[H68](#)

'e·ven

kivi

[H4773](#)

be'·mar·ge·mah;

linkoon

[H3651](#)

ken-

samoin on antaa

[H5414](#)

no·ten

antaa

[H3684](#)

lich·sil

tyhmälle

[H3519](#)

ka·vod.

kunniaa

⁹ כְּסִילִים: בְּפִי אִמְשָׁל נִשְׁכּוֹר בִּיד־עֲלָה חוּחַ

[H2336](#)

cho·ach

piikki

[H5927](#)

'a·lah

läivistänyt käden

[H3027](#)

ve'·jad-

käden

[H7910](#)

shik·kor;

juopon

[H4912](#)

u·ma·shal,

niin on sananlasku suussa

[H6310](#)

be'·fi

suussa

[H3684](#)

che·si·lim.

tyhmän

¹⁰ עֲבָרִים: וְשֹׁכֵר כְּסִיל וְשֹׁכֵר כָּל מַחֲלָל־רַב

[H7227](#)

rav

suuri

[H2342](#)

me·cho·lel-

tuska / ahdistus

[H3605](#)

kol;

kaikki

[H7936](#)

ve'·so·cher

tavoittaa

[H3684](#)

ke·sil,

tyhmät

[H7936](#)

ve'·so·cher

ja käy yli

[H5674](#)

'oe·rim.

rikollisten

¹¹ בְּאוֹלָתוֹ: שׁוֹנֶה כְּסִיל קָאוּ עַל־נֶשֶׁב גְּכָלָב

[H3611](#)

ke·che·lev

niinkuin koira palaa

[H7725](#)

shav

palaa

[H5921](#)

'al-

tyhmä

[H6892](#)

ke'·o;

oksennukselleen on tyhmä

[H3684](#)

ke·sil,

tyhmä

[H8138](#)

sho·neh

joka uusii

[H200](#)

ve'·iv·val·to.

hulluuksiaan

¹² מִמֶּנּוּ: לְכִסִּיל תִּקְוָה בְּעֵינָיו חָכָם אִישׁ רְאִיתָ

H7200	H376	H2450	H5869	H8615	H3684	H4480
ra'i-ta,	'ish	cha·cham	be-'ei-nav;	tik·vah	lich·sil	mi·men·nu.
näet	ihmisen	viisaan	omissa silmissään	toivoa	tyhmällä	on enemmän

¹³ הֶרְחַבּוֹת: בֵּין אֶרֶץ בְּדָרָךְ שָׁחַל עָצַל אָמַר

H559	H6102	H7826	H1870	H738	H996	H7339
'a·mar	'a·tzel	sha·chal	bad·da·rech; 'a·ri,	be'in	ha·re·cho·vot.	
sanoo	laiska	leijona	on tiellä	nuori leijona	keskellä aukiota	

¹⁴ מִטָּתוֹ: עַל־ וְעָצַל צִירָה עַל־ תִּסּוֹב הִדְלַת

H1817	H5437	H5921	H6735	H6102	H5921	H4296
had·de·let	tis·sov	'al-	tzi·rah;	ve-'a·tzel,	'al-	mit·ta·to.
ovi	kääntyy		saranoillaan ja	laiska	päällä	vuoteensa

¹⁵ אֶל־ לְהַשִּׁיבָה נִלְאָה בַּצֶּלַחַת יָדוֹ עָצַל טָמַן

H2934	H6102	H3027	H6747	H3811	H7725	H413
ta·man	'a·tzel	ja·do	batz·tzel·la·chat;	nil·'ah,	la·ha·shi·vah	'el-
piilottaa	laiska	kätensä	astiaan	hän väsy	tuomasta takaisin sitä	

פִּיו:

[H6310](#)
piv.
suuhunsa

¹⁶ טַעַם: מְשִׁיבֵי מִשְׁבָּעָה בְּעֵינָיו עָצַל חָכָם

H2450	H6102	H5869	H7651	H7725	H2940
cha·cham	'a·tzel	be-'ei-nav;	mish·shiv·'ah,	me·shi·vei	ta·'am.
viisaampi	on laiska	omissa silmissään	kuin seitsemän	jotka vastaavat	harkiten

¹⁷ רִיב עַל־ מִתְעַבֵּר עֹבֵר כָּלֵב בְּאָזְנֵי־ מַחֲזִיק

H2388	H241	H3611	H5674	H5674	H5921	H7379
ma·cha·zik	be-'a·ze·nei-	cha·lev;	'o·ver	mit·'ab·ber,	'al-	riv
tarttuu	korvista	koiraa	joka ohikulkiessa	sekaantuu		riitaan

לוֹ: לֹא־

[H3808](#) [H0](#)
lo- lo.
joka ei ole hänen

¹⁸ וַמֹּת: חֲצִים זָקִים הִיָּרָה כְּמַתְּלָהּ לָהּ

[H3856](#)

ke-mit-lah-le-ah
hullu on

[H3384](#)

haj-jo-reh
joka ampuu

[H2131](#)

zik-kim,
tulisia

[H2671](#)

chitz-tzim
nuolia

[H4194](#)

va-ma-vet.
ja kuolemaa

¹⁹ מִשְׁחֶק הַלֹּא־ וְאָמַר רַעְהוּ אֶת־ רִמָּה אִישׁ כֵּן־

[H3651](#)

ken-
samoin on mies

[H376](#)

'ish

[H7411](#)

rim-mah

joka pettää ET

[H853](#)

'et-

[H7453](#)

re'e-hu;

ystäväänsä ja sanoo

[H559](#)

ve-'a-mar,

[H3808](#)

halo-
enhän

[H7832](#)

me-sa-chek
leikillänihän

אֲנִי:

[H589](#)

'a-ni.
minä

²⁰ וְשִׁתְּק נִרְגָּן וּבֵאִין אִשׁ תִּכְבֶּה עֲצִים בְּאַפִּס

[H657](#)

be-'e-fes
loppuessa

[H6086](#)

'e-tzim
puut

[H3518](#)

tich-beh-
sammuu

[H784](#)

'esh;
tuli

[H369](#)

u-ve-'ein
ja kun ei ole

[H5372](#)

nir-gan,

panettelijaa

[H8367](#)

jish-tok

lakkaa

מָדוֹן:

[H4066](#)

ma-don.
riita

²¹ (כ מְדוֹנִים) וְאִישׁ לְאִשׁ וְעֲצִים לְגַחְלִים פָּחַם

[H6352](#)

pe-cham
hiilet

[H1513](#)

le-ge-cha-lim
hiilokseen

[H6086](#)

ve-'e-tzim
ja puut

[H784](#)

le-'esh;
tuleen

[H376](#)

ve-'ish

niin mies

mi-do-nim

ch

פ רִיב: לְחַרְחַר־ (ק מְדִינִים)

[H4066](#)

mid-ja-nim,
riitaisa

q

[H2787](#)

le-char-char-
sytyttää

[H7379](#)

riv.

riidan

Peh

²² בְּטֶן: חֲדָרִי־ וְרָדוּ וְהֵם כְּמַתְּלֵהִמִּים נִרְגָּן דְּבָרִי

[H1697](#)

div-rei
sanat

[H5372](#)

nir-gon

panettelijan polttavat

[H3859](#)

ke-mit-la-ha-mim;

[H1992](#)

ve'-hem,
ja ne

[H3381](#)

ja-re-du

tunkeutuvat

[H2315](#)

chad-rei-

syvälle

[H990](#)

va-ten.

sisimpään

²³ דְּלִקְיִים שְׂפָתַיִם חָרָשׁ עַל־ מִצְפָּה סִיגִיִּים כְּסֶף

[H3701](#)
ke-sef
hopean

[H5509](#)
si-gim
kuona

[H6823](#)
me-tzup-peh
päälystetty

[H5921](#)
'al-

[H2789](#)
cha-res;
savella

[H8193](#)
se-fa-ta-jim
ovat polttavat

[H1814](#)
do-le-kim
huulet

רַע: וְלֵב־

[H3820](#)
ve'-lev-
ja sydän

[H7451](#)
ra'.
paha

²⁴ אִבְקֶרְבוּ שׁוֹנֵא !נִכַּר (ק בְּשִׁפְתָיו) (כ בְּשִׁפְתּוֹ)

bis-fa-tov

ch

[H8193](#)
bis-fa-tav
puheesta

q

[H5234](#)
jin-na-cher
tunnistaa

[H8130](#)
so-ne;
vihollisen

[H7130](#)
u-ve-kir-bo,
ja sisimmässään

מִרְמָה: יִשִּׁית

[H7896](#)
ja-shit
hän hautoo

[H4820](#)
mir-mah.
petosta

²⁵ נִשְׁבַּע כִּי בּוֹ תִאֲמַן אֶל־ קוֹלוֹ יַחֲנֶן כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H2603](#)
je-chan-nen
imartelee hän

[H6963](#)
ko-lo
äänellään

[H408](#)
'al-
älä

[H539](#)
ta'a-men-
luota

[H0](#)
bo;
häneen

[H3588](#)
ki
sillä

[H7651](#)
she-va'
seitsemän

בְּלִבּוֹ: תֹּעֲבֹת

[H8441](#)
to'e-vot
kauhistusta on

[H3820](#)
be'-lib-bo.
hänen sisimmässään

²⁶ רָעַתּוֹ תִּגְלֶה בְּמִשְׁאוֹן שְׁנֵאָה תִּכְסֶּה

[H3680](#)
tik-kas-seh
on peitetty

[H8135](#)
ne-'ah
hänen vihamielisyytensä

[H4860](#)
be'-mash-sha-'on;
kavaluudella

[H1540](#)
tig-ga-leh
tulee esiin

[H7451](#)
ra'a-to
hänen pahuutensa

בְּקֶהַל:

[H6951](#)
ve'-ka-hal.
seurakunnalle

27

joka kaivaa toiselle kuoppaa

DDVi

kuoppaa

H0

kaatuu siihen ja joka vierittää kiven

הנה

ja joka vierittää kiven

עלנו ועד

H68

hänen päälle

תְּנִשּׁוּב:

H7725

ta·shuv

se takaisin vierii

28 - לַנְּשֹׂן

kieli

נשקור

valheen / petoksen vihaa

דְּכִיּוֹ יִשְׁנָא

vihaa

sorrettujaan ja suu

יַעֲשֶׂה חֶלֶק וְכָהֵן

ja suu

imartele

aiheuttaa

מַדְחָה:

H4072

mid·cheh.

tuhoa